

Sametingets årsmelding 2025

Vedtatt 11.03.2026
Sak 006/26

Del 1 - Leders beretning	5
Del 2 - Introduksjon til virksomheten og hovedtall	7
Del 3 - Årets aktiviteter og resultater	22
1 Språk	34
1.1 Innsatsområder - Samisk språk	35
1.2 Bruk av samiske språk	35
1.3 Utvikling av samiske språk	38
1.4 Oppfølging av NOU 2016:18 Hjertespråket	45
2 Oppvekst, opplæring, utdanning og forskning	47
2.1 Innsatsområder – Oppvekst, opplæring, utdanning og forskning	48
2.2 Myndighet, ansvar og roller innen barnehage	49
2.3 Gratis samiskspråklig barnehage	49
2.4 Samiskspråklige barn i dagens samfunn	52
2.5 Tradisjonell kunnskap i ny tid	55
2.6 Kunnskap og kompetanse bygger fremtidens barnehager	56
2.7 Samisk innhold i skolen	57
2.8 Arbeid mot mobbing og samehets	59
2.9 Læremidler	61
2.10 Myndighet, ansvar og roller innen høyere utdanning og forskning	64
2.11 Utdannings- og forskningstilbud	64
2.12 Rekruttering	66
3 Arealer, miljø og klima	70
3.1 Innsatsområder – Arealer, miljø og klima	70
3.2 Forvaltning av arealer	70
3.3 Naturressurser	73
3.4 Naturmangfold	74
4 Næringer	76
4.1 Innsatsområder – næringer	77
4.2 Primærnæringer	77
4.3 Variert næringsliv	87
4.4 Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat	90
4.5 Duodji	94
5 Kultur	101
5.1 Innsatsområder – Kultur	102

5.2	Tilrettelegging, samarbeid og premisser for utvikling av samisk kunst og kultur	102
5.3	Gode rammevilkår for samiske kunstnere	103
5.4	Samiske kulturinstitusjoner som arena for formidling og opplevelse av samisk kultur	105
5.5	Samisk litteratur	114
5.6	Samiske medier	117
5.7	Samisk idrett	118
6	Kulturminnevern	119
6.1	Innsatsområder – kulturminnevern	119
6.2	Forvaltning av kulturminner	120
6.3	Rammebetingelser for samisk kulturminnevern	124
6.4	Tilrettelegging og formidling av den samiske kulturarven	125
6.5	Forvaltning av samisk bygnings- og båtarv	127
6.6	Forvaltning av samiske levninger	128
7	Helse-, sosial- og barnevernstjenester	130
7.1	Innsatsområder – helse, omsorg og barnevern	130
7.2	Spesialisthelsetjenesten	131
7.3	Helse- og omsorgstjenesten	132
7.4	Folkehelse	136
7.5	En likeverdig barneverntjeneste	137
7.6	Sosiale forhold og velferdstjenester	138
8	Urfolksrettigheter, internasjonalt samarbeid og likestilling	140
8.1	Innsatsområder – urfolksrettigheter, internasjonalt samarbeid og likestilling	140
8.2	Samisk samarbeid	141
8.3	Nordområdene	144
8.4	Urfolksrettigheter	144
8.5	Likeverd og solidaritet	148
8.6	Likestilling	148
9	Samarbeidsavtaler	151
9.1	Innsatsområder - Samarbeidsavtaler	151
9.2	Regionalt samarbeid	151
9.3	Interreg	153

10	Andre tiltak	155
10.1	Samletabell – andre tiltak	155
10.2	Virkemidler politisk nivå	159
11	Plenum	161
11.1	Samletabell parlamentet	161
11.2	Driftskostnader parlamentet	161
12	Sametingsrådet	167
12.1	Samletabell – Sametingsrådet	167
12.2	Sametingsrådet	167
13	Sametingets administrasjon	170
13.1	Samletabell – Sametingets administrasjon	170
13.2	Driftskostnader – Sametingets administrasjon	170
Del 4 - Styring og kontroll i virksomheten		172
Del 5 - Vurdering av fremtidsutsikter		183
Del 6 - Årsregnskap		185

Del 1 - Leders beretning

2025 har vært et år som tydelig har vist Sametingets betydning som folkevalgt organ og samfunnsbygger. Året har rommet krevende politiske saker, tunge rettighetskamper og et omfattende arbeid for å bygge, reparere og styrke det samiske samfunnet. Samtidig har det blitt synlig både hvor sårbart og hvor robust det samiske demokratiet er.

Oppfølgingen av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport har preget Sametingets arbeid gjennom hele året. I møte med lokalsamfunn, språkbrukere, unge og eldre har vi sett hvordan forsoningspolitikken fortsatt virke. Møtene har også vist kraften i arbeidet for å ta tilbake språk, kultur og identitet.

Sametinget har tatt et tydelig ansvar for å være en motor i dette reparasjonsarbeidet gjennom konkrete tiltak, og styrking av institusjoner og dialog i hele Sápmi. Derfor gjennomføres det høringer i alle av Sametingets valgkretser for å identifisere lokale og regionale behov. I 2025 ble det gjennomført høringer og prosesser i Nordre valgkrets og Sørsamisk valgkrets. Dette arbeidet videreføres i de kommende årene.

Samisk språk har stått helt sentralt i Sametingets oppfølging av forsoningsarbeidet. Det jobbes målrettet med språk i barnehager, skoler, helsetjenester, kunst, media og teknologi. Arbeidet med Sámi Giellagáldu har gitt historiske resultater innen språknormering og terminologi, og vist hvordan samisk samarbeid på tvers av landegrensene gir konkrete og varige resultater. Språk er grunnleggende for identitet, makt og tilhørighet, og for framtidig samfunnsutvikling.

2025 har samtidig vist at samiske rettigheter fortsatt utfordres i møte med statlige vedtak om arealbruk og ressursutnyttelse. Konfliktene knyttet til Melkøya og Fosen har synliggjort hvordan manglende konsultasjoner og mangelfulle prosesser svekker rettighetsvernet i praksis.

Dette ble tydelig i Melkøyasaken, der Sametinget tok staten til domstolene etter at vedtak om elektrifisering ble fattet uten reelle konsultasjoner og tilstrekkelig konsekvensutredning. Selv om Sametinget tapte saken i tingretten, står sakens betydning fast: rettigheter uten reell håndheving blir bare symbolske rettigheter. At Sametinget anket dommen, er et uttrykk for vårt ansvar overfor både dagens og kommende generasjoner.

Også Fosen saken og manglende framdrift i arbeidet med erstatningsarealer har vist at staten fortsatt ikke tar fullt ansvar for brudd på samers rettigheter. Når konsultasjoner uteblir, eller reduseres til formaliteter, svekkes tilliten. Sametinget har vært tydelig i 2025: urfolksrettigheter kan ikke skyves til side når tempoet i utbyggingspolitikken øker.

Parallelt med dette har Sametinget fortsatt arbeidet med å styrke samiske samfunn gjennom kultur, kunst og institusjonsbygging. Innen kultur og kunst har samiske kunstnere og institusjoner fortsatt å sette sterke spor nasjonalt og internasjonalt. Gjennom målrettede satsinger på festivaler, teatre, billedkunst, film og litteratur har Sametinget styrket samisk kunst som en selvstendig og profesjonell del av kunstfeltet.

2025 har også vært et år der helse, omsorg og likeverdige tjenester har fått økt oppmerksomhet. Sametinget har arbeidet systematisk for at samiske pasienter, eldre, barn og familier skal møtes med tjenester som tar språk, kultur og livserfaring på alvor. Arbeidet med Demensplan 2030, selvmordsforebygging i samiske områder og barnevernets ansvar overfor samiske barn viser at rettigheter først blir reelle når de virker i hverdagen. Det var derfor gledelig å åpne det første samiske barnehuset.

Sametingets ansvar omfatter også god forvaltning, åpenhet og etterprøvbarehet. I 2025 tok Sametinget ansvar for feil begått i håndteringen av lånegarantien til Várdobáiki AS. Feilen ble ikke fanget opp i tide, og ble heller ikke omtalt i tidligere beretninger slik den skulle. Dette skulle ikke ha skjedd. Sametingsrådet har gått grundig gjennom saken, varslet Riksrevisjonen og ryddet opp i den ulovlige lånegarantien. Sametinget har ikke lenger panteforpliktelser i saken, og forholdet er endelig avsluttet. Kritikken fra Riksrevisjonen tas på alvor, og det arbeides nå systematisk med å styrke rutiner og intern kontroll.

Demokratiet vårt har stått sterkt i 2025. Sametingsvalget viste høy deltakelse, og valgmannntallet fortsetter å vokse. Samtidig har valget synliggjort at ikke alle opplever å bli sett, hørt eller representert i Sametinget. For å følge opp dette er det igangsatt arbeid med å etablere egne utvalg som skal se nærmere på disse problemstillingene. Dette understreker at samisk demokrati forutsetter kontinuerlig utvikling. Åpningen av det 10. Sameting ble en markering av samisk demokrati, kultur og verdighet, med kongelig deltakelse, sterke kunstneriske uttrykk.

Erfaringene fra demokratisk arbeid nasjonalt henger tett sammen med Sametingets internasjonale engasjement. I 2025 har Sametinget vært aktiv i FN systemet, i nordisk samarbeid og i samisk parlamentarisk arbeid på tvers av statsgrenser. Urfolksrettigheter vinnes ikke bare nasjonalt – de må forsvares og utvikles i internasjonale rom

Den urolige situasjonen i verden påvirker urfolkssamfunn. Sametingets plenum har behandlet Sametingets forventninger til Norges politikk. Sametinget forventer at Norge, Sverige og Finland inkluderer samisk representasjon og kompetanse om samiske forhold i Nato-strukturer og nasjonale kommandolinjer.

Internasjonalt arbeid og sikkerhetspolitiske spørsmål henger tett sammen med hvordan samiske interesser ivaretas i nasjonale beslutningsprosesser. I 2025 ble Sametinget og Stortinget enige om at Sametinget skal ha et administrativt kontor på Stortinget. Ordningen skal legge til rette for bedre dialog og samhandling. Målet er å bidra til mer helhetlige politiske prosesser som ivaretar samiske interesser og rettigheter.

Sametingets arbeid i 2025 har vært omfattende, krevende og meningsfylt. Resultatene er skapt av folkevalgte, ansatte, institusjoner, organisasjoner og enkeltpersoner i hele Sápmi. Ressursene er begrensede, men engasjementet er stort.

Kárášjohka, 9. februar 2026

Silje Karine Muotka
Sametingets president

Del 2 - Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Det første Sameting ble åpnet av Hans Majestet Kong Olav V den 9. oktober 1989.

Sametinget er det samiske folkets parlament, valgt av og for samene i Norge. Sametinget fatter beslutninger på selvstendig grunnlag innenfor alle områder som etter tingets egen vurdering berører samiske interesser. Oppgavene til Sametinget er å arbeide for anerkjennelse og styrking av samiske rettigheter for å ivareta og styrke samisk kultur, samisk språk, samisk samfunnsliv og samiske tradisjoner. Sametinget skal styrke samenes politiske stilling og fremme samenes interesser, og bidra til en likeverdig og rettferdig behandling av det samiske folket. I tillegg til dette har Sametinget en rekke ulike forvaltningsoppgaver.

Sametinget er et representativt demokratisk instrument for samisk selvbestemmelse, og en konsultasjonsmotpart opp mot statlige myndigheter i forbindelse med lovgivningsprosesser og offentligrettslige vedtak som berører samiske interesser. Sametinget er politisk premissleverandør for samepolitikken som føres av norske myndigheter.

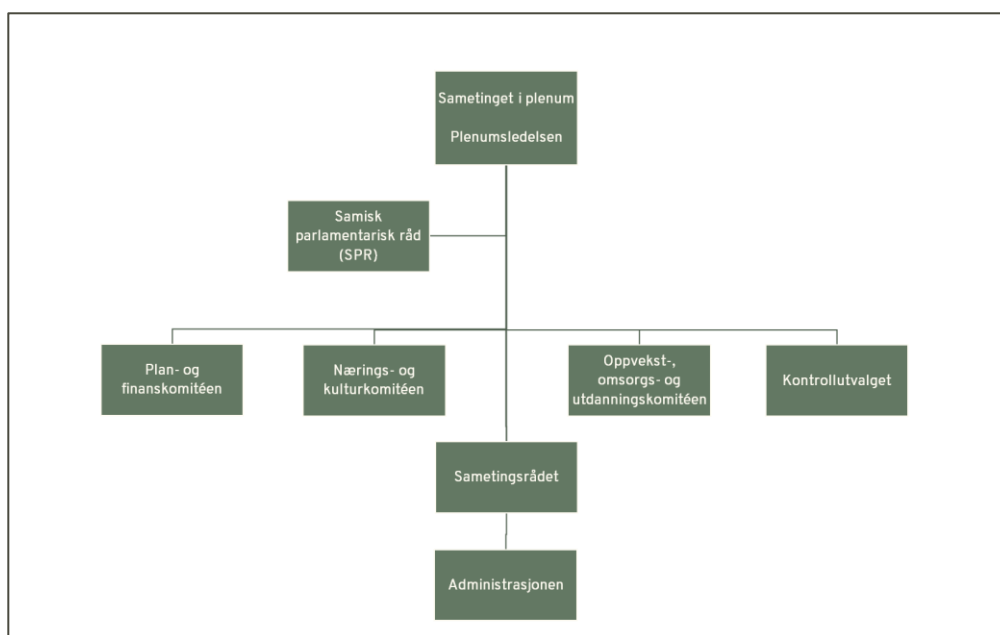
Videre er Sametinget samenes talerør både nasjonalt og internasjonalt. Dette innebærer at Sametinget aktivt følger med på at norske myndigheter følger opp sine folke- og menneskerettslige forpliktelser overfor samene som urfolk etter folkeretten. Sametinget ser det også som viktig å bidra til at norske myndigheter innarbeider rettighetene i FNs erklæring om urfolks rettigheter i lovverk og i praktisk politikk som påvirker samenes hverdag.

Sametinget skal bidra til å utvikle nyttige og nødvendige tjenester og tilbud til den samiske befolkningen. Sametinget styres etter det parlamentariske prinsippet, hvor det sittende sametingsrådet baserer sin virksomhet på tillit i plenum. Sametinget i plenum er Sametingets øverste organ og myndighet. Tinget regulerer virksomheten sin innenfor de rammene som er gitt i *lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold* (sameloven). Plenum fastsetter arbeidsordenen for tinget, med regler og retningslinjer for all annen virksomhet i regi av Sametinget. Det avholdes minimum fire komité- og fire plenumsmøter i året.

Sametingsvalg avholdes hvert fjerde år på samme dag som stortingsvalget. Sametinget er den øverste valgmyndigheten til sametingsvalget. Det er syv valgkretser som dekker hele landet, og hver valgkrets får tildelt mandater etter hvor mange manntallsførte det er i kretsen.

Til sammen velges det 39 representanter fra hele landet.

Sametingets politiske organisering

Sametinget i plenum

I 2025 ble sametingsvalget gjennomført. På bakgrunn av valget ble sammensetningen av Sametinget endret.

Sametinget 2025-2029.

Foto: Árvu/Sametinget

Plenumsmøtene har vært tolket av tre faste tolker fra/til norsk (svensk), nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk, alt etter hvilket språk som ble brukt fra talerstolen. Møtene i fagkomiteene har vært tolket fra samisk til norsk, med én tolk i hver komité.

Plenumsledelsen

Plenumsledelsen består av fem medlemmer som velges etter forholdstallsprinsippet av og blant representantene i Sametinget.

I 2025 satt den følgende plenumsledelse fram til konstitueringen:

Tom Sottinen (AP), plenumsleder

Tor Gunnar Nystad (NSR), nestleder

Kristin Sara (NSR)

Sara Katrine Aleksandersen (NSR)

Jørn Are Gaski (Partipolitisk uavhengig representant)

Etter konstitueringen ble den følgende plenumsledelsen innsatt:

Sandra Márjá West (NSR) plenumsleder

Knut Wingstad (Nordkalottfolket), nestleder

Tor Gunnar Nystad (NSR)

Kristin Sara (NSR)

Gry Warth (Nordkalottfolket)

Plenumsledelsens oppgave er å innkalle til Sametingets komité- og plenumsmøter og lede plenumsmøtene etter reglene i Sametingets forretningsorden. Dette omfatter også å behandle permisjonssøknader, og å ta nødvendige avgjørelser i spørsmål om Sametingets saksforberedelse og spørsmål om tolking av regulativ og reglement. Plenumsledelsen fremmer innstillinger til plenum i reglement om saksbehandlingen i Sametinget og godtgjørelse til Sametingets politikere. Plenumsledelsen skal på vegne av Sametingets plenum ivareta representasjonsoppgaver, eventuelt utpeke andre til slike oppgaver, og den skal utpeke Sametingets deltakere til møter, konferanser med mer.

I tillegg har plenumsledelsen som oppgave å forvalte Sametingets valgmanntall og lede valg til Sametinget.

Kontrollutvalget

Plenum velger kontrollutvalget med personlige vara. Minst et medlem av kontrollutvalget skal velges blant plenums medlemmer. Alle medlemmene må være manntallsført i Sametingets valgmanntall og ha stemmerett ved sametingsvalget for gjeldene periode.

Kontrollutvalget skal utøve parlamentarisk kontroll og styringskontroll over virksomheten som finansieres over Sametingets budsjett.

Komiteen kan foreta de undersøkelser i Sametingets administrasjon som den anser som nødvendig. Kontrollutvalget avgir innstilling til Sametingets plenum i saker den tar opp til behandling, enten som en egen sak eller gjennom komiteens årsmelding.

I 2025 satt det følgende kontrollutvalget fram til konstitueringen etter valget 8. september:

Medlemmer

Arthur Tørfoss (FRP), leder

Ann Elise Finbog (Sámeálbmot bellodat/Samefolkets parti), nestleder

Mathis Nilsen Eira (NSR)

Henrik Olsen (NSR)

Vibeke Larsen (Nordkalottfolket)

Etter konstitueringen ble det følgende kontrollutvalget innsatt:

Medlemmer	Varamedlemmer
Toril Bakken Kåven, leder	Hilde Kathrine Nilsen
Jørn Are Gaski, nestleder	Andreas Vangseng Becken
Marit Kemi	Hanne Marion Gaup
Roger Iversen	Fred Johnsen
Kai Rune Hætta	Stine Rødmyr

Fagkomiteene

Alle Sametingets representanter er medlem av en av de tre fagkomiteene som behandler saker og gir sin innstilling til Sametinget i plenum. Fagkomiteene er opprettet for å utnytte den samlede samepolitiske kunnskapen som finnes blant Sametingets representanter, samtidig som de legger til rette for at representantene involveres i forberedelsene av saker til behandling i Sametingets plenum. På bakgrunn av et forslag fra Sametingsrådet, eventuelt fra plenumsledelsen, fremmer komitéene en innstilling til plenum i de sakene plenumsledelsen sender til komiteene.

Plan- og finanskomiteen bestod fram til valget av de følgende representantene:

Navn	Parti
Leder Tor Gunnar Nystad	Norske Samers Riksforbund
Nestleder Toril Bakken Kåven	Nordkalottfolket
Medlem Beaska Niillas	Norske Samers Riksforbund
Medlem Kristin Sara	Norske Samers Riksforbund
Medlem Piera Heaika Muotka	Norske Samers Riksforbund
Medlem Per Johnny Sara	Norske Samers Riksforbund
Medlem Eirik Larsen	Norske Samers Riksforbund
Medlem Knut Einar Kristiansen	Nordkalottfolket
Medlem Øyvind Lindbäck	Nordkalottfolket
Medlem Ronny Wilhelmsen	Arbeiderpartiet
Medlem Arild Pettersen Inga	Arbeiderpartiet
Medlem Per Mathis Oskal	Arbeiderpartiet

Plan- og finanskomiteen består etter valget av de følgende representantene:

Navn	Parti
Leder Tor Gunnar Nystad	Norske Samers Riksforbund
Nestleder Jan Tore Kvalnes	Nordkalottfolket
Medlem Andreas Vangseng Becken	Norske Samers Riksforbund
Medlem Kristin Sara	Norske Samers Riksforbund
Medlem Aslak Heaika Hætta Bjørn	Norske Samers Riksforbund
Medlem Anne Henriette Nilut	Norske Samers Riksforbund
Medlem Hanne Marion Gaup	Norske Samers Riksforbund
Medlem Vibeke Larsen	Nordkalottfolket
Medlem Gry Warth	Nordkalottfolket
Medlem Knut Einar Kristiansen	Nordkalottfolket
Medlem Tom Sottinen	Arbeiderpartiet
Medlem Amalie Raste Hansen	Norske Samers Riksforbund

Nærings- og kulturkomiteen bestod før valget av de følgende representantene:

Navn	Parti
Leder Mathis Nilsen Eira	Norske Samers Riksforbund
Nestleder Arthur Tørfoss	Fremskrittspartiet
Medlem Henrik Olsen	Norske Samers Riksforbund
Medlem Ole-Henrik Bjørkmo Lifjell*	Norske Samers Riksforbund
Medlem Sara Katrine Aleksandersen	Norske Samers Riksforbund
Medlem Helen Storelv Rabone	Norske Samers Riksforbund
Medlem Svein Oddvar Leiros	Senterpartiet
Medlem Berit Marie P. E. Eira	Ávjovári Flyttsameliste
Medlem Ulf Tore Johansen	Nordkalottfolket
Medlem Gry Hege Warth	Nordkalottfolket
Medlem Ingvild M. L. Halvorsen	Nordkalottfolket
Medlem Jørn Are Gaski	Partipolitisk uavhengig
Medlem John Kappfjell	Arbeiderpartiet

*Ole-Henrik Bjørkmo Lifjell trådte ut av Nærings- og kulturkomiteen og ble utnevnt som sametingsråd april 2025. Han ble erstattet av Jon Isak Lyngman Gælok.

Nærings- og kulturkomiteen består etter valget av de følgende representantene:

Navn	Parti
Leder Berit Marie P. E. Eira	Ávjovári Flyttsameliste
Nestleder Heidi Persdatter Greiner Haaker	Arbeiderpartiet
Medlem Jovna Vars Smuk	Norske Samers Riksforbund
Medlem Nils Mikkel Mikkelsen Somby	Norske Samers Riksforbund
Medlem Katri Kitti	Norske Samers Riksforbund
Medlem Ole-Henrik Bjørkmo Lifjell	Norske Samers Riksforbund
Medlem Henrik Olsen	Norske Samers Riksforbund
Medlem Sandra Márjá West	Norske Samers Riksforbund
Medlem Hilde-Kathrine Nilsen	Nordkalottfolket
Medlem Øyvind Lindbäck	Nordkalottfolket
Medlem Håvard Kristiansen	Nordkalottfolket
Medlem Torfinn Johansen	Nordkalottfolket
Medlem Jan Arvid Arnesen	Nordkalottfolket
Medlem Per Mathis Oskal	Samisk Arbeiderfellesskap/Sámi Bargiidoktavuohta

Oppvekst-, omsorgs- og utdanningskomiteen bestod før valget av de følgende representantene:

Navn	Parti
Leder Ann-Britt Eira Sara	Arbeiderpartiet
Nestleder Mathias Eilert Olsen*	Norske Samers Riksforbund
Medlem Lisa Marit Pentha-Stavsøien	Norske Samers Riksforbund
Medlem Aili Guttorm	Norske Samers Riksforbund
Medlem Jovna Vars Smuk	Norske Samers Riksforbund
Medlem Vidar Andersen	Norske Samers Riksforbund
Medlem Sandra Andersen Eira	Norske Samers Riksforbund
Medlem Hans Ole Eira	Senterpartiet
Medlem Kjetil Romsdal	Nordkalottfolket
Medlem Knut Hærulf Wingstad	Nordkalottfolket
Medlem Vibeke Larsen	Nordkalottfolket
Medlem Tom Sottinen	Arbeiderpartiet
Medlem Ann-Elise Finbog	Samefolkets parti

* Mikkel Eskil Mikkelsen gikk bort februar 2025 og i hans sted trådte Mathias Eilert Olsen inn som fast representant.

Oppvekst-, omsorgs- og utdanningskomiteen består etter valget av de følgende representantene:

Navn	Parti
Leder Ulf Tore Johansen	Nordkalottfolket
Nestleder Mathias Eilert Olsen	Norske Samers Riksforbund
Medlem Venke Tørmænen	Norske Samers Riksforbund
Medlem Elle Rávdná Näkkäljärvi	Norske Samers Riksforbund
Medlem Aili Kirste Strømeng Arntzen*	Norske Samers Riksforbund
Medlem Marit Mikkelsdatter Kemi	Norske Samers Riksforbund
Medlem Jørn Are Gaski	Samefolkets parti
Medlem Elin Hesjevik	Nordkalottfolket
Medlem Roger Iversen	Nordkalottfolket
Medlem Knut Hærulf Wingstad	Nordkalottfolket
Medlem Anita Helene Dagsvold Kvivesen Gohli	Nordkalottfolket
Medlem Arild Pettersen Inga	Samisk Arbeiderfellesskap/Sámi Bargiidoktavuohta

* Aina Madelén Nordsletta Aslaksen ble i plenum i desember 2025 fritatt fra vervet som sametingsrepresentant ettersom hun ble politisk rådgiver for sametingsrådet. Hun ble erstattet av Aili Kirste Strømeng Arntzen.

Sametingsrådet

Plenum velger blant sine representanter en president som er leder for sametingsrådet. Presidenten utnevner blant representantene fire medlemmer til sametingsrådet og orienterer plenum om utnevningen.

Sametingsrådet fungerer som Sametingets «regjering» og står for den daglige politiske virksomheten.

Sametingsrådet bestod før valget av de følgende representantene:

Navn	Parti
President Silje Karine Muotka	Norske Samers Riksforbund
Rådsmedlem Runar Myrnes Balto	Norske Samers Riksforbund
Rådsmedlem Maren Benedicte Nystad Storslett	Norske Samers Riksforbund
Rådsmedlem Ole-Henrik Bjørkmo Lifjell*	Norske Samers Riksforbund
Rådsmedlem Elisabeth Erke	Senterpartiet

*Ole-Henrik Bjørkmo Lifjell ble utnevnt som sametingsråd etter at Maja Kristine Jåma gikk ut i permisjon april 2025.

Sametingsrådet består etter valget av de følgende representantene:

Navn	Parti
President Silje Karine Muotka	Norske Samers Riksforbund
Rådsmedlem Maren Benedicte Nystad Storslett	Norske Samers Riksforbund
Rådsmedlem Jon-Christer Mudenia	Norske Samers Riksforbund
Rådsmedlem Paul Bendikk Jåma	Norske Samers Riksforbund
Rådsmedlem Ann-Elise Finbog	Samefolkets parti

Sametingsrådet har følgende tre politiske rådgivere:

Navn	Parti
Nils Ánte Oskal Eira	Norske Samers Riksforbund
Aina Madelén Nordsletta Aslaksen	Norske Samers Riksforbund
Håkon Mudenia	Norske Samers Riksforbund

Klagenemd for tilskudd

Sametingets klagenemd skal behandle klagesaker av enkeltvedtak som blir klagt på, i tråd med reglene i forvaltningsloven. Klagenemda blir oppnevnt av Sametingets plenum og består av tre medlemmer og to varamedlemmer. Medlemmene må ikke være valgt inn i Sametingets plenum.

Klagenemda for perioden 2021 - 2025 bestod av de følgende personene:

Medlemmer	Varamedlemmer
Kirsti Guvsám	Heaika Hætta
Lars Filip Paulsen	Ingvild Heimstad Iversen
Hagbart Grønmo	

Klagenemda for perioden 2026 - 2029 består av de følgende personene:

Medlemmer

Anita Ravna

Heaika Hætta

Kjellrun Wilhelmsen

Sametingets administrasjon

Sametinget har en desentralisert administrasjon med en kontorstruktur som er geografisk spredt på ni ulike steder. Sametingets parlamentsbygning og hovedadministrasjon ligger i Karasjok. Kontorene er lokalisert i samiske områder og er på de fleste stedene lokalisert sammen med andre samiske institusjoner. Dette bidrar både til gode fagmiljø og til viktige kompetansearbeidsplasser i forholdsvis små arbeidsmarkeder. I tillegg bidrar spredt kontorstruktur til at det er god tilgang til søkere ved rekruttering og til god trivsel ved at ansatte har mulighet til å velge hvor de vil arbeide.

Sametingets administrative organisering

Sametingets administrasjon ble omorganisert fra 01. januar 2025. Tidligere var det en stab og åtte avdelinger. Etter omorganiseringen er det nå fem avdelinger og to staber. Avdelingene er igjen delt opp i ulike fagseksjoner. Øverste leder i administrasjonen er direktør Inger Marit Eira-Åhrén, som ble tilsatt som direktør for Sametinget i perioden 01. september 2020 - 31. august 2026.

Den øvrige ledelsen består per 31. desember 2025 av de følgende avdelingsdirektørene:

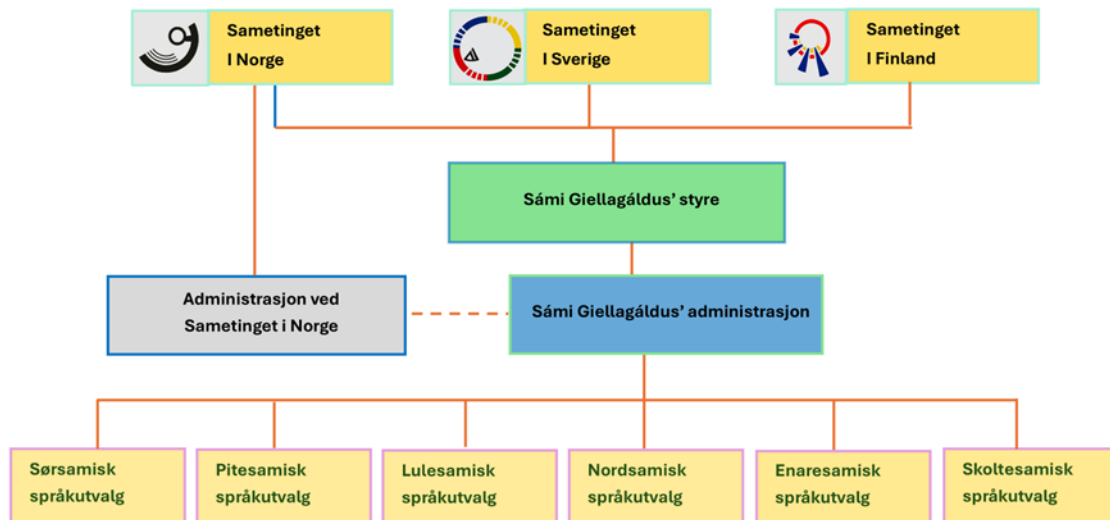
Navn	Avdeling
Liss Ellen Ramstad	Stabsleder for Stab for virksomhetsstyring og samfunnskontakt
Inger Elin Utsi	Stabsleder i kommunikasjonsstaben
Risten Turi Aleksandersen	Direktør i avdeling for språk, forskning, utdanning og folkehelse
Sten Olav Heahtta	Direktør i avdeling for kulturmiljø, areal, natur og kollektive rettigheter
Magne Svineng	Direktør i avdeling for kultur, næringsutvikling og direktetilsjudd
Rávdná Buljo Gaup	Direktør i avdeling for Sametingets politiske sekretariat
Tommy Somby	Direktør i avdeling for administrasjon

Sámi Giellagáldu

Sámi Giellagáldu ledes av direktør Mika Saijets. Direktøren har ansvaret for den interne organiseringen av Sámi Giellagáldu innenfor de rammene som sametingene og styret i Sámi Giellagáldu setter.

Sámi Giellagáldu har en administrasjon som har virksomhet i Norge, Sverige og Finland med ansatte i alle de tre landene. Sámi Giellagáldu er administrativt tilknyttet Sametinget i Norge og organet har hovedkontor i Karasjok, Norge. Sametinget i Norge har det overordnede arbeidsgiveransvaret for Sámi Giellagáldu. Det er beregnet tolv stillinger til ressursene i administrasjonen. I 2025 har Sámi Giellagáldu til sammen tretten ansatte, fire i Sverige, tre i Finland og seks i Norge (se også omtale av Sámi Giellagáldu under Del 3 kapittel 8.2.2.).

Organisasjonskart for Sámi Giellagáldu

Navn	
Mika Saijets	Direktør i Sámi Giellagáldu

Utførte årsverk i Sametingets administrasjon

Utførte årsverk i Sametinget i henhold til DFØ*	Fast ansatte**
132	157

* Netto forbruk etter fravær og permisjoner

**Antall stillinger

I henhold til tildelingsbrevet skal tallene til Statistisk sentralbyrå for arbeidsavtaler brukes.

Dokumentstatistikk

Antall dokumenter som registreres i arkivsystemet fra 2020 fram til 2025:

Type	Beskrivelse	2020	2021	2022	2023	2024	2025
I	Inng. dok.	17 130	22 096	16 961	20 386	19 804	22 535
U	Utg. dok.	9 570	9 957	8 893	10 530	10 580	13 248
S	Saksfremlegg	1 505	1 462	1 660	2 273	671	755
N og X	Interne notater	3 600	3 479	5 636	7 166	9 008	9 143
MP	Møteprotokoll	173	204	128	126	132	624
MB	Møtebok	14	7	9	9	16	60
Ant. dokumenter totalt		31 992	37 205	33 287	40 490	40 211	46 365
Økning i antall dokumenter			5 213	-3 918	7 203	-279	6 154
%vis økning i forhold til året før			16,3 %	-10,5 %	21,6 %	-0,7 %	15,3 %
%vis økning i forhold til 1999		78,1 %	107,2 %	85,3 %	125,5 %	123,9 %	158,2 %
Gj.snittlig dokumenter pr. mnd		2 666	3 100	2 774	3 374	3 351	3 864

Figur 1: Antall dokumenter registrert i arkivsystemet siste 6 år.

Det er en økning i antall dokumenter ved hvert Sametingsvalg. Etter hvert valg blir det foretatt et mykt periodeskille, som også tilsier en økning i antall dokumenter året etter et valg.

Internettstatistikk for Sametinget

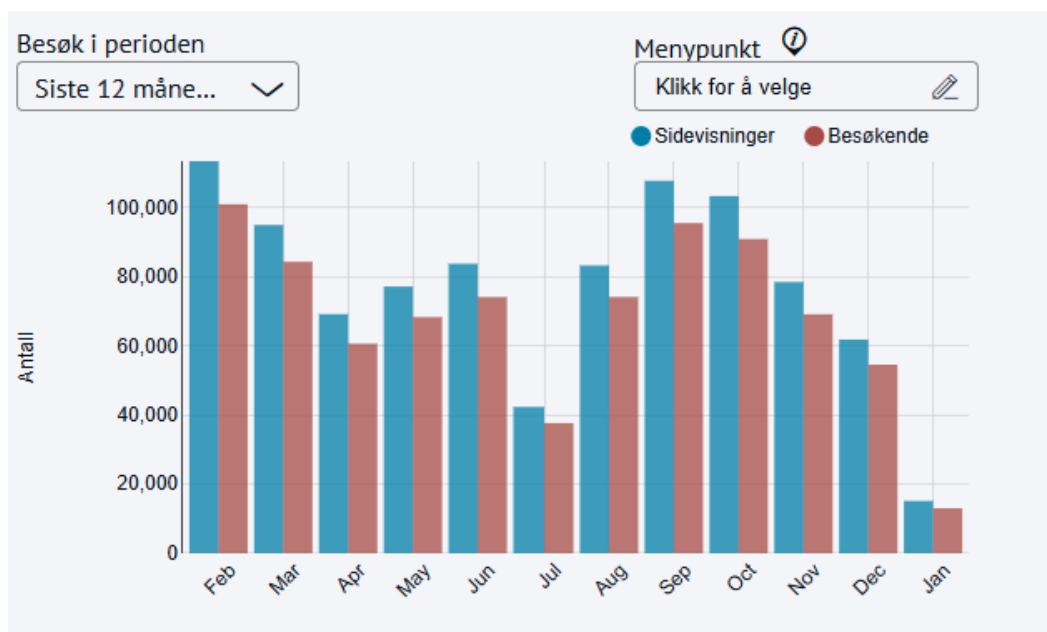
Sidevisninger

(page_view, hver gang siden lastes inn eller nettleserloggen endres av det aktive nettstedet)

08.01.24-08.01.25: 814 211 sidevisninger

Til sammenlikning, så hadde sametinget.no 693 185 sidevisninger i 2024.

I 2025 var det flest sidevisninger i februar, i forbindelse med samenes nasjonaldag 6. februar. Da var det 113 482 visninger. Nest flest sidevisninger var det i valg måneden september med 107 806 sidevisninger, etterfulgt av oktober, med 103 381 sidevisninger.

De sidene med flest visninger

1.	Hjem (forsiden sametinget.no) /	146 689 sidevisninger
2.	Stipend og tilskudd - /stipend-og-tilskudd/	22 922 sidevisninger
3.	Valg - /politikk/valg/	21 162 sidevisninger
4.	Innføring i valgmanntallet - /politikk/valg/ sametingets-valgmanntall/innføring-i-valgmanntallet/	16 763 sidevisninger
5.	Nordsamisk forside - /?sprak=12/	14 755 sidevisninger

Søk på nettsiden

Sametinget har AI-søk, som gir bedre og raskere tilgang til informasjon ved å utnytte kunstig intelligens. AI-søket håndterer komplekse spørsmål, stavefeil og synonymer, og gir relevante treff med sammendrag direkte i søkeresultatet.

Det er 20 144 søk/henvendelser i 2025 i AI-søket. Ca. 30 prosent klikket seg videre i søkeresultatene.

Trending Questions

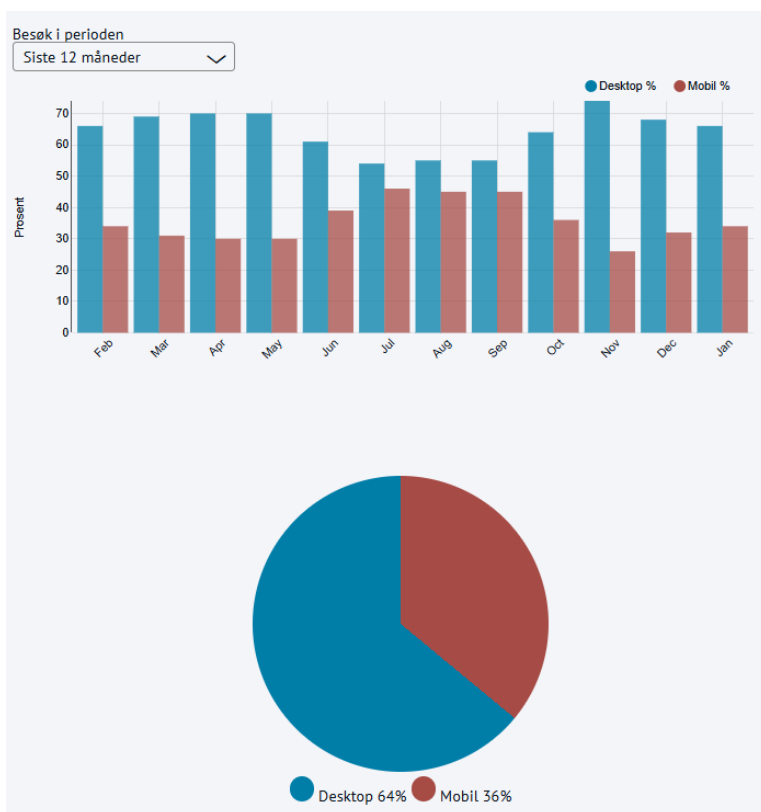
Trending Questions ⓘ	Export	View clusters	View all
Informasjon om samiske stedsnavn og adresser			1395
Sametingets generelle budsjetter			658
Sametingets plenum og møteplaner			383
Sámi kultur, språk og politikk			339
Personnavn og identiteter			315
Historie og åpning av Sametinget			312
Støtteordninger og tilskudd til kultur, næring og samisk språk			303
Medlemmer og struktur i sametingsrådet			273
Valg og stemmerett ved sametingsvalg			258
Spørsmål om innmelding og sjekk av manntall og valgmanntall			248
Søknader og stillinger			247

Mest populære sider åpnet etter søk på nettsiden:

< Insights > Insights > Popular Pages		
1		Budsjett og årsmelding
2		Innsyn i Sametingets dokumenter
3		Sametingsbudsjettet 2026: Styrker samisk språk, kultur og nærin...
4		Finn ansatt
5		Komite- og plenumsmøter 2025 og 2026
6		Ledige stillinger og offentlige søkerlister
7		Plenumssaker 2025
8		Budsjett og årsmelding
9		Valg - Sametinget
10		Sametingets valgmanntall - Sametinget

Enheter som brukes ved besøk av nettsiden

- Desktop: 64%
- Mobil: 36%
- Mobilbruken går opp og desktopbruken går ned i perioden juni til september.

Statistikk sosiale medier for Sametinget

Facebook

Sametinget har 11 501 Facebook-følgere

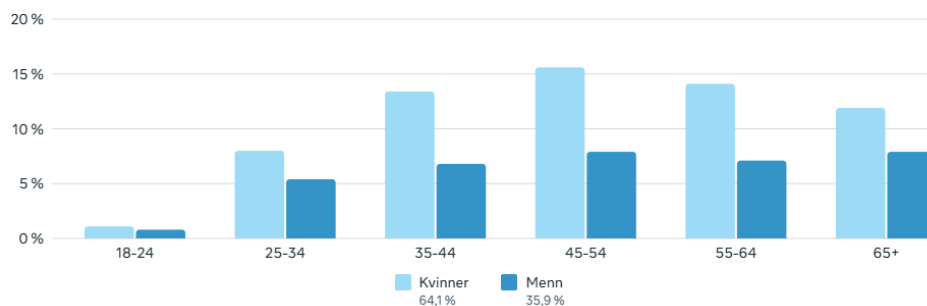
- 64,1% kvinner
- 35,9% menn
- Flest følgere totalt i alderen 45-54 år. Like mange menn i alderen 65+ som i alderen 45-54.

Følgere

Totalt

11 501

Alder og kjønn

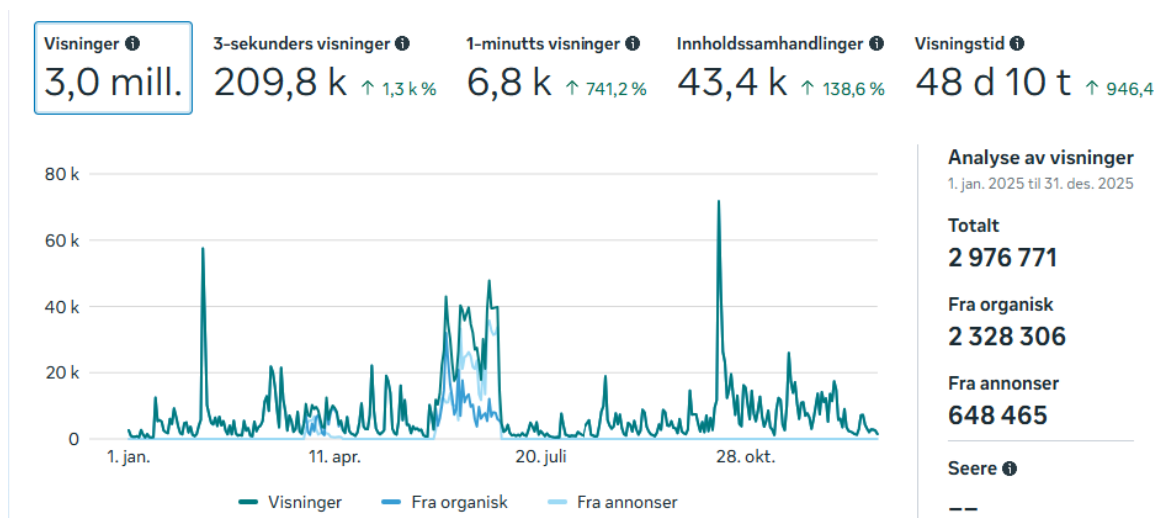
Visninger

Antall ganger innholdet ditt har blitt spilt av eller vist. Innhold inkluderer videoer, innlegg, historier og annonser.

2 976 771 visninger

- Flest visninger 15. oktober: 71.738

- Nest flest: 6. februar: 57.517 visninger
- Mange visninger i juni

Vanlige innholdsformater

Det er bilder og reels som er mest populære formater.

Flere bilder: 1 260 759, reels: 1 047 138, bilder: 370 506, lenker: 152 499, andre: 78 018, historier: 37 513, tekst: 21 275, flere medier: 9 063

Innholdssamhandling

Antall likerklikk eller reaksjoner, lagringer, kommentarer, delinger og svar for innholdet ditt, inkludert annonser. Innhold kan inkludere formater som innlegg, historier, Reels-videoer med mer.

43 373 innholdssamhandling (opp 138,6% i forhold til 2024)

Klikk på Facebook-lenke

Antall klikk, trykk eller sveip på lenker i innholdet ditt, deriblant annonser. Innhold kan omfatte formater som innlegg, historier og Reels-videoer som fører til mål eller opplevelser på eller utenfor Facebook.

7 639 lenkeklikk (opp 158,7% i forhold til 2024)

Besøk

Antall ganger noen har besøkt siden eller profilen din.

52 838 besøk (opp 23,6% i forhold til 2024)

Nye følgere

Antall ganger kontoer har begynt å følge deg i den valgte perioden.

1 044 (opp 155,9% i forhold til 2024)

Instagram

4 819 følgere.

- 71,3% kvinner og 28,7% menn
- Flest følgere i aldersgruppen 35-44 år, men nesten like mange i aldersgruppene 25-34 og 45-54.

Resultater

410 574 visninger

Rekkevidde: 74 184 (opp 101,1% fra 2024)

Innholdssamhandling: 6217 (opp 100% fra 2024)

Lenkeklikk (Antall klikk, trykk eller sveip på lenker i historiene eller annonsene dine som førte til mål eller opplevelser på eller utenfor Instagram): 195 (ned 14,8% fra 2024)

Besøk (Antall ganger noen har besøkt profilen din): 5460 (opp 14,1% fra 2024)

Nye følgere: 781

Populært innhold

Etter visning:

Samme som Facebook. Alle de innleggene det er mest visninger på er krysspublisert både på Instagram og Facebook.

De de fem mest populære innlegg etter rekkevidde:

1. Innlegg med bilde: Kronprinsesse Mette-Marit fyller 52 år. Sametinget gratulerer 4816. 15 808 visninger.
2. Reel: Joiker Per Bueng åpnet valgperiodens siste plenumsmøte: 4744
3. Reel: Humorvideo om Sametingets valgmanntall: 4655. 8219 visninger.
4. Bildekarusell: Ski-VM: 4227. 6218 visninger.
5. Bildekarusell: Følg åpningen av det 10. sameting: 4120

Nøkkeltall

Nøkkeltall 2022-2025	2023	2024	2025
Samlet bevilgning	618 621 000	669 941 000	755 814 000
Virkemidler totalt	418 457 806	464 554 444	544 767 114
Andel virkemidler av samlet bevilgning	67,64 %	69,34 %	72,07 %

Nøkkeltall 2022-2025	2023	2024	2025
Driftsutgifter politisk og adm. nivå	191 219 401	207 452 863	214 125 468
Driftsutgifter politisk nivå	6,50 %	6,44 %	6,18 %
Driftsutgifter administrativt nivå	24,44 %	24,42 %	22,15 %
Lønnsandel adm. i forhold til driftsutgifter adm. *	64 %	62,2 %	64,1 %

Volumtall 2024-2025	2024	2025
Antall klager behandlet i klagenemnda	17	16

* Lønnsandelen er hentet fra rapport fra økonomisystemet.

Del 3 - Årets aktiviteter og resultater

Virkemidler, drift politisk og administrativt nivå mot revidert budsjett

Hovedtabell:

	Regnskap	Revidert 2025	Avvik	Avvik i %
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	755 814 000	755 814 000	0	0,0 %
Sum driftsinntekter	755 814 000	755 814 000	0	0,0 %
Driftskostnader				
Drift politisk nivå	46 738 845	41 980 248	-4 758 597	-11,34 %
Drift administrativt nivå	167 386 623	175 567 660	8 181 037	4,66 %
Sum driftskostnader	214 125 468	217 547 909	3 422 441	1,57 %
Driftsresultat	541 688 532	538 266 091	3 422 441	0,64 %
Økonomiske virkemidler				
Direkte tilskudd	352 680 878	355 680 500	2 999 622	0,84 %
Søkerbasert tilskudd	130 573 635	125 892 000	-4 681 635	-3,72 %
Avtale	31 945 696	32 905 000	959 303	2,92 %
Prosjekt	28 202 628	29 985 000	1 782 373	5,94 %
Konferanse og evaluering	1 364 277	1 750 000	385 723	22,04 %
Sum økonomiske virkemidler	544 767 114	546 212 500	1 445 386	0,26 %
Resultat	-3 078 581	-7 946 408	4 867 827	-61,26 %
Anvendelse av årsresultat				
Til annen egenkapital	3 078 581			
Sum anvendelse	0			

Bevilgninger fra departementene

Fordeling av bevilgningene fra departementene er som følger:

	Regnskap	Revidert 2025	Avvik	i %
Kommunal- og distriktsdepartementet - KDD	661 721 000	661 721 000	0	0,0 %
Kunnskapsdepartementet - KD	6 000 000	6 000 000	0	0,0 %
Kulturdepartementet - KUD	2 220 000	2 220 000	0	0,0 %
Sum	669 941 000	669 941 000	0	0,0 %

Virkemiddelregnskapet 2025

	Regnskap	Revidert 2025	Avvik	i %
Språk	139 831 667	144 607 500	4 775 833	3,3 %
Kunnskap	65 218 584	67 035 000	1 816 416	2,7 %
Arealer og miljø	6 556 813	4 782 000	-1 774 813	-37,1 %
Næring	46 393 640	44 521 000	-1 872 640	-4,2 %
Kultur	235 463 673	235 366 000	-97 673	0,0 %
Kulturminnevern	6 121 020	7 420 000	1 298 981	17,5 %
Helse- og sosial	8 116 242	6 273 000	-1 843 242	-29,4 %
Urfolks rettigheter og internasjonalt arbeid	8 127 138	9 477 000	1 349 862	14,2 %
Samarbeidsavtaler	3 954 057	3 500 000	-454 057	-13,0 %
Andre tiltak	24 984 281	23 231 000	-1 753 281	-7,5 %
Sum	544 767 114	546 212 500	1 445 387	0,3 %

Totalt viser virkemiddelregnskapet for 2025 et overskudd på kr 1 445 387. Overskuddet skyldes først og fremst overskudd på direkte tilskudd og prosjekter i egen regi og tilbaketrekninger av søkerbaserte tilskudd.

Sametingsrådet fordeler de søkerbaserte virkemidlene innenfor Sametingets budsjett med unntak av de virkemidlene som er lagt til plenumsledelsens disposisjon.

I 2025 er omdisponeringsfullmakten brukt til å dekke underskudd på enkelte tilskuddsposter mot andre tilskuddsposter som har et overskudd. Plenum er informert om dette under rådets beretning ved plenum i desember 2025.

Omdisponeringer 2025

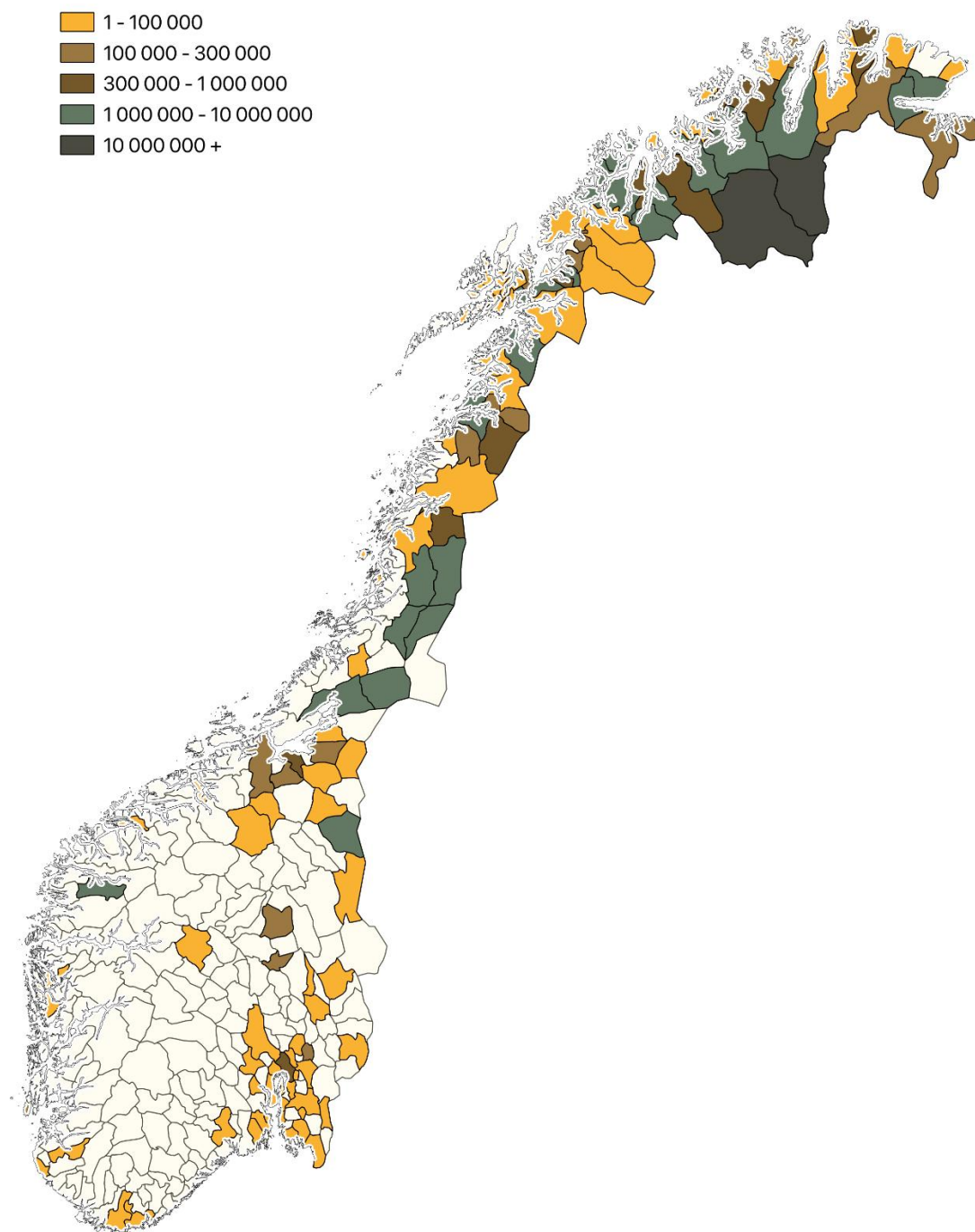
Omdisponeringer 2025

Post	Beskrivelse	Revidert budsjett 2025	Budsjett 2025 etter omdisponering
1310	Samisk parlamentarisk råd	1 289 248	233 248
1510	Sametingsrådet	14 996 000	18 646 000
Sum Politisk nivå		16 285 248	18 879 248
100xx	Tospråklighet til kommuner	51 980 500	49 435 500
100xx	Tospråklighet til fylkes kommuner	4 502 000	4 417 100
10210	Lavangen språksenter	2 455 000	2 041 000
10217	Stormen språksenter	3 178 000	2 620 000
12101	Stipend for elever med samisk i fag i vgs	5 000 000	5 162 000
12102	Språkstipend høyere utdanning - søkerbasert tilskudd	1 300 000	765 000
12001	Språkprosjekter	0	-252 000
12010	Dokumenteringstiltak	0	-35 000
12020	Språktiltak - Sámi giellavahkku	900 000	570 000
12030	Språkutviklingstiltak	6 000 000	6 330 000
12040	Samisk språktiltak i sør, lule, ume, skolte- og markasamisk område	1 200 000	1 291 000
13801	Faglig kompetanseheving av språksentrene	300 000	110 000
14501	Språksentertreff - konferanse	200 000	381 000
14701	Språkmotiveringspris	150 000	106 000
Sum språk		77 165 500	72 941 600
17001	Samisk språkopplæring barnehage	1 845 000	1 891 000
17010	Prosjekter og utviklingsarbeid barnehage	2 705 000	2 285 000
17020	Pedagogisk materiell barnehage	1 540 000	2 433 000
17030	Samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling	10 898 000	10 375 000
17060	Gratis barnehageordning foreldrefusjon	3 663 000	2 598 000
17061	Gratis samiskspråklige barnehager - utviklingsmidler	2 600 000	2 187 000
17101	Tradisjonell kunnskap i grunnopplæring	700 000	878 000
17201	Utvikling av læringsressurser	21 460 000	23 424 000
17301	Stipend for høyere utdanning	4 751 000	4 246 000
18701	Fagfornyelse 2020 - samisk læreplanverk 2025	1 000 000	614 000
18801	Arbeid mot mobbing	250 000	-650 000
18604	Rekruttering barnehage- og grunnskolelærere	1 600 000	930 000
18510	Gratis samiskspråklige barnehager- veiledningsmidler	1 000 000	1 400 000

19504	Nettverksmøte - porteføljestyrer forskningsråd	150 000	0
Sum oppvekst, opplæring, utdanning og forskning		54 162 000	52 611 000
22001	Samiske rettigheter til arealer og ressurser	3 000 000	4 775 000
Sum arealer, miljø og klima		3 000 000	4 775 000
27010	Marine næringer	4 000 000	5 300 000
27020	Jordbruk, hagebruk og skogsbruk	2 250 000	5 550 000
27030	Reindrift	2 600 000	3 400 000
27101	Tilskudd til Variert næringsliv	5 500 000	4 217 000
28001	Driftstilskudd - Duodji	2 800 000	2 500 000
28006	Markedstilpasning	600 000	400 000
28603	Samiske mat	750 000	250 000
28604	Urfolks matsystemer	1 000 000	670 000
28801	Sjøsamiske rettigheter - Borjjadat	500 000	200 000
29502	Rovviltseminar	150 000	2 000
29503	Reindriftsseminar	600 000	459 000
Sum næring		20 750 000	22 948 000
31200	Saami Council Headquarters	300 000	800 000
32001	Joik og samisk musikk	3 500 000	3 300 000
32101	Kulturtiltak	5 806 000	6 774 000
32201	Intitusjonsutvikling – søkerbasert tilskudd	2 000 000	2 500 000
32301	Tilskudd til prosjektstøtte til samisk litteratur	2 850 000	2 150 000
33701	Loga munnje Les for meg	600 000	300 000
33901	Saviomuseet lokaler	2 000 000	2 854 000
33906	Arbeidsgruppe for etablering institusjonelt hjem for vuolie/juohti/vuolle	300 000	100 000
33907	Oppbygging av nye institusjoner i Sápmi – prosjekt	1 500 000	0
Sum kultur		18 856 000	18 778 000
37001	Samisk kulturminnevern/bygningsvern	3 300 000	2 388 000
38501	Skjotsels- og formidlingsarbeidet Mortensnes	200 000	170 000
Sum kulturminnevern		3 500 000	2 558 000
42001	Helse- og sosialprosjekter	2 700 000	3 416 900
43701	Forebygging av selvmord i Sápmi	1 000 000	2 175 000
Sum helse og sosial		3 700 000	5 591 900
45103	Garmers	414 000	0
48501	International Decade of Indigenenous Languages	0	100 000
48601	Oppfølging av Sametingets likestillingsmelding	1 550 000	203 000

Sum urfolksrettigheter, internasjonalt samarbeid og likestilling	1 964 000	303 000
52001 Regionalutviklingsprosjekter	3 000 000	3 404 000
52101 Interreg	500 000	550 000
Sum samarbeidsavtaler	3 500 000	3 954 000
85001 Noereh	257 000	0
88101 Forskning på sametingsvalget	1 000 000	800 000
Sum andre tiltak	1 257 000	800 000

Kart fordeling av virkemidlene direkte tilskudd og søkerbaserte tilskudd

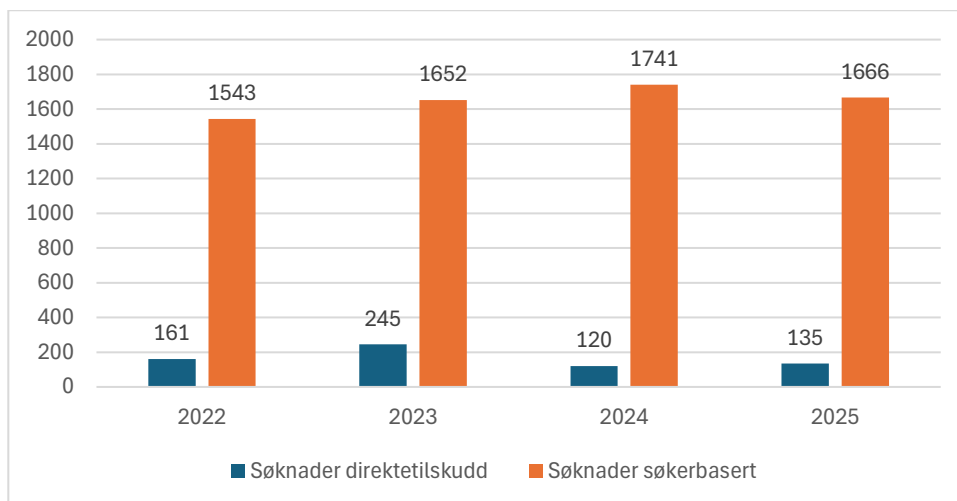
Figur 2: Direktetilskudd og søkerbaserte tilskudd

Tilskudd er registrert i den kommunen organisasjonen har hovedkontor. Flere institusjoner har virkeområde i flere kommuner, og kartet viser ikke denne dimensjonen.

Overordnet analyse av Sametingets tilskuddsmidler

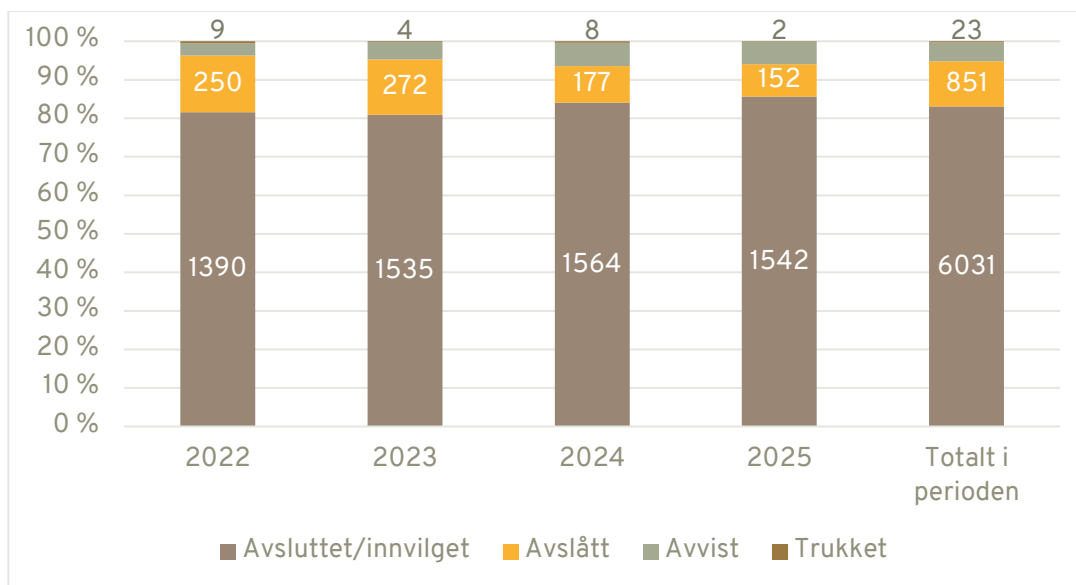
Det er utarbeidet en analyse av tilskuddsmidlene i Sametinget for årene 2022-2025. Dataene er hentet fra Sametingets tilskuddsportal Doarjjadiggi. For 2025 er det data til og med november 2025. Dette gjør at tallene for 2025 ikke er helt sammenlignbare, men analysen gir likevel et godt bilde på utviklingen.

I perioden 2022–2025 mottok Sametinget totalt 7 263 søknader om tilskudd. Søknadsvolumet har ligget jevnt på mellom 1 700 og 1 900 søknader per år. Søkerbaserte tilskudd dominerer med 91% av alle søknader, noe som viser bred deltakelse og stor etterspørsel – særlig innen stipendordninger og kulturtiltak.

Figur 4: Antall mottatte søknader per år, fordelt på søkerbaserte tilskudd og direktetilskudd (2022–2025)

Innvilgelsesgraden er stabil, mens andelen avslåtte søknader ligger på mellom 8 og 15 %. Avviste og trukne søknader utgjør en liten og stabil del av totalen. Dette kan være en indikator på en konsistent forvaltningspraksis og forutsigbare vurderingskriterier.

Figur 5: Status for søknader per år (2022–2025) og totalt i perioden

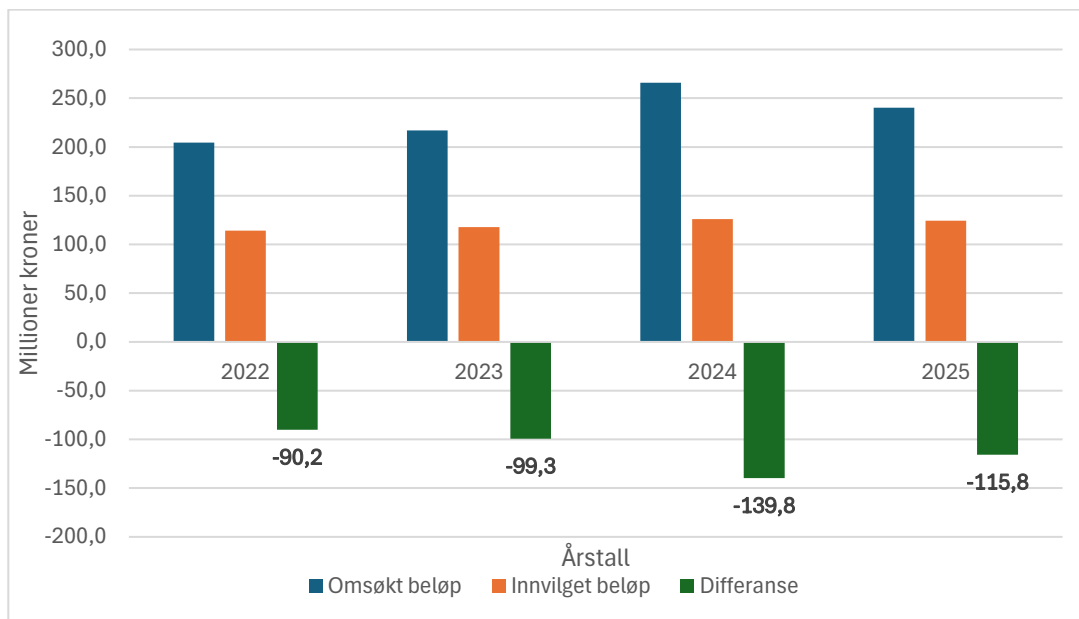
Selv om direktetilskudd bare utgjør 9 % av søknadene, mottar disse tilskuddsmottakerne mest midler. Tildelingene økte fra 266 millioner kroner i 2022 til 350 millioner kroner i 2025, som gir en realvekst på 16 %. Søkerbaserte ordninger har derimot hatt en realnedgang på -3,8 %. Dette viser en dreining av virkemidlene mot større og mer strategiske tildelinger som har vært en politisk prioritering.

Karasjok og Kautokeino mottar flest tilskudd og størst andel av midlene. Grunnen til det er at mange av de store nasjonale samiske institusjonene ligger i disse kommunene. Dette sikrer sterke institusjonelle miljøer,

men reiser spørsmål om hvordan vi kan styrke aktivitet i områder med lavere tilskuddsnivå for å sikre bred samfunnsutvikling.

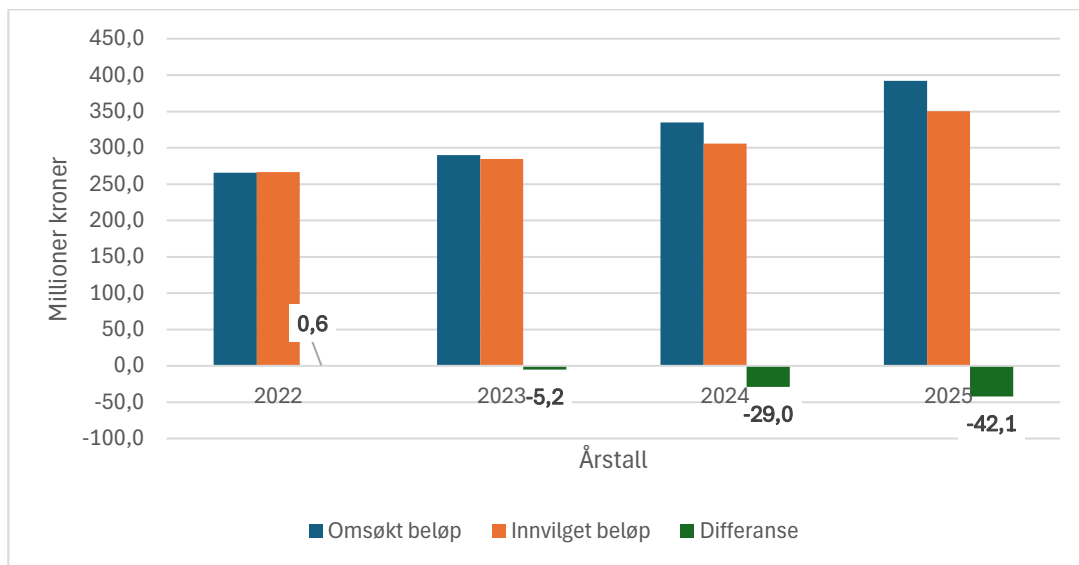
Finansieringsgraden beskriver hvor stor andel av det totale søknadsbeløpet som faktisk blir finansiert. Den viser forholdet mellom tildelte midler og det beløpet som er søkt om, og den uttrykkes i prosent. En høy finansieringsgrad innebærer at tiltaket i stor grad er økonomisk dekket, mens en lav finansieringsgrad synliggjør et gap mellom behov og tilgjengelige ressurser.

For de søkerbaserte ordningene har litteraturfeltet hatt nær full finansieringsgrad (nesten 100 % i 2025), mens kulturminnevern og reindrift ligger langt lavere, ofte under 50 %. For språk og opplæring er etterspørselen høy, men enkelte ordninger – som utvikling av læremidler – har svært lav finansieringsgrad. Dette viser at selv om mange søknader innvilges, er finansieringsgraden varierende. Årsakene kan være ulike, men det kan peke mot en strukturell utfordring: Dagens økonomiske rammer gir ikke alltid rom for å realisere gode og bærekraftige tiltak.

Figur 6: Omsøkt og innvilget beløp for søkerbaserte tilskudd (2022–2025), samt differanse i millioner kroner.

For direktetilskudd ligger innvilget beløp tett opp mot omsøkt nivå i 2022, hvor det ble bevilget litt i overkant av 600 000 kroner mer enn det ble søkt om. De påfølgende årene har trenden snudd, og vi ser at det er bevilget mindre enn det ble søkt om, og den negative differansen øker gradvis frem mot 2025.

Figur 7: Omsøkt og innvilget beløp for direktetilskudd (2022–2025), samt differanse i millioner kroner.

Hovedfunn

- stabil og høy innvilgelsesgrad
- søkerbaserte tilskudd dominerer i volum
- direkte tilskudd dominerer i tildelte midler
- ulik realutvikling mellom søkerbaserte tilskudd og direkte tilskudd
- geografisk konsentrasjon av midler i Indre Finnmark

Oversikt over utvalgte konsultasjoner med statlige myndigheter i 2025

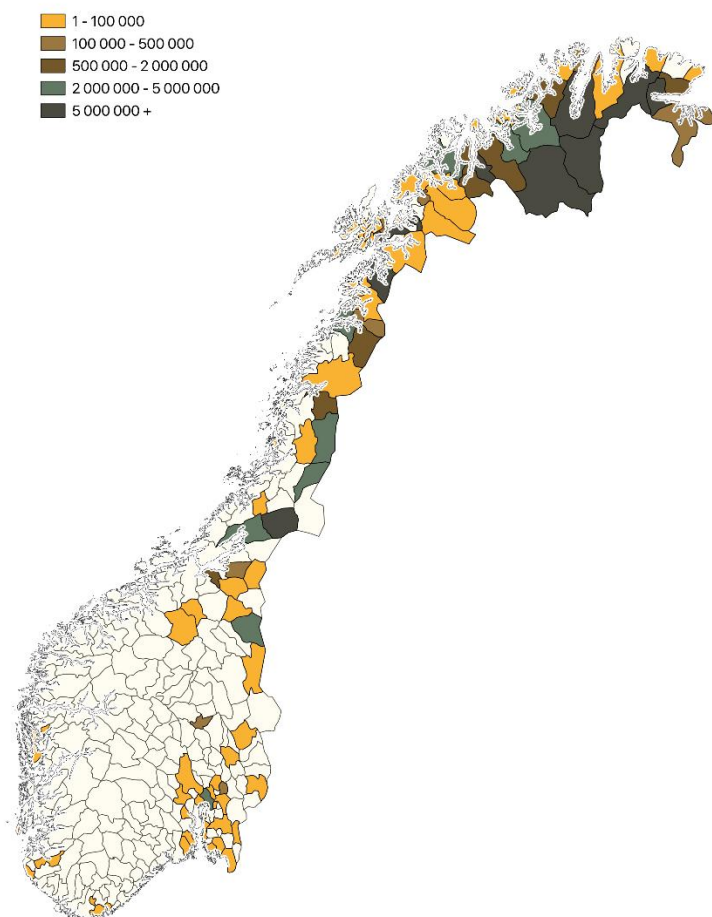
Sak	Dato	Konsultasjonspart	Status	Resultat
Opplæring				
Konsultasjoner om samisk barnehage ekspertgruppe	23. juni 21. november	Kunnskaps- departementet	I prosess	Oppnådd enighet om mandat. I prosess om sammensetning.
Areal og miljø				
Revidering av forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt – Norge.	31. mars 2025	Statsforvalteren i Trøndelag	Ferdig	Enighet
Mineralloven	Februar 2025.	Nærings- og fiskeri- departementet	Ferdig	Uenighet
Gaskabeaivarre steinbrudd - Konsultasjon ifm. behandling av klage på vedtak om driftskonsesjon	20.oktober 2025	Nærings- og fiskeri- departementet	I prosess	Vedtak ikke gjort
Forskrift om regulering av fangst av kongekrabbe i kvoteregulert område øst for 26 grader øst mv. i 2026	10. desember 2025	Nærings- og fiskeri- departementet	Ferdig	Enighet
Forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2026	10. desember 2025	Nærings- og fiskeri- departementet	Ferdig	Enighet
Forsvaret planlegger vinterøvelsen Cold Response 2026 og har søkt Luftfartstilsynet om fire midlertidige restriksjonsområder i luftrommet	26. november 2025	Luftfartstilsynet	Ferdig	Enighet
Revidering av konsekvensutredningsforskriften	18. februar 2025	Kommunal og distrikts- departementet og Klima- og miljø- departementet	I prosess	Vedtak ikke gjort
Sammensetting og mandat for lokalt arbeidsutvalg for verneplanarbeid i Tysfjorden	27. januar 2025	Statsforvalter i Nordland	Ferdig	Enighet
420 kV Kraftlinje Skaidi-Lebesby	13. juni 2025 og 1. januar 2025	Energi- departementet	Ferdig	Uenighet
Sammensetting og mandat for lokalt arbeidsutvalg for verneplanarbeid i Indre-Porsanger	8. mai 2025	Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Ferdig	Enighet
Retningslinjer for vektlegging av hensyn til samisk kulturutøvelse i verneområder	5. desember 2025	Klima- og miljø- departementet	I prosess	Vedtak ikke gjort
Forslag om vern av Kaldvassmyra naturreservat	5. november 2025	Klima- og miljø- departementet	Ferdig	Enighet
Reguleringsplan for Nord Gondol, Vefsn kommune	11. april og 06. oktober 2025	Kommunal og distrikts- departementet	I prosess	Vedtak ikke gjort
Konsultasjon om regional plan for energiomstilling.	27. mai 2025	Trøndelag fylkeskommune	Ferdig	Enighet

Sak	Dato	Konsultasjonspart	Status	Resultat
Kulturminner				
Innskriving av Várjjat siida på UNESCOs verdensarvliste	27. mars 2025	Klima- og miljø-departementet	I prosess	Bidro til at Várjjat siida ble innskrevet på Norges tentative verdensarvliste i september 2025
Bevaringsstrategi for byer og bygder og bevaringsstrategi for industri og næring	20. juni 2025	Riksantikvaren	I prosess	Samiske kulturarv har fått større synlighet i strategiene.
Urfolksrettigheter, internasjonalt samarbeid og likestilling				
Mandat for UiT Norges arktiske universitet om utredning av forsoningssenter	4. desember 2025	Kunnskaps-departementet	Avsluttet	Innarbeidelse av omtale med hensyn til samiske språk, og enighet med departementet om mandatet.

1 Språk

Samfunnsmål:

- De samiske språkene er naturlige, samfunnsbærende og levende språk

Figur 1 Geografisk fordeling av direkte og søkerbaserte tilskudd innenfor språkkapittelet.

I løpet av året har Sametinget gjennomført en rekke tiltak for å styrke og utvikle bruken av samiske språk.

Sametinget har benyttet en bred og samordnet strategi for å gjøre de samiske språkene mer synlige, funksjonelle og tilgjengelige i samfunnslivet. Innsatsen retter seg både mot kommunal og regional forvaltning, opplæringssektoren og kultur- og samfunnsarenaer. Strategien kombinerer systemendringer (som revidert regelverk, rettighetsarbeid og strukturelle ordninger), styrking av språkkompetanse gjennom opplæring og utdanning, og tiltak som øker språkenes synlighet og bruk i offentligheten. Samlet bygger dette opp under målet om at samiske språk skal være levende og samfunnsbærende språk med plass i både daglige og formelle sammenhenger.

I 2025 har Sametinget styrket rammevilkårene for samiske språk gjennom målrettet støtte til kommuner, fylkeskommuner og språksentre. Midlene er brukt til språkkurs, skilting, oversettelser og kulturarrangementer, som har økt språkbruken og synligheten i offentlig sektor. Et revidert regelverket for tospråkligstilskudd og innføring av en mer målrettet finansieringsmodell, skal gi større språklig effekt. Arbeid med stedsnavnloven har bidratt til at samiske navn får en tydelig og korrekt plass i samfunnet, mens

språksentrene, stipendordningene og kultur- og læringsaktivitetene har skapt nye arenaer for bruk og læring av samiske språk. Tiltak som Sámi giellavahkku, språkpriser og utvikling av digitale ressurser – inkludert KI prosjekter – har samtidig styrket motivasjon og moderne bruk av språkene.

Gjennom kombinasjonen av økt språkbruk i kommunale tjenester, styrking av språkopplæring og etablering av arenaer som styrker samisk språk i offentlige rom, har Sametinget i 2025 tatt viktige steg for å gjøre samiske språk til naturlige og samfunnsbærende språk. De parallelle løpene med opplæring, synliggjøring og rettighetsarbeid gir språkene både praktiske, kulturelle og institusjonelle forutsetninger for å leve og utvikle seg. Arbeidet legger dermed et grunnlag for varig språkbruk i barnehager, skoler, forvaltning og lokalsamfunn – og det styrker den daglige tilstedeværelsen av samiske språk i hele samfunnet.

1.1 Innsatsområder - Samisk språk

- Bruk av samiske språk.
- Utvikling av samiske språk.
- Oppfølgingen av NOU 2016:18 Hjertespråket.

1.1.1 Virkemidler for innsatsområder – Språk

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Bruk av samiske språk	54 252 600	56 882 500	2 629 900
Utvikling av samisk språk	83 016 684	85 125 000	2 108 316
Oppfølging av NOU 2016:18 Hjertespråket	2 562 384	2 600 000	37 616
Sum	139 831 667	144 607 500	4 775 833

1.2 Bruk av samiske språk

Mål for innsatsområdet:

- Innbyggerne i forvaltningsområdet for samisk språk kan aktivt bruke samisk i kommunikasjon med offentlige instanser.

Kommunene og fylkeskommunene har brukt midlene til tiltak som språkkurs, skilting, oversettelser og kulturarrangementer, noe som har bidratt til bedre tilgjengelighet og kompetanse. Sametinget har samtidig revidert regelverket for tospråklighetstilskuddene til kommuner og fylkeskommunene, med en ny modell som gir mer målrettet støtte og tydeligere krav til rapportering og bruk av midlene. Dette gir bedre rammevilkår for språkutvikling og gjør det mulig å følge opp effekten av ordningen.

Kommunene og fylkeskommunene har brukt basis- og betjeningstilskuddet til å styrke sin samiskspråklige tjenesteyting, blant annet gjennom oversettelser, synliggjøring av samiske språk, ulike språktiltak og samiske kulturarrangementer. Dette har bidratt til økt kompetanse om samiske forhold og språk både i befolkningen og i offentlige institusjoner.

Gjennom KS-nettverket har kommunene fått en arena for samarbeid og erfaringsdeling. Arbeidet har gitt viktige resultater, men utfordringer med kompetansemangel og teknologiske barrierer gjenstår og vil kreve videre innsats.

Gjennom disse tiltakene har Sametinget lagt et solid grunnlag for å oppfylle innsatsområdemålet. Arbeidet har bidratt til økt bruk og synlighet av samiske språk i offentlig sektor, samtidig som det gir kommuner og fylkeskommuner bedre forutsetninger for å møte kompetansebehovet i det samiske samfunnet.

1.2.1 Samletabell – Bruk av samiske språk

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Tospråklighetstilskudd til kommuner - direkte tilskudd	49 435 500	51 980 500	2 545 000
Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner - direkte tilskudd basistilskudd	4 417 100	4 502 000	84 900
10300 Nettverkssamling KS samisk nettverk - direkte tilskudd KS	400 000	400 000	0
Sum	54 252 600	56 882 500	2 629 900

Samisk Stedsnavntjeneste

Samiske stedsnavn er beskyttet etter *Lov om stadnamn*, på lik linje med alle andre stedsnavn i Norge. Stedsnavn er vår felles kulturarv, og loven ivaretar norske, samiske og kvenske stedsnavn i henhold til nasjonale regler og internasjonale avtaler og konvensjoner. Samisk stedsnavntjeneste har vært underlagt Sametinget siden 2002. Samisk stedsnavntjeneste forvalter samiske stedsnavn etter *Lov om stadnamn* og *Forskrift om stadnamn*, og behandler navnesaker med bakgrunn i loven og forskriften. Samisk stedsnavntjeneste har faglige navnekonsulenter, som har det faglige ansvaret i tilrådning og forslag om skrivemåte av samiske stedsnavn i offentlig bruk. Samisk stedsnavntjeneste tilbyr gode faglige arenaer for en sikker oppfølging av stedsnavnsaker i henhold til lov og forskrift.

Arbeid med stedsnavnloven og forskriften

Regjeringen har satt i gang et arbeid med å endre forskrift om stedsnavn, som skal innlemme umesamisk og pitesamisk i forskriften. Sametinget har jobbet med forslag til endringer i stedsnavnlovens forskrifter og sendt det over til Kulturdepartementet. Saken vil bli fulgt opp av departementet i 2026. Sametinget har også tatt opp behovet for at skiltrekkefølgen på samiske stedsnavn og samiske adressenavn må revideres i forskriften, slik at disse bestemmelsene blir tilpasset endringer i samelovens språkregler som trådte i kraft 1. januar 2024.

I 2023 reiste Språkrådet navnesak, og kom med foreløpige tilrådninger på kvenske parallellnavn på tettstedet Guovdageaidnu og tettstedet Kárášjohka, samt på naturnavnet Kárášjohka. Sametinget har vært i dialog med Språkrådet om tolkningen av *Lov om stadnamn*, og på hvilket grunnlag en kan fastsette stedsnavn. Det viser seg at Sametinget og Språkrådet er uenige i tolking av loven. Sametinget mener at stedsnavnlovens § 11 krever at navn som skal godkjennes til offentlig bruk skal være i bruk av "folk på staden". Både Sametinget og Språkrådet er enige om at det ikke finnes dokumentasjon på at kvensk språk har vært og er i bruk på disse to stedene. Sametinget har tatt opp saken med Kulturdepartementet da Sametinget mener at Språkrådets tolkning av loven kan bidra til å skade stedsnavn som kulturminner, og i verste fall bidra til en kulturell overtaking. Sametinget venter fremdeles på svar fra Kulturdepartementet.

1.2.2 Tospråklighetstilskudd til kommuner – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Tospråklighetstilskudd til kommuner:

- Kommunene betjener på samisk og de synliggjør samisk språk.

De følgende kommunene har i 2025 fått direkte tilskudd til tospråklighet til kommuner – basis- og betjeningstilskudd:

Kautokeino, Karasjok, Tana, Porsanger, Nesseby, Kåfjord, Snåsa, Lavangen, Røyrvik, Hattfjelldal, Røros, Hamarøy og Tjeldsund.

Dette tospråklighetstilskuddet består av en basisdel og en betjeningsdel. Det gis også midler til språkutvikling (se kapittel 1.3.2). Kommunene rapporterer om ulike tiltak for å synliggjøre samiske språk, blant annet skilting, nettsider og offentlig dokumentasjon på samisk. Mange kommuner har også tilbudt språkkurs til ansatte.

Utfordringene er fortsatt store, med mangel på kvalifiserte samisktalende personer, høye kostnader til tospråklighet, og teknologiske utfordringer med å integrere samisk i digitale systemer.

Sametinget har i 2025 sendt nytt regelverk for tospråklighetstilskuddet ut på høring. Et hovedmål for ny modell er at tilskuddsordningen skal gjøre kommunene i stand til å overholde forpliktelsene sine etter samelovens språkregler. Etter lovendringen er kommunene delt inn i tre kategorier: språkutviklings-, språkvitaliserings- og språkstimuleringskommuner. Tilskuddsordningen tar sikte på å gjenspeile forpliktelsene de ulike kommunekategoriene har. Regelverket har tydeligere krav enn tidligere til rapportering og bruk av midlene.

Sametinget får i større grad mulighet til å evaluere om støtten brukes i tråd med formålet, og om den bidrar til utvikling av samiske språk. Den nye tilskuddsordningen vil gi gode rammevilkår, være fleksibel og gi utviklingsmuligheter i tråd med kommunekategoriene, og den vil gi kommunene handlingsrom til å møte kompetansebehovet i det samiske samfunnet.

Det kom 15 høringssvar, hvor noen av høringssvarene kommer fra grupperinger av kommuner. Saken ble behandlet i Sametingets plenum i sak 030/25 Regelverk om tospråklighetstilskudd til kommuner og fylkeskommuner i forvaltningsområdet for samiske språk, som ble vedtatt i juni. En ny fordeling i henhold til det nye regelverket ble vedtatt av Sametingets plenum i sak 059/25 Sametingets budsjett 2026 i desember.

Kommunene skal oppfylle sine forpliktelser etter samelovens kapittel 3, og de synliggjør og formidler samisk språk på ulike måter. De fleste kommuner oversetter hjemmesider, skjemaer, regelverk og kunngjøringer til samisk, slik at innbyggerne skal kunne bruke samisk i møte med kommunen. I flere kommuner er det en selvfølge at innbyggerne kan henvende seg på samisk, både muntlig og skriftlig. Kommuner med mindre samisktalende befolkning arbeider også aktivt for å legge til rette for samiskspråklig kontakt.

Kommunene legger særlig vekt på at eldre skal kunne bruke samisk i helseinstitusjoner, og mange tilbyr samiske språkkurs for helsepersonell ved behov. I tillegg benytter de fleste kommuner tolk ved offentlige møter og i andre situasjoner der det vurderes som nødvendig for å sikre god kommunikasjon.

På bakgrunn av tilbakebetalinger av tidligere års språkutviklingstilskudd fra kommunene Tjeldsund, Guovdageainnu, Deanu, Porsanger, Gáivuona og Røyrvik på til sammen 2 999 000 kroner ble det omdisponert 2 545 000 kroner fra denne posten til andre poster. Tilbakebetalingene er knyttet til ubrukte språkutviklingsmidler.

1.2.3 Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner:

- Fylkeskommunene betjener på samisk og synliggjør samisk språk.

De følgende fylkeskommunene fikk i 2025 direkte tilskudd til tospråklighet: Finnmark fylkeskommune, Troms fylkeskommune, Nordland fylkeskommune og Trøndelag fylkeskommune.

Fylkeskommunene rapporterer at tilskuddet har bidratt til at de kunne arrangere språkkurs for ansatte, tildele stipender og oversette forskjellige dokumenter og tolke til samiske språk. Fylkeskommunene rapporterer at tilskuddet har bidratt til økt synlighet av samiske språk og samisk kultur.

På bakgrunn av tilbakebetalinger av tidligere års språkutviklingstilskudd fra Finnmark fylkeskommune ble det omdisponert 84 900 kroner fra denne posten til andre poster.

1.2.4 KS Nettverkssamling – direkte tilskudd

Målet med nettverkssamlingen:

- Kommunene i forvaltningsområdet for samisk språk har mulighet til å være med på å påvirke utviklingen av KS Samisk Nettverk.

KS har holdt to samlinger for KS Samisk Nettverk i 2025, en samling i februar i Lavangen og en samling i november i Kiruna. Samlingen i Lavangen var en ordinær samling i KS Samisk Nettverk, hvor alle kommunene i forvaltningsområdet var invitert til å delta. Samlingen i november i Kiruna samlet forvaltningskommuner fra både svensk og norsk side av Sápmi. Forvaltningskommunene på finsk side av Sápmi var også invitert til å delta på samlingen i Kiruna. Formålet med samlingen i Kiruna var å se på hvordan kommunene kan dra nytte av hverandre og lære av hverandre for å gi et best mulig samiskspråklig tilbud til innbyggerne sine. På samlingen deltok også SKR, som er søsterorganisasjonen til KS i Sverige.

1.3 Utvikling av samiske språk

Mål for innsatsområdet:

- Folket snakker samisk og lærer og utvikler de samiske språkene.

De samiske språkene har ulike behov og utfordringer, og Sametinget arbeider på flere områder for å nå innsatsområdets mål.

Gjennom arbeidet med stedsnavnloven virker Sametinget for at samiske språk får en tydeligere og mer korrekt plass i offentligheten. Når samiske navn anerkjennes, brukes og reguleres på en riktig måte, blir språkene mer synlige i dagliglivet, og dette understøtter språkbruk både blant fastboende og blant besøkende.

Tilskuddsordningene til fylkeskommuner, kommuner og språksentre skaper et bredt spekter av arenaer der folk kan bruke og lære samisk i praksis. Satsingen gir ressurser til språkopplæring i barnehager og skoler, aktiviteter som fremmer språket i hverdagen, kulturelle tilbud og språkarenaer for både barn, unge og voksne. Disse tiltakene skaper rom for at samiske språk kan brukes naturlig i ulike deler av livet, noe som er avgjørende for språkinnlæring og for at språkene skal holdes levende.

Stipendordninger motiverer både elever og studenter til å velge samisk i utdanningen, noe som på sikt gir flere språkbrukere og fagpersoner. Særskilte satsinger i områder med små språkmiljøer bidrar til å bevare truede språkvarianter. Tiltak som Sámi giellavahkku, språkpriser og teknologiprojekter—som utvikling av samisk innhold i KI—skaper stolthet, engasjement og moderne læringsressurser. Helheten i arbeidet gjør det lettere for folk å lære, bruke og utvikle samiske språk i både tradisjonelle og nye arenaer.

1.3.1 Samletabell – Utvikling av samiske språk

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Tospråklighetstilskudd til kommuner - direkte tilskudd - Utviklingstilskudd	17 005 000	17 005 000	0
Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner - direkte tilskudd - Utviklingstilskudd	1 652 000	1 652 000	0
Samiske språksenter - direkte tilskudd	49 946 000	50 918 000	972 000
13801 Faglig kompetanesheving av språksentrene - prosjekt	93 000	300 000	207 000
10400 Sámi AI Lab - sommerjobb - Direkte tilskudd Sámi Allaskuvla	500 000	500 000	0
14501 Språksentertreff - konferanse	399 273	200 000	-199 273
12101 Stipend til elever med samisk i videregående skole	5 162 000	5 000 000	-162 000
12102 Språkstipend høyere utdanning - søkerbasert tilskudd	765 000	1 300 000	535 000
12001 Språkprosjekter - søkerbasert (avsluttet ordning)	-252 552	0	252 552
12010 Dokumenttiltak - (avsluttet ordning)	-35 000	0	35 000
12020 Språktiltak i forbindelse med Sámi Giellavahkku - søkerbasert tilskudd	518 865	900 000	381 135
12030 Språkutviklingstiltak - søkerbasert tilskudd	5 941 446	6 000 000	58 554
12040 Samiske språktiltak i sør-, ume-, pite-, lule-, skolte- og markasamisk område - søkerbasert tilskudd	1 216 019	1 200 000	-16 019
14701 Språkmotiveringspris	105 632	150 000	44 368
Submi	83 016 684	85 125 000	2 108 316

1.3.2 Språkutvikling i fylkeskommuner – direkte tilskudd

Målet med språkutviklingstilskuddet til fylkeskommunene er at fylkeskommunene styrker og utvikler samiske språk gjennom språktiltak.

2025 har fylkeskommunene Nordland, Trøndelag, Finnmark og Troms i stor grad oppnådd målet om å betjene sin befolkning på samisk og synliggjøre samisk språk. Tilskuddene har gjort det mulig å styrke både språkbruk, tilstedeværelse og kompetanse i hele regionen. Fylkeskommunene har utviklet nye tjenester, oversatt store mengder materiell, etablert språkrådgivingsfunksjoner, gjennomført omfattende kultur- og formidlingstiltak samt tatt i bruk samisk i politiske prosesser og offentlige arrangementer.

Nordland fylkeskommune har styrket arbeidet med samiske språk gjennom faste rådgiver- og prosjektstillinger og ved å igangsette større utviklingsprosjekter innen tannhelse, pitesamisk dokumentasjon og oversettelse av barnebøker. Synliggjøringstiltak i folkebibliotekene og videreføringen av kampanjen Hele Nordland snakker har gitt bred språktilgang i hele fylket.

Trøndelag fylkeskommune har økt samisk synlighet og bevissthet gjennom arrangementer som «Samisk året rundt» og språkplakaten for Samisk språkuke, samt bredt forankret språkarbeid i hele organisasjonen. Samarbeidet med språksentrene og gjennomføringen av Saemien tjáanghkoesijjie har styrket samisk kulturtilstedeværelse i regionen.

Finnmark fylkeskommune har løftet bruken av samisk språk i offentlige tjenester gjennom omfattende oversettelser, tolkning i fylkestinget og systematisk oppbygging av språkressurser internt. Giellavahkku-arrangementene har nådd et stort publikum, og arbeidet har styrket varige strukturer for tospråklighet.

Troms fylkeskommune har oppnådd bred synliggjøring gjennom oversettelse av 80–90 % av nettsidene, betydelige oversettelser av rapporter og undersøkelser, samt kultur- og formidlingstiltak i Den kulturelle

skolesekken, Scene Nord og Bok- og kulturbussen. Tiltak som Lommesamisk og samiske arrangementer i bibliotekene har økt interesse og tilgjengelighet for samisk språk i befolkningen.

Samlet viser innsatsen i 2025 at alle fylkeskommunene har styrket samisk språk, kultur og tilgjengelighet betydelig. Arbeidet har bidratt til økt synlighet, flere arenaer for språkbruk og tydeligere samisk tilstedeværelse i alle deler av fylkeskommunal virksomhet.

1.3.3 Språkutvikling i kommuner – direkte tilskudd

Målet med språkutviklingstilskuddet er at kommunene legger til rette for at flere innbyggere, spesielt samiskspråklige barn og unge får bruke samisk.

Kommunene har forskjellige samiske språktiltak. Blant annet brukes midlene til ekstra samisk språkressurs i barnehagen, samiske språkarenaer, samisk språkstyrking via aktiviteter og ekskursjoner til tradisjonelle samiske næringer, samiske tiltak i kulturskolen, samiske tiltak i bibliotek, utvikling av sterke samiske språkmodeller, oversetting av informasjonsmateriell til samisk, forskjellige samiske workshop, stipend for rekruttering av samisktalende pedagoger, samisk salmesang, samiske tilbud for eldre, innkjøp av samisk bøker og materiell til bibliotek.

1.3.4 Samiske språksentre, basistilskudd – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Samiske språksentre, basistilskudd:

- Samiske språksentre synliggjør samisk identitet og kultur, fremmer samisk språk og driver med samisk språkopplæring gjennom språktiltak.

Mål for tilskuddsordningen – Samiske språksentre, basistilskudd:

- Samiske språksentre synliggjør samisk identitet og kultur, fremmer samisk språk og driver med samisk språkopplæring gjennom språktiltak.

Sametinget tildeler direkte tilskudd til de følgende språksentrene: Sámi giella- ja kulturguovddáš, Giellasiida – Samisk språksenter, Árran Julevsáme guovddáš, Várdobáiki sámi guovddáš, Bárru giellabáiki, Isak Saba Guovddáš, Tana samiske språksenter – Samisk nærings- og utredningssenter (SEG), Gáisi Giellaguovddáš, Aajege samisk språk og kultursenter, Lávgu AS (Áltá Sámi Giellaguovddáš), Ástávuona giellagoahhtie, Gielem nastedh, Gieleaarnie, Storfjord språksenter, Giellagiisá, Samisk hus i Oslo, Kvæningen språksenter, Stormen samisk språksenter, Sijti Jarngje/Hattfjelldal språksenter og Kárenaš giellaguovddáš.

Sametinget ga i 2025 et tilskudd på 150 000 kroner til Isak Saba guovddáš/språksenter, for å planlegge og gjennomføre åpningsarrangementet til Sámi giellavahkku i 2025. Under åpningsarrangementet var det konserter og fremføringer og korte foredrag.

Sametinget ga i 2025 en økning av direktetilskudd på 800 000 til både Stormen språksenter og Sijti Jarngje for å jobbe med pite- og umesamiske språk på norsk side av Saepmie. Sijti Jarngje har brukt midlene til en utredning om etablering av et umesamisk språksenter, og til planlagte umesamiske språktiltak. Prosjektet videreføres ikke da det er etablert et umesamisk språk og ressurscenter i 2025. Stormen språksenter har hatt pitesamiske språkkurser og språkarenaer, og prosjektet videreføres i 2026.

Sametinget initierte høsten 2024 et 3 årig sjøsamisk prosjekt for å synliggjøre og å gjennomføre tiltak for synliggjøring og formidling av eksisterende sjøsamisk språk, kultur og historie. Det ble inngått en oppdragsavtale og gitt ekstra direkte tilskudd i 2025 til Kvæningen språksenter og Lávgu samisk språksenter på 390 000 kroner til hvert av språksentrene for å gjennomføre av prosjektet. Målet med oppdraget er at senterene gjennom tiltak skal synliggjøre og formidle eksisterende sjøsamisk språk, kultur og historie. Kvæningen språksenter har gjennomført sjøsamiske formidlingsaktiviteter i samarbeid med skole, kommune, frivillighet og samiske kulturutøvere, mens prosjektet samlet sett bidro til økt kunnskap og engasjement rundt sjøsamisk identitet i lokalsamfunnene.

I Sametingets reviderte budsjett i mars 2025 kom det ekstra midler til alle språksentrene på kr 500 000 til å styrke utviklingen av språksentrene.

Det er omdisponert 972 000 kroner totalt fra disse postene.

1.3.5 Samiske språksentre, aktivitetstilskudd – direkte tilskudd

Fordelingen av aktivitetstilskuddene er gjort på bakgrunn av innsendte aktivitetsplaner fra hvert språksenter.

Mål for tilskuddsordningen – Samiske språksentre, aktivitetstilskudd:

- Samiske språksentre synliggjør samisk identitet og kultur, fremmer samisk språk og driver med samisk språkopplæring gjennom språktiltak.

I støtten til språksentrene er tilrettelegging av språkkurs og språkarenaer lokalt prioritert. Den samiske befolkningen skal kunne delta i aktiviteter for å lære seg samisk gjennom aktivitetene og bruke samisk aktivt på alle samfunnsområder. Språksentrene har et ulikt antall årlige aktiviteter, og aktivitetsmidlene er fordelt på bakgrunn av språksentrenes innsendte aktivitetsplaner for 2025.

De samiske språksentrene er Sametingets viktigste samarbeidsaktører i arbeidet med å løfte samiske språk, og i gjennomføringen av Sámi giellavahkku.

1.3.6 Faglig kompetanseheving for språksentrene – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Løfte kompetanse på språkopplæring for språksentre som mottar direkte tilskudd over Sametingets budsjett.

I arbeidet med Sammen fremover – Sametingets strategi for samiske språksentre (021/24), fikk Sametinget innspill fra språksentrene at de hadde et behov for å øke kompetansen innenfor ulike deler av språkarbeidet. Som en del av kompetansehevingen tilbyr Sametinget relevante digitale kurs, foredrag og lignende.

I løpet av oktober, november og desember er det gjennomført en digital kursrekke for språksentrene i bruk av kunstig intelligens. Målet har vært å gi deltakerne trygghet og ferdigheter i bruk av KI-verktøy, med særlig vekt på tekstproduksjon, planlegging og innholdsskaping.

Det er omdisponert 190 000 kroner fra denne posten da avtalen med ekstern kursholder ble lavere enn forventet.

1.3.7 Språksentertreff – konferanse

En gang i året arrangerer Sametinget sammen med språksentrene språksentertreff for alle de samiske språksentrene. Målet med treffet er at sentrene skal utveksle erfaringer og ideer, dele kompetanse og videreutvikle språksentrene.

Sametinget har i samarbeid med Lávgu AS (Álttá Sámi Giellaguovddáš) arrangert språksentertreff i Alta i mai 2025.

Konferansen hadde faglige forelesninger, gruppearbeid om felles utfordringer og deling av ideer og tanker i tillegg til sosiale aktiviteter som bidrar til at ansatte ved de samiske språksentrene har muligheter til å bli kjent med hverandre og knytte kontakter. En evaluering av konferansen har vist at deltakerne synes at språksentertreffet er en viktig arena for samarbeid og erfaringsdeling.

Det er omdisponert 181 000 kroner til denne posten da utgifter til innkjøp av tekniske tjenester, tolking og innleid hjelp ble høyere enn budsjettet.

1.3.8 Stipend til elever med samisk i videregående skole – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
12101 Stipend til elever med samisk i videregående skole	5 162 000	5 000 000	-162 000
Sum	5 162 000	5 000 000	-162 000

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
625	625	0	0

Mål for tilskuddsordningen – Stipend til elever med samisk i videregående skole:

- Videregående elever har samisk i fagkretsen på videregående skole.

For å motivere ungdom til å ta samisk som fag på videregående skole, gir Sametinget stipend til elever som har samisk i fagkretsen. Elever som velger samisk som førstespråk prioriteres. Det er stor etterspørsel etter denne ordningen som er formet som en rettighetsbasert ordning, og Sametinget økte derfor budsjettet på denne posten med 1 500 000 kroner i det reviderte budsjettet i mars.

Sametinget endret satsene på stipendene for denne ordningen i 2025 med følgende beløp:

Stipend	Sats 2024	Sats 2025
Elever som har samisk som førstespråk.	10 000	15 000
Elever som har samisk som andrespråk – Samisk 2.	6 000	7 000
Elever som har samisk som andrespråk - Samisk 3 eller Samisk 4	3 500	4 000
elever som har samisk som fremmedspråk.	3 500	4 000

Siden denne tilskuddsordningen fungerer som en rettighetsbasert ordning har alle som søker innen søknadsfristen og innfrir vilkårene rett på stipendet. Det er omdisponert 162 000 kroner til denne posten i 2025 da det budsjetterte beløpet ikke var nok til å dekke hele det tildelte beløpet.

1.3.9 Språkstipend høyere utdanning – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
12102 Språkstipend høyere utdanning - søkerbasert tilskudd	765 000	1 300 000	400 000	535 000
Sum	765 000	1 300 000	400 000	535 000

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
12102 Språkstipend høyere utdanning - søkerbasert tilskudd	785 000	20 000	765 000
Sum	785 000	20 000	765 000

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
78	75	2	1

Mål for tilskuddsordningen – Språkstipend høyere utdanning:

- Studenter velger å ta høyere utdanning i samiske språk.

For å øke antallet samiskspråklige fagansatte i sør-, lule- og markasamiske områder, bevilger Sametinget stipend til studenter som tar høyere utdanning i sørsamisk eller lulesamisk, og til studenter fra markasamiske områder som tar høyere utdanning i samisk. Fra 2024 er det også gitt stipend til studenter som studerer skoltesamisk ved Oulu universitet som en del av Sametingets ønske om å støtte skoltesamisk revitalisering på norsk side.

Det er stor etterspørsel etter denne ordningen som er formet som en rettighetsbasert ordning, og Sametinget økte derfor budsjettet på denne posten med 900 000 kroner i det reviderte budsjettet i mars.

Det er omdisponert 535 000 kroner fra denne posten da antall søknader i 2025 var lavere enn forventet.

1.3.10 Språktiltak i forbindelse med Sámi giellavahkku – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
12020 Språktiltak i forbindelse med Sámi Giellavahkku - søkerbasert tilskudd	518 865	900 000	900 000	381 135
Sum	518 865	900 000	900 000	381 135

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
12020 Språktiltak i forbindelse med Sámi Giellavahkku - søkerbasert tilskudd	725 700	206 835	518 865
Sum	725 700	206 835	518 865

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
34	25	9	0

Mål for tilskuddsordningen – Språktiltak i forbindelse med Sámi giellavahkku:

- Språkinteresserte synliggjør og øker bruken av samisk språk under Sámi giellavahkku.

I 2025 er det innvilget tilskudd til 24 prosjekter over et vidt område, og det er gjennomført giellavahkkutiltak i flere områder hvor det tidligere ikke har vært innvilget tilskudd for å gjennomføre tiltak. Størst aktivitet har det vært i Finnmark, Troms og Nordland.

Etter at alle søknadene til ordningen var ferdig behandlet, var det fortsatt midler igjen på posten. Av den grunn ble det omdisponert 330 000 kroner fra denne posten til andre poster.

1.3.11 Språkutviklingstiltak – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
12030 Språkutviklingstiltak - søkerbasert tilskudd	5 941 446	6 000 000	4 800 000	58 554
Sum	5 941 446	6 000 000	4 800 000	58 554

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
12030 Språkutviklingstiltak - søkerbasert tilskudd	5 960 400	18 954	5 941 446
Sum	5 960 400	18 954	5 941 446

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
30	19	6	5

Mål for tilskuddsordningen – Språkutviklingstiltak:

- Organisasjoner utvikler og gir opplæring i samisk språk.

Det er stor etterspørsel etter denne ordningen, og Sametinget økte derfor budsjettet på denne posten med 1 200 000 kroner i det reviderte budsjettet i mars.

Det er innvilget tilskudd til å arrangere samiskkurs for voksne, utvikle samiske applikasjoner og spill og til å gjennomføre ulike samiske språkarenaer.

Sametinget har gjennom denne ordningen gitt tilskudd til språksentre under etablering. Det er i 2025 innvilget tilskudd til umesamisk språk- og ressursenter for å etablere språksenter. Oppstarten av prosjektet er i 2026. I tillegg er det i 2025 gitt følgende tilskudd til å etablere språksentre over denne ordningen: Hámámarfeasta giellaguovddáš, Ivgu giellaguovddaš, Bidumsáme guovttátj og Málátvuomi giellaguovddáš. Málátvuomi giellaguovddáš har i 2025 gjennomført sitt tredje etableringsår og får fra 2026

direkte tilskudd over 1.3.4 Samiske språksentre, basistilskudd og 1.3.5 Samiske språksentre, aktivitetstilskudd.

På bakgrunn av stor søknadsmengde ble det omdisponert 330 000 kroner til denne posten.

1.3.12 Samiske språktiltak i sør-, ume-, pite-, lule-, skolte- og markasamisk område – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
Samiske språktiltak i sør-, ume-, pite-, lule-, 12040 skolte- og markasamisk område - søkerbasert tilskudd	1 216 019	1 200 000	1 200 000	-16 019
Sum	1 216 019	1 200 000	1 200 000	-16 019

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
Samiske språktiltak i sør-, ume-, pite-, lule-, 12040 skolte- og markasamisk område - søkerbasert tilskudd	1 711 950	495 931	1 216 019
Sum	1 711 950	495 931	1 216 019

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
8	8	0	0

Mål for tilskuddsordningen – Samiske språktiltak i sør-, ume-, pite-, lule-, skolte- og markasamisk område:

- Språksentre og organisasjoner styrker sør-, ume-, pite-, lule, skolte- og markasamisk.

I 2025 har hovedandelen av tilskuddet gått til ulike språktiltak i Nordland og Trøndelag fylke for å synliggjøre, lære bort og utvikle språkene.

På bakgrunn av stor søknadsmengde ble det omdisponert 91 000 kroner til denne posten.

1.3.13 Språkmotiveringsprisen

Språkmotiveringsprisen skal motivere, bevare, styrke og utvikle samisk. Sametinget deler ut prisen hvert fjerde år til en person, et foretak, en organisasjon, et prosjekt eller en gruppe som i stor grad har vært med på å ta vare på, styrke og utvikle samisk språk. Både enkeltpersoner og organisasjoner sendte inn forslag til hvem de mente fortjente prisen. Det kom inn 15 forslag.

Inger-Marie Oskal mottok prisen for 2025. Begrunnelsen for tildelingen var at hun har gjort en viktig jobb for å fremme samisk språk og samisk kultur, blant annet med å i flere tiår gjort det mulig å bruke samisk språk på møter ved å være tolk. Tolken ses som regel ikke, men gjør det mulig å velge samisk språk som møtespråk. Hun har vist engasjement, interesse, iver, kreativitet og tålmodighet når det gjelder språk. Hun har stor interesse for slektskap, og har laget slektskopper på både nord-, lule- og sørsamisk. Med disse koppene har hun hjulpet andre med å lære og ta i bruk slektsbenevnelser. Hun har også motivert andre til å begynne å bruke språket med stolthet.

Da forbruket i forbindelse med utdeling av prisen ble lavere enn budsjettet ble det omdisponert 44 000 kroner fra denne posten til andre poster.

1.3.14 Sámi AI Lab – sommerjobb – direkte tilskudd Sámi Allaskuvla

Hovedmål med tilskuddet:

- Å forbedre genereringen av samiske bilder ved å lage et nytt datasett med gákti og andre duodji-relaterte bilder.

AI gjenkjenner, forklarer og skaper bilder som viser samisk kultur. Sámi AI Lab har sommeren 2025 ansett 5 ungdommer i sommerjobb for å kunne forbedre genereringen av samiske bilder i AI-arbeidet. Sámi AI Lab har laget en modell som forbedrer representasjonen av samer innen kunstig intelligens. De samiske ungdommene har tatt bilder og kommentert samiske gákti/kofter. Bildene og kommentarene skal brukes til å trene og forbedre modellene.

1.4 Oppfølging av NOU 2016:18 Hjertespråket

Sametinget vedtok i desember 2018 en strategi for samiske språk – Giellalokten (060/18). Denne strategien er Sametingets helhetlige oppfølging av NOU 2016: 18 Hjertespråket. Giellalokten består av både forslag til tiltak hentet fra Hjertespråket, og tiltak som naturlig hører sammen med forslagene i Hjertespråket.

Sametinget arbeider med tre parallelle og gjensidig forsterkende strategier for språklig likestilling: kompetansebygging i utdanningssystemet, økt offentlig synlighet og styrking av rettighetsstrukturer. Samlet sett tar de opp både de praktiske, de kulturelle og de institusjonelle forutsetningene som må være på plass for at samisk og norsk skal fungere som likeverdige språk.

Til sammen viser arbeidet Sametinget gjør under dette innsatsområdet en helhetlig tilnærming der språkopplæring, synlighet i samfunnet og språkpolitiske virkemidler virker i samme retning: å etablere reelle og varige rammer for språklig likestilling. Utviklingen av samiske læringsressurser gjør det mulig å bygge kompetanse og gi elever et opplæringstilbud som kan måle seg med det norske, mens den brede mobiliseringen rundt Sámi giellavahkku bidrar til normalisering av bruken av samisk i offentligheten og styrker språkets samfunnsposisjon. Arbeidet med etableringen av et språkbud er viktig da det skal bidra til at rettighetene som skal garantere likestilling faktisk følges opp i praksis, og til å redusere avstanden mellom politiske mål og det språkbrukere opplever i møte med institusjoner. Slik legger tiltakene til rette for at samisk kan brukes med samme trygghet, anerkjennelse og legitimitet som norsk – og dermed bringe samfunnet nærmere målet om likeverd mellom språkene.

1.4.1 Samletabell – Oppfølging av NOU 2016:18 Hjertespråket

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Språkløyper - nasjonal strategi for lesing og skriving - direkte tilskudd til Sámi Lohkanguovddáš	1 800 000	1 800 000	0
13701			
13704 Sámi Giellavahkku - prosjekt	762 384	800 000	37 616
Sum	2 562 384	2 600 000	37 616

1.4.2 Språktilbud for barn og unge

Språkløyper – nasjonal strategi for lesing og skriving – direktetilskudd til Sámi Allaskuvla – Sámi lohanguovddáš/Senter for samisk i opplæringen

Mål for tilskuddsordningen:

- Barn og unge har god lese og skrivekompetanse i samisk språk.

Senter for samisk i opplæringa har fått i oppdrag å ta utgangspunkt i den nasjonale strategien Språkløyper i arbeidet for å utarbeide, tilpasse og oversette materiell til de samiske språkene. Regjeringen utarbeidet og gjennomførte en nasjonal strategi for lesing og skriving – Språkløyper – i 2016 til 2019. Målet med strategien var å styrke språkmiljøet i barnehagen, styrke sammenhengen mellom språkarbeidet i barnehagen og skolen, styrke lærernes kompetanse innenfor språk, lesing og skriving, raskere identifisering av språkvansker, redusere antall elever med svake lese- og skriveferdigheter og øke antall elever med svært gode lese- og skriveferdigheter.

I 2025 er det utarbeidet 19 pakker for barnehagen, 19 pakker for grunnskolen, 17 pakker for videregående skoler, 4 pakker for eiere og ledere. Alle disse pakkene er publisert på nettsidene til Giellabálgát. Foreløpig

er pakkene publisert på nordsamisk og norsk, mens noen pakker er på sørsamisk. Planen er at alle disse pakkene skal være på nordsamisk, sørsamisk, lulesamisk og norsk.

1.4.3 Synliggjøring og samarbeid

Sámi giellavahkku – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Samiske språk synes og høres lokalt, regionalt og nasjonalt under Sámi giellavahkku.

Giellavahkku vokser og det er gledelig å se at aktører, organisasjoner, bedrifter, foreninger og privatpersoner gjør en innsats for å løfte og synliggjøre samiske språk. Giellavahkku 2025 ble arrangert i uke 43. Den offisielle åpningen fant sted i Nesseby på Isak Saba guovddáš 18.oktober.

Det ble annonsert rundt 160 arrangementer fra hele Sápmi på nettsiden til giellavahkku. Sametinget sendte ut plakater til språksentrene, kommunene i forvaltningsområdet for samiske språk og KDD. Språksentrene har lagt vekt både på samiske språk og på Giellavahkku i sine lokale områder. Sametinget mener at de har hatt spennende, varierte og gode programmer.

Også i år har Sametinget oppfordret større aktører til å delta på Giellavahkku for å løfte de samiske språkene. Blant annet har Avinor gjort en innsats under Giellavahkku. Avinor har hatt krasjkurs i lule-, sør- og nordsamisk hele uken via skjermene på noen av flyplassene og på noen tog.

Sosiale medier har vært preget av mange arrangementer og innsatser både fra norsk, finsk og svensk side. Blant annet har Redd Barna, Kommunal- og distriktsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Trøndelag fylkeskommune, Ávvir og NRK Sápmi delt sine aktiviteter, arrangementer og innsatser på sosiale medier.

1.4.4 Samisk språkombud

Samisk språkombud er et av forslagene i NOU2016: 18 Hjertespråket, og Sametinget anser forslaget som sentralt i det videre arbeidet med oppfølgingen av Hjertespråket

Det er mange ulike aktører som på forskjellige måter har et ansvar for samiske språk lokalt, regionalt og nasjonalt. Det finnes imidlertid ikke et overordnet organ som påser at språk- og opplæringsrettighetene samiske språkbrukere har krav på, blir oppfylt. Sametinget erfarer at både enkeltpersoner, institusjoner og aktører tar kontakt for å finne informasjon om språk og opplæringsrettigheter og om klage muligheter på brudd av språk og opplæringsrettigheter. I tillegg kommer det henvendelser om veiledning for hvordan man skal gå frem for å få samisk språktilbud og opplæring i samisk i barnehage og skole.

Sametinget har gjennom konsultasjoner om revidering av sameloven kapittel 3 tatt opp at det er behov for å etablere et samisk språkombud som skal påse og sikre at den samiske befolkningen får oppfylt sine språk- og opplæringsrettigheter.

Sametingets plenum behandlet i sak 35/25 sak om samisk språkombud.

Sametinget vedtok at det skulle arbeides videre med å opprette et samisk språkombud. Formålet med opprettelsen er å styrke tilgangen den samiske befolkningen har til sine språklige og opplæringsmessige rettigheter, og å bidra til en bredere informasjonsformidling og veiledning om disse rettighetene.

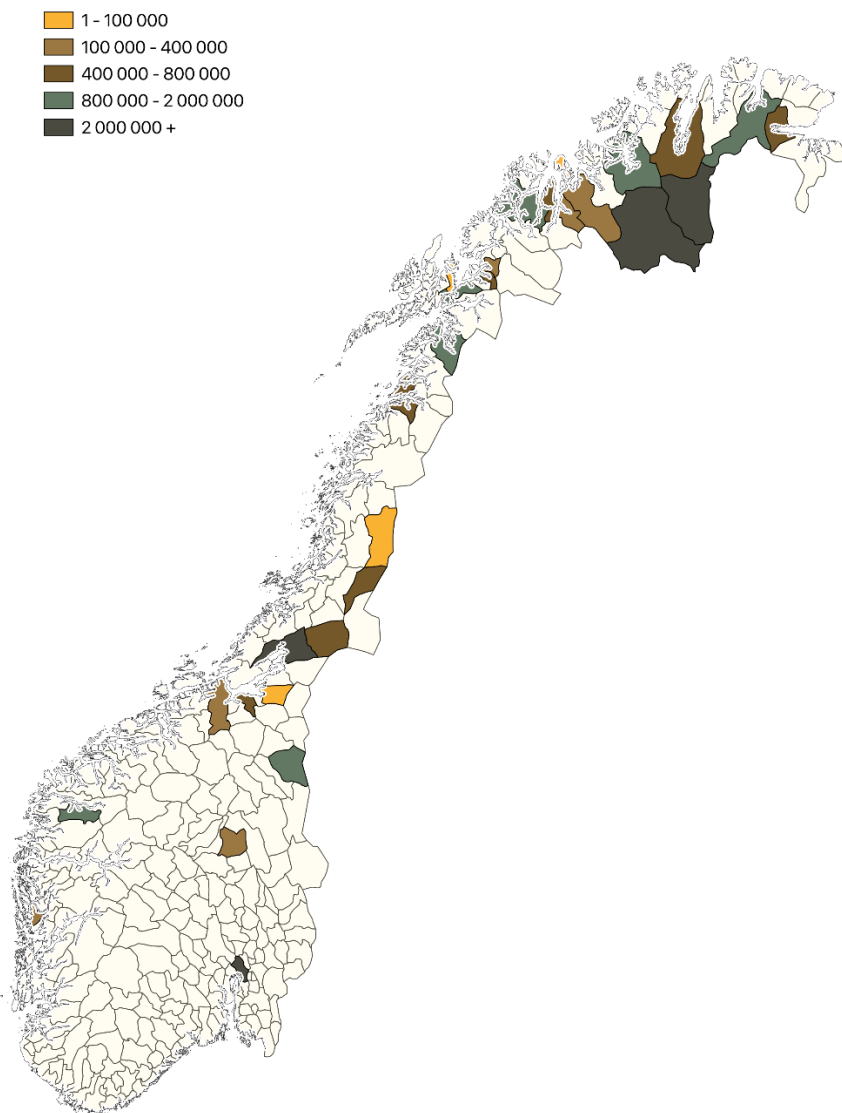
Vedtaket bygger på anbefalinger fra Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, som peker på behovet for tiltak som kan vitalisere og revitalisere de samiske språkene, og Sametinget anser et samisk språkombud som et viktig bidrag i den pågående reparasjonsprosessen, som vil kunne motvirke det implementeringsgapet kommisjonen har identifisert som en av de største utfordringene.

I etableringsfasen er det tenkt at språkombudet skal være underlagt Sametinget. På sikt skal det arbeides for å flytte språkombudet ut av Sametinget for å sikre at det er uavhengig. Det skal også arbeides med å få ombudet hjemlet i lov og med å få økt den statlige støtten til Sametinget for å kunne gjennomføre etableringen.

2 Oppvekst, opplæring, utdanning og forskning

Samfunnsmål:

- Det samiske samfunnet har kunnskap, kompetanse og ferdigheter som verner, sikrer og utvikler samiske språk, kultur og samfunnsliv.

Figur 2 Geografisk fordeling av direkte og søkerbaserte tilskudd innen kapittelet for oppvekst, opplæring utdanning og forskning.

Sametinget har i 2025 arbeidet tverrsektorielt for å styrke kunnskapen, kompetansen og ferdigheten i det samiske samfunnets. Innsatsen retter seg mot utdanningsløpet fra barnehage til høyere utdanning, med særlig vekt på å utvikle sterke språkarenaer, sikre kompetanse i sektoren og etablere strukturer som gir varig støtte til samiske språk og samisk kultur og samfunnsliv. Arbeidet har omfattet kvalitetsheving i samiske barnehager og skoler, utvikling av samiske læreplaner og læremidler, systembygging i form av

nasjonale forum og samarbeidsstrukturer, rekruttering til utdanninger med samisk språk- og kulturinnhold og påvirkning av forsknings- og utdanningspolitikken for å sikre samisk relevans og innflytelse.

Gjennom 2025 har Sametinget styrket grunnlaget for samiske språk og samisk kultur i barnehagesektoren ved å videreutvikle den gratis samiskspråklige barnehageordningen, gi målrettet veiledning og kompetanseheving, støtte utvikling av sterke språkmodeller og bidra til faglige nettverk og møteplasser. Arbeidet med felles verdigrunnlag for hele Sápmi har gitt barnehager en tydelig retning i språkundervisningen, samtidig som tilskuddsordninger for språk, kultur og pedagogisk materiell har økt kvaliteten i barnehage tilbudene. Sametinget har også jobbet aktivt for å rekruttere og beholde samiskspråklig personale i sektoren, gjennom dialog med myndigheter, utredning av nye strukturelle løsninger og tiltak som rekrutteringsprosjekter og karrieremesser.

Sametinget har i 2025 styrket kompetansegrunnlaget i hele utdanningsløpet gjennom utvikling av samiske læreplaner, økt produksjon av samiske læremidler, forbedring av fjernundervisningstilbudet og satsinger som støtter både tradisjonell kunnskap og moderne pedagogiske behov. Videre har Sametinget arbeidet systematisk for å øke samisk innflytelse i forskning og høyere utdanning, blant annet gjennom dialog med Forskningsrådet og Kunnskapsdepartementet og deltakelse i utvikling av nye rammeplaner for lærerutdanningene. I tillegg har Sametinget bygget trygge og inkluderende miljøer i barnehage og skole gjennom arbeid mot mobbing og samehets. Samlet har denne brede innsatsen bidratt til å styrke samfunnets samlede kapasitet til å verne, sikre og utvikle samiske språk, og samisk kultur og samfunnsliv.

2.1 Innsatsområder – Oppvekst, opplæring, utdanning og forskning

Sametingets innsatsområder innenfor oppvekst, opplæring, utdanning og forskning:

- Myndighet ansvar og roller innen barnehage
- Gratis samiskspråklig barnehage
- Samiskspråklige barn i dagens samfunn
- Tradisjonell kunnskap i en ny tid
- Kunnskap og kompetanse bygger fremtidens barnehager
- Samisk innhold i skolen
- Arbeid mot mobbing og samehets
- Læremidler
- Myndighet, ansvar og roller innen høyere utdanning og forskning
- Utdanning- og forskningstilbud
- Rekruttering til samisk høyere utdanning og forskning.

2.1.1 Virkemidler for innsatsområder – Oppvekst, opplæring, utdanning og forskning

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Gratis samiskspråklig barnehager	6 161 968	7 263 000	1 101 032
Samiskspråklige barn i dagens samfunn	7 446 325	6 928 000	-518 325
Tradisjonell kunnskap i ny tid	10 374 173	10 898 000	523 827
Samisk innhold i skolen	2 320 952	2 312 000	-8 952
Arbeid mot mobbing og samehets	686 275	1 750 000	1 063 725
Læremidler	32 320 096	31 383 000	-937 096
Utdanning- og forskningstilbud	0	150 000	150 000
Rekruttering	5 908 795	6 351 000	442 205
Sum	65 218 584	67 035 000	1 816 416

2.2 Myndighet, ansvar og roller innen barnehage

Mål for innsatsområdet:

- Sametinget har reell myndighet innen samiske barnehager og barnehager med samiske barn gjennom lov og forskrifter, og gjennom konsultasjoner.

Sametinget har en lovfestet myndighet etter barnehagelovens § 6 til å fastsette innholdet i de samiske delene av Rammeplan for barnehager. Denne myndigheten har betydning for hvordan sektoren ivaretar behovet det samiske samfunnet har for utvikling i samiske barnehager og barnehager med samiske barn, og hvordan sektoren ivaretar behovet for rammene rundt disse barnehagene. Sametinget arbeider for at samiske barn skal få oppfylt sine rettigheter til et samiskspråklig barnehagetilbud etter en sterk språkmodell.

Sametinget har lagt vekt på arbeidet med å øke kvaliteten i samiske barnehager og andre barnehager med samiske barn og arbeidet med kompetanseutvikling for samiske barnehageansatte ut fra deres behov.

Samarbeid med Utdanningsdirektoratet

Utdanningsdirektoratet (Udir) publiserte støtteressurser på sine nettsider som er tilpasset norske barnehager med samiske barn. Disse støtteressursene er utviklet i samarbeid med Sametinget for å støtte arbeidet med samiske språk og samisk kultur i norske barnehager. Sametingets deltakelse har sikret at samiske språk og samisk kultur blir ivaretatt og fremmet i utdanningssystemet. Samarbeidet sikrer at de samiske barnehagebarna blant annet får tilgang til pedagogisk materiell på samiske språk. I tillegg skal ansatte få nødvendig kompetanseheving i samisk språk og samisk kultur.

Det er ikke utviklet støtteressurser som er tilpasset samiske barnehager. Samiske barnehager skal arbeide etter den samiske årstidskalenderen. Årsplanene skal vise hvordan barnehagen knytter det pedagogiske arbeidet til årets gang og endringer i naturen.

Ekspertgruppe for å forbedre samiske barns barnehagetilbud

Sametinget mener fortsatt at den største utfordringen er at barnehageloven er uklar når det gjelder samiske barns rettigheter til samiskspråklig barnehageplass. Situasjonsbeskrivelsen i Meld. St. 13 (2022-2023) Samisk språk, kultur og samfunnsliv - Kompetanse og rekruttering i barnehage, grunnskole og høyere utdanning peker på at samisk barnehagesektor sliter med ulike utfordringer fordi rammene for samiske barnehager ikke er tydelige i barnehageloven eller i *Rammeplan for barnehagen*. Sametinget foreslo derfor i Meld. St 13 (2022-2023) at departementet skulle sette ned et utvalg for å vurdere endringer i barnehageloven, slik at barnehageloven synliggjør og tydeliggjør samisk innhold og kravet om samisk språkkompetanse hos ansatte i samiske barnehager.

Dette tiltaket er fulgt opp gjennom etablering av en samisk barnehageekspertgruppe. Sametinget er under konsultasjoner om mandat og sammensetning. Ekspertgruppen begynner etter planen arbeidet sitt i 2026.

2.3 Gratis samiskspråklig barnehage

Mål for innsatsområdet:

- Barnehager i området utenfor regjeringens geografiske prioritering er samiskspråklige innen 2026.

Den gratis samiskspråklige barnehageordningen har i 2025 vært et sentralt virkemiddel i arbeidet med å styrke samisk språk i barnehager utenfor regjeringens tiltakssone. Ordningen kombinerer økonomisk støtte til familier med faglig utviklingsarbeid i barnehagene, og fungerer som et strukturbyggende tiltak for å etablere bærekraftige språkmiljøer der samisk språk tidligere har hatt svake rammevilkår.

Samlet sett har innsatsen i 2025 lagt et solid grunnlag for en langsiktig utvikling mot målet om samiskspråklige barnehager innen 2026, og den har styrket både kapasiteten og kvaliteten i barnehagene som deltar i ordningen.

2.3.1 Samletabell – Gratis samiskspråklig barnehage

		Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
18510	Gratis samiskspråklige barnehager, veiledningsmidler - prosjekt	1 377 793	1 000 000	-377 793
17060	Gratis samiskspråklige barnehager, foreldrefusjon - søkerbasert tilskudd	2 597 393	3 663 000	1 065 607
17061	Gratis samiskspråklige barnehager, utviklingsmidler - søkerbasert tilskudd	2 186 782	2 600 000	413 218
Sum		6 161 968	7 263 000	1 101 032

Sametingets gratis samiskspråklige barnehageordning er et tiltak som er en del av Beaveálggu-erklæringen. Dette tiltaket er også en videreføring av SÁMOS-utvikling.

Målgruppen for ordningen er barnehager som har vedtektsfestet at de er samiskspråklige barnehager og avdelinger i området utenfor regjeringens geografiske prioritering.

Barnehageordningen er todelt. Del 1 er gratis foreldrebetaling, og del 2 er en utviklingsavtale om kompetanseheving og kvalitetsutvikling. Foreldre får dekket foreldrebetalingen i samiskspråklige barnehager og avdelinger som har avtale med Sametinget om kvalitetsutvikling. Barnehagene som har inngått utviklingsavtale med Sametinget, får kompetanseheving og kvalitetsutvikling gjennom veiledning etter barnehagenes lokale behov. Avtalen forplikter barnehagene til å gjennomføre utviklingstiltak etter sterke språkopplæringsmodeller og pedagogiske prinsipper for samiske barnehager.

Ordningen har en prosjektperiode på tre år, og skal evalueres i 2026 etter at prosjektperioden er over.

2.3.2 Gratis samiskspråklige barnehager, veiledningsmidler - prosjekt

Mål med prosjektet:

- Barnehager bruker sterke språkopplæringsmodeller og samiske pedagogiske prinsipper

Målet med veiledningen er at barnehagene skal ta i bruk sterke språkmodeller og pedagogiske prinsipper for samiske barnehager. Veiledningen skal bidra til varig kompetanseheving å styrke de samiske språkenes plass i den pedagogiske praksis til barnehagen. Gjennom systematisk oppfølging og dialog med ledelsen sikrer veiledningen forankring og kontinuitet i språkarbeidet.

Sametingets erfaring fra veiledningsarbeidet er at barnehagene har forskjellig utgangspunkt for språkarbeidet. For å sikre at veiledningen er målrettet og behovstilpasset, har barnehagene fylt ut et veiledningsgrunnlag. Veiledningsgrunnlaget tydeliggjør hver enkelt barnehages behov for veiledning og gir et viktig kunnskapsgrunnlag for videre arbeid med språkstimulering i den enkelte barnehage. Veiledningen bidrar til å gjøre de ansatte bevisste på sine egne holdninger til bruk av samiske språk i det daglige arbeidet og til å etablere en felles forståelse av de språkrelaterte arbeidsoppgavene ansatte skal jobbe med.

Barnehagene arbeider videre med språkplanene sine og utviklingen av den samiske barnehageprofilen, som skal bidra til å forankre språkarbeidet i den pedagogiske praksisen.

Tilgangen på samiskspråklige ansatte er en utfordring i alle områder. Målet med ordningen er derfor ambisiøst, og alle vil ikke kunne nå målet om å bli samiskspråklige i løpet av prosjektperioden. Barnehagene har likevel gode forutsetninger for å arbeide kontinuerlig og systematisk med å implementere språkmodeller og ta i bruk pedagogiske prinsipper for samiske barnehager. Sametinget erfarer at barnehagene er godt i gang med utviklingsarbeidet sitt. Felles for alle er at de legger vekt på kontinuerlig forbedring.

Sametinget har i 2025 veiledet barnehagene og gått gjennom språkarbeidstiltakene deres samt vurdert og revidert innholdet i barnehagenes språkplan. Erfaringen viser at konkretiseringen og reflekteringen er en viktig del av utviklingen av språkarbeidet.

Sametinget ser at nettverk for samiske barnehager er viktig, fordi barnehagene som er med i den gratis samiskspråklige ordningen, opplever å stå alene i arbeidet med å utvikle samiske språk og samisk pedagogisk innhold. Tilbakemeldingene fra barnehagene er at nettverk skaper arenaer for kollektive refleksjoner, læring og idé- og erfaringsutveksling mellom barnehagene i arbeidet med sterke språkopplæringsmodeller og pedagogiske prinsipper.

Sametinget arrangerte fagseminar for barnehagene som deltar i ordningen i mai 2025 i Tromsø. Temaet på seminaret var utvikling av samisk barnehageprofil for samiske barnehager. Temaet var valgt ut fra erfaringer og meldte behov. Seminaret samlet om lag 60 deltakere fra barnehager som er med i ordningen.

Da kostnadene knyttet til prosjektet ble høyere enn budsjettet ble det omdisponert 400 000 kroner til denne posten.

2.3.3 Gratis samiskspråklige barnehager, foreldrerefusjon – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
17060 Gratis samiskspråklige barnehager, foreldrerefusjon - søkerbasert tilskudd	2 597 393	3 663 000	3 663 000	1 065 607
Sum	2 597 393	3 663 000	3 663 000	1 065 607

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
17060 Gratis samiskspråklige barnehager, foreldrerefusjon - søkerbasert tilskudd	2 597 393	0	2 597 393
Sum	2 597 393	0	2 597 393

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
25	25	0	0

Mål for tilskuddsordningen – Gratis samiskspråklige barnehager, foreldrerefusjon:

- Flere barn i samiske barnehager og samiske avdelinger får gratis samiskspråklig barnehageplass.

Fra 1. august 2025 reduserte regjeringen maksprisen for en barnehageplass til 1 200 kroner per måned for en heltidsplass. I distriktskommuner (sentralitetssone 5 og 6) ble prisen senket til 700 kroner per måned. Av den grunn var det budsjetterte beløpet større enn behovet og det ble omdisponert 1 065 000 kroner fra denne posten til andre poster.

2.3.4 Gratis samiskspråklige barnehager, utviklingsmidler – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
17061 Gratis samiskspråklige barnehager, utviklingsmidler - søkerbasert tilskudd	2 186 782	2 600 000	2 600 000	413 218
Sum	2 186 782	2 600 000	2 600 000	413 218

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
17061 Gratis samiskspråklige barnehager, utviklingsmidler - søkerbasert tilskudd	2 400 000	213 218	2 186 782
Sum	2 400 000	213 218	2 186 782

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
12	12	0	0

Mål for tilskuddsordningen – Gratis samiskspråklige barnehager, utviklingsmidler:

- Samiske barn får opplæring i henhold til sterke språkmodeller.

På bakgrunn av tilbaketreknings på ordningen ble det omdisponert 413 000 kroner fra denne posten.

2.4 Samiskspråklige barn i dagens samfunn

Mål for innsatsområdet:

- Samiske barn får lære, styrke og utvikle sitt samiske språk i barnehagen.

Alle barnehager i Norge skal etter rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver (2017) bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, slik som FNs konvensjon av 20. november 1989 om barnets rettigheter (barnekonvensjonen) og ILO-konvensjonen nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater.

Samlet sett viser aktivitetene i 2025 en klar styrking av strukturer, kompetanse og pedagogisk innhold som legger til rette for at samiske barn får lære, bruke og utvikle sitt språk i barnehagen. Tiltakene gir barnehagene bedre støtte, tydeligere faglige rammer og økt tilgang på ressurser – og de bidrar dermed direkte til å oppfylle av Sametingets mål om et helhetlig og språkstyrkende barnehagetilbud for samiske barn.

Utviklingen av et felles verdigrunnlag for hele Sápmi gjennom felleseklæringen «Felles verdigrunnlag og overordnede prinsipper for barnehagetilbudet og opplæringen i hele Sápmi» har bidratt til robuste strukturer, ved å gi barnehager tydelige prinsipper og en retning for språkarbeidet på tvers av landegrenser. Samtidig styrker de digitale veiledningsressursene for sterke språkmodeller den faglige kompetansen i sektoren, ved å tilby praktiske verktøy, refleksjonsmateriell og støtte som ansatte kan bruke i planlegging og gjennomføring av språkstimulerende aktiviteter. Gjennom tilskuddsordningene for språkopplæring, utviklingsarbeid og pedagogisk materiell får barnehagene økt handlingsrom til å utvikle og ta i bruk innhold som styrker pedagogisk kvalitet, inkludert materiell på samiske språk og lokale språkprosjekter. Direkte tilskudd til lulesamisk språkarbeid gjennom Viejega AS illustrerer hvordan flere samiskspråklige ansatte og målrettet arbeid med språkmodeller kan gi konkrete resultater i barnehagehverdagen. Disse innsatsene, samlet, gjør at barnehagene i økende grad har kapasitet, kompetanse og innhold som sikrer et barnehagemiljø der samiske barn får lære, styrke og utvikle sitt språk daglig.

2.4.1 Samletabell – Samiskspråklige barn i dagens samfunn

		Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
17001	Samisk språkopplæring i barnehager - søkerbasert tilskudd	1 891 142	1 845 000	-46 142
17010	Prosjekter og utviklingsarbeid i barnehager - søkerbasert tilskudd	2 284 870	2 705 000	420 130
17020	Utvikling av pedagogisk materiell for barnehager - søkerbasert tilskudd	2 432 313	1 540 000	-892 313
15001	Julevsáme sámástahtte - Viejega AS - direkte tilskudd	838 000	838 000	0
Sum		7 446 325	6 928 000	-518 325

Felles verdigrunnlag og overordnede prinsipper for barnehagetilbudet og opplæring i hele Sápmi

Rapporten «Felles verdigrunnlag og overordnede prinsipper for barnehagetilbudet og opplæringen i hele Sápmi» ble utarbeidet i 2022. Siden har Sametingene jobbet videre med arbeidet, og i november 2024 ble det holdt et seminar som resulterte i felleserklæringen «Felles verdigrunnlag og overordnede prinsipper for barnehagetilbudet og opplæringen i hele Sápmi». Denne erklæringen er sendt ut til barnehager og skoler og i juni 2025 var erklæringen et tema på et eget seminar under Lávdan Sámi Arena i Guovdageaidnu/Kautokeino i samarbeid med Sámiráddi. Seminaret løftet frem konkrete tiltak og felles ambisjoner som kan sikre at samiske barn og unge får et helhetlig opplæringstilbud på tvers av statsgrensene. Det viktigste budskapet fra seminaret var at alle samiske skolemyndigheter i Finland, Sverige og Norge var enig i, og understreket viktigheten av, et grenseoverskridende barnehage- og skolesamarbeid i Sápmi.

Sterke språkopplæringsmodeller – rapport om etablering av veiledningsordning

Senter for samisk i opplæringa utarbeidet på oppdrag fra Sametinget en rapport om etablering av en veiledningsordning for opplæring etter sterke språkmodeller. I rapporten foreslår forfatterne en modell for en fast veiledningsordning til barnehager og skoler om sterke språkmodeller for samisk opplæring.

Dette prosjektet hadde en opsjonsdel på 700 000 kroner som ble tildelt over Sametingets reviderte budsjett i 2023. Senter for samisk i opplæring skulle etter avtalen ferdigstille opsjonsdelen i 2025. I denne fasen har senteret blant annet prioritert å se på utvikling av digitale ressurser som gir veiledning om hva sterke språkmodeller er. Sámi Lohkanguovddáš har produsert ti digitale pakker for publisering på Giellabálgát/Giellaalkah/Giellabálgga (<https://giellabalgat.no/>), for eiere og ledere, barnehager, barnetrinnene og ungdomstrinnene. Pakkene inneholder fagstoff, tekster, filmer, skjemaer til støtte i arbeidet, diskusjons- og refleksjonsspørsmål og oppdrag. Alt materialet finnes på norsk. Seks av pakkene finnes på nord-samisk og tre finnes på sørsamisk. Ingen pakker er foreløpig tilgjengelige på lulesamisk.

2.4.2 Samisk språkopplæring i barnehager – søkerbasert tilskudd

		Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
17001	Samisk språkopplæring i barnehager - søkerbasert tilskudd	1 891 142	1 845 000	1 845 000	-46 142
Sum		1 891 142	1 845 000	1 845 000	-46 142

		Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
17001	Samisk språkopplæring i barnehager - søkerbasert tilskudd	2 275 000	383 858	1 891 142
Sum		2 275 000	383 858	1 891 142

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
27	25	2	0

Mål for tilskuddordningen – Samisk språkopplæring i barnehager:

- Barnehagene lærer de samiske barna samisk.

Det ble omdisponert 46 000 kroner til denne posten for å dekke tildelte tilskudd.

2.4.3 Prosjekter og utviklingsarbeid i barnehager – søkerbasert tilskudd

		Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
17010	Prosjekter og utviklingsarbeid i barnehager - søkerbasert tilskudd	2 284 870	2 705 000	2 705 000	420 130
Sum		2 284 870	2 705 000	2 705 000	420 130

		Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
17010	Prosjekter og utviklingsarbeid i barnehager - søkerbasert tilskudd	2 705 000	420 130	2 284 870
Sum		2 705 000	420 130	2 284 870

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
24	13	3	8

Mål for tilskuddsordningen – Prosjekter og utviklingsarbeid i barnehager:

- Barnehagene får høyere kvalitet på samisk språk og kulturarbeid.

På bakgrunn av tilbaketreknings av tidligere gitte tildelinger ble det omdisponert 420 000 kroner fra denne posten til andre poster.

2.4.4 Utvikling av pedagogisk materiell for barnehager – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
17020 Utvikling av pedagogisk materiell for barnehager - søkerbasert tilskudd	2 432 313	1 540 000	1 540 000	-892 313
Sum	2 432 313	1 540 000	1 540 000	-892 313

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
17020 Utvikling av pedagogisk materiell for barnehager - søkerbasert tilskudd	2 432 313	0	2 432 313
Sum	2 432 313	0	2 432 313

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
10	4	5	1

Mål for tilskuddsordningen – Utvikling av pedagogisk materiell for barnehager:

- Barnehager, barnehagelærere og utdanningsinstitusjoner har god tilgang på pedagogisk materiell med samisk innhold på samiske språk.

På bakgrunn av at det kom inn mange gode søknader til denne ordningen ble det omdisponert 893 000 kroner til posten.

2.4.5 Julevsáame sámástahtte – direkte tilskudd til Viejega AS

Mål for direktetilskuddsordningen – Direktetilskudd til Viejega AS:

- Barnehagebarna lærer lulesamisk.

Sametinget gir direkte tilskudd til Viejega AS til sámástahtte/språkmedarbeidere for å styrke arbeidet med lulesamisk språkutvikling i barnehagen. Dette tilskuddet gir barnehagen større mulighet til å prioritere styrking av lulesamisk språk. Barnehagen viser positive resultater i språkarbeidet. Dette viser hvor viktig det er med flere samiskspråklige i barnas barnehagehverdag. Med sámástahtte har de ressurser til å implementere sterke språkmodeller.

2.5 Tradisjonell kunnskap i ny tid

Mål for innsatsområdet:

- Den samiske barnehagen er en sentral samisk språk- og kulturbærer.

Sametinget har gjort barnehagene kjent med pedagogiske prinsipper for samiske barnehager, som handler om hvordan vi kan ta inn tradisjonell kunnskap inn i dagens barnehager. Tilskuddsordningen i dette innsatsområdet er et viktig virkemiddel for å stryke språk- og kulturarbeidet i barnehagene.

2.5.1 Samletabell – Tradisjonell kunnskap i en ny tid

		Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
17030	Samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling - søkerbasert tilskudd	10 374 173	10 898 000	523 827
Sum		10 374 173	10 898 000	523 827

2.5.2 Samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling – søkerbasert tilskudd

		Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
17030	Samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling - søkerbasert tilskudd	10 374 173	10 898 000	10 898 000	523 827
Sum		10 374 173	10 898 000	10 898 000	523 827

		Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
17030	Samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling - søkerbasert tilskudd	10 904 075	529 902	10 374 173
Sum		10 904 075	529 902	10 374 173

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
30	30	0	0

Mål for tilskuddsordningen – Samiske barnehager og avdelinger:

- Samiske barnehager og samiske avdelinger i norske barnehager lærer samiske barn samisk språk, kultur og tradisjoner.

Det er omdisponert 523 000 kroner fra denne posten på grunn av tilbaketrekninger.

2.6 Kunnskap og kompetanse bygger fremtidens barnehager

Mål for innsatsområdet:

- Økt kunnskap og kompetanse i barnehagesektoren.

Oppdraget til de samiske barnehagene er å utvikle barnas samiske språk, kultur og identitet. Det samiske samfunnet opplever at det er en kompetansekriser i den samiske barnehagesektoren. Mangelen på samiskspråklig personell i barnehager fører til at samiske barn ofte ikke får et tilfredsstillende barnehagetilbud som er bygget på samiske språk og samisk kultur. Sametinget arbeider for endringer i struktur, lover og innhold som er nødvendige for å løse kompetansekrisen. Det vil si at det er behov for å prøve ut alternative løsninger, blant annet ved å se på hvordan man kan forbedre og utvikle dagens struktur

for rekruttering. For at dette skal gi resultater, trengs det konkrete tiltak for å rekruttere samiskspråklige studenter til barnehagelærerutdanningen og for å rekruttere samiskspråklige ansatte til barnehagene.

I 2024 samarbeidet Sametinget med Utdanningsdirektoratet om å utrede sammensetningen og forvaltningen av et nytt nasjonalt samarbeidsforum for samiske språk og samisk kultur innenfor dagens ordninger for kompetanseheving. Tiltaket var en oppfølging av Meld. St 13 (2022-2023), og i NOU 2022: 13 – Med videre betydning – Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole ble det foreslått å opprette et felles samarbeidsforum på nasjonalt nivå for å styrke og samle kompetansemiljøene i samiske språk og samisk kultur. Dette har resultert i at det har blitt utarbeidet forslag til sammensetning, mandat og organisering for et felles nasjonalt samisk samarbeidsforum, som er etablert i 2025.

2.7 Samisk innhold i skolen

Mål for innsatsområdet:

- Elever med samiskopplæring har kvalitetsmessig god opplæring i og/eller på samisk.

Arbeidet i 2025 viser en tydelig styrking av de faglige, strukturelle og innholdsmessige rammene som skal sikre at elever med samiskopplæring får et helhetlig og kvalitetsmessig godt opplæringstilbud. Samlet sett har Sametinget prioritert tiltak som både forbedrer læreplanverket, øker tilgangen til kompetanse og læringsressurser, og støtter skolene i å utvikle undervisning som ivaretar samiske språk, samisk kultur og samisk tradisjonell kunnskap.

Gjennom året er de faglige, strukturelle og innholdsmessige rammene videreutviklet på en måte som samlet sett styrker kvaliteten i samiskopplæringen. På det faglige området er det arbeidet med å utvide og oppdatere det samiske læreplanverket, blant annet gjennom en parallell læreplan i matematikk og en ny læreplan i samisk som førstespråk for elever med tegnspråkopplæring. Arbeidet suppleres av nye digitale veiledningspakker som gir lærere praktiske verktøy og faglig støtte til å gjennomføre opplæring i tråd med sterke språkmodeller. De strukturelle rammene er styrket gjennom strategien for voksenopplæring, som legger grunnlag for bedre tilgang på samiskspråklig kompetanse over tid. En innsats for å forbedre det tekniske og organisatoriske kvalitetsnivået på fjernundervisningen, samt utviklingen av lærernetverket NetSam, bidrar til økt kapasitet, bedre samarbeid og faglig fellesskap i skolen. Innholdet i opplæringen styrket gjennom tilskudd til prosjekter som fremmer tradisjonell kunnskap som duodji, joik, fortellertradisjoner, naturbruk og reindrift, og gjennom utvikling av veiledende innholdslistor som gjør det enklere for skolene å innlemme samiske perspektiver i flere fag. Samlet sett gir denne innsatsen skolene bedre faglige verktøy, mer stabile strukturer og rikere innhold, noe som styrker kvaliteten og relevansen i opplæringen for elever med samiskopplæring.

2.7.1 Samletabell – Samisk innhold i skolen

		Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
18701	Fagfornyelsen 2020 og utvidelse av samisk læreplanverk	873 451	1 000 000	126 549
17101	Tradisjonell kunnskap i grunnopplæringen - søkerbasert tilskudd	835 501	700 000	-135 501
15201	Nettverk for samiskopplæring - Sámi allaskuvla - direkte tilskudd	612 000	612 000	0
Sum		2 320 952	2 312 000	-8 952

Strategi for voksenopplæring

Sametingets plenum behandlet i mars sak 009/25 Sametingets strategi for voksenopplæring. Sametingets strategi for voksenopplæring har som hovedmål å gjøre voksenopplæring i samiske språk og samisk kultur mer tilgjengelig og tilpasset behovet i de samiske samfunnene. Strategien er utarbeidet som en del av arbeidet med rapporten fra Sannhets- og forsoningskommisjonen, som viste at fornorskningspolitikken har ført til store tap av samiske språk og samisk kultur. Gjennom en helhetlig tilnærming ønsker Sametinget å

sikre bedre tilrettelegging, økt samarbeid og styrkede rammevilkår for samisk voksenopplæring, for å bidra til kompetanseheving i Sápmi og revitalisere samiske språk og samisk kultur..

Som et ledd i oppfølgingen av Sametingets strategi for voksenopplæring, har Sametinget vært i dialog med Kunnskapsdepartementet for å sikre videre finansiering av Sámi oahppolihttu (SOL), som i utgangspunktet kun var sikret ut året 2025. Dialogen har resultert i at Sámi oahppolihttu (SOL) nå er sikret finansiering ut året 2027.

2.7.2 Fagfornyelsen 2020 og utvidelse av samisk læreplanverk – prosjekt

Mål for prosjektet:

- I et bærekraftig perspektiv har elevene tradisjonell og fremtidsrettet kompetanse i samisk språk, kultur og samfunnsliv med basis i samiske verdier.

Sametinget jobber kontinuerlig med oppdateringer og justeringer av støttmateriell knyttet til de samiske læreplanene. Det samiske læreplanverket er ikke fullstendig da ikke alle fag har en egen samisk parallell likeverdig læreplan. Som et ledd i å utvikle det samiske læreplanverket har Sametinget utarbeidet en samisk parallell likeverdig læreplan for matematikkfaget. Prosessen med å få denne fastsatt av departementet er i gang. Sametinget har publisert læreplanen slik at den er tilgjengelig for lærerne. Sametinget har utviklet en læreplan for samisk som førstespråk for elever som har tegnspråk opplæring, jf. Ansvarer Sametinget har etter opplæringsloven. Departementet har godkjent at læreplanen kan sendes på høring. Sametinget vil sende denne på høring i 2026.

Videre har Sametinget i samarbeid med Utdanningsdirektoratet utviklet støttmateriell for arbeid med samisk innhold i læreplanene.

Fjernundervisning/Gáiddusoahpahus

Samiske elever som ønsker det, har rett til å få opplæring i samisk på skolen, uavhengig av hvor i landet de bor. Den manglende tilgangen til samisklærere gjør at slik opplæring ofte tilbys gjennom fjernundervisning. Fagfornyelsen 2020 aktualiserer behovet for nye metoder som styrker kvaliteten i samiskopplæringen, og som imøtekommer målene for samiskfaget i LK20S.

I tråd med Sametingets ønske har Utdanningsdirektoratet utarbeidet en rapport med mål om å heve kompetansen og legge til rette for en bedre teknisk infrastruktur, slik at kvaliteten på fjernundervisningen blir bedre. Rapporten har store mangler. Sametinget har bedt om å konsultere Kunnskapsdepartementet om oppfølging av rapportens forslag til organisering.

Veiledende innholdslistor til læreplan for fag

Utdanningsdirektoratet har fått i oppdrag av Kunnskapsdepartementet å utvikle støttmateriell i form av veiledende innholdslistor til læreplanverket i fagene norsk, samisk, samfunnsfag, KRLE, mat og helse, musikk og duodji/kunst og håndverk i grunnskolen. Sametinget samarbeider med Utdanningsdirektoratet om å utvikle veiledende listor for de samiske parallelle likeverdige læreplanene, og Sametinget har ansvar for å utvikle veiledning for samiskfagene. Som bakgrunn for oppdraget viser departementet til at mange lærere og skoler er tilfredse med det store handlingsrommet læreplanverket gir dem for å tolke intensjonene med det, og til å velge innhold og metoder i opplæringen for at elevene kan nå målene på best mulig måte. Det store handlingsrommet bidrar til at lærerne og skolene kan tilpasse innholdet og metodene til elevgruppen, og til lokale forhold og tidsaktuelle hendelser. Veilederne og støtt materialet skal derfor først og fremst bidra til å i større grad støtte skolenes arbeid med verdigrunnlaget i skolen. Det skal bidra med felles referanserammer og økt innsikt i felles historie, kulturarv og tradisjoner.

Det er omdisponert 386 000 kroner fra denne posten da kostnadene ikke har vært så høye som budsjettert.

2.7.3 Tradisjonell kunnskap i grunnsopplæringen – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
17101 Tradisjonell kunnskap i grunnsopplæringen - søkerbasert tilskudd	835 501	700 000	700 000	-135 501
Sum	835 501	700 000	700 000	-135 501

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
17101 Tradisjonell kunnskap i grunnsopplæringen - søkerbasert tilskudd	1 000 200	164 699	835 501
Sum	1 000 200	164 699	835 501

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
16	12	3	1

Mål for tilskuddsordningen – Tradisjonell kunnskap i grunnsopplæringen:

- Skoler med elever som får opplæring i samisk, har tiltak knyttet til samisk tradisjonell kunnskap.

De tildelte prosjektene skal gjennomføres på ulike skoler over hele landet. Prosjektene blant annet legger vekt på duodji, fangst og fiske, mattradisjoner, birgejupmi, utmarksbruk, muntlig fortellertradisjon, joik og reindrift.

På bakgrunn av at det kom inn mange gode søknader til ordningen ble det omdisponert 178 000 kroner til posten.

2.7.4 Nettverk for samiskopplæring/ NetSam – direkte tilskudd til Sámi allaskuvla

Mål for direktetilskuddet:

- Et aktivt lærernettsverk for opplæring i og på samisk.

Målgruppen for nettverket er lærere, skoleledere, studenter og institusjoner som jobber med samiskopplæring. NetSam skal fremme og utvikle samiskopplæring gjennom informasjon, kompetanseutvikling, erfaringsutveksling og nettverksbygging. NetSam arbeider for å fremme og utvikle et godt samarbeid og utveksling av kunnskap om samisk opplæring i henhold til de samiske læreplaner og læreplaner for samisk språk i Norge som til enhver tid gjelder.

NetSam hadde tiårsjubileum i 2024. I den forbindelse tildelte Sametinget en engangsbevilgning til NetSam på 300 000 kroner til organisasjonsutvikling. Dette arbeidet har pågått i 2025 og skal sluttføres i 2026. Sametinget har hatt jevnlig dialogmøter med NetSam om prosjektet.

2.8 Arbeid mot mobbing og samehets

Mål for innsatsområdet:

- Gode og trygge læringsmiljøer i skoler, samt økt kunnskapsgrunnlag om hvordan forebygge mobbing blant barn unge.

Arbeidet i 2025 viser en tydelig styrking av innsatsen for å sikre at samiske barn og unge har trygge, inkluderende og fordomsfrie miljøer i barnehage, skole og fritid. Sametinget har prioritert tiltak som både bygger systemer mot mobbing, løfter samisk deltakelse i nasjonale organer og støtter lokalsamfunn i å forebygge mobbing og samehets.

Mobbing og krenkelser er et alvorlig samfunnsproblem og krever felles innsats. Som et ledd i målet om en god og trygg barnehage og skole, samarbeider Sametinget med aktuelle partnere med mål om å oppnå et trygt og godt læringsmiljø til det beste for barn og unges læringsutbytte. Samisk representasjon i nasjonale råd og juryer er med på å synliggjøre samiske barns erfaringer i det nasjonale arbeidet mot mobbing og diskriminering. Dette bidrar til at tiltak og priser som setter standarder for godt skole- og barnehagemiljø, også speiler behovene til samiske barn. For det andre styrkes samarbeidet på tvers av sektorer gjennom deltakelsen i Partnerskap mot mobbing og videreføring av samarbeidet i nye strukturer fra 2026. Dette sikrer at samiske perspektiver er integrert i nasjonale strategier for trygge oppvekstmiljøer. Forebyggende tiltak i lokalsamfunnene bidrar til å skape trygge rammer der barn og unge lever sine liv. Gjennom tilskuddsordningen mot mobbing og samehets mobiliseres organisasjoner til å jobbe direkte med barn og ungdom i deres nærmiljø – blant annet ved å utvikle tiltak mot digitale hatytringer og styrke kunnskapen om samisk identitet og mangfold. Dette arbeidet forebygger ikke bare mobbing, men styrker også tilhørighet og stolthet blant samiske barn. Til slutt styrker aktivitetene kompetanse og bevissthet hos både voksne og unge gjennom prosjekter som gir verktøy til å gjenkjenne, håndtere og motarbeide mobbing og samehets. Slik legges det et sterkere grunnlag for inkluderende fellesskap, der samiske barn og unge kan delta uten frykt for krenkelser eller utenforskap.

2.8.1 Samletabell – Arbeid mot mobbing og samehets

		Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
18801	Arbeid mot mobbing - prosjekt	-694 418	250 000	944 418
17401	Forebygging av mobbing og samehets - søkerbasert tilskudd	1 380 693	1 500 000	1 000 000
Sum		686 275	1 750 000	1 944 418

Partnerskap mot mobbing (PMM)

Avtaleperioden for PMM utløp ved utgangen av 2025. I det siste ledermøtet som ble avholdt i november konkluderte partnerorganisasjonene med at avtalen ikke fornyes. Det tverrsektorielle samarbeidet skal fortsette, men i ny form. Fra 2026 vil samarbeidet videreføres på to måter, som referansegruppe for ny strategi for barnehage- og skolemiljø, og gjennom en større og bredere innsats i samfunnsoppdraget for inkludering. Endringen av arbeidsformen er basert på sluttevalueringen av Partnerskap mot mobbing, og kommer blant annet på bakgrunn av organisasjonenes ønske om et mer konkret bidrag til politikkutvikling på dette feltet. Sametinget skal i 2026 i samarbeid med Kunnskapsdepartementet avklare hvilken rolle Sametinget skal ha i den nye organiseringen.

2.8.2 Arbeid mot mobbing - prosjekt

Mål med prosjektet:

- Sametinget arbeider for at samiske barn og unge har et godt og trygt lærings- og fritidsmiljø

Sametinget samarbeider med den nasjonale satsningen Partnerskap mot mobbing. Målet er at alle barn og unge skal ha et læringsmiljø uten mobbing.

Det ble avsatt 850 000 kroner fra 2024 til 2025 til dette prosjektet da det var utfordringer med rekruttering av prosjektmedarbeider. I det ordinære budsjettet for 2025 var det satt av 250 000 kroner. Det betyr at prosjektet i 2025 hadde et totalbudsjett på 1 100 000 kroner. Det har ikke vært mulig å få ansatt en prosjektmedarbeider i 2025 så prosjektet har ikke fulgt prosjektplan. På bakgrunn av dette ble det omdisponert 900 000 kroner fra denne posten til andre poster.

2.8.3 Forebygging av mobbing og samehets – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
17401 Forebygging av mobbing og samehets - søkerbasert tilskudd	1 380 693	1 500 000	1 000 000	119 307
Sum	1 380 693	1 500 000	1 000 000	119 307

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
17401 Forebygging av mobbing og samehets - søkerbasert tilskudd	1 417 500	36 807	1 380 693
Sum	1 417 500	36 807	1 380 693

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
12	8	3	1

Mål for tilskuddsordningen – Forebygging av mobbing og samehets:

- Samiske barn og unge hører til og er en del av et trygt og godt fellesskap.

Ordningen skal bidra til å motivere organisasjoner, lag og foreninger til å forebygge og fremme trygt og godt oppvekstmiljø i lokalsamfunn for samiske barn og unge. Samiske barn og unge skal få høre til og være en del av et trygt og godt fellesskap, og som del av dette skal de også ha en trygg digital hverdag og sikres beskyttelse mot mobbing og samehets.

Det er i 2025 blant annet gitt tilskudd til Norges Handikapforbund til et prosjekt. Prosjektet skal mobiliserer tolv ungdommer som skal forebygge og motvirke hatytringer gjennom opplæring, erfaringsdeling og utvikling av mini-kampanjer i sosiale medier. Erfaringene samles i et åpent, digitalt ressurshefte som kan brukes videre i nasjonalt arbeid mot samehets.

Det er også gitt tilskudd til organisasjonen Sex og politikk. Prosjektet tar utgangspunkt i NRKs ungdomsserie Oro Jaska. Det skal utvikle undervisningsmateriale som styrker kunnskap om samisk kultur og identitet, og som fremmer mangfold og åpenhet. Sametinget vurderer at et undervisningsopplegg er et godt verktøy for å forebygge mobbing og samehets.

2.9 Læremidler

Mål for innsatsområdet:

- Samiske elever og elever med samisk opplæring har tilgang til samiske læremidler på alle tre samiske språk i alle fag som er i tråd med læreplanverket for grunnopplæringen.

Gjennom 2025 har Sametinget arbeidet målrettet med å styrke både kapasiteten, produksjonen og tilgjengeligheten av samiske læremidler, i tråd med målet om at alle elever med samisk opplæring skal ha tilgang til læremidler på de tre samiske språkene nordsamisk, sørsamisk og lulesamisk i alle fag. Arbeidet bygger på en helhetlig strategi som skal sikre at elever med samisk opplæring får læremidler på alle de tre samiske språkene i alle fag. Gjennom styring, kapasitetsbygging, økonomiske prioriteringer og profesjonalisering av produksjons- og distribusjonssystemer legger Sametinget til rette for en sterkere og bærekraftig læremiddelinfrastruktur.

Strategiplanen for læremiddelutvikling har vært et styrende verktøy og sikret at prioriteringene er forankret i reelle behov. For å støtte utviklerne i arbeidet, gjennomførte Sametinget både et søkerwebinar og faste prosjektmøter med forlag, noe som har bidratt til god fremdrift og kvalitet i pågående prosjekter.

Sametinget har også styrket de økonomiske rammene for utvikling, med en betydelig økning i tilskuddsmidler. Videre har drift og utvikling av Ovttas/Aktan/Aktesne sikret en felles inngangsport til samiske læremidler, inkludert delingsarena og digitale produksjonsverktøy. Til sammen styrker disse tiltakene infrastrukturen, kapasiteten og ressursgrunnlaget for samiske læremidler, og de bidrar til at stadig flere fag og språk får oppdaterte og tilgjengelige læremidler som samsvarer med læreplanverket.

2.9.1 Samletabell – Læremidler

		Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
17201	Utvikling av læremidler - søkerbasert tilskudd	22 398 306	21 460 000	-938 306
18901	Offentlig anskaffelser av læremidler - avtale	8 998 790	9 000 000	1 210
15301	Ovttas Aktan Aksesne - Sámi allaskuvla - direkte tilskudd	923 000	923 000	0
Sum		32 320 096	31 383 000	-937 096

Sametinget har ansvar for å utvikle samiske læremidler. Strategiplanen for samiskspråklig læremiddelutvikling 2025-2028 og en oversikt over eksisterende samiske læremidler, ligger til grunn for hvordan Sametinget behandler læremiddelsøknadene.

Søkerwebinar

Sametinget har etablert en praksis med et årlig søkerwebinar i forkant av søknadsfristen for læremiddelutvikling og pedagogisk materiell for barnehager. I 2025 ble det gjennomført et digitalt i mars.

Årlige samarbeidsmøter med forlag/læremiddelutviklere

Sametinget har årlige prosjektmøter med forlag som har flere enn tre pågående læremiddelprosjekter som er støttet av Sametinget. Dette er et viktig tiltak for å sikre god fremdrift og gjennomføring av prosjektene. Sametinget erfarer at de aller fleste av tilskuddsmottakere har gode rutiner for gjennomføringen.

Status på læremiddelproduksjon

Det ble i 2025 ferdigstilt og utgitt 34 læremidler/ komponenter. I dette inngår både digitale komponenter og trykte bøker. I utgangen av 2025 hadde vi 31 pågående læremiddelprosjekter som har ferdigstillingsfrist i henholdsvis 2026, 2027 og 2028.

Se også sak Sametingets strategiplan for samiskspråklig læremiddelutvikling 2025-2028 som behandles av Sametingets plenum i mars 2026. Der finnes også oversikt over fag som mangler læremidler utviklet etter LK20S.

2.9.2 Utvikling av læremidler – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
17201 Utvikling av læremidler - søkerbasert tilskudd	22 398 306	21 460 000	18 460 000	-938 306
Sum	22 398 306	21 460 000	18 460 000	-938 306

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
17201 Utvikling av læremidler - søkerbasert tilskudd	24 064 951	1 666 645	22 398 306
Sum	24 064 951	1 666 645	22 398 306

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
38	19	19	0

Mål for tilskuddsordningen – Utvikling av læremidler:

- Sametinget utvikler læremidler på samiske språk i alle fag og som er i tråd med læreplanverket for grunnopplæringen.

Det er et stort behov for å utvikle samiske læremidler og Sametinget får mange søknader inn hvert år fra læremiddelprodusentene som på grunn av knappe rammer ikke får finansiering. Derfor økte Sametinget budsjettet på denne posten med kr 3 000 000 i det revidert budsjettet i mars.

På bakgrunn av at det kom inn mange gode søknader til ordningen ble det omdisponert 1 964 000 kroner til denne posten.

Tabellen viser det som er tildelt til læremiddelutvikling i år.

Tildelinger til læremiddelutvikling	Tilsagn i kr	%-andel
Sørsamisk	5 459 200	24
Lulesamisk	6 735 000	29
Nordsamisk	3 161 790	14
Særskilt tilrettelagte	5 835 451	25
Utenfor prioriterte områder	1 819 459	8
Totalt	23 010 900	100%

2.9.3 Offentlig anskaffelse av læremidler

Sametinget har via offentlige anbudskonkurranser inngått rammeavtaler om kjøp av samiske læremidler for grunnopplæringen.

Sametinget har hatt to rammeavtaler innen læremiddelutvikling, den ene med Davvi Girji AS og den andre med LearnLab AS.

Davvi Girji leverte i september den siste bestillingen i rammeavtalen for digitale læremidler i nordsamisk som førstespråk for 8.-10. trinn.

LearnLab leverte den siste bestilling i rammeavtalen for digitale læremidler i lulesamisk som førstespråk for 8.-10. trinn i august i år.

Sametinget har i oktober 2025 lyst ut tre åpne anbudskonkurranser for utvikling og levering av trykte bøker i samisk som førstespråk, én på sørsamisk, én på lulesamisk og én på nordsamisk. Alle de tre anbudskonkurransene gjelder trykte bøker for 1.-7. trinn. Utlysningene måtte avlyses på grunn av feil i anbudsdokumentene og er lyst ut på nytt i desember. Tilbudsfristen er i januar 2026. Midlene er avsatt i regnskapet til 2026.

2.9.4 Ovttas/Aktan/Aktesne – direkte tilskudd til Sámi allaskuvla

Mål med direktetilskuddet:

- Nettsted med samlet oppdatert informasjon om samiske læremidler med aktiv deling av læringsmateriale og aktiv bruk av produksjonsverktøy for digitale læremidler.

Ovttas/Aktan/Aktesne er et nettsted der informasjon om samiske læremidler er samlet, med mulighet for utlån av læremidler og en delingsarena for egne produserte læringsressurser og læremidler. Nettstedet har også produksjonsverktøy for utvikling av digitale læringsressurser og læremidler. Portalen er tilgjengelig på tre samiske språk i tillegg til bokmål. Tilskuddet sikrer drift og videreutvikling av nettportalen.

Brukere av portalen kan bestille og låne litteratur og annet materiale fra Sametingets bibliotek.

2.10 Myndighet, ansvar og roller innen høyere utdanning og forskning

Mål for innsatsområdet:

- Sametinget har reell myndighet innen samisk høyere utdanning og forskning gjennom lov og forskrifter, og gjennom konsultasjoner.

Det samiske samfunnet er, i likhet med samfunnet for øvrig, i stadig endring. For Sametinget er det et mål at utdanningstilbud og forskningsaktivitet samsvarer med de behovene det samiske samfunnet til enhver tid har. Sametinget har derfor gjennom dialog og konsultasjoner med aktuelle aktører, arbeide for at utdannings- og forskningsinstitusjonene tilrettelegger og innretter tilbudene sine og forskning i tråd med behovene.

Sametinget har blant annet gitt innspill til forskrift om høyere utdanning i 2025. Sametingets har fremmet innspill om at studenter skal få tilleggspoeng for samisk som førstespråk fra videregående opplæring, at samiske kvoter skal gjelde funksjonelt samiskspråklige på førstespråks- og andrespråksnivå, og at kvoteopptaksrekkefølgen bør endres. Forskriften ble fastsatt 11. september 2025 og trer i kraft studieåret 2028/2029. Alle innspillene fra Sametinget ble tatt med i forskriften.

Sametinget har årlige konsultasjoner om tildelingsbrevene og utviklingsavtalene til Samisk høyskole, Norges arktiske universitet (UiT) og Nord universitet. Disse konsultasjonene har resultert i at utdanningsinstitusjonene innenfor høyere utdanning og forskning samarbeider mer om hvordan de kan legge til rette for vekst i de samiske fagmiljøene og i antall personer som er funksjonelt samiskspråklige.

2.11 Utdannings- og forskningstilbud

Mål for innsatsområdet:

- Høyere utdanning og forskning dekker kompetanse- og kunnskapsbehov i det samiske samfunnet og i samfunnet for øvrig om samiske språk, samisk kultur og samfunnsliv.

Sametinget benytter tre hovedstrategier for å sikre at høyere utdanning og forskning dekker kompetanse- og kunnskapsbehovene i det samiske samfunnet. For det første styrkes samisk innflytelse i forskningssystemet, for det andre bygges det kunnskapsgrunnlag og kvalitet i lærerutdanningene, og for det tredje fremmes samordning og erfaringsutveksling i forskningsmiljøene. Samlet sett peker disse strategiene mot et langsiktig arbeid for å styrke fagmiljøer, øke relevansen i forskning og sikre at høyere utdanning utvikles i tråd med samiske behov.

Gjennom konsultasjoner med Forskningsrådet om oppnevning av et nytt porteføljestyre for samisk samfunn og kultur har Sametinget sikret at samiske perspektiver blir ivaretatt i styringen av forskningsmidler i den kommende perioden. Sametinget har også hatt tett dialog med Kunnskapsdepartementet om oppfølgingen av rapporten om lærerutdanningene, og har bidratt til at det utvikles en egen rammeplan for samiske lærerutdanninger. Ved å foreslå kandidater med samisk kompetanse til sentrale arbeidsgrupper har Sametinget styrket muligheten for at lærerutdanningene skal bygge opp relevant kunnskap i fremtidens pedagogiske fagmiljøer. Til sammen har disse aktivitetene bidratt til økt samisk innflytelse, mer samordnet kunnskapsutvikling og styrkede utdannings- og forskningsmiljøer, og de har bidratt til å oppfylle målet om at høyere utdanning og forskning bedre skal dekke kompetanse- og kunnskapsbehov i det samiske samfunnet og i samfunnet ellers.

2.11.1 Samletabell – Utdanning- og forskningstilbud

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
19504 Nettverksmøte porteføljestyrer forskningsrådet	0	150 000	150 000
Sum	0	150 000	150 000

Oppnevning av nytt porteføljestyre

Sametinget konsulterte i 2025 Forskningsrådet om oppnevning av nytt porteføljestyre for Samisk samfunn og kultur. Forskningsrådets porteføljestyre for Samisk samfunn og kultur har en funksjonsperiode ut 2025, mens de øvrige porteføljestyrene er oppnevnt frem til utgangen av 2027. For å harmonisere oppnevningsperioden med de øvrige porteføljestyrene, skal det oppnevnes et nytt porteføljestyre for Samisk samfunn og kultur for perioden 1. januar 2026 til 31. desember 2027. Det nye porteføljestyret inkluderer tre medlemmer fra det nåværende styret som har sittet én periode. To nye medlemmer er foreslått av Sametinget, to medlemmer er fra den offentlige innspillsrunden, og et medlem er foreslått av Forskningsrådet.

Sametinget har i 2025 vært i tett dialog med Kunnskapsdepartementet i forbindelse med oppfølgingen av ekspertgruppens rapport om styring av lærerutdanningene. I mars besluttet regjeringen at det blir to rammeplaner: én for lærerutdanning og én for samiske lærerutdanning. Målet er å gi institusjonene større handlingsrom til å utvikle utdanninger av høy kvalitet. I april ga Kunnskapsdepartementet Faglig råd for Lærerutdanning 2025 (FRLU) i oppdrag å utarbeide forslag til hoveddelen til én felles rammeplan som skal erstatte åtte av dagens rammeplaner for lærerutdanning. I oktober nedsatte Kunnskapsdepartementet egne grupper for å utarbeide innhold i underkapitler til rammeplanen. Sametinget foreslo kandidater med samisk kompetanse som kunne delta i gruppene. Kunnskapsdepartementet og Sametinget er i en prosess med å finne medlemmer til en egen gruppe som får i oppdrag å utarbeide forslag til rammeplan for samiske lærerutdanninger.

2.11.2 Nettverksmøte porteføljestyrer forskningsrådet

Mål med nettverksmøte:

- Å styrke samiske medlemmers nettverk i porteføljestyrene og lage arena for erfaringsutveksling.

Nettverksmøtet fremmer erfaringsutveksling mellom samiske medlemmer i ulike porteføljestyrer. I tillegg bidrar det til samordning og strategisk utvikling av forskning på samiske temaer. Nettverksmøtet legger også til rette for direkte dialog med Sametinget om forskningsbehov i det samiske samfunnet.

Nettverksmøtet var planlagt under Diedavahkku, men ble avlyst fordi det var få påmeldte. Av den grunn ble 150 000 kroner omdisponert fra denne posten.

2.12 Rekruttering

Mål for innsatsområdet:

- Flere barnehage- og grunnskolelærere med samisk språk- og kulturkompetanse.

I 2025 har Sametinget arbeidet målrettet med å styrke rekrutteringen til lærer- og barnehagelærerutdanningene og bidra til at høyere utdanning i større grad dekker behovet for samiskspråklige lærere. Sametinget har tre hovedstrategier for å styrke tilgangen på kvalifiserte lærere med samisk språk- og kulturkompetanse. Disse er systembygging og nasjonal samordning, målrettet rekruttering gjennom økonomiske insentiver og kunnskapstilfang og utdanningskvalitet.

Etableringen av et nasjonalt forum for samisk språk og kultur i barnehage og skole er et viktig tiltak som legger til rette for bedre samarbeid mellom barnehage- og skoleeiere og fagmiljøer med samisk kompetanse, og som gjør det enklere å mobilisere relevant kompetanse på tvers av regioner. Stipendordningen er videreutviklet og styrket økonomisk, og en bred tildeling til ulike lærerutdanninger bidrar til et større rekrutteringsgrunnlag. Evalueringen av ordningen i 2025 viser tydelig at stipendet fungerer etter hensikten og er en viktig motivator for studenter som velger utdanning innen samiske språk og samisk pedagogikk. I tillegg har Sametinget hatt tett dialog med Kunnskapsdepartementet om utviklingen av nye rammeplaner for lærerutdanningene, og har foreslått kandidater med samisk kompetanse til sentrale faggrupper, noe som styrker kvaliteten og det samiske innholdet i utdanningene. Rekrutteringsprosjektet har samtidig jobbet oppsøkende mot både ungdom og voksne språkbrukere, og yrkes- og utdanningsmessen i Guovdageaidnu/Kautokeino bidro til økt kunnskap om studiemuligheter og behovet for samiskspråklige lærere. Sametinget har også deltatt i faglige møter og seminarer om rekruttering og kvalitet i lærerutdanningene. Samlet sett viser arbeidet i 2025 en tydelig styrking av strukturer, virkemidler og faglige prosesser som skal bidra til et økt antall lærere med samisk språk- og kulturkompetanse.

2.12.1 Samletabell – Rekruttering

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
17301 Stipend for høyere utdanning	4 274 000	4 751 000	477 000
18604 Rekruttering - prosjekt	1 634 795	1 600 000	-34 795
Sum	5 908 795	6 351 000	442 205

Nasjonalt forum for samiske språk og samisk kultur innenfor ordningene for lokal kompetanseutvikling

Et nasjonalt forum for samiske språk og samisk kultur innenfor ordningene for lokal kompetanseheving ble opprettet i april 2025. Statsforvalteren i Nordland har forvaltningsansvaret for samarbeidsforumet. Forumet skal bestå av tolv til atten faste medlemmer, Og det skal ivareta samiske språk og samisk kultur i hele utdanningsløpet fra barnehage til videregående opplæring, inklusiv fag- og yrkesopplæringen. Formålet med forumet er å gjøre det enklere for barnehage- og skoleeiere og for fag- og yrkesopplæringen å inngå partnerskap eller etablere samarbeid med fagmiljøer med riktig kompetanse i samiske språk og samisk kultur. Forumet er nasjonalt og har oppgaver på tvers av fylker innenfor ordningene for lokal kompetanseutvikling i barnehage, grunnskole og videregående opplæring, inkludert fag- og yrkesopplæringen.

Etableringen av dette forumet er en oppfølging av NOU 2022:13 Med videre betydning – Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole, og utvalgets forslag om å:

- opprette et felles samarbeidsforum på nasjonalt nivå for å styrke og samle kompetansemiljøene i samiske språk og kultur. Ansvar for å følge opp og tilrettelegge for samarbeidsforumet legges til Statsforvalteren i Nordland.
- opprette ett eller flere fagnettverk på tvers av kommune- og fylkesgrenser og på tvers av barnehager og skoler for å samle de samiske fagmiljøene.

Sametinget har hatt god og tett dialog med Kunnskapsdepartementet om utarbeidingen av mandat til forumet, og dialogen er avsluttet med konsultasjon.

Fra 2026 kommer det nye tilskuddsordninger for kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole og en egen ordning for videregående skole. I tillegg kommer det en tilskuddsordning for videreutdanning

2.12.2 Stipend for høyere utdanning – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
17301 Stipend for høyere utdanning	4 274 000	4 751 000	3 651 000	477 000
Sum	4 274 000	4 751 000	3 651 000	477 000

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
17301 Stipend for høyere utdanning	3 450 500	-823 500	4 274 000
Sum	3 450 500	-823 500	4 274 000

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
110	109	1	0

Mål for tilskuddordningen – Stipend for høyere utdanning:

- Flere barnehage- og grunnskolelærere med samisk språk- og kulturkompetanse.

På bakgrunn av stor etterspørsel etter stipendene og justering av satser ble budsjettet for ordningen justert i det reviderte budsjettet i mars med 1 100 000 kroner.

På bakgrunn av at det kom inn færre søknader enn forventet ble det omdisponert 505 000 kroner fra denne posten.

Prioriteringer – Stipend for høyere utdanning:

Studie	Antall tildelinger	Tildelinger i kroner
B3 - P1 - Samisk barnehagelærerutdanning- fleksibel- deltid	2	77 000
P1 - Lektorutdanning 8-13 for studenter med samisk i fagkretsen som gir undervisningskompetanse i samisk som 1. språk, minimum 60 studiepoeng	2	90 000
P1 - Ordinær barnehagelærerutdanning med samisk profil	2	50 000
P1 - Ordinær grunnskolelærerutdanning 1-7 med samisk i fagkretsen som gir undervisningskompetanse i samisk som andrespråk, minimum 60 studiepoeng.	9	305 000
P1 - Ordinær grunnskolelærerutdanning 1-7 med samisk i fagkretsen som gir undervisningskompetanse i samisk som førstespråk, minimum 30 studiepoeng	4	180 000

Studie	Antall tildelinger	Tildelinger i kroner
P1 - Ordinær grunnskolelærerutdanning 5-10 med samisk i fagkretsen som gir undervisningskompetanse i samisk som førstespråk, minimum 60 studiepoeng.	8	260 000
P1 - Praktisk- pedagogiske utdanninger for studenter med standpunktkarakter/eksamen i samisk som førstespråk fra videregående opplæring eller tilsvarende nivå.	3	10 000
P1 - Samisk barnehagelærerutdanning	7	248 500
P1 - Samisk grunnskolelærerutdanning 1-7 og 5-10	24	1 190 000
P2 - Faglærerutdanninger for studenter med standpunktkarakter/eksamen i samisk som førstespråk fra videregående opplæring eller tilsvarende nivå.	3	1 190 000
P2 - Lektorutdanning 8-13 for studenter med standpunktkarakter/eksamen i samisk som førstespråk fra videregående opplæring eller tilsvarende nivå.	5	30 000
P2 - Ordinær barnehagelærerutdanning for studenter med standpunktkarakter/eksamen i samisk som første- eller andrespråk fra videregående opplæring eller tilsvarende nivå.	6	50 000
P2 - Praktisk- pedagogiske utdanninger for studenter med standpunktkarakter/eksamen i samisk som førstespråk fra videregående opplæring eller tilsvarende nivå.	3	60 000
SUM tildelinger	109	3 450 500

Evaluerings av stipend for høyere utdanning

Sametinget har i 2024/2025 evaluert ordningen med stipend for høyere utdanning. Evalueringen ble ferdigstilt i april 2025. Sak 034/25 Evalueringen av Sametingets stipendordning for høyere utdanning - Veien videre ble behandlet under plenum i juni.

Evalueringen viser at Sametingets stipendordning i stor grad bidrar til å støtte studenter som velger utdanninger som styrker samisk språk, samisk kultur og samisk kompetanse. Hele 95% av mottakerne bruker samisk kultur i arbeidslivet, og de fleste jobber innenfor fagfeltet de fikk støtte til. Stipendet har vært en viktig motivasjonsfaktor, selv om økonomi, interesse for samiske språk og samisk kultur, og jobbmuligheter er de mest avgjørende driverne for utdanningsvalg.

Samtidig avdekker evalueringen at det er behov for bedre informasjon om ordningen, særlig for videregående elever, og enkelte ønsker høyere stipendbeløp for å gjøre prioriterte fag mer attraktive. I evalueringen er det anbefalt å videreutvikle ordningen med økte satser, målrettet informasjonsarbeid, fleksibilitet i språkkrav og enklere søknadsprosesser. I tillegg er det foreslått at det opprettes samarbeid med kommuner om tiltak som mentorordninger og støtte i arbeidslivet for å sikre at man rekrutterer og beholder samiske fagfolk i sentrale samfunnsfunksjoner.

Under Sametingets plenum i desember 2025 ble sak 056/25 Sametingets stipend for høyere utdanning – prioriteringer for perioden 2026–2029 behandlet. Sametinget vedtok å beholde dagens prioriteringer, og å utvide med nye prioriteringer for stipendordningen med mål om å styrke samiske språk, samisk kultur og

samisk samfunnsutvikling gjennom høyere utdanning. De nye prioriteringene er sykepleierutdanning, master i nordsamisk og samisk tolkeutdanning.

2.12.3 Rekruttering – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Økt antall studenter med samisk språkkompetanse innenfor barnehagelærer-, grunnskolelærer-, og lektorutdanningene samt samisk språk.

Det samiske samfunnet har et betydelig behov for at det utdannes flere fagfolk med samisk språk- og kulturkompetanse som kan bekle stillinger der slik kompetanse er etterspurt. Utfordringen er særlig krevende når det gjelder barnehagelærere og lærere i grunn- og videregående opplæring, ikke minst fordi konsekvensene av lærermangelen når det gjelder samisk språk- og kulturkompetanse er så alvorlige for det samiske samfunnet, på både kort og lang sikt. I tillegg til lærerutdanningene vil utdanninger i samiske språk være essensielle i mange år fremover for å øke rekrutteringsgrunnlaget.

Derfor har prosjektet søkt å styrke rekrutteringsgrunnlaget. Det langsiktige målet er å øke antallet samiske språkbrukere. På kort sikt synes løsningen å være å bedre utnytte det potensialet som tross alt finnes. Målgruppen er derfor de elevene som i dag har samisk som første eller andre språk i grunn- og videregående opplæring, og voksne samiske språkbrukere som kan kvalifisere seg til å bli etterspurte fagfolk gjennom grunn- og videreutdanninger. Prosjektmedarbeideren har jobbet med oppsøkende virksomhet av mulige søkere, og har holdt informasjonsmøter og møtt mulige søkere til samiske lærer-, barnehagelærer- eller språkstudier.

Sametinget arrangerte i 2025 yrkes- og utdanningsmesse i Guovdageaidnu 27.-28. oktober 2025, for tredjeårs videregående elever med samisk i fagkretsen. Det var ca. 80 elever som deltok på messa. Sámi allaskuvla, Nord universitet og UiT- Norges arktiske universitet presenterte deres utdanningstilbud. 17 bedrifter deltok på messa med stand og/eller presentasjon på scene. Formålet med konferansen var å gi samiske elever innsikt i studiemuligheter og yrkesvalg.

UHR-samisk arrangerte seminar om rekruttering til samisk i videregående opplæring og høyere utdanning i Alta i oktober 2025. Sametinget deltok i panelsamtale. Temaer som ble løftet opp var behovet for, og mangelen av, samiskspråklige lærere, hvordan arbeide med rekruttering og hvordan løse rekrutteringsbehov av samiskspråklige, kvalitet i samisk fjernundervisning samt samisk forskning og kompetanse.

På bakgrunn av lavere kostander enn budsjettet ble det omdisponert 670 000 kroner fra denne posten til andre poster.

3 Arealer, miljø og klima

Samfunnsmål:

- Arealer og naturressurser i samiske områder forvaltes med tanke på å sikre kommende generasjoners livsgrunnlag og mulighet til videreføring og utvikling av samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv.

Sametinget har i 2025 arbeidet etter en samlet tilnærming som setter rettighetshavernes stilling, kunnskapsgrunnlag og langsiktig naturforvaltning i sentrum. Arbeidet har vært innrettet mot å styrke samiske interesser i alle deler av areal- og ressursforvaltningen, fra kommunale plansaker til lovgivningsprosesser og nasjonale verneprosjekter. Den strategiske innsatsen har særlig handlet om å sikre at samiske samfunn får reell innflytelse i beslutninger som berører deres bruksområder, at urfolkskunnskap blir integrert i forvaltningsgrunnlaget, og at inngrep vurderes grundig med tanke på konsekvenser for kultur, næringer og økologiske sammenhenger. Sametinget har lagt vekt på å bygge strukturer som gir forutsigbarhet og medbestemmelse, enten det gjelder planlegging, vern eller uttak av naturressurser.

Gjennom året har denne strategiske retningen gitt konkrete utslag i både lokale og nasjonale prosesser. Flere arealplaner er endret for å redusere presser på reindrift og kulturmiljøer, og lovarbeid på vilt-, energi- og mineralområdet har blitt påvirket i tråd med hensynet til samiske rettigheter. I saker der forslag ikke har ivarettatt rettighetshaverne i tilstrekkelig grad, har Sametinget markert tydelige grenser og avstått fra tilslutning. Arbeidet med marine verneprosesser og styrking av rettighetshavernes kapasitet gjennom samarbeid og tilskuddsordninger har samtidig bidratt til bredere deltakelse og mer kunnskapsbaserte prosesser. Samlet viser innsatsen i 2025 at Sametinget aktivt og målrettet arbeider for at naturressurser og arealer forvaltes slik at dagens beslutninger ikke svekker muligheten fremtidige generasjoner har til å videreføre og utvikle samisk kultur og næringsliv.

3.1 Innsatsområder – Arealer, miljø og klima

Sametingets innsatsområder innenfor areal, miljø og klima:

- Forvaltning av arealer.
- Naturressurser.
- Naturmangfold.

3.1.1 Virkemidler for innsatsområder – arealer, miljø og klima

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Forvaltning av arealer	6 556 813	4 782 000	-1 774 813
Sum	6 556 813	4 782 000	-1 774 813

3.2 Forvaltning av arealer

Mål for innsatsområdet:

- Naturgrunnlaget for samiske næringer, kultur og samfunnsliv er sikret i all planlegging, og Sametinget er en viktig premissleverandør og konsultasjonspart i forvaltning av arealer.

Sametinget har i 2025 i arbeidet med forvaltning av arealer brukt en helhetlig strategi som kombinerer tydelig premissgivning, styrking av rettighetshavernes medvirkning og systematisk kunnskapsløft om samisk naturbruk. Arbeidet bygger på konsekvent bruk av konsultasjoner og innsigelser som virkemiddel for å sikre at plan- og bygningsloven etterleves med hensyn til samiske interesser, styrking av urfolksperspektivet i kunnskapsgrunnlaget nasjonalt og internasjonalt og etablering av robuste prosesser der dialog, tidlig involvering og krav om tilstrekkelige konsekvensutredninger skal bidra til at inngrep

reduseres, avbøtes eller avvises. Strategien handler dermed både om å beskytte naturgrunnlaget og om å sikre reell deltakelse og FPIC-prinsippet (Free, Prior and Informed Consent) for samiske rettighetshavere i alle faser av planleggingen.

Arbeidet i 2025 viser en tydelig operasjonalisering av disse strategiene. Sametinget har aktivt brukt innsigelsesinstituttet for å beskytte reindriftens flyttveier, kulturminner og naturgrunnlaget mot kraftutbygging, industri, fritidsbebyggelse og grusuttak, og i flere saker – som i Leirfjord og Steinkjer – førte dette til betydelige endringer i kommunale planer. Der dialogprosesser har vært godt forankret, har Sametinget oppnådd konkrete resultater gjennom samarbeid, mens manglende oppfølging i enkelte kommuner viser at innsigelse fortsatt er et nødvendig verktøy. Gjennom samarbeid med Protect Sápmi og styrkede tilskuddsordninger er rettighetshavernes kapasitet og innflytelse i arealsaker blitt styrket, samtidig som arbeidet med IPBES løfter samisk naturkunnskap inn i globale vurderinger av natur og klima. Samlet sett viser 2025 at Sametinget følger en konsistent strategi der juridiske virkemidler, dialogprosesser og kunnskapsproduksjon er integrert for å sikre naturgrunnlaget og samiske interesser i arealforvaltningen.

3.2.1 Samletabell – Forvaltning av arealer

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
20001 Stiftelsen Protect Sápmi - direkte tilskudd	1 782 000	1 782 000	0
22001 Samiske rettigheter til arealer og ressurser - søkerbasert tilskudd	4 774 813	3 000 000	-1 774 813
Sum	6 556 813	4 782 000	-1 774 813

Arealene er under stadig press som følge av industrialisering og kraftutbygging, men også fra hyttebygging og turisme. De tradisjonelle samiske næringene, reindrift, fiskeri, jordbruk og utmarksnæringer, opplever disse utfordringene på ulike måter. Forvaltning av arealer skjer i stor grad lokalt i kommunene, med plan- og bygningsloven som det viktigste styringsredskapet. All planlegging skal etter loven sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. Sametingets arbeid bidrar til å øke forståelsen for samisk naturbruk og verdigrunnlag og til at krav om tilstrekkelig konsekvensutredning og konsultasjonsplikten overfor samiske interesser blir overholdt.

Naturpanelets rapport om sammenhengene i naturtap og klimaendringer

Det internasjonale Naturpanelet, (IPBES) lanserte en ny rapport i desember 2024 som inneholdt sytten nye tiltak til å løse klima- og naturkrisen, og fem strategier for å bevare natur. Blant annet foreslås det å styrke bruk av urfolks kunnskaper og urfolks deltakelse i bruk og forvaltning og å støtte opp om urfolks matsystemer. Sametinget har i 2025 jobbet for at samiske eksperter på samisk urfolkskunnskap og økosystemer i Sápmi aktivt skal delta i Naturpanelets arbeid i kommende utredninger.

Kommuneplanens arealdel for Leirfjord – innsigelse

Etter førstegangs høringen imøtekom kommunen Sametingets innsigelser til åtte arealformål gjennom å ta disse områdene ut av planen. På bakgrunn av avklaringene og påfølgende dialogmøter med Leirfjord kommune i etterkant av andregangs høringen kunne Sametinget trekke innsigelsene til ytterligere tretten av arealformålene. Sametinget opprettholdt innsigelsene til tre arealformål i planen som ble vedtatt av kommunen. Disse arealformålene blir nå gjenstand for videre mekling mellom Sametinget og Leirfjord kommune. To av innsigelsene gjelder reindriftens flyttveier og konsekvenser for naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse. Den tredje innsigelsen gjelder et nytt område for akvakultur ved øya Finnkona som kommunen satte inn i forbindelse med andre gangs høringen. Sametingets vurdering er at det planlagte akvakulturanlegget vil ha negativ innvirkning på en automatisk fredet samisk kulturminnelokalitet på Finnkona. Samlet sett har det fra Sametingets ståsted vært en god prosess med gode dialogmøter og en konstruktiv tilnærming til planen og innsigelsene fra begge parter, slik at de aller fleste innsigelsene som ble fremmet ved førstegangs høringen ble løst.

Kommuneplanens arealdel for Nærøysund – innsigelse

Nærøysund kommune utarbeidet et nytt forslag til kommuneplanens arealdel 2023–2035, som i 2025 ble sendt ut på andregangs høring. Kommunen har i forkant av høringen gjennomført konsultasjoner om planforslaget med både Voengelh-Njaarke sjøte og Åarjel-Njaarke sjøte, noe Sametinget mener er veldig

positivt. Videre er det i planforslaget gjort flere tilpasninger og endringer fra den gjeldende planen for å bedre forholdene for reindrift. Samlet sett er denne planen derfor bedre for samiske interesser enn den gjeldende planen. I forbindelse med andregangs høringen reiste Sametinget innsigelse til arealformålet Teplingan grustak da den foreslåtte utvidelsen vil berøre reinbeitedistriktet Voengelh-Njaarke og komme i konflikt med en flyttvei. I tillegg vil utvidelsen også kunne komme i konflikt med automatisk fredede samiske kulturminner i området. Det har i etterkant av dette ikke vært noen nærmere dialog med kommunen om denne innsigelsen.

Kommuneplanens arealdel for Stjørdal – innsigelse

Forslaget til Stjørdal kommunes arealdel 2025–2037 ble sendt ut på førstegangs høring i april 2025. Kommunen har gjennomført konsultasjoner om planforslaget med begge de berørte reinbeitedistriktene og har videre gjort noen omdisponeringer og endringer fra den gjeldende planen slik at areal tilbakeføres fra bebyggelse og anlegg til landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområder (LNFR-områder). Det er likevel enkelte arealdisponeringer i planen som fortsatt er problematiske for reindriften. Sametinget har derfor reist innsigelse til to nye områder for hytte- og fritidsbebyggelse. Det har i etterkant av dette ikke vært noen nærmere dialog med kommunen om innsigelsene.

Kommuneplanens arealdel for Steinkjer – innsigelse

Kommuneplanens arealdel 2024–2037 for Steinkjer kommune har i 2025 vært ute på offentlig ettersyn. Kommunen har hatt konsultasjoner med reindriften, og samlet sett vil planforslaget medføre en del positive konsekvenser for reindriften sammenlignet med den gjeldende kommuneplanen. Likevel var enkelte arealdisponeringer i planen fortsatt problematiske for reindriften. Sametinget reiste derfor innsigelse til tre arealformål som omhandler ett område for solkraft, ett industriområde og ett småkraftverk. I etterkant valgte kommunen som løsning å ta alle de tre aktuelle arealformålene ut av planen. Dette gjorde at Sametinget kunne trekke alle innsigelser til planforslaget.

Kommuneplanens arealdel for Vefsn kommune – innsigelse.

Kommuneplanens arealdel for Vefsn kommune var ute på høring i 2024 og Sametinget fremmet innsigelser mot en rekke arealformål. Ved andregangs høringen i 2025 ble flere av innsigelsene trukket, og etter dialogmøter med kommunen står det igjen innsigelser mot to arealformål. Dette er mulige vindkraftverk i Toven og Sørnesfjellet. Begge områdene er foreslått båndlagt i planen.

Reguleringsplan for Nord Gondol i Vefsn kommune

Sametinget har tidligere gjennomført mekling med Vefsn kommune om reguleringsplanen for Nord Gondol. Prosjektet består av en gondolbane fra Mosjøen sentrum opp til Øyfjellet med tilhørende toppstasjon på Stortuva. Grunnlaget for innsigelsen er at planen ikke i stor nok grad tar hensyn til reindriftens flytting og bruk av området. Så lenge forholdet til flyttveiene og bruken ikke er avklart i konsesjonen for Øyfjellet vindkraftverk, vil et ytterligere tiltak i området være belastende for reindriften. Det er ikke blitt oppnådd enighet eller funnet noe grunnlag for å trekke Sametingets innsigelse til planen. Saken ble etter meklingen oversendt Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) for videre behandling. Det ble sensommeren 2025 gjennomført en konsultasjon på administrativt nivå og høsten 2025 ble det avholdt en konsultasjon på politisk nivå, uten at det er funnet noen løsning på innsigelsen. Saken er derfor fortsatt under behandling og vil bli fulgt opp videre.

Kommuneplanens arealdel for Hemnes kommune – Innsigelse.

Forslag til kommuneplanens arealdel for Hemnes kommune har vært ute på høring og Sametinget har fremmet innsigelse mot tre arealformål avsatt til næringsbebyggelse. Grunnen til dette er at Sametinget ser at disse arealformålene kan føre til utfordringer og skape forstyrrelser på reinens arealbruk.

«Kraftløft Finnmark»

Meldingene og søknadene om en planlagt kraftlinje- og vindkraftutbygging i Finnmark var på høring fremt til første februar 2025. Sametinget ga uttalelse til alle prosjektene i planen og fremmet innsigelse mot en ny 420 kV kraftlinje fra Lebesby til Seidafjellet av hensyn til naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse og samiske kulturminner. Sametinget fremmet også innsigelse mot en 132 kV kraftlinje fra Storvarden til Revenes i Berlevåg kommune av hensyn til naturgrunnlaget for samisk kultur og samiske næringer. NVE behandler innsigelsene, og vil utarbeide en innstilling til endelig beslutning i Energidepartementet. NVE har i løpet av høsten 2025 bedt om mer omfattende utredninger fra Statnett knyttet til 420 kV-linjen mellom Lebesby og Seidafjellet.

3.2.2 Stiftelsen Protect Sápmi – direkte tilskudd

Mål for direktetilskuddet:

- Stiftelsen Protect Sápmi skal arbeide for at samiske rettighetshavere kan gi sitt frie og på forhånd informerte samtykke til utbyggingssaker.

Protect Sápmi har begynt å få større gjennomslag for at utbyggere skal sørge for prosesskapasitet og kompetanse for urfolksparten, i tidligere faser enn det som har vært vanlig og har i det siste lyktes i større grad med å implementere samenes prosessuelle rettigheter. Utbyggere begynner nå å sørge for prosesskapasitet og kompetanse for urfolk tidligere i prosessen. Likevel er det fortsatt utfordringer, spesielt med aktører som Statnett, som nekter å dekke kostnader for reindriftsfaglig bistand.

Stiftelsen Protect Sápmi skal bidra til dialog- og avtalebaserte løsninger i arealinngrepssaker som berører samiske rettighetshavere. FPIC-prinsippet (Free, Prior and Informed Consent) ligger til grunn i alle faser av Stiftelsen Protect Sápmi arbeidet og er styrende for hvordan Stiftelsen Protect Sápmi legger opp prosesser. Stiftelsen arbeider for at samiske rettighetshavere skal kunne gi sitt frie og forhåndsinformerte samtykke til utbyggingssaker der det er mulig, og når slikt samtykke ikke kan gis på et informert grunnlag, skal det respekteres av utbyggere og myndigheter.

Protect Sápmi har en «fast» rådgivergruppe tilknyttet organisasjonen som utfører oppdrag basert etter behov. Stiftelsens virksomhet er helt avhengig av disse rådgiverne, og arbeidet deres finansieres i hovedsak gjennom eksterne midler utenfor den faste bevilgningen.

3.2.3 Samiske rettigheter til arealer og ressurser – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
22001 Samiske rettigheter til arealer og ressurser - søkerbasert tilskudd	4 774 813	3 000 000	1 900 000	-1 774 813
Sum	4 774 813	3 000 000	1 900 000	-1 774 813

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
22001 Samiske rettigheter til arealer og ressurser - søkerbasert tilskudd	5 100 000	325 188	4 774 813
Sum	5 100 000	325 188	4 774 813

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
22	15	7	0

Mål for tilskuddsordningen – Samiske rettigheter til arealer og ressurser:

- Samiske interesser og rettighetshavere har en reell mulighet til å bli konsultert for å kunne gi et fritt forhåndsinformert samtykke til planer og tiltak knyttet til areal- og ressursforvaltning.

På bakgrunn av stor etterspørsel etter ordningen ble budsjettet for ordningen justert i det revidert budsjettet i mars med 1 100 000 kroner.

På bakgrunn av stort antall søknader og ønske om å kunne gi tilskudd til flere gode prosjekter innenfor ordningen ble det omdisponert 1 775 000 kroner til denne posten.

3.3 Naturressurser

Mål for innsatsområdet:

- Uttak av naturressurser i samiske områder skjer på en måte som ivaretar samiske rettighetshavere og lokalsamfunn sine interesser og rettigheter, og er i samsvar med internasjonal folkerett og som ivaretar samenes rett til kulturutøvelse.

Sametingets utgangspunkt er å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsutvikling. Dette sikres ved behandling av og konsultasjoner om søknader om utbygginger som følge av energi- eller mineralutvinning. Sametinget bruker sin innsigelsesmyndighet for å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutvikling for fremtidige generasjoner.

Sametingets arbeid for å sikre at naturressursuttak skjer i tråd med samiske rettigheter og bygger på hovedprinsippene om konsekvent bruk av konsultasjoner i alle lov- og utbyggingssaker som berører energi-, vilt- og mineralforvaltning, aktiv bruk av innsigelsesmyndigheten for å beskytte naturgrunnlaget for samisk kulturutøvelse og sikre etterlevelse av internasjonal folkerett og klar premissgivning om at både lovverk og konkrete tiltak skal forankres i samisk urfolkskunnskap og sikre reelt handlingsrom for samiske rettighetshavere.

I konsultasjonene om energiloven fastholdt Sametinget krav om inkludering av samisk urfolkskunnskap og om tydelig regulering av avvikling av anlegg. I arbeidet med viltressursloven ga konsultasjonene gjennomslag ved at sentrale bestemmelser om samiske rettigheter, kulturutøvelse og reindriftsutøvernes jakt- og fangstrett ble innarbeidet i lovforslaget før Stortingets vedtak. I konsultasjonene om ny minerallov fulgte Sametinget linjen om at naturgrunnlag og rettighetshavernes posisjon skal sikres tydelig i lovverket, og Sametinget valgte å ikke gi sin tilslutning til loven da sentrale punkter om avtalekrav og styring av vederlagsordninger ikke ble ivarettatt. Sametinget følger en prinsipiell og konsekvent strategi: Når prosessene og lovforslagene er i samsvar med folkeretten, kan Sametinget gi sin støtte, når de ikke er det, brukes konsultasjoner og retten til å nekte samtykke for å sikre samiske interesser og fremtidig kulturutøvelse.

Energiloven

Energidepartementet hadde sommeren 2024 et forslag om endringer i energiloven på høring. Sametinget har i 2025 hatt konsultasjoner om forslaget. Departementet ønsket ikke å følge Sametingets anmodning om å inkludere samisk urfolkskunnskap i loven. Departementet mener at dette heller bør komme inn iden pågående revisjonen av konsekvensutredningsforskriften. Departementet mente at det ikke var behov for å ta inn bestemmelser om detaljplan for avslutning av anlegget slik Sametinget hadde foreslått. Det ble dermed ikke enighet om lovforslaget.

Viltressursloven

Sametingets plenum behandlet forslag til den nye viltressursloven i sak 007/25 i mars 2025. Regjeringen fremmet lovproposisjonen for Stortinget i april 2025. Regjeringen har i lovproposisjonen fulgt opp de punktene som Sametinget og departementene ble enige om under konsultasjonene om lovforslaget. Omtalen av betydningen jakt, fangst og fiske har for samisk kulturutøvelse er tatt inn under punkt 3.4, forholdet til samiske interesser og folkeretten omtales i lovforslaget under §§.4 og 5, adgangen til å bedrive lodden er tatt inn under § 12 og reindriftssamenes rett til jakt og fangst ligger under §.38. Sametinget har oversendt Sametingets plenumsvedtak til næringskomiteen i forbindelse med komiteens høring av lovproposisjonen. Stortinget vedtok den nye viltressursloven 26. mai 2025.

Mineralloven

Sametingets plenum behandlet forslag til den nye mineralloven i sak 014/25 i mars 2025. Sametinget gav ikke sin tilslutning til lovforslaget. Konsultasjonsprosessen har vært reell og ryddig der både lovforarbeider, særmerknader og lovbestemmelser har vært grundig drøftet på de mest vesentlige problemstillingene. I sluttfasen av konsultasjonene har likevel Nærings- og fiskeridepartementet inntatt posisjoner som de ikke har vært tydelig på eller har uttrykt tidligere. Dette gjelder særlig spørsmålet om avtalekrav og styringen av vederlagsordning. I spørsmålet om styringen av vederlagsordningen har departementet ikke gitt noen begrunnelse for sitt standpunkt. Sametinget gav derfor etter en samlet vurdering ikke sitt samtykke til forslaget til ny minerallov. Dette innebærer at Sametinget som utgangspunkt heller ikke kan gi sin tilslutning til de aktivitetene lovforslaget søker å regulere. Sametingets plenum har gitt sametingsrådet fullmakt til å vurdere dette annerledes dersom det i stortingsbehandlingen gjøres endringer av lovforslaget slik at det er i samsvar med folkerettens regler om urfolks rett til selvbestemmelse og selvstyre i interne saker. Dette knytter seg til saken om intern fordeling av vederlag til samiske rettighetshavere for drift på mineraler staten holder eiendomsretten til.

3.4 Naturmangfold

Mål for innsatsområdet:

- Vern av naturmangfoldet gir et robust grunnlag for samisk kultur og næringsutøvelse.

Samene har en sterk kontinuitet fra historisk til dagens bruk av utmark. Sametinget har som mål at lokalbefolkningens og reindriftens bruk av sine ressursområder videreføres også i områder som i dag er vernet etter naturmangfoldloven. Forvaltning av verneområder skal ta utgangspunkt i tradisjonell samisk bruk.

Sametingets strategi på dette området bygger på prinsippet om at verneområder skal forvaltes med utgangspunkt i tradisjonell samisk bruk og urfolkskunnskap. Strategien innebærer at vern ikke skal begrense samiske næringer eller lokal ressursbruk, men tvert imot styrke deres langsiktige muligheter. For å realisere dette har Sametinget arbeidet for å sikre samisk representasjon, medbestemmelse og kunnskap i alle prosesser som gjelder vern etter naturmangfoldloven. Dette gjøres gjennom krav om konsultasjoner og gjennom arbeid for lokal forankring og gjennom å insistere på at samisk bruk og kulturhistorisk kontinuitet skal være del av kunnskapsgrunnlaget i verneprosesser. Sametingets strategiske linje er derfor både rettighetsbasert og kunnskapsbasert, med mål om at dagens vernepolitikk ikke skal skape nye inngreps- eller bruksbegrensninger for samiske næringer.

Sametinget har i sitt arbeid i 2025 gått aktivt inn i verneprosesser, insistert på reell samisk medvirkning, og sørget for at samisk naturbruk og urfolkskunnskap skal være premissgivende i det videre arbeidet med et eventuelt vern i Tysfjorden.

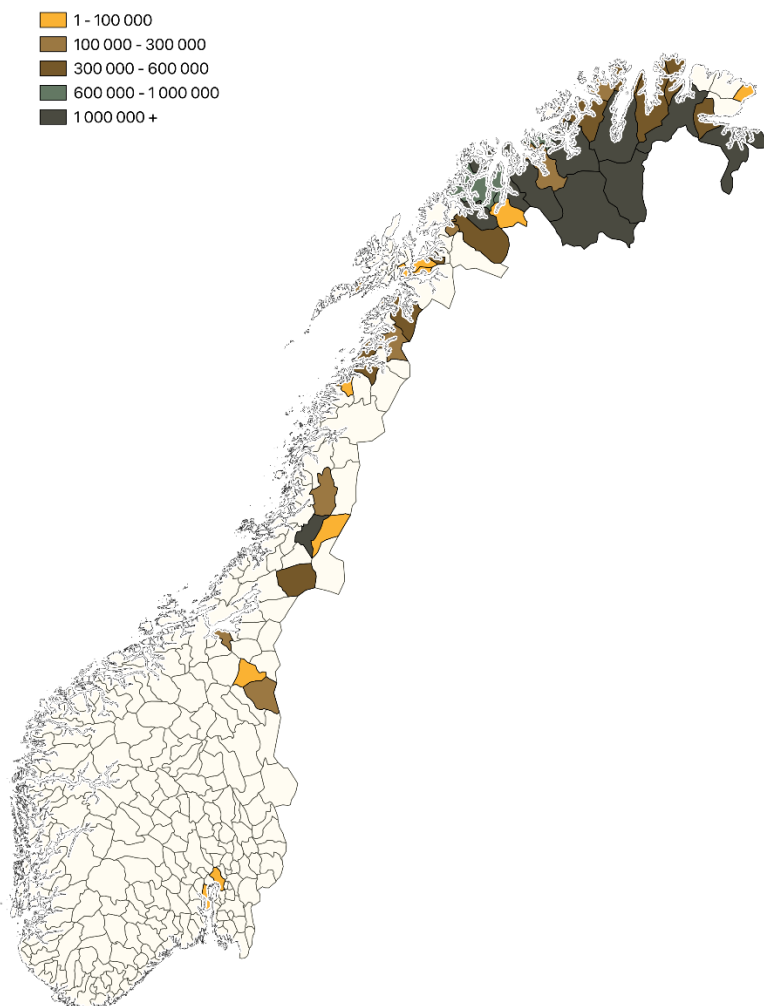
Marin verneplan for Tysfjorden

I St.meld. nr. 37 (2008 -2009) Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Norskehavet ble 36 områder foreslått som kandidater for marint vern. Tysfjorden er det siste kandidatområde i Nordland fylke. Sametinget har konsultert Miljødirektoratet og Statsforvalteren i Nordland for å få på plass et tydelig lokalt forankret arbeidsutvalg for å utforme en eventuell verneplan for Tysfjorden. Konsultasjonene resulterte i et lokalt arbeidsutvalg der fem av tolv deltakere skulle utnevnes av Sametinget. Arbeidsutvalgets oppgave skal være å bistå Statsforvalteren i verneplanarbeidet i Tysfjorden. I mandatet for arbeidsutvalget skal områdets bruks- og verneverdier og områdets kulturelle betydning vurderes. I tillegg skal samisk urfolkskunnskap om bruk og bevaring av naturmangfold i Tysfjorden tas med. Sametinget gikk bredt ut til samiske grunneierlag, foreninger, kulturinstitusjoner og politiske grupperinger på Sametinget og ba om forslag til kandidater for et lokalt arbeidsutvalg for marint vern. Det kom inn ett forslag til kandidat. Sametinget fikk flere tilbakemeldinger om at direkte berørte samiske interesser avstår fra å delta i arbeidsutvalget. På bakgrunn av dette ba Sametinget om nye konsultasjoner med Statsforvalteren i Nordland for å endre på sammensetningen av arbeidsutvalget slik at det skulle bli et flertall av representanter oppnevnt av Sametinget. Sametinget har anmodet Statsforvalteren om at representanter for direkte berørte samiske interesser i Tysfjorden blir konsultert før nye konsultasjoner med Sametinget, for å klargjøre grunnlaget og forutsetningene for den videre verneplanprosessen.

4 Næringer

Samfunnsmål:

- Samiske områder har sterke næringer som utvikler og opprettholder livskraftige samiske samfunn.

Figur 3 Geografisk fordeling av direkte og søkerbaserte tilskudd innenfor næringskapittelet.

Sametinget har i 2025 arbeidet strategisk med å styrke et variert og bærekraftig næringsliv ved å kombinere satsingen på primærnæringer med utvikling av nye næringer, entreprenørskap og kultur- og opplevelsesbasert verdiskaping. Gjennom arbeidet med lovfesting av sjøsamiske rettigheter, påvirkning av kvotereguleringer og støtte til fornying av den minste kystflåten har Sametinget styrket fiskerinæringen som både økonomisk bærebjelke og kultur- og språkbærer. I jordbruket har Sametinget videreført arbeidet med sterke og rekrutteringsvennlige landbruksmiljøer gjennom innspill til jordbruksforhandlingene, tilpasninger i egne tilskuddsordninger og utredninger innen matsikkerhet og beredskap. Reindriften er styrket gjennom konsultasjoner om reindriftsloven, arbeid med arealvern, tilskuddsordninger og ny rovviltpolitikk.

Parallelt har Sametinget arbeidet med å utvikle et bredt og innovativt næringsliv ved å bedre kapitaltilgangen og styrke entreprenørskap. Arbeidet med et samisk investeringsfond, deltakelse i forskningsprosjektet The Sámi Way og tilknytningen til Én vei inn og Sápmi Næringshage har gjort det lettere for etablerere og vekstbedrifter å realisere prosjekter. Gjennom arbeid med en ny strategi for

bærekraftig urfolksturisme, videreutvikling av urfolks matsystemer, etableringen av et samisk matmerke samt støtte til kunst- og kulturaktører som Dáiddadállu og Duottar Studio har Sametinget arbeidet for å styrke kulturelt og opplevelsesbasert næringsliv.

Samlet har Sametinget gjennom dette arbeidet styrket både primærnæringene og øvrige næringer som del av et helhetlig, variert og kulturforankret næringsliv i Sápmi.

Sametinget har lagt vekt på å styrke næringene som bærere av samisk kultur, språk og levesett.

4.1 Innsatsområder – næringer

Sametingets innsatsområder innenfor næringer:

- Primærnæringer.
- Variert næringsliv.
- Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat.
- Duodji.

4.1.1 Virkemidler for innsatsområder – næringer

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Primærnæringer	17 689 414	12 869 000	-4 820 414
Variert næringsliv	5 416 600	7 009 000	1 592 400
Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat	7 489 373	8 088 000	598 627
Duodji	15 798 252	16 555 000	756 748
Sum	46 393 640	44 521 000	-1 872 640

For de økonomiske virkemidlene som ytes over næringskapittelet, gjelder virkeområdet for tilskudd til næringsutvikling (STN-området). For å se hvilke geografiske områder som tilhører STN-området, se kapittel 7.6 i Sametingets budsjett 2026.

4.2 Primærnæringer

Mål for innsatsområdet:

- Primærnæringer er bærere av samisk kultur, språk og levesett.

Primærnæringene har en svært viktig plass i store deler av de samiske områdene, og utgjør en viktig del av grunnlaget for sysselsetting og bosetting i disse områdene. Sametinget har i 2025 arbeidet målrettet for å styrke primærnæringenes rolle som bærere av samisk kultur, samisk språk og samisk levesett.

Primærnæringene utgjør et grunnlag for bosetting, sysselsetting og kulturell kontinuitet i store deler av Sápmi. Sametingets innsats har vært konsentrert om rettighetsarbeid, styrking av lokalt handlingsrom, integrering av tradisjonell kunnskap og bruk av økonomiske virkemidler for å sikre bærekraftige næringer i sjøsamiske områder, elveområder og innlandsområder.

På fiskeriområdet har Sametinget arbeidet aktivt for å lovfeste av sjøsamiske rettigheter. Sametinget har hatt tett dialog med næringsaktører, kommuner og nasjonale myndigheter i arbeidet med kvotereguleringer og forvaltning av kystfisket, og tilskuddsordningene har bidratt til å fornye den minste kystflåten og sikre lokal verdiskaping. I forvaltningen av laks og vassdrag har Sametinget fremmet en modell der tradisjonell kunnskap likestilles med forskning gjennom laksedialoger, norsk-finsk samarbeid og et nytt råd for tradisjonell kunnskap. I arbeidet med en ny Tanaforskrift og en felles plan for bevaring av den samiske laksefiskekulturen har Sametinget lagt vekt på å sikre grunnlaget for elve- og sjøsamiske kulturpraksiser.

Innen jordbruk har Sametinget gjennom dialog, årlige innspill til jordbruksforhandlingene og endringer i egne tilskuddsordninger arbeidet for å sikre rekruttering, styrke små og mellomstore bruk og øke matsikkerheten i samiske områder. Utredningsarbeid og konsultasjoner har gitt bedre grunnlag for tiltak

innen beredskap, investeringer og bærekraftig ressursbruk. I reindriften har Sametinget bidratt til å styrke rettsgrunnlaget gjennom konsultasjoner om ny reindriftslov, deltagelse i reindriftsavtalene og en målrettet innsats for klimatilpasning, arealvern og forutsigbare rammevilkår. Tilskudd, kompetansetiltak og arbeid med ny rovviltpolitikk har styrket næringens økonomiske og kulturelle bærekraft. Samlet har tiltakene på tvers av næringene bidratt til å sikre et materielt grunnlag for samisk kulturutøvelse, styrke bosetting og sysselsetting i Sápmi og videreføre tradisjonelle kunnskaps- og næringsformer som fundament for samisk samfunnsliv.

4.2.1 Samletabell – Primærnæringer

		Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
28801	Sjøsamiske rettigheter - Borjjadat - prosjekt	0	500 000	500 000
27010	Marine næringer - søkerbasert tilskudd	5 874 035	4 000 000	-1 874 035
27020	Jordbruk, hagebruk og skogbruk - søkerbasert tilskudd	5 121 060	2 250 000	-2 871 060
27030	Reindrift - søkerbasert tilskudd	3 268 578	2 600 000	-668 578
27040	Tilleggsnæring reindrift - søkerbasert tilskudd	983 575	1 000 000	16 425
25501	Deanulstituhtta - direkte tilskudd	951 000	951 000	0
25601	Bivdu - direkte tilskudd	518 000	518 000	0
29502	Rovviltseminar	0	150 000	150 000
29503	Reindriftsseminar	504 321	600 000	95 679
28803	Modeller for lokal forvaltning av Tanavassdraget - prosjekt	468 845	300 000	-168 845
Sum		17 689 414	12 869 000	-4 820 414

4.2.2 Sjøsamiske rettigheter – Borjjadat – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Sjøsamiske rettigheter blir styrket i lovverket innen 2030.

Samenes kulturvern i FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter omfatter retten til fiske. På bakgrunn av dette mener Sametinget at befolkningen i samiske områder må få lovfestet sin rett til å fiske med en levelig økonomisk inntekt, samt en fortrinnsrett ved begrensninger i ressurstilgangen.

I 2024 inngikk Sametinget en avtale med UiT Norges arktiske universitet om at de skulle hente inn kunnskap om samiske fiskerettigheter, bistå med å sammenfatte det eksisterende kunnskapsgrunnlaget på dette området og anbefale veier videre mot målet om lovfestede samiske fiskerettigheter i sjø.

Rapporten trekker frem at sjøsamisk fiske har vært en bærebjelke for kultur og bosetting, men at det er sterkt svekket gjennom fornorskning, modernisering og reguleringer, blant annet for fartøyskvoter. Disse tiltakene har redusert muligheten til å opprettholde tradisjonelle livsformer og truet det materielle grunnlaget for sjøsamisk kultur. Internasjonale menneskerettigheter gir et klart vern, men norsk lovgivning har hittil gitt begrenset beskyttelse. Fjordfiskeremnda har kun en rådgivende rolle, og dagens ordninger gir et svakt og lite forutsigbart vern. Nye inngrep som oppdrett og sjødeponi forsterker presset.

Rapporten anbefaler at retten til fiske basert på historisk bruk og urfolksrettigheter blir lovfestet, at medbestemmelse blir styrket gjennom et regionalt forvaltningsorgan, og at sjøsamiske organisasjoner får konsultasjonsrett. Det foreslås også mekanismer som sikrer sterkt vern mot inngrep og en integrert

tilnærming mellom havrett og menneskerettigheter, slik at Norges suverenitet utøves i tråd med folkerettslige forpliktelser.

Rapporten vil bli fulgt opp i 2026.

Det ble satt av 300 000 kroner fra 2024 til 2025 til dette prosjektet. Avsetningen dekket de resterende kostnadene for rapporten som ble ferdigstilt i 2025. Av den grunn var det ikke behov for hele det budsjetterte beløpet på posten og det ble derfor omdisponert 300 000 kroner fra denne posten til andre poster.

4.2.3 Marine næringer

Helt siden opprettelsen har Sametinget arbeidet for å sikre befolkningen i samiske områder rettigheter til fiske. Tilskudd til å skaffe seg båt og bruk, samt til etablering av infrastruktur på land for blant annet mottak av fisk, har utgjort en viktig del av Sametingets virkemiddelbruk. Mye kan tyde på at disse tingene har bidratt positivt til utviklingen av fiskeriene i samiske områder. For å sikre at verdiskapingen skjer lokalt og kan danne grunnlag for stabil bosetting og levende sjøsamisk kultur, er det viktig at Sametinget fortsetter arbeidet med å sikre samenenes rettigheter til fiske.

Dialog om fiskeripolitikken

Sametinget har i 2025 hatt dialog med fiskeriorganisasjoner og kystordførere i Finnmark om utfordringer og muligheter på kysten. Dialog med ulike forvaltningsnivå og myndigheter er en viktig strategi for å få en felles forståelse for sentrale utfordringer og muligheter for fiskerinæringen i Finnmark.

Sametinget har i 2025 i samråd med politisk ledelse i Nordland, Troms og Finnmark fylkeskommuner oppnevnt nye medlemmer til Fjordfiskenemnda. Det konstituerende møtet for ny nemnd var i juni.

Sametinget har i 2025 gjennomført konsultasjoner med regjeringen om fiskerireguleringene for 2026. På grunn av en nedadgående trend i torskebestanden ble det foreslått å redusere torskekvote for åpen gruppe på 20–25 %. Avsetningen i kystfiskeordningen er imidlertid opprettholdt på 3000 tonn. Fartøyskvotene i kystfiskeordningen ble økt til 3,5 tonn fra årets start, og disse kan økes utover året, dersom hele avsetningen ikke ser ut til å bli tatt i bruk. Når man legger sammen kvoten for åpen gruppe og kystfiskeordningen, får man foreløpig en nedgang i de garanterte fartøyskvotene på mellom 5 % og 11 %. Sametinget har forventninger om at fartøyskvotene kan øke noe utover året ettersom totalkvoten økte noe etter forhandlingen i den norsk-russiske fiskerikommisjonen.

I konsultasjonene med regjeringen ble det enighet om fritt fiske for åpen gruppe etter hyse og sei fra årets start, med garanterte fartøyskvoter dersom fisket stoppes. Partene ble også enige om å videreføre reguleringen av kongekrabbe fra 2025 til 2026. Omsetningskravet blir videreført, og partene ser positivt på at det fremover kan bli en mulighet å inkludere omsetningen fra pukkellaks i kvalifiseringsgrunnlaget for kongekrabbekvoter.

Et nytt moment ved reguleringene for 2026 er at Fiskeridirektoratet etter anmodning fra Sametinget, kom med en vurdering av om reguleringene har lagt vesentlig vekt på samisk bruk og hva denne bruken har å si for samiske lokalsamfunn (jf. havressursloven §-11 sjette ledd). Bakgrunnen for at Sametinget ba om en konkret vurdering av reguleringene var at med så lave kvoter som det er i åpen gruppe i dag, kan man stå i fare for at det materielle grunnlaget for samisk kulturutøvelse ikke sikres. I så fall vil det være grunn til å øke avsetningen til kystfiskeordningen. Vurderingen fra fiskeridirektoratet var overordnet og nokså generell. Direktoratet trakk blant annet frem at økende torskepriser har kompensert for kvotenedgangen så langt. Sametinget har uttrykt forventninger om at denne vurderingen gjøres grundigere i kommende år for å sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur.

Sametinget deltok i Norges delegasjon gjennom digitale forhandlinger på den 55. sesjonen i Den blandede norsk-russiske fiskerikommisjon. Forhandlingene resulterte i enighet om en fiskeriavtale for 2026.

4.2.3.1 Marine næringer – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
27010 Marine næringer - søkerbasert tilskudd	5 874 035	4 000 000	3 050 000	-1 874 035
Sum	5 874 035	4 000 000	3 050 000	-1 874 035

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
27010 Marine næringer - søkerbasert tilskudd	6 514 000	639 965	5 874 035
Sum	6 514 000	639 965	5 874 035

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
49	29	3	17

Mål for tilskuddsordningen – Marine næringer:

- Opprettholde og øke sysselsettingen i sjøsamiske områder med gode rammevilkår for den minste fiskeflåten.

På bakgrunn av stor etterspørsel etter ordningen ble budsjettet for ordningen justert i det reviderte budsjettet i mars med 950 000 kroner.

Sametinget har gjort en kort analyse av tilskudd til marine næringer fra 2014 til første halvdel av 2025.

Hovedfunnene i perioden for analysen er det følgende:

- Totalt tildelt: 301 tilskudd er tildelt, med en samlet verdi på ca. 65,8 millioner kroner.
- Geografisk ramme: Tilskuddene er gitt i kommuner innenfor Sametingets virkemiddelområde i Sápmi, med hovedvekt på Finnmark og Troms.
- Prioritering: Fartøyrelaterte investeringer dominerer med 77 % av midlene, noe som viser en klar satsing på kystflåten – en nøkkel for å opprettholde sjøsamisk kultur og næringsliv.
- Organisasjonsform: Enkeltpersoner og småbedrifter mottok flest tilskudd, noe som understreker ordningens betydning for lokale aktører og tradisjonelle fiskerimiljøer.
- Geografi: Finnmark har mottatt over 70 % av tilskuddene og 74 % av totalbeløpet, med kommuner som Nordkapp, Gamvik og Tana som de mest aktive.
- Kategorier: Fiskefartøy er den største kategorien med 219 tilskudd og en tydelig topp i 2022. Av de som fikk tilskudd til fiskefartøy, fikk 76 også tilskudd til redskaper. I kategorien annet gikk 81 tilskudd til ungdomsfiske, infrastruktur og forskning og utvikling (FoU), som bidrar til innovasjon og rekruttering i samiske kystsamfunn.

Analysen indikerer at tilskuddsordningen har hatt størst effekt i sjøsamiske områder og har bidratt til å fornye kystflåten, styrke lokal verdiskaping og bevare samisk kultur knyttet til fiskeri. Den geografiske og tematiske konsentrasjonen viser en målrettet strategi for å sikre bærekraftig utvikling i marine næringer i Sápmi.

På bakgrunn av stort antall søknader og ønske om å kunne gi tilskudd til flere gode prosjekter innenfor ordningen ble det er omdisponert 1 300 000 kroner til denne posten.

4.2.4 Laks

Sametinget vedtok i 2021 en sametingsmelding om laks. Sametingets politikk innenfor laksefisket bygger på samiske verdier der nærhet til, kunnskap om og respekt for naturen er grunnleggende. Sametinget har som mål å sikre lokal og bærekraftig forvaltning gjennom at tradisjonell kunnskap likestilles med forskning, slik at laksefisket kan videreføres som en grunnleggende del av samisk kultur. Sametinget vil at disse

ressursene forvaltes med tanke på å sikre livsgrunnlaget til våre kommende generasjoner og at de forvaltes i et langsiktig perspektiv.

Neiden vassdraget

Sametinget har deltatt som observatør under forhandlingsmøtene mellom Norge og Finland om en ny avtale for Neiden vassdraget. Forhandlingene om ny avtale, samt om fiskeregler, skal pågå frem til våren 2026.

Laksedialog 2025

I 2025 har det vært tre laksedialoger i samarbeid med prosjektene RecoSal (LUKE) og Sharing our knowledge (UiT, Norges arktiske universitet): en i Karasjok, en i Utsjok og en i Tanabru. Prosjektene inviterer til laksedialog om grenseoverskridende forvaltning av Tanavassdraget. Arrangementene legger til rette for samarbeid mellom vitenskapelig, samisk og lokal kunnskap. Sametinget presenterte blant annet funnene fra en prosjektrapport om lokalforvaltning av Tanavassdraget (se også 4.2.6.2) på laksedialogen i Utsjok i mai 2025. Dialogen har bidratt til å styrke dialogen og samarbeidet mellom interessenter på norsk og finsk side.

Sametinget har hatt en aktiv rolle som partner i den «lokale» samiske delen av prosjektet Sharing Our Knowledge, som setter søkelys på deling av urfolkskunnskap og erfaringer om laksefiske og lakseforvaltning. Sametingets deltakelse i prosjektet reflekterer en forpliktelse til å fremme urfolks perspektiver og styrke felles innsats for bærekraftig forvaltning av laksebestander.

Tanaforskriften

Sametinget har en pågående prosess med regjeringen om reguleringer av Tanavassdraget. Det er i 2025 gjennomført flere konsultasjonsmøter med Klima- og miljødepartementet og Tanavassdragets fiskeforvaltning om utarbeidelsen av et utkast til ny Tanaforskrift. Forslaget er sendt på høring.

Råd for tradisjonell urfolkskunnskap om fisket etter Tanalaks

Sametinget har i 2025 i samarbeid med Sametinget på finsk opprettet et råd for tradisjonell samisk urfolkskunnskap om fisket etter Tanalaks. Tidligere har reguleringer i Tanavassdraget vært basert kun på råd fra biologer der det ikke er tatt hensyn til tradisjonell kunnskap. Rådet skal ivareta tradisjonell kunnskap i reguleringene, og skal utarbeide et forslag til mandat.

Reguleringsforskrifter for sjølaksefiske

Sametinget har i 2025 gjennomført konsultasjoner med Miljødirektoratet om forskriftsendringer for regulering av fisket etter laks i sjø i samiske områder. Sametinget krevde også å få gjennomføre samlede konsultasjoner om regulering av alt fiske etter laks i sjø i samiske områder, inkludert avbøtende tiltak for bortfall av fiske og endring av fremtidige reguleringsprosesser. Bakgrunnen for kravet var at Sametinget mente at samiske rettighetshavere og naturgrunnlaget for samisk kultur ikke var godt nok ivaretatt i forslag til reguleringer og avbøtende tiltak. Kravet om å gjennomføre konsultasjoner med en slik helhetlig tilnærming ble avvist av departementet. Forskrifter for regulering av fisket etter laks i elv ble fastsatt av direktoratet, mens det ble gjennomført avsluttende konsultasjoner (uten enighet) mellom berørte samiske interesser og direktoratet, hvor Sametinget deltok som part.

Plan for bevaring av samisk laksefiskekultur

Klima- og miljødepartementet sendte oppgaven med gjennomføring av konsultasjoner om regulering av fisket etter laks i samiske områder tilbake til Miljødirektoratet i 2025. Departementet og Sametinget har på bakgrunn av dette hatt dialog om hvordan det juridiske og politiske handlingsrommet i dagens lovverk skal forstås i saker som direkte berører samiske interesser (i fiske etter laks), samt satt i gang et arbeid med en felles plan for å bevare av den samiske laksefiskekulturen. Det skal utarbeides et forslag til en felles plan for bevaring av den samiske laksefiskekulturen, og Sametinget og Klima- og miljødepartementet har bedt det samiske samfunnet om innspill til innhold i planen gjennom folkemøter og høringsinnspill. Saken vil bli fulgt opp i 2026.

4.2.4.1 DeanulInstituhtta - direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – DeanulInstituhtta:

- DeanulInstituhtta utvikler og bistår i økt kunnskap om laksefiske og elvesamisk kultur.

DeanulInstituhtta er et kunnskapssenter for laksefiske og elvesamisk kultur. Et viktig fagområde som er forskning og dokumentasjon av samiske tradisjoner og tradisjonell kunnskap for å sikre at denne kunnskapen overføres til barn og unge. Dette er viktig for å bevare og utvikle laksefisket og elvesamisk kultur.

4.2.4.2 Modeller for lokal forvaltning av Tanavassdraget – prosjekt

Målet med prosjektet:

- Utrede mulige modeller for reell lokalbasert og helhetlig forvaltning av Tanavassdraget som er grenseoverskridende.

Konsultentselskapet Arvil OY levert rapporten «Deanu báikkálaš hálddašeapmi» (lokal forvaltning av Tanavassdraget) i april 2025. Rapporten gir en inngående beskrivelse av dagens forvaltningssystem og involverte aktører, i tillegg til en vurdering av mulige modeller for en helhetlig og grenseoverskridende lokal forvaltning av Tanavassdraget. Sametinget arrangerte, i samarbeid med Sametinget på finsk side og konsultentselskapet Arvil, et seminar der innholdet i rapporten var temaet. Ifølge rapporten er målene for dagens forvaltning til dels uklare og forvaltningsstrukturen er fragmentert og kompleks. På lokalt nivå ser det ut til å være begrensede muligheter til å påvirke statlige tiltak. Rapporten viser også til at det på tvers av grensen er ulike syn på utfordringene man står overfor. Viljen til å samarbeide eksisterer, men de offisielle prosessene for grenseoverskridende samarbeid og kommunikasjon er ufullstendige.

Etter seminaret har Sametinget på finsk og norsk side hatt dialog om oppfølgingen av saken.

Sametinget har jobbet med en mulighet for å videreføre prosjektet i 2026, og det er satt av 300 000 kroner til videreføring på Sametingets budsjett 2026.

4.2.4.3 Bivdu - direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Bivdu:

- Styrkede sjøsamiske rettigheter.

Bivdu er en ideell og politisk uavhengig landsdekkende næringsorganisasjon. Bivdu ivaretar interesser som gjelder retten til høsting og bruk av marine ressurser (også laks) i nærområdene for alle som bor i sjøsamiske områder.

Sametinget har også hatt flere møter med Bivdu, for å samordne prosessen med å gi innspill til og påvirke utfallet av fastsettelsen av de årlige fiskerireguleringsforskriftene. Dette arbeidet har vært viktig for å sikre at samiske perspektiver og behov blir reflektert i reguleringene som påvirker lokale fiskerier.

4.2.5 Jordbruk

Sametinget vil gjennom politisk påvirkning, og gjennom tilskudd bidra til å øke matproduksjonen og øke rekrutteringen til primærnæringer og kombinasjonsnæringer i Sápmi. Selv om antallet gårdsbruk går ned, minker ikke verdiskapingen tilsvarende. Dette kan forklares både med at det blir større enheter i jordbruket, og med at produksjonen per enhet øker. Sametinget påvirker denne utviklingen gjennom å ha dialog og konsultasjoner med sentrale landbruksmyndigheter, å gi innspill til jordbruksavtalen, å samarbeide og ha dialog med jordbruksorganisasjonene. Sametinget jobber også med å motivere unge til å satse på jordbruk.

Utredning om landbruket i Finnmark

Sametinget har deltatt i en styringsgruppe for et utredningsprosjekt i regi av Finnmark Bonde- og Småbrukarlag. Målet for prosjektet var å utarbeide et grunnlagsdokument og en strategi for landbruksnæringen i Finnmark. Arbeidet resulterte i en rapport skrevet av Agri Analyse «Finnmark - Status og tiltak» (Rapport 3-2025).

Rapporten viser at jordbruket i Finnmark står overfor flere strukturelle og klimatiske utfordringer: Korte vekstsesonger og lange vintre gir begrenset produksjonspotensial, og arealene brukes nesten utelukkende til gras. Bare 25 % av utmarka benyttes til beite, og antall aktive bruk er lavt. Det er få nyetableringer, og det er behov for økt produksjon av poteter og grønnsaker. I tillegg er beredskapen svak, med mangelfull lagring av kritiske innsatsfaktorer og sårbarhet ved strømbrytning. Rovdyrtap og begrenset tilgang til veterinærtjenester i avsidesliggende områder skaper ytterligere press på driftsøkonomien.

Rapporten foreslår flere tiltak. Økt investeringsstøtte (opptil 70 %) og rekrutteringskvoter skal sikre ombygging til løsdrift og nyetableringer innen melk, kjøtt og grønt. For å styrke beredskapen foreslås det tilskudd til nødstrømsaggregat, diesellagring og fôrlager. Beite i utmarka med radiobjeller og gjerdebjeller skal redusere rovdryttap og lette tilsyn, mens raskere uttak av skadegjørere og utdanning av lisensjegere skal sikre bedre rovdryttforvaltning. Fjernkonsultasjoner for veterinærtjenester, etablering av lokale verksteder og vurdering av myrdyrking skal bedre infrastrukturen. Videre foreslås et verdiskapingsprogram for hele matsektoren og styrking av utdanning og FoU for å sikre rekruttering og kompetanse. Tiltakene er beregnet å gi økt produksjon, bedre matsikkerhet og langsiktig bærekraft.

Redegjørelse om samisk jordbruk

Redegjørelsen om samisk jordbruk ble drøftet av Sametinget plenum i sak 21/25 i juni.

Redegjørelsen peker på en rekke utfordringer for samisk jordbruk, blant annet nedgang i antall bruk, rekrutteringsproblemer, høye investeringskostnader, rovdyrtap og økende sårbarhet i matsystemene. Sentralisering av foredlingsindustrien og krav om løsdriftsfjøs forsterker presset på små og mellomstore bruk, mens dagens tilskuddsordninger treffer dårlig. Klimaendringer og global uro gjør behovet for lokal matberedskap og selvforsyning mer presserende. Samtidig står tradisjonelle verdier og kunnskap i fare for å gå tapt, noe som svekker både kultur og beredskap. Det er også et uutnyttet potensial for økt produksjon av melk, kjøtt, poteter og grønnsaker, og for bedre bruk av store beiteressurser i nord.

Redegjørelsen foreslår tiltak for å bøte på noe av utfordringene som er skissert ovenfor. Blant annet foreslås det å styrke tilskuddsordninger, særlig for små og mellomstore bruk, og det foreslås at Sametingets rolle i jordbruksforhandlingene bør vurderes. Det legges også vekt på å stimulere til lokalmatproduksjon, å utvikle urfolks matsystemer og å bevare av samiske mattradisjoner som en del av beredskapsstrategien. Bedre finansieringsordninger for ombygging til løsdriftsfjøs, samarbeid mellom reindriften og sauenæringen, og en mer fleksibel rovdyrpolitikk er også sentrale punkter. Videre foreslås det å kartlegge kombinasjonsnæringer, det foreslås tiltak for rekruttering, og en helhetlig politikk som sikrer bosetting, naturmangfold og bærekraftig ressursbruk i samiske områder.

Årlig innspill til jordbruksforhandlingene

Sametinget gjennomfører årlig dialogmøter med bondelagene og bonde- og småbrukerlagene i Troms og Finnmark der blant annet jordbruksoppgjøret er et tema. Dialogen danner grunnlag for Sametingets innspill til jordbruksoppgjøret, og faglagene i Troms og Finnmark har i stor grad vært enige med Sametingets innspill. Sametingets innspill til årets jordbruksoppgjør ble overlevert til og drøftet med Landbruks- og matdepartementet.

Sametinget vedtok i desember 2024 flere prioriterte innspill til jordbruksforhandlingene for 2025. Prioriteringene gjaldt blant annet styrking av samiske interesser, rekruttering, beredskap og bærekraftig landbruk i samiske områder. I jordbruksforhandlingene i 2025 fikk Sametingets innspill delvis gjennomslag, særlig gjennom en tydelig satsing på Nord-Norge. Dette omfattet blant annet økt investeringsstøtte til løsdrift, egen rekrutteringskvote for melk i Troms og Finnmark, styrking av beite- og utmarkstilskudd og økte midler til konfliktforebyggende tiltak mellom jordbruk og reindrift. Samtidig ble det lagt vekt på å styrke grovfôrbasert husdyrhold og desentralisert produksjon, noe som også har betydning for samiske områder.

Flere av Sametingets sentrale krav ble imidlertid ikke fulgt opp i jordbruksavtalen. Dette gjelder blant annet observatørstatus i jordbruksforhandlingene, øremerkede midler til Sametinget over jordbruksavtalen, gjennomføring av en erstatningsordning for overvintringsskade og etablering av egne ordninger for samisk tradisjonsmat.

I sitt innspill til jordbruksforhandlingene 2026, som ble vedtatt av Sametingets plenum i desember i sak 062/25 pekte Sametinget på behovet for å ta bedre vare på samiske interesser i landbrukspolitikken og ba igjen om observatørstatus i forhandlingene, på linje med i reindrifftsforhandlingene. Sametinget la vekt på å styrke lokal matproduksjon og samiske og urfolksbaserte matsystemer gjennom regelverksendringer som åpner for tradisjonell bruk av råvarer og økt lokal foredling. I lys av klimaendringer og større usikkerhet om matsikkerhet og beredskap, ba Sametinget om tiltak som styrker gårdenes egenberedskap i nord, videreføring av teigbasert tilskudd og planlegging for strategisk lagring av innsatsfaktorer.

Sametinget understreket videre behovet for forutsigbare rammevilkår som sikrer rekruttering, verdiskaping og bosetting i samiske områder. Det ble foreslått et rekrutteringstilskudd til nye brukere, en styrking av areal-, beite- og utmarkstilskudd og at strukturendringer ikke må svekke melke- og kjøttproduksjon i samiske områder. Sametinget ba også om å opprettholde en desentralisert mottaks- og foredlingsstruktur som del av totalberedskapen, om bedre erstatningsordninger ved klimarelaterte tap, om midler til konfliktforebyggende samarbeid mellom jordbruks- og reindriftnæringen, om øremerkede midler over jordbruksavtalen til næringsutvikling i samiske områder, og om regelverksendringer som sikrer at kombinasjonsnæringene jordbruk og fiske blir videreført, og at det er dialog om rovdyrpolitikken.

4.2.5.1 Jordbruk, hagebruk og skogbruk – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
27020 Jordbruk, hagebruk og skogbruk - søkerbasert tilskudd	5 121 060	2 250 000	1 850 000	-2 871 060
Sum	5 121 060	2 250 000	1 850 000	-2 871 060

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
27020 Jordbruk, hagebruk og skogbruk - søkerbasert tilskudd	5 610 000	488 940	5 121 060
Sum	5 610 000	488 940	5 121 060

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
40	22	15	3

Mål for tilskuddsordningen – Jordbruk, hagebruk og skogbruk:

- Opprettholde dagens sysselsetting og bruksstruktur i jordbruket.

På bakgrunn av stor etterspørsel etter ordningen ble budsjettet for ordningen justert i det reviderte budsjettet i mars med 400 000 kroner.

Sametinget har i 2025 endret regelverket for tilskuddsordningen. Grunnen til dette er at kostnadene med å bygge nye løsdriftsfjøs har blitt atskillig høyere de siste årene, og det er mange melkebønder i Troms og Finnmark som ennå må ta stilling til om de skal bygge om til løsdrift eller legge ned driften innen 2034, når løsdriftskravet trer i kraft. Sametinget ønsker å bidra til at flest mulig av disse brukene holdes i drift, og har derfor vedtatt endringer spesifikt rettet mot disse brukene. Satsen for samlet offentlig støtte er økt fra 50 % til 60 %. Det tidligere taket på kostnadsrammen på kr 15 millioner kroner til nye driftsbygninger er fjernet. Maks tilskudd er økt fra 35 % til inntil 50 % av godkjente kostnader, og det maksimale tilskuddet er økt fra 500 000 kroner til 800 000 kroner. På grunn av en stor økning i søkermassen har likevel støttepraksisen i 2025 vært at makstilskuddet har ligget på 600 000 kroner.

Det ble også gjort endringer i tilskudd til jordbruksredskaper. Jordbruksredskaper kan støttes med inntil kr 100 000 kroner, og man trenger ikke lenger være i maskinsamarbeid for å få tilskudd til jordbruksredskaper slik tilfellet var tidligere.

På bakgrunn av stort antall søknader og ønske om å kunne gi tilskudd til flere gode prosjekter innenfor ordningen ble det omdisponert 3 300 000 kroner til denne posten.

4.2.6 Reindrift

Samisk reindrift er en næring og et levesett for mange i Sápmi. Reindriften har vært tilpasningsdyktig og har i århundrer gitt levebrød til mange samer. Sametinget styrker rettsgrunnlaget til reindriften og bidrar til reindriftsnæringens utvikling og opprettholdelse som en tradisjonell kunnskapsbærer gjennom ulike virkemidler.

Ny reindriftslov

I 2025 har Stortinget vedtatt endringer i reindriftsloven, og Landbruks- og matdepartementet konsulterte Sametinget om loven i 2024. Sametinget avholdt et seminar om endringer i reindriftsloven og jordskifteloven i februar 2025. Seminaret var rettet primært mot Sametingets nærings- og kulturkomite, men var åpent for alle. Saken om endringer i reindriftsloven og jordskifteloven ble behandlet av Sametingets plenum i mars 2025 i sak 10/25 Forslag til endring i reindriftsloven og tilhørende endringer i jordskiftelova. Lovendringsforslaget ble behandlet og vedtatt i Stortinget i mai, og lovendringene trådte i kraft 1. juli 2025.

Loven ble ikke helhetlig revidert slik Sametinget hadde ønsket og krevd. Loven ble revidert innenfor temaene intern organisering, erstatning og tilgjengeliggjøring av jordskiftelova på interne forhold i

reindriften. Temaene som var gjenstand for revidering, ble konsultert med Sametinget. Sametingets utgangspunkt var at også formålsbestemmelsen, forvaltning og arealvern skulle med i revideringsarbeidet. Partene kom likevel til enighet om temavalg. Partene ble også enige om endringene i innholdet gjennom konsultasjoner, og der endringene var foreslått av reindriftslovutvalget til Sametingets og NRL var det også et ganske stort sammenfall.

Reindriftsavtalen 2025/2026

Sametinget deltok som observatør under forhandlingene av reindriftsavtalen for 2025/2026 i Oslo i februar. Partene ble enige, og avtalen hadde en ramme på 250 millioner kroner, som er en økning på 25 millioner kroner fra den forrige avtalen. Sametingets innspill til reindriftsavtalen 2025/2026 ble sammenfattet til fem hovedprioriteringer med tjuetre underpunkter. Den inngåtte reindriftsavtalen imøtekom seks av Sametingets tjuetre underpunkter. Avtalen imøtekom delvis ni punkter, og åtte punkter imøtekom den ikke.

Saken om reindriftsavtalen 2026/2027 ble behandlet i Sametingets plenum i sak 054/25. Sametinget har i innspillet lagt vekt på å sikre reindriftens bærekraft, kulturgrunnlag og fremtidige utviklingsmuligheter. Næringen står overfor store utfordringer som klimaendringer, arealpress og økonomisk usikkerhet, og Sametinget etterlyser målrettede tiltak som gir forutsigbarhet og som styrker samisk kultur og språk. Blant hovedprioriteringene er klimatilpasning, beredskap og innovasjon, inkludert satsing på teknologi, forskning og psykososialt arbeidsmiljø. Videre legger Sametinget vekt på sikring av reindriftens arealgrunnlag gjennom bedre planprosesser, kompetanseheving og oppfølging av regjeringens tiltakspakke. Sametinget ber også om økt støtte til rådgivningstjenester og opplæring for å styrke næringens kapasitet i komplekse saker. Til slutt understreker Sametinget betydningen av direkte tilskudd til reindriftsutøverne for økonomisk stabilitet, for å sikre rekruttering og videreføring av samisk kultur samt for å kompensere for kostnader påført av samfunnet og styrke lokal verdiskaping.

4.2.6.1 Reindrift – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
27030 Reindrift - søkerbasert tilskudd	3 268 578	2 600 000	2 100 000	-668 578
Sum	3 268 578	2 600 000	2 100 000	-668 578

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
27030 Reindrift - søkerbasert tilskudd	3 376 917	108 339	3 268 578
Sum	3 376 917	108 339	3 268 578

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
116	61	43	12

Mål for tilskuddsordningen – Reindrift:

- Sikre og styrke tradisjonell familiebasert reindrift, samt øke inntjening og senke tapstall til rovvilt.

På bakgrunn av stor etterspørsel etter ordningen ble budsjettet for ordningen justert i det reviderte budsjettet i mars med 500 000 kroner. I forbindelse med behandlingen av det reviderte budsjettet i juni ble den følgende prioriteringen lagt til i ordningen:

- investeringer, tiltak og prosjekter som bidrar til dokumentering av rein tatt av rovvilt, og som HMS-tiltak.

På bakgrunn av stort antall søknader og et ønske om å kunne gi tilskudd til flere gode prosjekter innenfor ordningen, ble det omdisponert 800 000 kroner til denne posten.

4.2.6.2 Tilleggsnæring i reindrift – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
27040 Tilleggsnæring reindrift - søkerbasert tilskudd	983 575	1 000 000	1 500 000	16 425
Sum	983 575	1 000 000	1 500 000	16 425

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
27040 Tilleggsnæring reindrift - søkerbasert tilskudd	1 229 800	246 225	983 575
Sum	1 229 800	246 225	983 575

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
12	7	2	3

Mål for tilskuddsordningen – Tilleggsnæring i reindrift:

- Økt antall foretak og økt inntjening i tiltak som tar utgangspunkt i reindriften.

På bakgrunn av liten etterspørsel etter ordningen ble budsjettet for ordningen justert ned i det reviderte budsjettet i mars med 500 000 kroner.

4.2.6.3 Reindriftsseminar

Målet med seminaret:

- Økt forståelse i reindriftsnæringen for areal, beiteland og hvilke rettigheter utøverne innehar.

Sametinget arrangerte reindriftsseminar i Kautokeino i forbindelse med Samerådets Lávdan Sámi Arena juni 2025, som er et internt bransjetreff for reindriften. Temaene på seminaret var endringsforslagene i reindriftsloven, konsultasjoner og konsekvensutredninger, helse i reindriften, mediehåndtering og kommunikasjon og tilpasninger til klimaendringer. Siden konferansen ble arrangert i forbindelse med Lávdan Sámi Arena, som samler samer fra Norge, Sverige og Finland, inviterte Sametinget også representanter fra svensk og finske reindriftsorganisasjoner.

Deltakernes tilbakemeldinger gikk blant annet ut på at de hadde økt kompetansen og fått bygget nettverk, og at konferansen var til god nytte for arbeidet deres. Mange deltakere setter pris på å treffe andre i samme situasjon som dem selv. Tilbakemeldinger viser også at deltakere setter pris på at dette arrangeres som et internt bransjetreff.

I det reviderte budsjettet i mars ble budsjettposten for seminaret økt med 300 000 kroner. Etter gjennomføring av seminaret stod det igjen midler på posten og det ble derfor omdisponert 141 000 kroner fra denne posten til andre poster.

4.2.7 Rovvilt

Rovviltpolitikken har stor innflytelse på målet innenfor primærnæringene. Sametinget har som mål at rovdyrforvaltningen er utformet slik at rovdyrbestandene er på et nivå som ikke truer bærekraften til de samiske beitenæringene. Erfaringsbasert og tradisjonell kunnskap om beitenæringene og rovvilt er en del av kunnskapsgrunnlaget for beslutninger i rovdyrpolitikken og -forvaltningen.

Deltakelse på møter, konferanser og seminarer.

Sametinget deltar på ulike arenaer knyttet til rovviltforvaltningen for å dele kunnskap om hvordan denne forvaltningen påvirker det samiske samfunnet, samt for å ha dialog med ulike miljøer om denne forvaltningen. Sametinget har blant annet deltatt på en nasjonal konferanse om rovvilt, beitedyr og samfunn, på et

kunnskapsseminar om kongeørn, havørn og reindrift og på et seminar for ekspertutvalg som skal vurdere forpliktelsene etter Bernkonvensjonen og de folkerettslige forpliktelsene Norge har for reindriften. Det er også avholdt et møte med Sametingets oppnevnte medlemmer og varamedlemmer i rovviltneemndene. Temaer for møtet var aktuelle saker som Sametinget jobber med og medlemmenes erfaringer og tilbakemeldinger. Medlemmene ga blant annet uttrykk for at bestandsmålene må reduseres, at soneforvaltningen ikke fungerer etter hensikten, og at tradisjonell kunnskap må implementeres i rovviltforvaltningen.

Tiltakspakke for reindrift og energi

Sametinget har sammen med Norske Reindriftsamers Landsforbund gjennomført konsultasjoner med Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet om flere tiltak i rovvilt delen i tiltakspakken for reindrift og energi, som regjeringen offentliggjorde i desember 2023. Partene ble enige om alle tiltakene som det ble konsultert om. Tiltakene omfatter blant annet å finne og sette i verk tiltak for å redusere rovvilttap i samarbeid med reindriftsnæringen og å utrede en reduksjon av bestandsmålene for gaupe og jerv.

Arbeidsgruppe for ny rovviltpolitikk

Sametinget skal oppnevne en arbeidsgruppe som skal utarbeide og komme med forslag til ny rovviltpolitikk for beitenæringene med samisk tradisjonell kunnskap som grunnlag. Arbeidsgruppen skal blant annet se på en forenkling av regelverket, utarbeide forslag om å halvere de gjeldende bestandsmålene og fremme forslag til en ny rovviltpolitikk som gir bedre balanse mellom rovvilt og beitenæringer..

4.2.7.1 Rovviltseminar

Rovviltseminaret ble avholdt digitalt, og av den grunn var det ikke behov for alle midlene som var satt av på budsjettet til gjennomføringen av seminaret. Det ble derfor omdisponert 148 000 kroner fra posten.

4.3 Variert næringsliv

Mål for innsatsområdet:

- Vekst i antall lønnsomme foretak

Entreprenørskap, innovasjoner og nyskaping er viktig for fornyelse og utvikling i det samiske samfunnet.

Sametinget har i 2025 styrket utviklingen av et variert og lønnsomt næringsliv i samiske områder gjennom målrettet kunnskapsutvikling, bedre kapitaltilgang og mer tilgjengelige virkemidler. Deltakelsen i forskningsprosjektet The Sámi Way har bidratt til større forståelse for samisk entreprenørskap, mens arbeidet med et samisk investeringsfond legger grunnlag for å redusere kapitalmangel i etablerings- og vekstfasen. Gjennom tilknytningen til Én vei inn og økt etterspørsel i tilskuddsordningene har flere etablere fått hjelp til å realisere prosjekter. Sametingets støtte til Sápmi Næringshage og Ungt Entreprenørskap har styrket både lokal bedriftsutvikling og rekruttering av fremtidige gründere. Samlet har tiltakene bidratt til økt aktivitet og bedre vekstvilkår for foretak i samiske områder.

4.3.1 Samletabell – variert næringsliv

		Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
27101	Variert næringsliv - søkerbasert tilskudd	3 907 600	5 500 000	1 592 400
25001	Sápmi næringshage - direkte tilskudd	1 200 000	1 200 000	0
25101	Ungt Entreprenørskap - direkte tilskudd	309 000	309 000	0
Sum		5 416 600	7 009 000	1 592 400

The Sámi Way

The Sámi Way er et forskningsprosjekt ledet av Norce og UiT, Norges arktiske universitet, med Sápmi Næringshage og Sijti Jarngje som samarbeidspartnere. Sametinget har også vært delaktig i prosjektet gjennom en egen arbeidspakke. Prosjektet ble startet opp i 2023 og skal avsluttes det første halvåret av 2026. Prosjektet er finansiert av Regionalt forskningsfond (RFF).

Prosjektet har lagt vekt på hvordan den samiske måten å drive entreprenørskap på blir forstått, utviklet og implementert i ulike geografiske kontekster. Videre er det sett på hvordan støtteapparatet kan utvikle nye metoder for å fasilitere og støtte samiske entreprenører i ulike geografiske områder. Det er også sett på hva som karakteriserer internasjonaliseringen av samiske bedrifter og urfolksbedrifter, og hvordan den samiske måten å drive entreprenørskap på kan påvirke politikkutvikling og implementering for samisk næringsliv.

Samisk investeringsfond

Som en del av arbeidet både med sannhets- og forsoningskommisjonens rapport og Sametingets næringsmelding pekes kapitalmangel på som et hinder for å utvikle Sápmi videre. Sametinget har derfor over noe tid jobbet med å se på mulighetene for å få til et samisk investeringsfond for å bøte på noe av denne kapitalmangelen. Arbeidet har nå gitt resultater. Regjeringen har for 2026 bevilget 7 millioner kroner til investeringsfondet. Sametinget vil i 2026 arbeide med å utarbeide en forvaltningsmodell for fondet.

Én vei inn

Én vei inn er den digitale kontaktportalen til Innovasjon Norge for veiledning, finansiering og kompetanse for etablerere, entreprenører og gründere. Portalen skal gjøre det enklere og raskere for potensielle søkere å identifisere hvilke støtteordninger som er aktuelle for søkeren, og sende dem til riktige ordninger. Portalen er ennå under utvikling. Den er et viktig verktøy for å spre kunnskap om ulike ordninger for næringslivet. Sametinget har tilgang til portalen og har i april begynt opplæring for å kunne besvare henvendelser og oppdatere Sametingets informasjon på sidene.

4.3.2 Variert næringsliv – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
27101 Variert næringsliv - søkerbasert tilskudd	3 907 600	5 500 000	5 000 000	1 592 400
Sum	3 907 600	5 500 000	5 000 000	1 592 400

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
27101 Variert næringsliv - søkerbasert tilskudd	4 773 500	865 900	3 907 600
Sum	4 773 500	865 900	3 907 600

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
38	25	3	10

Mål for tilskuddsordningen – Variert næringsliv:

- Vekst i antall foretak nærmer seg 2 % i samiske områder.

På bakgrunn av stor etterspørsel etter ordningen ble budsjettet for ordningen justert i det reviderte budsjettet i mars med 500 000 kroner. Det er omdisponert 1 283 000 fra denne posten.

4.3.3 Sápmi Næringshage – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Sápmi Næringshage tilbyr nettverk, kompetanse og effektiv støtte til næringslivet i sitt virkeområde.

Sametingets tilskudd til Sápmi Næringshage har bidratt til sterkere og mer tilgjengelige virkemidler for næringsutvikling i samiske områder. Tilskuddet har bidratt til at næringshagen er til stede lokalt i fem kommuner i et kjernesamisk område i indre Finnmark, og det har bidratt til en profesjonell oppfølging som er åpen for alle små og mellomstore bedrifter (SMB) i næringshagens virkeområde samt for utvalgte bedrifter utenfor regionen som definerer seg innen samisk næringsliv. Næringshagen kan tilby kapital, nettverk og kompetanse, med særlig vekt på bærekraft, digitalisering og internasjonalisering.

Sápmi Næringshage har blant annet på aktivitetsnivå bidratt til at etablerere og etablerte bedrifter i regionen mottar profesjonell veiledning, at samiske gründere og etablerte bedrifter mottar profesjonell veiledning nasjonalt, og at utviklingsprosjekter initieres og gjennomføres i regionen og overfor samisk næringsliv.

Sápmi Næringshage mottar i stadig større grad etterspørsel fra næringsdrivende og bedrifter også utenfor indre Finnmark som vil tilhøre et innovasjonsselskap som har samisk nærings- og kulturkompetanse og som tilbyr bistand. Innovasjonsselskaper i andre deler av landet anerkjenner denne kompetansen og ønsker å samarbeide om prosjekter og satsinger. Sápmi Næringshage ønsker i samarbeid med Sametinget, fylkeskommunene og Siva å innta en posisjon som allsamisk næringshage for å dekke dette behovet, slik at også disse bedriftene får tilgang til kapital, kompetanse og nettverk. Næringshagen sitt virkeområde er i hele det norske Sápmi.

4.3.4 Ungt Entreprenørskap – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Ungt Entreprenørskap har et spesielt fokus på å utvikle barn og unges kreativitet, skaperglede og tro på seg selv i samiske områder i Troms og Finnmark.

Ungt Entreprenørskap arbeider med egne studieopplegg og med konkrete arbeids- og prosjektoppgaver som blant annet munner ut i konkurranser. Gjennom tilskuddet vil Ungt Entreprenørskap spesielt legge vekt

på samiske områder. Programmene til Ungt Entreprenørskap bidrar til at elever i de samiske språkområdene også får tilgang til entreprenørskapskompetansen.

Ungt Entreprenørskap deler årlig ut flere priser. Jord-fjord-bord-prisen er en norsk nasjonal utmerkelse som gis til virksomheter som utmerker seg innen lokalmat, bærekraftig ressursbruk og verdiskaping basert på lokale råvarer. Prisen deles ut i samarbeid med Sametinget og hedrer ungdomsbedrifter som utmerker seg innen lokal mat, bærekraft og bruk av lokale jord- og fjordressurser. Prisen ble i 2025 delt ut på Fylkesmesterskapet for Ungdomsbedrifter i Troms, Finnmark og Svalbard på Ungt Entreprenørskap Arktis i Tromsø 18.–19. mars.

Ungt Entreprenørskap har jobbet med utvikling av SMART (mellomtrinnet) og Elevbedrift (ungdomskolen) på samisk i 2025. Disse ble lansert i januar 2026 på Kautokeino skole.

4.4 Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat

Mål for innsatsområdet:

- Eksisterende og nye aktører innenfor kreative næringer, samisk reiseliv og samisk mat skaper robuste og lønnsomme bedrifter med basis i samisk kulturuttrykk som gjenspeiler Sápmi sitt mangfold.

Sametinget har i 2025 styrket utviklingen av samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat gjennom målrettet kompetansebygging, profesjonalisering og bedre rammeverk for kultur- og opplevelsesbasert verdiskaping. I samisk reiseliv er det satt i gang arbeid med en helhetlig strategi for bærekraftig urfolksturisme, med bred involvering av næringsaktører og tett kobling til samisk matmerkeutvikling. Innen matområdet er arbeidet med urfolks matsystemer videreført gjennom forprosjektet for et hovedløp som skal styrke tradisjoner, rekruttering, verdiskaping og beredskap, samtidig som matkonferansen Máistu har etablert seg som en viktig fag- og møteplass. Etableringen av et samisk matmerke skal sikre synlighet og kommersiell utvikling av samiske mattradisjoner i en felles nordisk-samisk merkeplattform. Gjennom tilskuddsordningene er aktører koblet på tvers av mat, kultur og reiseliv, mens satsinger som Dáiddadállu og Duottar Studio har bidratt til profesjonalisering og større nasjonal og internasjonal synlighet for samisk kunst og språk. Samlet har dette styrket grunnlaget for kulturelt forankrede helårs og lønnsomme virksomheter i hele Sápmi.

4.4.1 Samletabell – Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
28602 Samisk reiseliv - prosjekt	812 500	750 000	-62 500
28603 Samisk mat - prosjekt	301 659	750 000	448 341
28604 Urfolksmatsystemer - prosjekt	719 334	1 000 000	280 666
27201 Samisk reiseliv (utgått ordning)	128 500	0	-128 500
27202 Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat - søkerbasert tilskudd	3 939 380	4 000 000	60 620
25201 Dáiddadállu - direkte tilskudd	788 000	788 000	0
25202 Duottar Studio AS	800 000	800 000	0
Sum	7 489 373	8 088 000	598 627

4.4.2 Samiske reiseliv – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Styrket nettverk for samisk reiselivsbedrifter.

Sametinget skal gjennom prosjektet utvikle en strategi som skal legge grunnlaget for et rammeverk for bærekraftig urfolksturisme. Målet er å sikre en fremtidsrettet plattform som bygger på prinsippene om selvbestemmelse, samisk språk og kultur, mangfold og aksept. Strategien skal også inngå som en del av en nasjonal reiselivsstrategi (2030), der samiske reiselivsaktører som også er mat og kulturaktører, involveres.

Hovedprosjektet ble satt i gang i februar 2025, med Kreativ Industri som valgt leverandør etter en begrenset anbudsrunde. Det er i 2025 gjennomført en markedsundersøkelse, og det er holdt innspillsmøter med næringen i det sørsamiske området og i nord- og lulesamiske områder.

Prosjektet har en totalramme på 3,1 millioner kroner fordelt over tre år. Det første møtet i styringsgruppen ble avholdt i august 2025. Styringsgruppen består av en representant oppnevnt av Sametinget, representanter fra Innovasjon Norge og aktører innen samisk mat og reiseliv i Sápmi. Prosjektet har også en tett kobling mot det samiske matmerket for å oppnå synergieffekter.

I november startet en filmproduksjon i samarbeid med samiske reiselivsaktører. Filmen skal vise «muligheter og veier å gå» for historiefortelling for aktører i samisk reiseliv. I begynnelsen av 2026 planlegges det kurs for samiske reiselivsaktører for å styrke kompetansen ytterligere. Et viktig tiltak i prosjektet er å utvikle en veileder for hvordan man møter samisk kultur – både for reiselivsnæringen og for gjester. Dette arbeidet starter i 2026.

4.4.3 Urfolks matsystemer – prosjekt

Sametinget har i flere år jobbet med urfolks matsystemer. Sametinget har blant annet arbeidet med å styrke urfolks matsystemer gjennom deltakelse i styringsgruppen for koalisjonen for urfolks matsystemer i FNs organisasjon for ernæring og landbruk (FAO). Sametinget gjennomførte i 2024 en forstudie der samiske matsystemer ble kartlagt. Denne forstudien har dannet grunnlaget for et forprosjekt, som Sametinget har arbeidet med i 2025. Visjona AS har ledet forprosjektet. Forprosjektet ble overlevert til Sametinget i juli 2025.

Rapporten anbefaler å etablere et hovedprosjekt som skal styrke og bevare samiske matsystemer. Prosjektet foreslås å bygge på fem arbeidspakker: rammer og retningslinjer, urfolkskunnskap og rekruttering, verdiskaping og næringsutvikling, matsikkerhet og beredskap samt bærekraftig ressursforvaltning.

Rapporten gir noen anbefalinger om hvilke tiltak som prosjektet bør inkludere. Disse tiltakene gjelder blant annet dokumentasjon og formidling av tradisjoner, undervisning og kurs i tradisjonell matlaging, digital synliggjøring, etablering av kokkemiljøer og bedrifter samt utvikling av retningslinjer for bærekraftig ressursbruk. Rapporten vektlegger at prosjektet bør ha lokal forankring, ungdomsmedvirkning og tverrsektorielt samarbeid. Det er satt av penger i Sametingets budsjett 2026 til å følge opp hovedprosjektet.

Máistu – Samisk matkonferanse

Sametinget arrangerte Máistu – Samisk matkonferanse i Alta i mai 2025 og en matfestival i tilknytning til konferansen. Kreativ Industri fikk oppdraget med å planlegge og gjennomføre konferansen og matfestivalen.

Hovedtemaene for konferansen var urfolks matsystemer, kunnskap og tradisjoner, bærekraft, miljø og helse samt reguleringer og rammebetingelser. Det var 131 deltakere på konferansen. I tillegg til hovedarrangementet ble det også arrangert sidearrangementer. Konferansen samlet deltakere fra ulike deler av Sápmi, i tillegg til nasjonale og internasjonale aktører, og den kombinerte faglige innlegg, nettverksbygging, utstillere og formidling av samisk matkultur.

Et sentralt element i gjennomføringen var matkonseptet «Smaken av 8 årstider», som tok utgangspunkt i samisk årstidsforståelse og hvordan råvarer, tilberedning og smak varierer gjennom året. Konseptet ble integrert i konferansedagen gjennom smakspauser med historiefortelling og bidro til å synliggjøre sammenhengen mellom mat, kultur, natur og bærekraftige matsystemer. I tillegg til konferansen ble det arrangert flere sidearrangementer. Sidearrangementene hadde godt oppmøte og bidro til å styrke konferansen som en bred møteplass for samisk mat, kultur og næringsutvikling.

Konferansen ble evaluert gjennom en deltakerundersøkelse. Evalueringen viser en høy grad av tilfredshet blant deltakerne. De fleste oppga faglig utvikling og nettverksbygging som hovedgrunnen til at de deltok, og et stort flertall var svært fornøyde eller moderat fornøyde med helheten. Det faglige innholdet, organiseringen og matopplevelsene fikk gjennomgående svært gode vurderinger, og konferansen opplevdes som relevant og godt gjennomført. Samtidig ble det pekt på forbedringsområder, særlig for tekniske løsninger for tolking, og det ble pekt på behov for tydeligere struktur og mer tid til fordypning, dialog og nettverksbygging.

Nesten alle respondentene uttrykte et ønske om at Sametinget arrangerer flere samiske matkonferanser i fremtiden. Evalueringen peker på at Máistu har etablert seg som en viktig arena for å styrke samiske matsystemer, fremme samisk matkultur og legge til rette for samarbeid på tvers av fagmiljøer, næringer og regioner. Konferansen vurderes å ha et betydelig potensial for videre utvikling og for å bidra til langsiktig verdiskaping, kunnskapsdeling og synliggjøring av samisk mat i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv.

4.4.4 Samisk mat – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Bedrifter tar i bruk og synliggjør samiske mattradisjoner.

Målet for prosjektet er at bedrifter tar i bruk og synliggjør samiske mattradisjoner, som også øker omsetningen slik at bedriftene kan bidra til helårsnæring med fulltids sysselsetting.

Som en oppfølging av sak 054/24 om sametingsrådets redegjørelse om urfolks matsystemer og samisk mat, som ble behandlet i Sametingets plenum i desember 2024, er det satt i gang et nytt prosjekt for å etablere et eget samisk matmerke. Visjona AS fikk etter en begrenset anbudsrunde oppdraget. En sentral del av arbeidet med samisk mat er å bygge opp et varemerke for samisk mat, med samme mal som Sámi Made og Sámi Duodji merket. Denne merkefamilien eier Samerådet. For å sikre at et samisk matmerke skulle bli i den samme merkefamilien, ble det omdisponert 500 000 kroner fra denne posten til Samerådet, slik at de kan delta aktivt i prosjektet. Samerådet bidrar med fagkunnskap, innspill og deltakelse i deler av aktivitetene i prosjektet. Dette gjelder spesielt det grenseoverskridende arbeidet med forankring og mobilisering i Sápmi, workshoper, utkast til kriterier og forvaltningsmodell. Det er også vært gjennomført mobiliseringsmøter i Karasjok, Kautokeino og i Varangerbotn der temaet var kriterier for samiske matmerke og etiske retningslinjer. Siden det ble omdisponert midler fra posten er avtalen med Visjona at en tredjedel av oppdraget ble dekket over 2025 budsjettet og det resterende bli dekket over 2026 budsjettet.

4.4.5 Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat – søkerbasert tilskudd

		Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
27202	Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat - søkerbasert tilskudd	3 939 380	4 000 000	4 000 000	60 620
Sum		3 939 380	4 000 000	4 000 000	60 620

		Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
27202	Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat - søkerbasert tilskudd	4 474 400	535 020	3 939 380
Sum		4 474 400	535 020	3 939 380

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
40	26	4	10

Mål for tilskuddsordningen – Samisk reiseliv,

kreative næringer og samisk mat:

- Koble, styrke og samordne samisk reiseliv, kreative næringer og samiske matprodusenter og leverandører

4.4.6 Dáiddadállu – direkte tilskudd

Mål med direktetilskuddet:

- Dáiddadállu jobber med å løfte kollektivets medlemmers kunstneriske formidling nasjonalt og internasjonalt.

Dáiddadállu er et samisk kunstnerkollektiv lokalisert i Kautokeino. I dag består kollektivet av 21 kunstnere innenfor forskjellige sjangre som blant annet film, dans, visuell kunst og litteratur. Dáiddadállu er en aktør i internasjonal klasse med nettverk over hele verden.

I 2025 har Dáiddadállu kunnet gjennomføre et bredt spekter av kunstneriske aktiviteter, styrke formidlingen av samisk samtidskunst nasjonalt og internasjonalt og videreutvikle organisasjonen som en profesjonell aktør i det samiske kunstfeltet. Hovedaktiviteter har vært arrangementer og formidling, internasjonale prosjekter, kunstneroppdrag, nettverksbygging og gjestespill. Resultatet for 2025 er økt synlighet for samisk samtidskunst nasjonalt og internasjonalt og styrket nettverk og profesjonalisering av kunstfeltet. Over 40 kunstnere har vært involvert i ulike prosjekter.

Tilskuddet fra Sametinget har sikret kontinuitet og kvalitet, men videre utvikling krever ifølge Dáiddadállu at finansieringen økes og blir mer forutsigbar for å møte aktivitetsnivået og styrke bærekraften.

4.4.7 Duottar Studio AS – direkte tilskudd

Mål med direktetilskuddet:

- Flere filmer dubbles på de samiske språkene.

Duottar Studio driver lydstudio og redigeringsfasiliteter til film og TV. Formålet er at virksomheten skal tilby og produsere dubbing av film og etterarbeid for TV produksjoner, og at den skal tilby leie av lydstudio og redigeringsrom til film og TV bransjen. Duottar Studio AS er et datterselskap av Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI).

4.5 Duodji

Mål for innsatsområdet:

- Flere duodjiutøvere som driver med duodji som næring.

Sametinget ønsker å utvikle duodji som en fremtidsrettet og attraktiv næring. Større omsetning av egenprodusert duodji for et større marked står sentralt i satsingen til Sametinget. Dette vil si at duodjinæringen er i stand til å tilpasse seg endringer og utfordringer, og at profesjonaliteten, inntjeningen og lønnsomheten i næringen økes.

Næringsavtalen for duodji er Sametingets viktigste redskap for utvikling av denne næringen. Næringsavtalen inneholder blant annet en ordning for driftstilskudd til duodjiutøvere, investerings- og utviklingstilskudd, etablerertilskudd, velferdsordninger, salgsfremmende tiltak og tilskudd til organisasjoner.

Sametingets strategier for å styrke duodji som både tradisjon og næring er å satse på kompetanseutvikling, et bedre rammeverk og et strukturert samarbeid i Sápmi. Det grenseregionale prosjektet Duodji Akademiiija 2027 (Duodjiakademiet) har bidratt til kunnskapsdeling og nettverksbygging mellom utøvere over landegrensene, med søkelys på bærekraftig utvikling og generasjonsoverføring av duodjikunnskap. Sametinget har samtidig lagt til rette for en profesjonalisering av næringen gjennom bruken av Sámi Made- og Sámi Duodji-merkene, som styrker forbrukernes tillit og kvalitetssikrer næringsgrunnlaget. Duodjeinstituttet har fått bedre kapasitet til å veilede og støtte duodjibedrifter i produktutvikling og drift, mens tilskudd til opplæringskontoret har bidratt til å rekruttere nye fagarbeidere gjennom lærlingeordningen.

Gjennom forhandlingene om en ny næringsavtale med duodjiorganisasjonene er det etablert en styrket og mer forutsigbar avtale for perioden 2026–2027, med økte rammer til investeringer, kompetanseutvikling og stipender. Samlet har innsatsen i 2025 bidratt til å profesjonalisere duodjinæringen, styrke økonomiske og organisatoriske forutsetninger og legge bedre til rette for at flere utøvere kan drive duodji som hel eller delvis næring i et bærekraftig og fremtidsrettet marked.

4.5.1 Samletabell – Duodji

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
25301 Duodjeinstituttet - direkte tilskudd	6 900 000	6 900 000	0
25401 Opplæringskontoret for reindrift og duodji - direkte tilskudd	2 455 000	2 455 000	0
Næringsavtale for duodji	6 443 252	7 200 000	756 748
Sum	15 798 252	16 555 000	756 748

Duodjiakademiet

Prosjektet Duodji Akademiiija 2027 er et samarbeidsprosjekt mellom Sametinget på finsk side og Sametinget på norsk side. Prosjektlederen er ansatt av Sametinget på finsk side. Prosjektet er finansiert av Interreg og de to Sametingene og varer ut 2027.

Prosjektet har som mål å ta vare på og styrke duodji som tradisjon og næring og å sikre at kunnskap og tradisjon videreføres fra generasjon til generasjon. Videre skal prosjektet styrke båndene mellom lokalsamfunnene og duodji, og det skal utvikle sosial, økologisk og økonomisk bærekraftig duodji.

I prosjektet er det planlagt ulike arbeidsseminarer i Kautokeino på norsk side, Enotekio på finsk side og Karesuando på svensk side. Hensikten med disse er å bygge nettverk over landegrensene og styrke kunnskap og kompetanse i næringen.

<https://samediqqi.fi/dav/vastusuorqqit/ealahusat-vuoigatvuohta-ja-biras/duodji-akademiiija-2027/>

Sámi Made og Sámi Duodji merket

Samerådet forvalter varemerkeordningene Sámi Made og Sámi Duodji. Sámi Made-merket forteller kjøperen at et produkt er laget av en same eller en samisk bedrift. Produkter med Sámi Made-merket er etablert for å støtte samiske bedrifter og det samiske samfunnet. Over 200 bedrifter bruker i dag dette merket.

Sámi Duodji-merket har som mål å fortelle forbrukerne at et produkt er laget av en same som følger tradisjonell materialbruk og form, tradisjonelle teknikker og tradisjonelt bruksområde. Det er utarbeidet en [eksempelliste](#) som forklarer hvilke produkter Sámi Duodji-merket kan brukes på, og hvilke krav det er til produktene. Det er lov å bruke maskiner til hjelp i arbeidet, men produkter som er helprodusert på maskin, eller som er fabrikkprodusert, godkjennes ikke. På norsk side er Duodjeinstituhtta lisenskontor for Sámi Duodji-merket.

I forbindelse med næringsavtalen for duodji i 2024 ble Sametinget og organisasjonen Sámiid Duodji enige om at søkere til Sametingets driftstilskuddsordning må være sertifisert i henhold til Sámi Duodji-merket

4.5.2 Duodjeinstituhtta – direkte tilskudd

Mål for tilskuddet:

- Duodjeinstituhtta utvikler og bistår duodjibedrifter med produksjonsveiledning og produktutvikling, samt med nettverksbygging.

Duodjeinstituhtta er en sentral aktør innen duodji og har som oppgave å utvikle og bistå med fagkompetanse innen duodji, yte bistand til produktutvikling og produksjonsveiledning og initiere til deltakelse i forsøks- og utviklingsarbeid. Veilederstillingene inngår i tilskuddet.

I det revidert budsjettet fra mars 2025 fikk Duodjeinstituhtta en engangsbevilgning på 541 000 kroner. Tilskuddet har gått til å gjennomføre en organisasjonsutviklings- og strategiprosess. Rapporten skal presenteres for styret i begynnelsen av 2026.

4.5.3 Utvikling og rekruttering i duodjinæringen – direkte tilskudd til Opplæringskontoret i reindrift og duodji

Mål for tilskuddet:

- Opplæringskontoret i reindrift og duodji utdanner ungdom til dyktige fagarbeidere og videreutdanner reindrift- og duodjiutøvere.

Opplæringskontoret har som formål å utdanne ungdom til dyktige fagarbeidere og videreutdanne reindrift- og duodjiutøvere med sikte på å ta fagbrev etter fagopplæringsloven. Sametingets tilskudd går til lærlingeordningen i duodji og kontorets arbeid innenfor duodji.

4.5.4 Næringsavtale for duodji

Gjeldende næringsavtalen for duodji gjaldt for 2024 og 2025. I næringsavtalen for duodji 2024–2025 er det et krav om at søkere til driftstilskuddsordningen må være sertifisert med det nye duodjimerket. Selv med innføringen av sertifiseringen er det likevel mange som har søkt på driftstilskuddet.

Sametinget gjennomførte våren 2025 forhandlinger med Sámiid Duodji og Duojáriid Ealáhussearvi om ny næringsavtale for duodji, og partene ble enige om en toårig avtale for perioden 2026–2027, gjeldende fra 1. januar 2026. Avtalen har en samlet økonomisk ramme på 7,5 millioner kroner per år, en økning på 300 000 kroner sammenlignet med forrige avtaleperiode, og innebærer en styrking av investerings- og utviklingstiltak, duodjistipend samt kompetanse- og opplæringstiltak. Videre er organisasjonenes rammer styrket, i tråd med den sentrale rollen de har i utviklingen av duodji som en fremtidsrettet og attraktiv næring. Avtaleperioden på to år videreføres, forhandlingstidspunktet er flyttet til våren for bedre samordning med budsjettprosessen, og det legges opp til dialogmøter i året der det ikke blir gjennomført forhandlinger for å følge opp mål og strategier for næringsavtalen.

4.5.5 Samletabell - Næringsavtale for duodji

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
28001 Driftstilskudd - søkerbasert tilskudd	2 299 600	2 800 000	500 400
28002 Inv.- og utviklingstiltak, HMS og etableringstilskudd - søkerbasert tilskudd	474 150	800 000	325 850
28003 Duodjistipend - søkerbasert tilskudd	245 000	190 000	-55 000
28004 Velferdsordninger - søkerbasert tilskudd	16 252	120 000	103 748
28005 Kompetanse, opplæring, kurs - søkerbasert tilskudd	416 650	250 000	-166 650
28006 Markedstilpasning - søkerbasert tilskudd	361 400	600 000	238 600
28030 Duojáriid Ealáhus Searvi - direkte tilskudd	630 000	630 000	0
28031 Sámiid Duodji - direkte tilskudd	1 310 000	1 310 000	0
28008 Duodjiverksted - søkerbasert tilskudd	130 200	100 000	-30 200
28042 Bistand til bedrifts- og forretningsutvikling	560 000	400 000	-160 000
Sum	6 443 252	7 200 000	756 748

4.5.6 Driftstilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
28001 Driftstilskudd - søkerbasert tilskudd	2 299 600	2 800 000	2 800 000	500 400
Sum	2 299 600	2 800 000	2 800 000	500 400

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
28001 Driftstilskudd - søkerbasert tilskudd	2 299 600	0	2 299 600
Sum	2 299 600	0	2 299 600

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
22	21	1	0

Mål for tilskuddsordningen – Driftstilskudd:

- Øke omsetningen av egenprodusert tradisjonell duodji.

Da ordningen hadde færre søknader enn forventet ble det omdisponert 300 000 kroner fra denne posten til andre poster.

4.5.7 Investeringer, utviklingstiltak, konsulentbistand og etablerertilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
28002 Inv.- og utviklingstiltak, HMS og etableringstilskudd - søkerbasert tilskudd	474 150	800 000	800 000	325 850
Sum	474 150	800 000	800 000	325 850

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
28002 Inv.- og utviklingstiltak, HMS og etableringstilskudd - søkerbasert tilskudd	785 150	311 000	474 150
Sum	785 150	311 000	474 150

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
11	6	2	3

Mål for tilskuddsordningen – Investeringer, utviklingstiltak, konsulentbistand og etablerertilskudd:

- Duodjibedriftenes profesjonalitet og inntjening økes.

4.5.8 Duodjistipend

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
28003 Duodjistipend - søkerbasert tilskudd	245 000	190 000	190 000	-55 000
Sum	245 000	190 000	190 000	-55 000

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
28003 Duodjistipend - søkerbasert tilskudd	245 000	0	245 000
Sum	245 000	0	245 000

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
13	13	0	0

Mål for tilskuddsordningen – Duodjistipend:

- Flere med formell kompetanse innenfor duodji.

4.5.9 Velferdsordninger

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
28004 Velferdsordninger - søkerbasert tilskudd	16 252	120 000	120 000	103 748
Sum	16 252	120 000	120 000	103 748

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
28004 Velferdsordninger - søkerbasert tilskudd	16 252	0	16 252
Sum	16 252	0	16 252

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
3	3	0	0

Mål for tilskuddsordningen – Velferdsordninger:

- Gode velferdsordninger for duodjiutøvere som er godkjent i duodjiregisteret.

4.5.10 Kompetanse, opplæring og kurs

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
28005 Kompetanse, opplæring, kurs - søkerbasert tilskudd	416 650	250 000	250 000	-166 650
Sum	416 650	250 000	250 000	-166 650

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
28005 Kompetanse, opplæring, kurs - søkerbasert tilskudd	385 250	-31 400	416 650
Sum	385 250	-31 400	416 650

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
10	6	2	2

Mål for tilskuddsordningen- Kompetanse, opplæring og kurs:

- Duodjibedriftenes og duodjiutøvernes profesjonalitet og kompetanse økes.

4.5.11 Markedstilpasning / Markedsføring

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
28006 Markedstilpasning - søkerbasert tilskudd	361 400	600 000	600 000	238 600
Sum	361 400	600 000	600 000	238 600

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
28006 Markedstilpasning - søkerbasert tilskudd	361 400	0	361 400
Sum	361 400	0	361 400

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
5	2	1	2

Mål for tilskuddsordningen – Markedstilpasning / Markedsføring:

- Duodjibedriftenes profesjonalitet og inntjening økes.

Da ordningen hadde færre søknader enn forventet ble det omdisponert 200 000 kroner fra denne posten til andre poster.

4.5.12 Duojáriid Ealáhus Searvi - direkte tilskudd

Målet for tilskuddsordningen å bedre vilkår og lønnsomhet for duojinæringen, samt få flere til å satse på duodji som næring.

Duojáriid Ealáhus Searvi(DES) har arrangert salgsarenaer, duodjimarkeder og Pop-Up Duodji Shop for medlemmer samt andre duojáre. Tiltakene har vært etterspurt og populære og vært nødvendige for mange av de små produsentene som mangler salgsarenaer.

4.5.13 Sámiid Duodji - direkte tilskudd

Målet for tilskuddsordningen er å fremme kulturbærende, språkbevarende, miljøvennlig og næringsrettet duodji.

Gjennom å ivareta, verdsette og ha respekt for duodjitradisjoner og tilhørighet har Sámiid Duodji(SD) arbeidet med å løfte duodji som næring og som en viktig kulturarv. SD har 7 regioner som på ulikt vis arbeider lokalt for å øke synligheten, styrke kunnskap og bygge nettverk

4.5.14 Duodjiverksted

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
28008 Duodjiverksted - søkerbasert tilskudd	130 200	100 000	100 000	-30 200
Sum	130 200	100 000	100 000	-30 200

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
28008 Duodjiverksted - søkerbasert tilskudd	130 200	0	130 200
Sum	130 200	0	130 200

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
7	3	3	1

Mål for tilskuddsordningen – Duodjiverksted:

- Tilrettelegge for felles duodjiverksteder.

4.5.15 Bistand til bedrifts- og forretningsutvikling - prosjekt

Mål med prosjektet:

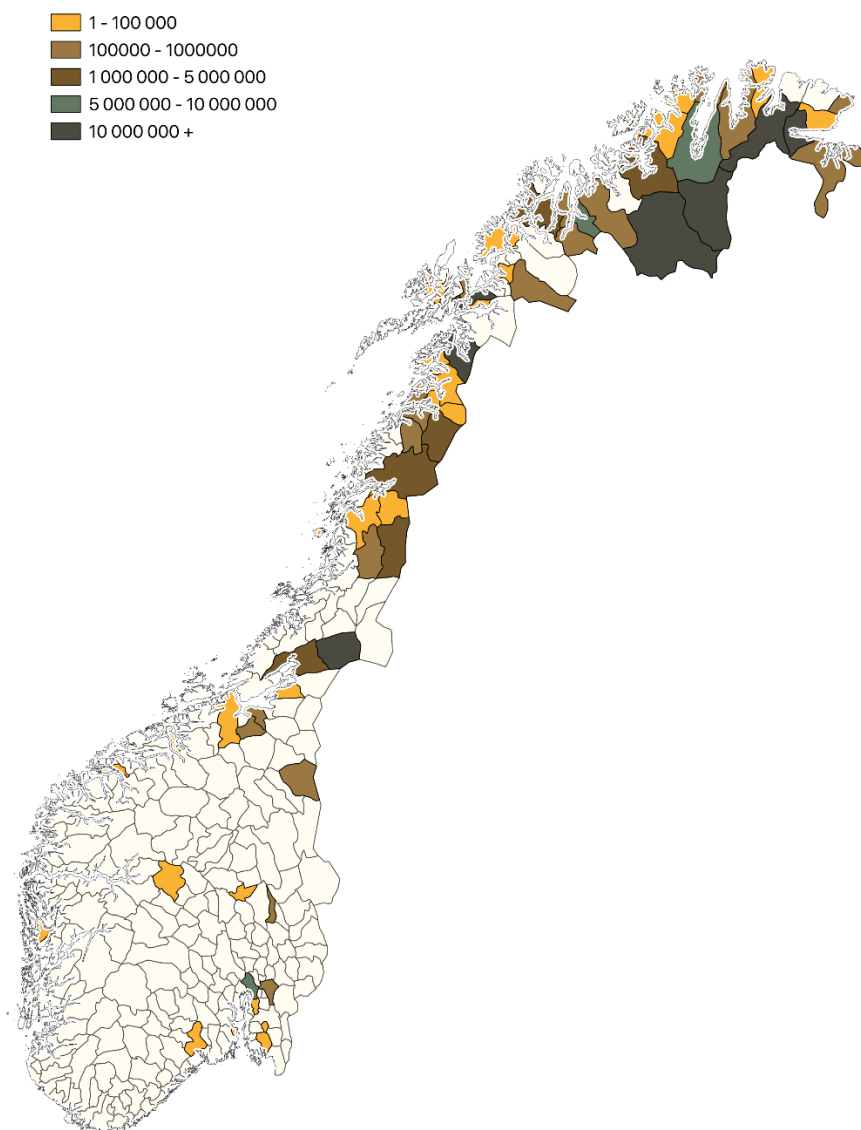
- Økt lønnsomhet hos Duodjibedrifter

I næringsavtalen for duodji 2024/2025 ble det satt av 400 000 kroner per år over en toårs periode til bistand til bedrifts- og forretningsutvikling innenfor duodji. Sápmi Næringshage er programansvarlig. Prosjektet startet opp i desember 2024 og skal avsluttes i desember 2026. Som en del av prosjektet har det vært arrangert digitale duodjifrokoster med inviterte innledere innenfor duodjifeltet. Temaene på frokostene har blant annet vært salg over landegrenser, produktutvikling basert på kundebehov og synlighet på nett.

5 Kultur

Samfunnsmål:

- Et levende og mangfoldig samisk kunst- og kulturliv av god kvalitet.

Figur 4 Geografisk fordeling av direkte og søkerbaserte tilskudd innen kulturkapittelet.

Gjennom å styrke både rammevilkår og utviklingsmuligheter for samiske kunstnere og kulturelle aktører har Sametinget bidratt til måloppnåelse i 2025. Videreføringen av Samisk kunstneravtale og samarbeidet med Sámi Dáiddarráđđi sikrer stabile strukturer som legger grunnlaget for kunst av høy kvalitet. Samtidig har styrkingen av de søkerbaserte ordninger gitt nye muligheter for faglig utvikling, produksjon og markedsføring innen flere kunstfelt som er et viktig bidrag til at samiske uttrykk videreutvikles og synliggjøres.

Gjennom faglig og økonomisk styrking av samiske kulturinstitusjoner har Sametinget lagt til rette for økt profesjonalisering, bredere formidling og større internasjonal synlighet. Institusjoner som museer, festivaler, teatre og andre kulturinstitusjoner har kunnet utvikle nye produksjoner, utstillinger og prosjekter

som viser bredden i samisk kunst og kultur. Dette har både løftet kvaliteten og gjort samiske perspektiver mer tilgjengelige for publikum i hele Sápmi, nasjonalt og internasjonalt.

Innen litteratur, medier og idrett har Sametinget styrket mangfold, språkbruk og deltakelse gjennom tiltak som økt forlagsstøtte, formidlingsarbeid, bibliotek tjenester, medietilskudd og en videreutviklet idrettsavtale med Sámi Valášhtallan Lihttu. Tiltakene har blant annet ført til flere utgivelser på samiske språk, økt formidling og et rikt aktivitetstilbud som engasjerer og samler samiske samfunn. Samlet sett har tiltakene bidratt til vitalitet, bredde og kvalitet i samisk kunst- og kulturliv, og til større anerkjennelse for samiske stemmer.

5.1 Innsatsområder – Kultur

Sametingets innsatsområder innenfor kultur:

- Tilrettelegging, samarbeid og premisser for utvikling av samisk kunst og kultur.
- Gode rammevilkår for samiske kunstnere.
- Samiske kulturinstitusjoner som arena for formidling og opplevelse av samisk kultur.
- Samisk litteratur.
- Samiske medier.
- Samisk idrett.

5.1.1 Virkemidler for innsatsområder – Kultur

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Gode rammevilkår for samiske kunstnere	21 860 494	21 136 000	-724 494
Samiske kulturinstitusjoner	181 348 266	180 936 000	-412 266
Samisk litteratur	20 342 913	21 282 000	939 087
Samiske medier	6 129 000	6 129 000	0
Samisk idrett	5 783 000	5 883 000	100 000
Sum	235 463 673	235 366 000	-97 673

5.2 Tilrettelegging, samarbeid og premisser for utvikling av samisk kunst og kultur

Mål for innsatsområdet:

- Økt synliggjøring av og kunnskap om samisk kunst og kultur.

Det er stor oppmerksomhet om samisk kunst og samiske kunstnere, både i Sápmi og internasjonalt. Sametinget skal være en premissleverandør for utvikling av samisk kunst. Sametinget jobber for å få på plass gode rammebetingelser og gode økonomiske ordninger for samisk kunst og kultur. Samarbeid med andre offentlige aktører innen kultursektoren er en sentral strategi for å nå målet.

Sørsamisk kulturfond

Sametinget mottok i 2024 en bevilgning på 5 000 000 kroner fra Kommunal- og distriktsdepartementet. Denne bevilgningen var en del av avtalen mellom Nord-Fosen Sijte og staten i forbindelse med Fosen-saken. Sametinget satte ved årsregnskapet 2024 av disse midlene til 2025. Sametinget er i prosess med Nord-Fosen Sijte for å utrede hvordan midlene best kan benyttes, og er i dialog med andre aktuelle aktører for å avklare hvilke muligheter som finnes for bruken av midlene. Utredningen vil ikke være klar før i 2026.

5.3 Gode rammevilkår for samiske kunstnere

Mål for innsatsområdet:

- Samiske kunstnere har gode muligheter til kunstnerisk utvikling.

Sametingets arbeider på dette innsatsområdet bygger på tre sentrale grep: For det første legger samisk kunstneravtale og samarbeidsavtalen med Sámi Dáiddárráđđi / Samisk kunstnerråd (SDR) et strategisk fundament for forutsigbare og stabile rammevilkår for kunstnere. Dette skjer gjennom formelle forhandlingsstrukturer, flerårige avtaler og enighet om økonomiske rammer. For det andre benytter Sametinget søkerbaserte ordninger som målrettet styrker utøvere innenfor spesifikke kunstfelt, som joik og samisk musikk, for å sikre at utøverne har muligheter til utvikling og markedsføring. For det tredje benytter Sametinget bredere kulturtilskudd for å styrke produksjon og formidling av samiske kunst- og kulturopplevelser. Samlet sett representerer disse strategiene en kombinasjon av strukturelle avtaleverk og fleksible tilskudd.

Det konkrete arbeidet viser at Sametinget følger opp disse strategiene både gjennom de strukturelle prosessene og gjennom prioriteringer i budsjettet. Arbeidet med revisjon av samarbeidsavtalen med SDR illustrerer langsiktig strukturbbygging, selv om forhandlingene er forsinket. Ved å videreføre avtalen for 2025 inn i 2026 opprettholdes det likevel en stabilitet i rammevilkårene, i tråd med målet om forutsigbarhet. Sametinget har også prioritert å styrke de søkerbaserte ordningene. Dette har sikret bedre utviklingsvilkår for samiske kunstnere og kunstproduksjoner ved å øke kapasiteten i ordningene der behovet er størst.

5.3.1 Samletabell – Gode rammevilkår for samiske kunstnere

		Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
33001	Samisk kunstneravtale - direkte tilskudd til Samisk kunstnerråd	11 830 000	11 830 000	0
32001	Joik og samisk musikk - søkerbasert tilskudd	3 333 096	3 500 000	166 904
32101	Kulturtiltak - søkerbasert tilskudd	6 697 398	5 806 000	-891 398
Sum		21 860 494	21 136 000	-724 494

5.3.2 Samisk kunstneravtale

Mål med kunstneravtalen:

- De samiske kunstnerorganisasjonene og de samiske kunstnerne har gode og forutsigbare rammevilkår for sin virksomhet.

Samarbeidsavtalen mellom Sámi Dáiddárráđđi og Sametinget inneholder mål for samisk kunstpolitikk og retningslinjer for hvordan forhandlinger om en samisk kunstneravtale skal foregå mellom partene. Kunstneravtalen omfatter en økonomisk ramme for ordninger partene er enige om.

Sametinget og Samisk kunstnerråd satte i 2024 ned en arbeidsgruppe som skulle gjennomgå og revidere den gjeldende samarbeidsavtalen, og planen var å revidere samarbeidsavtalen i løpet av 2024, da den forrige fireårige avtalen varte ut 2024. Partene ble ikke ferdige med forhandlingene i 2024, så forhandlingene har fortsatt i 2025. SDR har ønsket å prioritere å få på plass en samarbeidsavtale før partene skulle gjennomføre forhandlinger om en årlig kunstneravtale for 2026. Det ble derfor enighet om at avtalen for 2025 videreføres for 2026. Sametinget er fortsatt i dialog med SDR om innholdet i en ny samarbeidsavtale for årene 2026–2029.

5.3.3 Joik og samisk musikk – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
32001 Joik og samisk musikk - søkerbasert tilskudd	3 333 096	3 500 000	2 500 000	166 904
Sum	3 333 096	3 500 000	2 500 000	166 904

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
32001 Joik og samisk musikk - søkerbasert tilskudd	3 637 796	304 700	3 333 096
Sum	3 637 796	304 700	3 333 096

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
42	31	3	8

Mål for tilskuddsordningen – Joik og samisk musikk:

- Samiske musikere og artister har gode vilkår for å utvikle og markedsføre samisk musikk.

På bakgrunn av stor etterspørsel etter ordningen ble budsjettet for ordningen justert i det reviderte budsjettet i mars med 1 000 000 kroner. På bakgrunn av tilbaketreknings ble det omdisponert 200 000 kroner fra denne posten til andre poster.

5.3.4 Kulturtiltak – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
32101 Kulturtiltak - søkerbasert tilskudd	6 697 398	5 806 000	4 806 000	-891 398
Sum	6 697 398	5 806 000	4 806 000	-891 398

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
32101 Kulturtiltak - søkerbasert tilskudd	7 161 252	463 854	6 697 398
Sum	7 161 252	463 854	6 697 398

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
161	115	22	24

Mål for tilskuddsordningen – Kulturtiltak:

- Gode rammevilkår for samiske kunstproduksjoner og kulturopplevelser.

På bakgrunn av stor etterspørsel etter ordningen ble budsjettet for ordningen justert i det reviderte budsjettet i mars med 1 000 000 kroner. Da det var mange søknader til ordningen, ble det omdisponert 968 000 kroner til denne posten.

5.4 Samiske kulturinstitusjoner som arena for formidling og opplevelse av samisk kultur

Mål for innsatsområdet:

- Samiske institusjoner som forvalter, formidler og utvikler samisk kunst, kultur, kulturarv og historie.

Samiske kultur- og kulturformidlingsinstitusjoner er viktige arenaer når samisk kunst, kultur og kulturarv ivaretas, utvikles og presenteres for allmennheten på ulike måter. De samiske kulturinstitusjonene og festivalene er sentrale i utviklingen av det samiske samfunnet. Institusjonene er en del av pilarene i samfunnsorganiseringen.

Sametinget har i 2025 styrket samiske institusjoner gjennom målrettet faglig og strukturell utvikling, i tråd med ambisjonen om at samisk kulturarv skal forvaltes av faglig sterke institusjoner på vegne av det samiske samfunnet. Sametinget har gjennom kompetansehevende tiltak som styrekurs og lederprogram styrket kapasiteten institusjonene har til ledelse, styrearbeid og økonomistyring, og gjennom dette har Sametinget lagt til rette for profesjonell forvaltning. De samiske museums- og kulturinstitusjonene har gjennom året fått høyere bevilgninger, som har bidratt til videreutvikling av utstillinger, dokumentasjonsarbeid, språk- og kulturprosjekter og oppfølging av sannhets- og forsoningskommisjonens anbefalinger. Viktige investeringer i RiddoDuottarMuseat, Saemien Sijte, Árran og Deanu ja Várjjat museasiida har styrket både faglig arbeid og infrastruktur, mens prosjekter som Dávvirat Duiskkas og arbeidet med immateriell kulturarv har bidratt til internasjonalt samarbeid og bedre forvaltning av gjenstander og tradisjonell kunnskap.

Samtidig har Sametinget styrket institusjoner som utvikler og synliggjør samisk kunst og kultur. ISFI har fått flere midler til å forberede seg til et mulig nasjonalt mandat og til å styrke samisk filmproduksjon, mens Sámi Dáiddaguovddáš har formidlet samisk samtidskunst gjennom sentrale utstillinger og internasjonale samarbeider. Samiske festivaler og teatre har mottatt direkte tilskudd som har gjort det mulig å produsere og turnere med kunst og scenekunst på høyt nivå, og nye initiativer som NANU – Sámi Arts International og Golle Máze har bidratt til å bygge fremtidige strukturer for formidling, dialog og forsoning. Gjennom disse tiltakene har Sametinget lagt til rette for at samiske institusjoner står sterkere faglig, organisatorisk og økonomisk, og at de dermed kan ivareta, videreutvikle og formidle samisk kunst, kultur og kulturarv til både samiske samfunn og et bredt nasjonalt og internasjonalt publikum.

5.4.1 Samletabell – Samiske kulturinstitusjoner

		Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
33903	Institusjonsutvikling - kompetanseheving - prosjekt	410 072	500 000	89 928
30001	Internasjonalt Samisk Filminstitutt - direkte tilskudd	2 400 000	2 400 000	0
30101	Sámi Dáiddaguovddáš - direkte tilskudd	6 090 000	6 090 000	0
	Festivaler - direkte tilskudd	9 346 000	9 346 000	0
	Teatre - direkte tilskudd	48 916 000	48 916 000	0
	Museer - direkte tilskudd	93 016 000	93 016 000	0
	Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner - direkte tilskudd	14 068 000	14 068 000	0
32201	Institusjonsutvikling - søkerbasert tilskudd	2 819 072	2 000 000	-819 072
33904	Skoltesamisk kulturår - prosjekt	230 000	350 000	120 000
33905	Kartlegging, forvaltning og vern av immatriell kulturarv	136 890	150 000	13 110
33906	Arbeidsgruppe for å etablere institusjonelt hjem for vuelie/luohti/vuolle – prosjekt	16 180	300 000	283 820
33907	Prosjekt for oppbygging av nye institusjoner i Sápmi - prosjekt	0	1 500 000	1 500 000
31200	Saami Council Headquarters – direkte tilskudd	800 000	300 000	-500 000
33901	Nye lokaler til Saviomuseet - prosjekt	3 100 052	2 000 000	-1 100 052
Sum		181 348 266	180 936 000	-412 266

Sametingets mål med samiske museer er at faglig sterke museer eier og forvalter samisk kulturarv på vegne av det samiske samfunnet. Sametinget har ansvar for de samiske museene som inngår i seks konsoliderte samiske museumssiidaer.

Eierskapsmelding

Sametinget gir direkte tilskudd til nærmere hundre kulturinstitusjoner, språksentre og andre institusjoner. I noen av disse institusjonene og selskapene har Sametinget et eierskap i en eller annen form. Institusjoner der Sametinget har et eierskap varierer stort både i størrelse og fagområder. Sametingets andel av eierskap varierer også.

Målet med meldingen er å få en bedre oppfølging av de institusjonene Sametinget er medeier i. Meldingen skal blant annet skissere hvordan eierskapet skal ivaretas. Målet er også å skape åpenhet rundt Sametingets eierinteresser og forme gode prinsipper for eierskapsutøvelse.

5.4.2 Institusjonsutvikling – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Løfte kompetansen på styrearbeid, ledelse og økonomistyring for institusjoner som mottar direkte tilskudd over Sametingets budsjett.

Sametinget hadde i 2024 en begrenset anbudsrunde, og KPMG ble valgt som leverandør for å gjennomføre en kursrekke med kompetansehevende kurs for samiske institusjoner. Den første delen av kompetansehevingen er et styrekompetansekurs. Den første samlingen ble avholdt i september i Tromsø. Det var 15 deltakere på samlingen fra ulike institusjoner.

Det andre programmet er et lederprogram for ledere for institusjoner Sametinget gir direkte tilskudd til. Den første samlingen var i oktober i Tromsø, og den siste samlingen skal gjennomføres våren 2026. Programmet gjennomføres i samarbeid med Nordnorsk Lederutvikling (NNL). Det er rundt 30 institusjoner som deltar i programmet.

5.4.3 Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI) – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – tilskudd til Internasjonalt Samisk Filminstitutt:

- Internasjonalt Samisk filminstitutt utvikler og fremmer samisk film.

Internasjonalt Samisk Filminstitutt ble etablert i 2007 og i 2014 ble instituttet anerkjent som et internasjonalt samisk filminstitutt. Instituttet skal styrke samisk filmproduksjon og løfte både kompetansen og de økonomiske mulighetene for samisk filmproduksjon. I tillegg skal ISFI utvikle og styrke samarbeidet mellom urfolks filmselskaper internasjonalt.

Arctic International Film Fund ble etablert i 2018 av Internasjonalt Samisk Filminstitutt, Canada Media Fund, Nunavut Film Corporation i Canada, Sundance Institute i USA, Film Greenland i Grønland og Sakha Film i Russland. Fondet har som mål å øke internasjonal kunstnerisk og kultursamarbeid med andre sirkumpolare urfolk. Fondet er etablert under ISFI.

ISFI fikk en engangsbevilgning i Sametingets reviderte budsjett i mars på 250 000 kroner til å ferdigstille prosjektet "Kartlegging av finansiering av samiske kulturinstitusjoner". Prosjektet er gjennomført med betydelig forsinkelse, da det viste seg å være langt mer omfattende og krevende enn det den opprinnelige prosjektsøknaden la opp til. Rapporten er foreløpig ikke ferdigstilt, og enkelte detaljer er ennå ikke kvalitetssikret av informantene.

Stortinget vedtok i 2024 å be regjeringen utrede et nasjonalt mandat for ISFI, med mål om å definere ansvar for forvaltning og finansiering av det samiske filmfeltet. Dette innebærer at ISFI får en rolle tilsvarende den Norsk filminstitutt har for norsk film, og instituttet forbereder seg nå på å skalere opp virksomheten.

Sametinget støttet dette prosjektet i 2025 med 300 000 kroner for å styrke administrativ kapasitet, utvikle digitale systemer for tilskuddsforvaltning og internkontroll samt legge til rette for økt produksjonstakt og internasjonal satsing. ISFI vil også prioritere prosjekter knyttet til sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, utvikling av KI/AI og XR-teknologi samt videreutvikling av Sápmifilm og flerspråklig praksis.

Sametinget har en eierandel i ISFI på 47,4 % (jamfør DEL 6 Årsregnskapet, note 9).

5.4.4 Sámi Dáiddaguovddáš – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Sámi Dáiddaguovddáš:

- Sámi Dáiddaguovddáš formidler kunst til et bredt nasjonalt og internasjonalt publikum.

Stiftelsen Sámi Dáiddaguovddáš (SDG) ble etablert i 1986 og skal være det ledende internasjonale senteret for samiske samtidskunstnere. Institusjonen har som mål å støtte, formidle og synliggjøre samisk samtidskunst i Europa, til urfolksområder og til de største kunstarenaene i verden. Et viktig formål er å formidle og skape interesse og forståelse for samtidskunstens uttrykk og samtidig gi rom for nye og eksperimentelle kunstneriske praksiser og virke for kunstnerisk ytringsfrihet.

SDG har i løpet av året hatt mange varierte utstillinger, og ønsker å trekke frem tre som var spesielt sentrale. Vulge oaggut med Laila Labba fra Kárášjohka/Karasjok og Ulivia Uviluk fra Nunavik ble vist ved Samisk senter for samtidskunst fra 15. september til 16. november, og presenterte sterke urfolksstemmer gjennom billedkunst og kulturuttrykk. Den første utgaven av Sápmi Triennale (2024–2026) samlet kunstinstitusjoner i Norge, Sverige og Finland og etablerte en internasjonal plattform for samisk kunst og dialog. I tillegg vises Sametingets kunstinnkjøp og ervervelser fra perioden 2023–2025 fra 5. desember 2025 til 15. mars 2026, som gir et innblikk i den kunstneriske bredden i Sápmi.

5.4.5 Festivaler – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Festivaler:

- Festivaler som synliggjør, formidler og utvikler samisk kunst og kultur.

Samiske festivaler er mangfoldige og viser en stor bredde i presentasjon og formidling av kunst og kultur. De er samtidig viktige arenaer for utvikling, nyskaping og profilering spesielt av samisk musikk og joik, men også av samisk kunst og kultur for øvrig.

Følgende festivaler fikk direkte tilskudd over denne ordningen i 2025: Riddu Riđđu Festivála, Samisk påskefestival i Kautokeino, Márkomeannu, Kárášjoga festiválat/Festivaler Karasjok, Raasten Rastah, Samisk uke i Tromsø, Samisk musikkfestuke i Alta, Beskán Luossa Rock og Tjaktjen Tjåanghkoe.

Riddu Riđđu fikk en liten økning i sin bevilgning i Sametingets reviderte budsjett mars 2025. Riddu Riđđu og Dáiddadállu etablerte i 2025 sammen NANU – Sámi Arts International, et nytt eksportkontor og agentur som skal fremme samisk kunst internasjonalt. Målet er at samiske kunstnere selv skal sette premissene for hvordan deres kunst presenteres og formidles ute i verden.

5.4.6 Teater – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Teater:

- De etablerte samiske teatrene kan utvikle seg kunstnerisk, produsere samisk scenekunst på høyt nivå og turnere med scenekunst som gir kulturopplevelser og synliggjør samiske språk.

For Sametinget er det viktig at samiske teatre har rammer til å fremføre og formidle samisk kunst på et høyt nivå og til et stort publikum. Følgende teatre fikk direkte tilskudd over denne ordningen i 2025: Beaivváš Sámi Našunálateáhter, Åarjelhsaemien Teatere og Sámi mánáidteáhter.

Beaivváš Sámi Našunálateáhter fikk en økning i bevilgningen i Sametingets reviderte budsjett i mars 2025 på 1,5 millioner kroner. Bevilgningen har gått til innkjøp av brukerutstyr og innredning til nytt kostymelager samt til å dekke økte driftsutgifter i forbindelse med flytting til nytt bygg.

2025 er det første året i det nye teater- og skolebygget. Mange ressurser er brukt på å flytte inn og etablere seg og for å komme i gang med opplæring, drift og produksjon i det nye huset og på samarbeidet med Samisk videregående skole og reindriftsskole. Teaterets infrastruktur er på slutten av året kommet ganske godt på plass.

I 2025 har teateret gjort tre egenproduksjoner med 52 forestillinger, bidratt til samarbeidsproduksjoner som har gjort 37 forestillinger, samt tatt imot ti gjestespill / tolv forestillinger. Láhppon/Lost er et samarbeid mellom Nasjonalballetten og Det samiske nasjonalteatret Beaivváš. Forestillingen er et ekko av Kautokeino-opprøret fortalt gjennom ballett, koreografert av Elle Sofe Sara og Hlín Hjálmarsdóttir. Forestillingen hadde premiere på Den Norske Opera & Ballett 31. oktober 2025 og ble også vist på Beaivváš' egen scene.

Åarjelhsaemien Teatere har planlagt forestillinger i samarbeid med større scenekunstinstitusjoner, som skal realiseres i tidsrommet 2026–2029/2030. Teateret har satt i gang et nytt prosjekt, Scenekunst barn og språk, som finner sted våren 2026, og barn fra alle sameskolene i sørsamisk område og enkelte kulturskoler er med. Teateret har i 2025 vist «Stilla – en forestilling» og «As Slowly As Possible» i samarbeid med andre scenekunstaktører samt spilt i «Rávdnjevággi hjem». Samlet har teateret vist 33 forestillinger. Teateret bruker mange ressurser for at samisk skal være scenespråk på forestillingene. Det innebærer at manusene blir oversatt, og at en språkmentor arbeider sammen med skuespillerne.

Sámi mánáidteáhter har gjennomført forestillingen «Stainnak», med tre forestillinger.

Sametinget har en eierandel i Sámi Našunálateáhter Beaivváš på 40 % og i Åarjelhsaemien teatere AS på 55 % (jamfør DEL 6 Årsregnskapet, note 9).

5.4.7 Museer – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Museer:

- Samisk kulturarv eies og forvaltes av faglig sterke samiske museer på vegne av det samiske samfunnet.

I Sametingets plenumsbehandling av sannhets- og forsoningskommisjonens rapport anerkjennes den sterke faglige kompetansen samiske museer har, bidraget deres i forskning, forvaltning og formidling av samisk

historie og kulturarv, og den viktige rollen museene har hatt og vil få som sentrale arenaer for formidling av fornorskningshistorie og konsekvensene av den, både til storsamfunnet og til samiske samfunn. Sametinget har ansvar for de samiske museene som inngår i seks konsoliderte museumssiidaer. Dette er bekreftet av Sametingets plenum i saken «Prinsipper for Sametingets museumspolitik (2020)». Følgende museer fikk direkte tilskudd over denne ordningen i 2025: Árran julevsáme guovdásj / Árran lulesamisk senter, Saemien Sijte, RiddoDuottarMuseat, Deanu ja Várjjat museasiida / Tana og Varanger museumssiida, Várdobáiki sámi guovddáš / Várdobáiki samisk senter og Davvi álbmogiid guovddáš / Senter for nordlige folk.

Nasjonaljubileet 2030

I 2030 er det tusen år siden slaget på Stiklestad. Slaget anses som en milepæl for fremveksten av Norge. Kristningen og riksdannelsen ses på som to sentrale prosesser. Det er etablert en nasjonal komite for nasjonaljubileet 2030, og Sametinget er representert i komiteen for å sikre samiske perspektiver i markeringen av nasjonaljubileet.

2027 er pekt ut som et markeringsår for samisk tilstedeværelse i Norge, med tittelen Tilhørighet. Stiftelsen Saemien Sijte har begynt på et arbeid med markering av 2027 og 2030.

Samisk museumslag

Sametinget styrket det faglige koordineringsarbeidet mellom de samiske museene i regi av Samisk museumslag. Fra 2024 har Saemien Sijte hatt ansvar for koordineringsarbeidet. Sametinget ga i den forbindelse en ekstra bevilgning til Saemien Sijte i 2024 på 900 000 kroner til drift og utvikling av Samisk museumslag, og bevilgningen ble videreført i 2025. Det er ansatt en koordinator. I 2025 er det gjennomført flere faglige arrangementer, som har styrket samarbeidet mellom de samiske museene, og som danner et godt grunnlag for et videre faglig samarbeid i årene fremover.

Dávvirat Duiskkas

I prosjektet Dávvirat Duiskkas, som betyr «gjenstander i Tyskland», samarbeider tyske og samiske museer om kartlegging og kunnskapsutveksling om samiske gjenstander i tyske samlinger. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med Samisk museumslag, og Norges museumsforbund har det administrative ansvaret.

I løpet av de fem første årene av prosjektet Dávvirat Duiskkas er det kartlagt en rekke samiske gjenstander i tyske museer. Dette gjelder også seremonielle gjenstander. Det er etablert et godt faglig samarbeid mellom samiske og tyske museer, som vil danne et godt grunnlag for et videre samarbeid om nærmere undersøkelser av gjenstandenes opprinnelige tilhørighet, og hva som bør skje videre med samlingene. Den første delen av prosjektet er i en avsluttende fase, og det vil bli utarbeidet en rapport og gjennomført en konferanse i mars 2026. Prosjektet vil bli videreført i 2026 og 2027.

Árran julevsáme guovdásj AS

Árran julevsáme guovdásj / Árran lulesamisk senter fikk i 2025 en varig økning til forvaltning og formidling av kunstsamlingen til Hans Ragnar Mathisen og øvrig arbeid ved museet for å styrke dokumentasjon, forvaltning og formidling av lulesamisk kulturarv. Árran har kommet i gang med arbeidet med forvaltning av kunstsamlingen og har gjennomført HMS-tiltak i forvaltningen av Bååstede-samlingen. Árran legger vekt på formidling av lule- og pitesamisk kulturarv samt et dokumentasjons- og forskningsprosjekt.

Saemien Sijte

Som en følge av det nye museumsbygget opplever Saemien Sijte mye oppmerksomhet og stor pågang av besøkende. Saemien Sijte fikk i Sametingets reviderte budsjett for 2025 en økning på 900 000 kroner til å øke bemanningen, ivareta utstillingen og ta seg av økningen i besøkende. Saemien Sijte har i 2025 fått en tilbakeføring av en tjårvie-buste (hornskje) fra Sámi Museum Siida i Finland. Saemien Sijte arbeider med å videreutvikle hovedutstillingen og har hatt flere midlertidige utstillinger. Saemien Sijte samarbeider med NTNU om forskningsprosjekter.

Saemien Sijte har det administrative ansvaret for koordinatorstillingen til Samisk museumslag og arbeider også med en markering av det samiske markeringsåret 2027, som vil være en del av nasjonaljubileet 2030.

RiddoDuottarMuseat

RiddoDuottarMuseat er en sentral arena for forvaltning og formidling av samisk kunst. Samisk kunstmuseum skal bygges som en del av De Samiske Samlinger i Karasjok og vil være en del av museumssiidaen RiddoDuottarMuseat. Det nye museumsbygget skal inneholde både et nytt kunstmuseum og de samiske samlingene. Stortinget har bevilget de nødvendige rammene for dette arbeidet og fulgte opp

med 10 millioner kroner i statsbudsjettet for 2025. Som forvaltningsansvarlig for de samiske museene er Sametinget en sentral premissgiver i byggeprosessen, i samarbeid med museet og Kultur- og likestillingsdepartementet.

Bevilgningen til RiddoDuottarMuseat ble økt med 3,5 millioner kroner i Sametingets reviderte budsjett i mars 2025. Bevilgningen skulle dekke utgifter til flytteprosessen, til leie av midlertidige lokaler under byggeprosessen og til å styrke fagressurser på kunstmagasinet som forberedelse til et nytt kunstmuseum.

Deanu ja Várjjat Museasiida / Tana og Varanger museumssiida

Sametingets plenum behandlet i sak 042/24 konseptvalg for nye lokaler til Saviomusea. Som en oppfølging av vedtaket som ble gjort i saken, ble det inngått en avtale med Statsbygg om å gjennomføre en avklaringsfase for et nytt bygg. Avklaringsfasen ble ferdig høsten 2025. (Se ytterligere informasjon under kapittel 5.4.15.)

Bevilgningen til Tana og Varanger museumssiida ble i 2025 økt med 2 millioner kroner. Økningen har blant annet bidratt til å styrke arbeidet med skoltesamisk språk og kultur, å styrke arbeidet med bygningsvern og fartøyvern samt å styrke videre arbeid med mulig ombygging ved Varanger Samiske museum slik at det kan ivareta Losoa-samlingen og Bååstede-gjenstander.

Tana og Varanger museumssiida og Deanu Gielda / Tana kommune er i 2025 blitt enige om en ny driftsavtale.

Várdobáiki sámi guovddáš / Várdobáiki samisk senter

Sametinget har forvaltningsansvaret for de samiske museene og er blant annet hovedfinansør av Várdobáiki samisk senter. Sametinget bevilger direktetilskudd som finansierer senterets driftsutgifter, inkludert finansielle kostnader.

Várdobáiki samisk senter fikk i Sametingets reviderte budsjett i mars 2025 en økning på 1 million kroner. Økningen har bidratt til å videreutvikle basisutstillingen «Hilla – min muitalusak» og arbeid med bygningsvern.

Várdobáiki arbeider med formidling av samisk kulturhistorie i regionen og med tilbakeføringsprosjekter.

Sametinget hadde tidligere gitt en lånegaranti til Várdobáiki samisk senter. Denne garantien er nå slettet, og saken er avsluttet.

Davvi álbmogiid guovddáš / Senter for nordlige folk

Senter for nordlige folk fikk en økning i bevilgningen for 2025 på 1,083 millioner kroner til å styrke driften. I tillegg fikk senteret en økning på 1 million kroner i Sametingets reviderte budsjett i mars 2025. Økningen har bidratt til å styrke fagressursene på museet og til å videreutvikle en strategiplan, styrke det faglige arbeidet og utbedre magasinet.

Senter for nordlige folk har åpnet en utstilling som hedrer duojár, tradisjons- og kunsthåndverker Håvard Larsen. Utstillingen viser et utvalg av Larsens verker gjennom 40 år og er en del av et større prosjekt som dokumenterer hans liv og virke som duojár. Prosjektet er gjennomført med støtte fra Kulturrådet og Sametinget.

Senter for nordlige folk arbeider med sjøsamiske mattradisjoner. I samarbeid med Olmmáivakki skuvla / Manndalen skole og Universitetet i Tromsø har senteret gjennomført prosjektet «Máhttut», som dokumenterer sjøsamiske mattradisjoner.

Utover det er museet mer enn et utstillingsrom – her tilbys kino, teater, konserter, foredrag og utstillinger som formidler historie, kunst og samfunnstemaer. Skoleopplegg med praktiske aktiviteter gir engasjerende læring, og i 2025 har mange elev- og studentgrupper besøkt museet.

Sametinget har en eierandel i Árran julevsáme guovddáš AS på 49 %, Davvi álbmogiid guovddáš/Senter for Nordlige folk/ AS på 30 %, Várdobáiki sámi guovddáš på 48,3 % (jamfør DEL 6 Årsregnskapet, note 9).

5.4.8 Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner:

- Samiske kulturhus og kulturinstitusjoner er attraktive møteplasser og arena for samisk kunst- og kulturformidling.

Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner er av ulik størrelse, og de har varierende grad av aktiviteter og faglig virksomhet. De skal likevel jobbe etter samfunnsoppdraget som er skissert i vedtektene deres. De skal tilby et variert tilbud innen samisk kultur og kulturhistorie i et lokalt og regionalt perspektiv. Videre skal de ha regelmessige åpningstider og arrangere ulike arrangementer, kurs og prosjekter, og de skal ha dialog med befolkningen om aktivitetstilbudene.

Følgende samiske kulturhus fikk tilskudd over ordningen i 2025: Mearrasiida, Sijti Jarng, Sállto bidumsáme guovdátj, Sámi viessu Oslo/Samisk hus i Oslo, Lásságámmi, Dállågådden i Tollådal, Lavgu AS, Sjeltie, Sjøsamisk tun, Aajege Saemien gieles & maahoejarng, Samisk hus i Tromsø, Máze Giilesearvi og Bieggaviessu.

Samisk Hus Tromsø – Romssa Sámi Viessu AS

Samisk Hus Tromsø – Romssa Sámi Viessu AS ble stiftet 16. februar 2023 av Sametinget, Tromsø kommune og Troms og Finnmark fylkeskommune, og det hadde sin offisielle åpning i juni 2024.

Lásságámmi

Stiftelsens store prosjekt med oppgradering av boligen har fortsatt i 2025. Alle tildelte opphold i boligen er gjennomført, og Lásságámmi har behandlet et stort antall søknader for kommende år.

Dállågådden

En av de minste samiske institusjonene som får tilskudd over Sametingets budsjett, er Dállågådden i Tollådalen, Nordland. Institusjonen, som drives av ekteparet Toril og Knut Sivertsen, har i 2025 opprettholdt stor aktivitet, som strekker seg fra dokumentasjon av pitesamiske kultur til opplæring av samiske duodjiaktiviteter.

26. september 2025 ble Toril og Knut Sivertsen tildelt Kongens Fortjenstmedalje for sitt mangeårige arbeid med å dokumentere, bevare og formidle pitesamisk kultur. Medaljen er en av de høyeste utmerkelsene i Norge og gis til personer som har gjort en særlig fortjenstfull innsats for samfunnet. Gjennom flere tiår har ekteparet Sivertsen arbeidet utrettelig for å løfte frem pitesamisk språk, pitesamiske tradisjoner og pitesamisk historie. Deres innsats har vært avgjørende for å synliggjøre og revitalisere en kultur som lenge sto i fare for å forsvinne.

Máze gilisearvi – Golle Máze

Det er stiftet et eget selskap under navnet Golle Máze AS. Arbeidet med forprosjektet for dokumentasjonssenteret ble påbegynt i 2024. I 2025 har de arbeidet med planlegging og tilrettelegging for videre prosesser i forprosjektet for The Golle Máze. De har etablert et samarbeid med Árvu om visuell identitet og kommunikasjon og med Code og Norconsult om byggets utforming og tekniske løsninger. Prosjektet har fått støtte fra Fritt Ord, Statkraft og Finnmark fylkeskommune, og det har vært jevnlig statusmøter med Sametinget. De har også utviklet en strategi for å etablere The Golle Máze som et nasjonalt senter for dialog og forsoning, med fokus på samisk politisk historie og urfolksskunnskap. Arbeidet med kommunikasjon og forankring fortsetter i 2026.

Sametinget har en eierandel i Sámi Viessu Oslo AS på 49 % og Samisk hus i Tromsø AS på 33,3 %, (jmfør DEL 6 Årsregnskapet, note 9).

5.4.9 Institusjonsutvikling – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
32201 Institusjonsutvikling - søkerbasert tilskudd	2 819 072	2 000 000	2 000 000	-819 072
Sum	2 819 072	2 000 000	2 000 000	-819 072

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
32201 Institusjonsutvikling - søkerbasert tilskudd	2 621 572	-197 500	2 819 072
Sum	2 621 572	-197 500	2 819 072

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
17	13	2	2

Mål for tilskuddsordningen – Institusjonsutvikling:

- Samiske kulturinstitusjoner som har faglig fornying og institusjonell utvikling.

På grunn av stor søknadsmengde ble det omdisponert 500 000 kroner til denne posten.

5.4.10 Skoltesamisk kulturår – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Sette søkelyset på skoltesamisk kultur og historie i forbindelse med grensetrekningen mellom Norge og Finland og Russland i 1826

Kulturåret 2026 skal ha legge hovedvekten på skoltesamisk kultur i Sør-Varanger på norsk side, samt og i Anár/Enare kommune på finsk side. Planen er at det skal være en rekke med forskjellige aktiviteter og arrangementer gjennom året.

Sametinget har god kontakt og dialog med Sør-Varanger kommune og Inari kommune. Det er inngått avtale med Arvil OY for å bistå i arbeidet.

5.4.11 Kartlegging og vern av immateriell kulturarv – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Målet med prosjektet er å utforme en interreg-søknad for et treårig hovedprosjekt om immateriell kulturarv.

Forprosjektet «Kartlegging, forvaltning og vern av immateriell kulturarv» har vært gjennomført i 2024 og 2025. Målet for prosjektet har vært å etablere en samlet grenseoverskridende samisk strategi for forvaltning av immateriell samisk kulturarv og tradisjonell kunnskap i tråd med internasjonale konvensjoner, som UNESCO-konvensjonen om vern av immateriell kulturarv. Det er satt ned en prosjektgruppe som består av representanter fra alle de tre sametingene. Samisk parlamentarisk råd ønsket i sin handlingsplan å jobbe for å utforme en felles samisk tilnærming for forvaltning av samisk kulturarv og tradisjonell kunnskap, basert på behovene og metodene for å beskytte den. Strategien tar sikte på å utvikle bærekraftig og etisk bruk av samisk kulturarv med vekt på beskyttelse mot kulturell misbruk. Prosjektaktivitetene har inkludert å samle innsikt fra tidligere prosesser og vedtak i sametingene, en studietur til Grønland og utarbeiding av en søknad om et treårig Interreg Aurora-hovedprosjekt.

Studieturen til Grønland ga innsikt i Grønlands erfaringer med tilsvarende arbeid, med arbeidet med digital listeføring/inventory og med innskrivingen av elementer (trommedans og -sang) på en representativ liste under UNESCO-konvensjonen om vern av immateriell kulturarv.

Sametinget i Norge engasjerte konsultentselskapet Árvil til å bistå sametingene i søknadsprosesser, i å samle innsikt fra tidligere initiativer, prosesser og vedtak hos sametingene, og til gjennomføring av studietur til Grønland.

5.4.12 Arbeidsgruppe for å etablere et institusjonelt hjem for vuelie/luohti/vuolle - prosjekt

Mål med prosjektet:

- Jobbe fram et grunnlag for institusjonelt hjem for vuelie/luohti/vuolle.

Sametinget fikk i 2018 utarbeidet en rapport med redegjørelser og anbefalinger om hva et institusjonelt hjem eller senter for joik kunne inneholde, og hvilken organisasjonsform det kunne ha. Rapporten kom blant annet med en anbefaling om hvilken organisasjonsform som skal være med i en slik organisering.

Sametinget satte av 300 000 kroner i det reviderte budsjettet i 2024 til å nedsette en arbeidsgruppe som skulle arbeide med oppfølgingen av rapporten fra 2018. Dette ble også fulgt opp med en bevilgning i Sametingets budsjett 2025 med 300 000 kroner til arbeidsgruppen.

I 2025 ble Várdu AS gitt oppdraget til å oppdatere rapporten fra 2018 etter en begrenset anbudsrunde. Hovedmålet med rapporten var å utarbeide et kunnskapsgrunnlag for den videre prosessen med å etablere en arbeidsgruppe. Arbeidsgruppen skal bidra til å utvikle grunnlaget for en slik institusjon, blant annet arbeide med digitalisering og tilgjengeliggjøring av joikearkiv. Sametinget fikk overlevert denne rapporten i april 2025. Det er oppnevnt en ekstern arbeidsgruppe som skal foreslå tiltak for å følge opp rapporten fra 2025. Arbeidsgruppen har startet sitt arbeid i 2025, og forslag til en tiltaksplan er planlagt ferdigstilt i første kvartal 2026.

Fordi det var avsatt midler fra 2024 til 2025 for oppdatering av rapporten, og fordi arbeidsgruppens arbeid først startet i slutten av 2025 ble det omdisponert 200 000 fra posten i 2025 til andre tiltak.

5.4.13 Oppbygging av nye institusjoner i Sápmi – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Et større mangfold blant samiske institusjoner

Det er stort behov for å utvikle samiske institusjoner både geografisk og innenfor ulike fagområder. Ved å kartlegge geografiske og faglige områder der det mangler institusjoner i dag, skal prosjektet utarbeide kriterier for å eventuelt etablere nye institusjoner. Prosjektet skal også identifisere mulige interessenter som kan bidra i arbeidet med å etablere nye institusjoner. Prosjektet er en del av oppfølgingen av SP 37/24 Regional oppfølging av sannhets- og forsoningskommisjonens rapport.

Prosjektet er ikke fulgt opp i 2025 på grunn av manglende kapasitet. Av den grunn er hele beløpet på 1 500 000 kroner omdisponert til andre poster.

5.4.14 Saami Council Headquarters – direkte tilskudd

Mål med direkte tilskuddet:

- Gjennomføre KulturSápmi.

KulturSápmi 2025 i Kautokeino samlet samiske kultur- og kunstaktører, forskere og beslutningstakere fra Norge, Sverige, Finland og internasjonalt. Gjennom tre dager ble det satt søkelys på identitet, kulturpolitikk, etiske rammer, minoritetsstress, etnisk distribusjon og offentlig synlighet. Arenaen bidro også til samarbeid på tvers av sektorer, med et sterkt bidrag fra både forskning og kunst- og kulturfond.

På åpningsdagen tirsdag ble samiske stemmer i offentligheten diskutert. Hvordan synlighet og påvirkning kan økes, var hovedtemaet. I tillegg sto kunst og kultur som identitetsbærere og nettverksbygging og samarbeid sentralt. Panelet drøftet hvordan politiske rammeverk i Norge, Sverige og Finland påvirker samisk kunstnerisk praksis, og om det finnes felles kulturpolitiske interesser som kan støtte en felles samisk infrastruktur. Konferansen satte ellers distribusjon av tekst og medier i tillegg til minoritetsstress og etiske utfordringer på dagsordenen.

Det er omdisponert 500 000 kroner til Saami Council Headquarters. Som beskrevet under kapittel 4.4.2 Samisk mat – prosjekt var det behov for å styrke Samerådet slik at de har ressurser til å følge prosessen med et nytt varemerke for samisk mat.

5.4.15 Nye lokaler til Saviomuseet – prosjekt

Målet med prosjektet:

- Realisere nye lokaler til Saviomuseet som tilfredsstiller museets behov.

Prosjektet kom inn på Sametingets budsjett i Sametingets reviderte budsjett i juni 2025. Arbeidet følger plenumsvedtaket i sak 042/24 om konseptvalg for nye lokaler til Saviomuseet. Sametingets plenum valgte alternativ 3B, som innebærer tilpasning av det eksisterende bygget med et mulig tilbygg. Statsbygg har ferdigstilt en vurdering av mulige løsninger for bygningen med tilhørende kostnader for utbygging og tilpasning av Tollboden til et nytt Saviomuseum. Det er planlagt å fremme en egen sak for Sametingets plenum i 2026 om utbyggingen.

Prosjektet har blitt dyrere enn forventet, og av den grunn er det omdisponert 854 000 kroner til prosjektet i 2025.

5.5 Samisk litteratur

Mål for innsatsområdet:

- Kvalitativ samisk litteratur utgis, formidles aktivt og gjøres tilgjengelig.

Sametinget har i 2025 styrket arbeidet med å sikre utvikling, utgivelse og tilgjengelighet av samisk litteratur gjennom både strukturelle tiltak og målrettede ordninger. Sametingets bibliotek har videreført rollen som den mest komplette samlingen av samisk litteratur, med stabilt utlån både til studenter og gjennom fjernlån til andre bibliotek. Biblioteket har samtidig økt formidlingsaktiviteten gjennom arrangementer og de årlige samiske litteraturdagene, som bidrar til å synliggjøre samiske forfattere og språk. Som en oppfølging av sannhets- og forsoningskommisjonens rapport har Sametinget sammen med Kulturrådet utarbeidet et forslag til en egen nasjonal innkjøpsordning for samisk litteratur – et viktig tiltak for å sikre bedre rammer og distribusjon, selv om dette ikke ble prioritert i regjeringens budsjett for 2026.

Parallelt har Sametinget styrket den samiske litteratursektoren gjennom målrettede tilskuddsordninger. Direktetilskuddet til de samiske forlagene har bidratt til et høyt antall utgivelser på alle de samiske språkene, inkludert e-bøker og lydbøker. Ordningen fikk økte midler i 2025, noe som har stimulert både produksjon og tilgjengeliggjøring. Samisk litteratursenter og bokbussene har videreført et omfattende formidlingsarbeid, med mange arrangementer og et bredt samarbeid med forfattere, bibliotek og språksentre. Sametinget har også videreutviklet regionale formidlingssamarbeider, som avtalen med Troms fylkeskommune, og har gjennomført språkstimulerende tiltak som Loga munnje! Samlet har dette styrket både produksjon, formidling og tilgang til samisk litteratur, og det har bidratt til at flere samiske språk og forfatterstemmer når ut til lesere i hele Sápmi og utover.

5.5.1 Samletabell – Samisk litteratur

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Tilskudd til utvikling og fremming av samisk litteratur - direkte tilskudd	14 152 000	14 152 000	0
32301 Prosjektstøtte til samisk litteratur - søkerbasert tilskudd	2 095 748	2 850 000	754 252
Formidling av litteratur - direkte tilskudd	3 080 000	3 080 000	0
34501 Samiske litteraturdager - konferanse	255 050	300 000	44 950
31102 Styrke formidling i nordsamisk område - direkte tilskudd til Troms fylkeskommune	300 000	300 000	0
33701 Loga munnje! Les for meg! - prosjekt	460 115	600 000	139 885
Sum	20 342 913	21 282 000	939 087

Sametingets bibliotek

Sametingets bibliotek skal ha den mest komplette samlingen av samisk litteratur og annet materiale på samiske språk og om samiske forhold uansett språk. Samlingen skal være tilgjengelig og kjent for både andre bibliotek og enkeltlånere. Sametingets bibliotek samarbeider med andre bibliotek og institusjoner for å utvikle og formidle samisk litteratur. Biblioteket kjøper inn flere eksemplarer av bøker, slik at andre bibliotek kan låne en samling av bøker for å låne ut til sine brukere, et depotutlån.

Utlånet til biblioteket er stabilt. Mye blir lånt ut til andre bibliotek via fjernlån, og i tillegg har biblioteket mange studenter som lånere..

Litteraturformidling er å synliggjøre samiske forfattere og litteratur, i samfunnet generelt, og i det samiske samfunnet spesielt. Sametingets bibliotek har i løpet av året hatt flere arrangementer og satt i gang flere formidlings tiltak. Årlig arrangeres samiske litteraturdager.

Innkjøpsordning for samisk litteratur

I Sametingets behandling av sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, sak 24/68, er det følgende sitert på side 19 under Pilar 3: Kultur og kulturminner: «Samiskspråklige forfattere har i rapporten påpekt manglende støtte gjennom innkjøpsordningen hos Kulturrådet som en stor utfordring da ordningen bare støtter opp om litteratur skrevet på norsk. Sametinget vurderer at innkjøpsordningen også burde omfatte litteratur skrevet på samisk, og ikke bare oversettelser av samisk litteratur til norsk»

Som en oppfølging av dette har Sametinget og Kulturrådet utarbeidet et forslag til en egen innkjøpsordning for samisk litteratur. Ordningen er tenkt å omfatte litteratur utgitt på alle de samiske språkene og gi innkjøp og distribusjon både til folkebibliotekene og til skolene på Kulturrådets skolebibliotekordning. Kulturrådet hadde i sitt budsjettinnspill til statsbudsjettet for 2026 bedt om 15 millioner kroner til innkjøpsordningen. Sametinget har fulgt opp saken i 2025 med regjeringen, men regjeringen har ikke prioritert dette i statsbudsjettet for 2026.

5.5.2 Utvikling og fremming av samisk litteratur – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Utvikling og fremming av samisk litteratur:

- Samisk litteratur utvikles, produseres og formidles.

Direktetilskuddsordningen til fem samiske forlag ble satt i gang i 2018 som en treårig forsøksordning. Målet er å gi forlagene et større ansvar og en forutsigbarhet i arbeidet med å gi ut samisk skjønn- og faglitteratur.

Ordningen ble permanent fra 2025 med direkte tilskudd til de samiske forlagene, og den har som mål å stimulere til utgivelse av flere bøker på samisk, på alle de samiske språkene. Disse utgivelsene skal også gjøres tilgjengelige i e-bok- og lydbokformat.

Alle postene fikk en økning i Sametingets reviderte budsjett i mars 2025 på 250 000 kroner.

Davvi Girji AS har publisert femten titler, derav tre e-bøker, ČállidLágádus har publisert femten titler, derav fire e-bøker, Idut har publisert åtte titler, derav én e-bok og én lydbok, ABC-Company E-skuvla AS har publisert én tittel, både som trykt bok og som e-bok, og DAT AS har publisert seks titler, derav to lydbøker.

5.5.3 Prosjektstøtte til samisk litteratur – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
32301 Prosjektstøtte til samisk litteratur - søkerbasert tilskudd	2 095 748	2 850 000	2 850 000	754 252
Sum	2 095 748	2 850 000	2 850 000	754 252

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
32301 Prosjektstøtte til samisk litteratur - søkerbasert tilskudd	2 348 248	252 500	2 095 748
Sum	2 348 248	252 500	2 095 748

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
14	13	0	1

Mål for tilskuddsordningen – Prosjektstøtte til samisk litteratur – søkerbasert tilskudd:

- Samisk litteratur som er tilgjengelig på samisk.

På bakgrunn av omdisponeringer og færre søknader enn forventet ble det er omdisponert 700 000 kroner fra denne posten til andre poster.

5.5.4 Formidling av samisk litteratur – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Formidling av samisk litteratur:

- Samisk litteratur er tilgjengelig og kjent for brukerne.

Samisk litteratursenter har en viktig funksjon i formidlingen av samisk litteratur. Formidling og promotering skjer i samarbeid med forfattere, forlag, forfatterorganisasjoner, bibliotek, språksentre, skoler og andre. Samisk litteratursenter har hatt 20 arrangementer i 2025.

De følgende fikk direkte tilskudd over denne ordningen i 2025: bokbussene i Kautokeino, Tana/Nesseby, Kåfjord og Sør-Troms og i sørsamisk område. I tillegg får Samisk litteratursenter AS tilskudd over ordningen.

Bokbussen for sørsamisk område i Trøndelag og Engerdal er vedtatt avviklet, etter vedtak i Trøndelag fylkeskommune. Vedtaket ble gjort den 17. september 2025 i hovedutvalg for kultur i fylkeskommunen. Sametinget avslutter støtteordningen for den aktuelle bokbussen..

5.5.5 Samiske litteraturdager – konferanse

Sametinget arrangerer årlig samiske litteraturdager. De samiske litteraturdagene er et godt etablert arrangement i det samiske litteratur- og forfattermiljøet, og arrangementet har stor deltakerinteresse.

Litteraturdagene ble arrangert over to dager i Karasjok i oktober 2025.

5.5.6 Styrke formidling i nordsamisk område – direkte tilskudd til Troms fylkeskommune

Mål for tilskuddet:

- Sametinget og Troms fylkeskommune samarbeider om formidling av samisk litteratur.

Troms og Finnmark fylkeskommune og Sametinget har etablert et samarbeid om formidling av samisk litteraturformidling i nordsamisk område. Samarbeidsområder knyttes til en egen samarbeidsavtale. Omkring 25 % av fylkeskommunens samiske bibliotekjeneste vil gå til samarbeidet.

5.5.7 Loga munnje! Les for meg! – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Å motivere til økt leselyst og styrke interessen for litteratur

Loga munnje!-prosjektet er et språkstimulerende tiltak, der samiske foreldre oppmuntres til å lese sammen med barna fra de er helt små.

I 2025 brukte ikke prosjektet alle midlene som var satt av på budsjettposten, og av den grunn er det blitt omdisponert 300 000 kroner fra denne posten til andre poster.

5.6 Samiske medier

Mål for innsatsområdet:

- Et mangfold av samiske medier som synliggjør samisk språk, kultur og samfunnsliv.

I 2025 har Sametinget arbeidet med strukturer som bygger produksjonskapasitet, språkbruk og synlighet. Permanente tilskudd til samiske medier har resultert i et høyt antall nye utgivelser på flere samiske språk. Samlet styrker dette mediemangfoldet og sikrer at samisk språk, samisk kultur og samfunnsliv får større plass i offentligheten.

5.6.1 Samletabell – samiske medier

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Samiske medier - direkte tilskudd	6 129 000	6 129 000	0
Sum	6 129 000	6 129 000	0

Forskrift om tilskudd til samiske avviser

Sametinget har hatt konsultasjon med Kultur- og likestillingsdepartementet i forbindelse med revideringen av forskrift om tilskudd til samiske avviser. Partene ble enige i konsultasjonen om innholdet i forskriften. Sametinget har understreket at det ønsker et bredt mediemangfold og forutsigbarhet for aktører, og at budsjettrammen for ordningen bør styrkes dersom endringer i forskriften går ut over støtten til de samiske avisene som i dag får støtte over ordningen.

5.6.2 Samiske medier – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Samiske medier:

- Samiske medier som skaper samfunnsengasjement.

Medier er en viktig del av samfunnet og samfunnsdebatten. For Sametinget er det viktig at samisk språk, kunst og kultur er tilgjengelig i ulike medier og på ulike plattformer, og at det produseres og formidles med høy kvalitet.

Følgende medier dikk direkte tilskudd over denne ordningen i 2025: Nuorttanaste, Ungdomsmagasinet Š, Sámis, Daerpies Dierie / Sørsamisk kirkeblad, Bårjås, Guovdageainnu Lagasradio, NuorajTV og Bamsebladet.

De samiske mediene har i 2025 hatt rundt 80 utgivelser. I tillegg produseres det radiosendinger, podkaster og nett-TV som er godt tatt imot av publikum.

5.7 Samisk idrett

Mål for innsatsområdet:

- Et mangfold av idrettsaktiviteter.

For få til et mangfold av idrettsaktiviteter er samarbeid med Sámi Valáštallan Lihttu (SVL), med sine særforbund, og lokale lag og foreninger viktig. Det viktigste virkemiddelet i dette arbeidet er idrettsavtalen som Sametinget har inngått med SVL. Avtalen skal sikre at de samiske idrettene har ressurser og kompetanse til å legge til rette for et bredt spekter av idrettsaktiviteter lokalt og til å delta i og utvikle arenaer i allsamisk sammenheng. I tillegg skal de ha mulighet til å utvikle samarbeid med andre urfolk og folk fra andre arktiske områder. I et folkehelseperspektiv er det også viktig å tilrettelegge idrettsaktiviteter.

5.7.1 Samletabell – Samisk idrett

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Samisk idrett - direkte tilskudd	5 683 000	5 683 000	0
34701 Kultur- og idrettsstipend	100 000	200 000	100 000
Sum	5 783 000	5 883 000	100 000

Partnerskapsavtalen mellom Sametinget og Ski-VM 2025

Partnerskapsavtalen var et fundament og en forankring for arbeidet med å synliggjøre samisk kultur under Ski-VM 2025 i Trondheim. Sametinget hadde innvilget 200 000 kroner til dette formålet.

5.7.2 Samisk idrett – direkte tilskudd

Mål med tilskuddsordningen – samisk idrett:

- Samisk idrett har et mangfold av idrettsaktiviteter.

I 2022 ble det etablert et avtaleinstitutt med Sámi Valáštallan Lihttu. Avtalen skal være en arena for å fremme og drøfte generelle idrettspolitiske tiltak og utfordringer.

Sametinget og Sámi Valáštallan Lihttu har i 2025 forhandlet om idrettsavtalen for 2026. Sametingets plenum behandlet saken om idrettsavtalen 2026 i sak 55/25 i desember 2025.

Partene ble enige om en økning på 600 000 kroner. Økningen utgjør 10,56 %.

5.7.3 Kultur- og idrettsstipend – stipend

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
34701 Kultur- og idrettsstipend	100 000	200 000	100 000
Sum	100 000	200 000	100 000

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
25	4	18	3

Mål med stipendet – Kultur- og idrettsstipend:

- Motivere unge kultur- og idrettsutøvere til videre satsing.

Sametingets kultur- og idrettsstipend skal motivere samisk ungdom til å engasjere seg innenfor kunst, kultur og idrett. Sametinget deler ut fire stipender årlig til ungdom som engasjerer seg innenfor musikk, kunst, kultur og idrett. I desember tildelte Sametinget idrettsstipender til to unge samiske idrettsutøvere og kulturstipender til to unge samiske kulturutøvere.

6 Kulturminnevern

Samfunnsmål:

- Samiske kulturminner er viktige kilder til kunnskap om vår kulturhistorie og legger premisser for all planlegging og alle inngrep.

Samiske kulturminner er synlige spor etter hvordan forfedrene våre brukte og var til stede i landskapet. De formidler kunnskap om livsvilkår, overlevelsesstrategier, ressursbruk, trosforestillinger og tilpasninger til landskapet. Dette landskapet formidler kunnskap om rike ressurser og langvarig bosetting. Deler av den tradisjonelle kunnskapen er fortsatt i aktiv bruk i samiske samfunn, parallelt med nye kunnskaper. Sikring av kulturminner og kunnskapsformidling om dem er viktig for å videreføre samisk kulturarv i fremtiden. Kunnskap om landskaps- og ressurstilpasning, som er nedfelt i samiske kulturmiljøer, har verdi langt utenfor samiske samfunn. Klimaendringene har konsekvenser for samiske kulturminner, siden gjengroing av landskap blant annet innebærer at arkeologiske kulturminner som ikke er kartfestet og dokumentert, blir mindre synlige. I tillegg utgjør økende nedbørsmengder en trussel mot fredede samiske bygninger.

Sametinget har gjennomført flere prosjekter og tiltak i ulike deler av Sápmi for å dokumentere, forvalte, sette i stand, tilrettelegge og formidle den samiske kulturarven. Sametinget har samarbeidet med relevante instanser som Riksantikvaren, fylkeskommuner, kommuner, museer, universiteter og lokale aktører. Målet er å styrke og synliggjøre den samiske kulturarven. Her kan det blant annet nevnes prosjekter som Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA) og Sametingets egne tilretteleggingsprosjekter av samiske kulturminner.

Áimmahuššan – Sametingsmelding om samisk kulturminnevern (2021) viser mangfoldet av samiske kulturminner i Sápmi. Den gir retning for arbeidet med kulturminner i Sametinget og viser betydningen av strategiske satsinger for å nå målene på de ulike områdene av kulturminnefeltet. Meldingen ble revidert av plenum i juni 2025, og Sametinget arbeider med å følge opp strategier som er satt i kulturminnemeldingen. Det er et viktig arbeidsfelt å registrere av samiske kulturminner og bevare dem for å nå samfunnsmålene for Sametinget.

6.1 Innsatsområder – kulturminnevern

Sametingets innsatsområder innenfor kulturminnevern:

- Forvaltning av kulturminner.
- Rammebetingelser for samisk kulturminnevern.
- Tilrettelegging og formidling av den samiske kulturarven.
- Forvaltning av samisk bygnings- og båtarv.
- Forvaltning av samiske levninger.

6.1.1 Virkemidler for innsatsområder – kulturminnevern

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Forvaltning av kulturminner	2 522 881	3 500 000	977 119
Tilrettelegging og formidling av den samiske kulturarven	2 223 412	2 220 000	-3 412
Forvaltning av samisk bygnings- og båtarv	339 483	500 000	160 517
Forvaltning av samiske levninger	1 035 244	1 200 000	164 756
Sum	6 121 020	7 420 000	1 134 224

6.2 Forvaltning av kulturminner

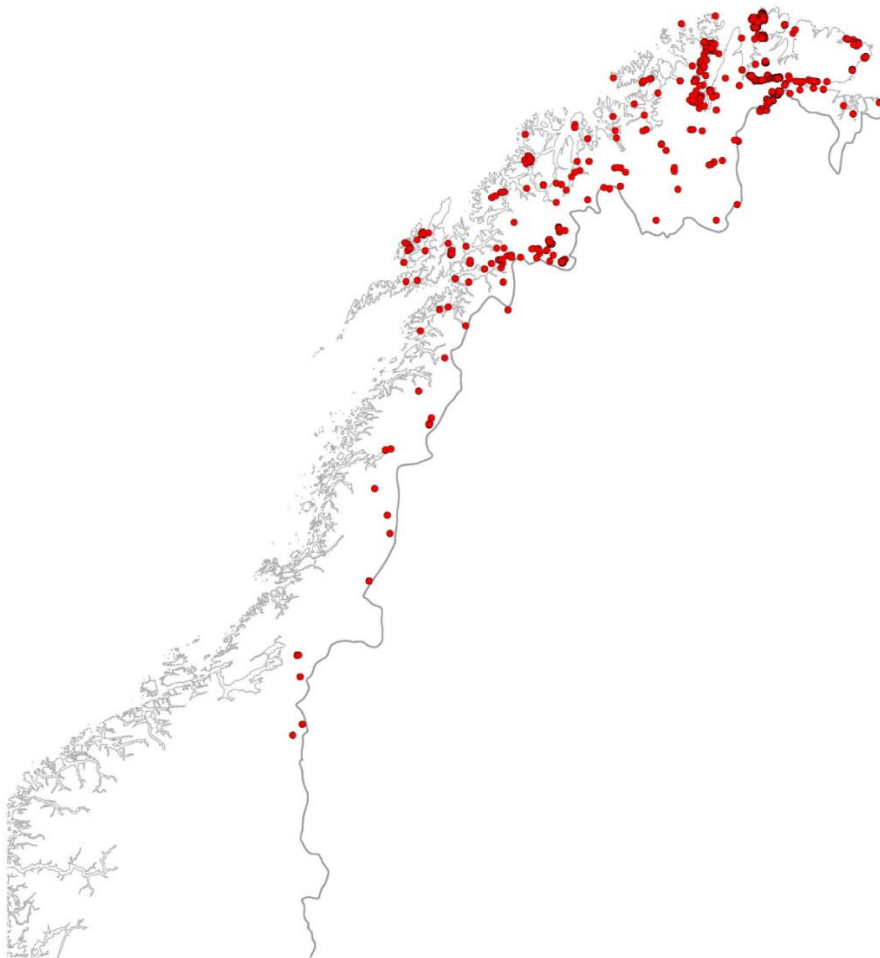
Mål for innsatsområdet:

- Samiske kulturminner forvaltes på grunnlag av egen historie og egne verdier.

Kulturminneloven slår fast at alle samiske kulturminner fra 1917 eller eldre automatisk er fredet. Sametinget, som samenes øverste politiske myndighet, har forvaltningsansvar for samiske kulturminner og legger hovedpremissene for dette arbeidet. Det følger også av folkeretten.

Sametingets arbeid skal føre til at flere samiske kulturminner registreres og settes i stand. Gjennom dette arbeidet styrkes kunnskapen om samisk tradisjon og historie i tillegg til grunnlaget for bevaring og vern av samiske kulturminner. Et godt kunnskapsgrunnlag er avgjørende for at Sametinget kan gi substansielle innspill i arealsaker og saksbehandling etter kulturminneloven og plan- og bygningsloven.

Nye kulturminneregistreringer 2025
Totalt ca. 2200 kulturminner

Arkeologiske automatisk fredede samiske kulturminner er i liten grad registrert, og erfaringer fra registreringsprosjekter viser at potensialet for funn er svært stort i mange områder av Sápmi. Mangelen på kunnskapsgrunnlag og kartfesting av arkeologiske kulturminner er en utfordring i arealsaker. I 2025 har Sametinget gjennomført arkeologiske befaringer og andre kartlegginger som har resultert i om lag 2 200 registreringer i den nasjonale kulturminnedatabasen. I tillegg er det registrert 800 kulturminner som vil bli lagt inn i databasen det første halvåret av 2026.

6.2.1 Samletabell – Forvaltning av kulturminner

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
37001 Samisk kulturminnevern - søkerbasert tilskudd	2 343 358	3 300 000	956 642
Skjøtsels- og formidlingsarbeid på			
38501 Ceavccageadgi/Mortensnes kulturminneområde - prosjekt	168 915	200 000	31 085
37020 Frivilligheten år - Ekstern bevilgning	0	0	0
38801 KULA - Eksterne midler Riksantikvaren	6 975	0	-6 975
386 Skjøtsel og formidling av kulturminner - BARK (Eksterne midler fra Riksantikvaren)	3 633	0	-3 633
Sum	2 522 881	3 500 000	977 119

Kulturminneregistreringer kraftløft Finnmark

I forbindelse med «Kraftløft Finnmark» har Sametinget i feltsesongen 2025 gjennomført kulturminnebefaringer av 420 kV-kraftledningen Lebesby–Seidafjellet som er fullført, og befaringer innenfor fem av de syv konsesjonsområdene for vindkraft: Kjøllefjord, Skjötningberg/Svartnakken, Bjørnviktuva/Nordkyn/Oksefjorden, Reinelva og Skarvberget. § 9-undersøkelsene etter kulturminneloven er fullført for tre av konsesjonsområdene, Kjøllefjord, Skjötningberg/Svartnakken og Laksefjorden, som ble fullført i 2024. Sametinget vil befare og fullføre de resterende av de nevnte områdene, i tillegg til Rubbedalshøgda/Hamnefjell 3, i feltsesongen for 2026. Det pågår etterarbeid utover høsten og vinteren 2025/2026 for disse prosjektene.

Under årets registreringer fant Sametinget i alt 889 kulturminner i forbindelse med kulturminneundersøkelsene av 420kV Lebesby–Seidafjellet, og 519 av disse kulturminnene stammer fra to store skyteskjulanlegg for villreinfangst ved kommunegrensen mellom Tana og Lebesby. De øvrige kulturminnene er i hovedsak relatert til reindrift eller utmarksbruk. I konsesjonsområdet for Bjørnviktuva, Oksefjorden og Nordkyn vindkraftverk registrerte Sametinget 537 kulturminner. Samlet med registreringer fra fylkeskommunen og konsulenter er det i alt påvist rundt 1 050 kulturminner etter villreinfangst, og registreringsarbeidet fortsetter i feltsesongen for 2026.

Bilde: Fangstgjerde i konsesjonsområdet for Bjørnviktuva, Lebesby. Foto: Thor-Andreas Basso, Sametinget

På Skjötningberghalvøya og i konsesjonsområdet for Skjötningberg og Svartnakken vindkraftverk registrerte Sametinget og Finnmark fylkeskommune til sammen 283 kulturminner, og i Kjøllefjord vindkraftverk på Dyfjordhalvøya ble det samlet registrert 309 kulturminner. Også disse var skyteskjulanlegg for villreinfangst på ytterkysten.

Sametinget har hatt dialog med NVE om kulturminnebefaringene av vindkraftsakene i Finnmark og videre feltarbeid for 2026. Befaringsvinduet for disse fjellområdene er normalt sensommeren og høsten, da befaringer må gjøres i perioder uten snø og tele i bakken. I dag er fristen for konsesjonssøknader første november. På bakgrunn av befaringsvinduet har Sametinget foreslått for NVE at fristen flyttes til over nyåret 2027. Dette vil sikre at resultatene av Sametingets § 9-undersøkelser i 2026 kan inngå som kunnskapsgrunnlag i konsekvensutredningene om kulturminner i konsesjonssøknadene. Sametinget har ikke fått tilbakemelding fra NVE på forslaget.

Innsigelse 420 kV Lebesby–Seidafjellet

Sametinget har i sin uttalelse til konsesjonssøknaden for 420 kV Lebesby–Seidafjellet reist innsigelse til transformatorstasjonsplasseringen Seidafjellet (SEI C), fordi den vil være utilbørlig skjemmende for det hellige fjellet Stuorrastivrran. Stasjonen er planlagt på toppen av Seidafjellet, 1 km nord for foten av Stuorrastivrran, som i eldre kilder er omtalt som Styren-alda. Stasjonsplasseringen Seidafjellet (SEI C) vil i tillegg gi en horisontvirkning og være et skjemmende element som stikker seg ut i opplevelsen av Varangerfjord-landskapet. Den berører siktlinjer fra kulturmiljøene Ceavccageadgi/Mortensnes og Ruovdenjunlovta/Gropbakkeengen, som begge inngår i Várjjat siida, som nå er innskrevet på Norges tentative liste over verdensarv. Tiltaket vil forringe landskapskvalitetene og derfor ha negativ innvirkning på prosessen med å få Várjjat siida nominert og innskrevet på UNESCOs verdensarvliste. Sametinget har stilt krav om at det gjøres en tilleggsutredning om samiske helligsteder og Várjjat siida til konsekvensutredningen om temaet kulturminner. Sametinget har så langt ikke fått tilbakemelding på kravet sitt.

Sektoravgiftsundersøkelse Álddesjávri/Altevatnet, Bardu kommune, Troms

Prosjektet er et flerårig, statlig finansiert samarbeidsprosjekt. Sametinget har i år gjennomført det første større arkeologiske feltarbeidet i prosjektet sammen med Norges arktiske universitetsmuseum og Troms fylkeskommune. Sametinget har registrert om lag 70 automatisk fredede kulturminner i reguleringssonen av vannet, altså i det neddemmede området. Ostu i innerenden av vannet har vært det primære undersøkelsesområdet. Det er registrert et stort antall ildsteder, tufter, graver og fangstrelaterte kulturminner. Kulturminnene antas å ha et stort tidsspenn fra eldre steinalder og frem til nyere tid. Det er gjort tidlige dateringer av reindriftsboplasser i området, helt tilbake til 1000-tallet. Det er lokalisert kulturminner som er omtalt i Sametingets intervjuundersøkelse, slik som den såkalte nomadeskolen i Gáicaluokta. Det er også gjort registreringer sammen med Talma sameby av sommerboplassen i ytterenden av vannet. Sametinget fortsetter prosjektsamarbeidet i 2026.

Verdiskapingsprosjektet Kulturarv Nord

Sametinget leder verdiskapingsprosjektet Kulturarv Nord – som er delvis finansiert av tilskuddsmidler fra Riksantikvaren. Prosjektet har i 2025 fått innvilget 7 millioner kroner fra tilskuddsordningen Arktis 2030, noe som sikrer videre drift og utvikling av prosjektet. Målet med prosjektet er å lage gode rammer for etablering av permanente, lokale rådgivningstjenester for eiere, kommunene og andre som forvalter kulturmiljøer og bygninger. Gjennom inspirasjon, veiledning og kurs skal prosjektet hjelpe aktører som eiere, håndverkere, museer og foreninger med å bevare og bruke eldre bygninger og kulturmiljøer og ikke minst bidra til at kulturarven blir en del av folks liv og samfunn. I 2025 har Kulturarv Nord gitt tilbud om gratis befaring og rådgivning for eiere av fredede og verneverdige bygninger i Sør-Troms, og det er gjennomført kurs i blant annet sliping av redskaper, vindusrestaurering og materialuttak. Prosjektet skjer i samarbeid med Troms fylkeskommune, Várdobáiki museum og Sør-Troms museum. Se også prosjektets nettside, www.kulturarvnord.no, for mer informasjon.

Bilde: Kurs i materialuttak: Uttak og bearbeiding av fururøtter til stabbur. Foto: várdobáiki.

Kulturminner i kommunene – KIK

Sametinget følger videre opp og gir innspill til kulturmiljøplanene i kommunene og har mottatt 200 000 kroner fra Riksantikvaren til dette arbeidet. Det er gitt innspill til kulturmiljøplanene i Sørfold, Ørland, Orkland, Målselv, Hadsel, Narvik, Vestvågøy og Sortland kommuner.

6.2.2 Samisk kulturminnevern – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
37001 Samisk kulturminnevern - søkerbasert tilskudd	2 343 358	3 300 000	2 900 000	956 642
Sum	2 343 358	3 300 000	2 900 000	956 642

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
37001 Samisk kulturminnevern - søkerbasert tilskudd	2 534 290	190 932	2 343 358
Sum	2 534 290	190 932	2 343 358

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
22	15	1	6

Mål for tilskuddsordningen – Samisk kulturminnevern:

- Samiske kulturminner med tilhørende tradisjoner synliggjøres gjennom dokumentasjon, formidling og istandsetting.

Det ble gitt to tildelinger i sørsamisk område og fem i pitesamisk område. De resterende tilsagnene ble gitt i nordsamisk område. I de nordligste fylkene rommet tilskuddene et vidt spekter av temaer og geografi, blant annet synliggjøring av samisk kulturarv i Sør-Varanger og registrering av samiske kulturminner i Lofoten. Det ble også gitt midler til prosjekter som styrker kunnskapen om samisk båtarv både i Porsanger og i Salten.

I Sametingets reviderte budsjett i mars 2025 ble det gitt en tilleggsbevilgning til ordningen på 400 000 kroner på bakgrunn av at tilskuddet ikke hadde blitt justert på svært mange år. Tilleggsbevilgningen ble gitt etter at den årlige søknadsfristen i februar var utløpt, og 912 000 kroner ble senere omdisponert til andre poster. Det er ønskelig med flere søknader til tilskuddet, og Sametinget vurderer derfor å gjennomføre to utlysninger i året i stedet for bare én. Det ble omdisponert 912 000 kroner til andre poster.

6.2.3 Skjøtsels- og formidlingsarbeid Ceavccageadgi/Mortensnes kulturminneområde – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Videreutvikle Ceavccageadgi/Mortensnes som kulturminneområde.

Ceavccageadgi/Mortensnes kulturminneområde ble fredet i 1988 og forvaltes av Sametinget. Det ordinære skjøtselsarbeidet i kulturminneområdet gjennomføres av Várjjat Sámi Musea.

Sametinget har vært i dialog og hatt konsultasjoner med Klima- og miljødepartementet om å skrive inn Várjjat siida på Norges tentative liste over verdenskulturarv. Várjjat siida ble skrevet inn på Norges tentative verdensarvliste i september 2025. Berørte reinbeitedistrikter og kommuner i tillegg til Varangerhalvøya nasjonalparkstyre har bekreftet at de slutter seg til at det arbeides med planene om innskriving på verdensarvlista. Departementet har sendt over en «Preliminary Assessment» til UNESCO som ledd i prosessen videre med å få Várjjat siida innskrevet på UNESCOs verdensarvliste. Prosjektet gjennomføres i tråd med prosjektplanen.

6.3 Rammebetingelser for samisk kulturminnevern

Mål for innsatsområdet:

- Sametinget har formell forvaltningsmyndighet for samiske kulturminner etter kulturminneloven.

Áimmahuššan – Sametingsmelding om samisk kulturminnevern

Áimmahuššan – Sametingsmelding om samisk kulturminnevern gir føringer om at Sametinget skal utvikle en omforent metodikk for dokumentasjon av samiske helligsteder med mål om at de skal forvaltes på en helhetlig og forutsigbar måte. Som ledd i oppfølgingen av Áimmahuššan har Sametinget arbeidet videre med å lage oversikter over samiske helligsteder. En revidert utgave av Áimmahuššan ble vedtatt av Sametingets plenum i juni 2025 i sak 028/25.

Regjeringens bevaringsstrategier for kulturmiljøer

To nye bevaringsstrategier ble satt i verk av Klima- og miljødepartementet i januar 2025, og urfolk og nasjonale minoriteter inngår som gjennomgående innsatsområder i begge strategiene. Kulturmiljøer fra reindriftsområder er ført opp som et eget deltema i bevaringsstrategien for landbrukets kulturminner. Sametinget har konsultert og gitt innspill til ytterligere to bevaringsstrategier i 2025: bevaringsstrategien for kulturmiljø i byer og bygder og bevaringsstrategien for kulturmiljø i næringer og industrier.

Kulturmiljøloven

Kulturmiljølovutvalget overleverte NOU 2025: 3 Ny kulturmiljølov til Klima- og miljødepartementet 24. mars 2025. NOU-en foreslår blant annet at Sametingets kulturminnemyndighet skal nedfelles i

kulturmiljøloven. Sametingsrådet har avgitt høringsuttalelse til NOU-en, og Sametinget støtter dette forslaget.

6.4 Tilrettelegging og formidling av den samiske kulturarven

Mål for innsatsområdet:

- Samiske kulturminner er grunnlag for kunnskapsproduksjon om samisk tilstedeværelse og levesett.

Når samiske kulturminner blir mer synlige, fører det til økt kunnskap om samisk historie og levesett. Sametinget arbeider for at formidling av samiske kulturmiljøer skal skje gjennom muntlige og skriftlige fremstillinger og ved tilrettelegging og bruk av kulturminnene. Samiske kulturminner dokumenterer bruk av ressurser og landskap og kan bidra til å styrke samiske lokalsamfunn. Sametinget skal være en premissleverandør i formidlingen av den samiske kulturarven og har som mål å formidle et bredt tematisk og geografisk utvalg.

Riksantikvaren utarbeider registeret Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA). Sametinget har hatt ansvaret for å velge ut de samiske KULA-landskapene. KULA-status kan bidra til at den samiske kulturhistorien i de ulike delene av Sápmi får mer oppmerksomhet, og det er særlig viktig i områder der den samiske historien og tilstedeværelsen har vært underkommunisert. Arbeidet med samiske KULA-områder i Nordland er ferdigstilt. Forslaget til KULA-områder i Trøndelag er på høring.

6.4.1 Samletabell – tilrettelegging og formidling av den samiske kulturarven

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
39102 «Kjent og anerkjent» - satsing på sørsamisk kulturarv - prosjekt	498 226	500 000	1 774
39104 Revitalisering av samiske kulturmiljø i “Fotefar mot nord” - prosjekt	573 803	500 000	-73 803
39201 Skoltebyen - møtested og formidlingsarena for skoltesamisk kulturarv - prosjekt	805 697	870 000	64 303
39002 Kulturminneplaner i kommunene - (Eksterne midler fra Riksantikvaren)	-508	0	-508
39105 Kulturminner som grunnlag for rettigheter til arealer og samisk arealbruk - prosjekt	346 194	350 000	3 806
Sum	2 223 412	2 220 000	-4 428

6.4.2 “Kjent og anerkjent” – satsing på sørsamisk kulturarv – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Gjøre sørsamisk kulturarv kjent og anerkjent

Prosjektet er delt inn i tre tiltaksområder: arkeologi, bygningsvern, og formidling.

For tiltaksområde 1, arkeologi, er det gjennomført en kontrollregistrering av Brisling-databasen med formålet å overføre den til den nasjonale kulturminnedatabasen. Trøndelag fylkeskommune, Innlandet fylkeskommune og Sametinget samarbeider om en revisjon av Regional plan for Røros bergstad og Circumferensen. Planen erstatter den gamle planen fra 2010 og vil blant annet få et tydeligere samisk perspektiv.

For tiltaksområde 2, bygningsvern, er det gjennomført tilstandsregistreringer på samiske bygninger i sørsamisk område.

For tiltaksområde 3, formidling, arbeides det med flere tilretteleggingsprosjekter blant annet i Rana og i Lærdal. Prosjektene gjennomføres i samarbeid med lokale aktører og tar i bruk et bredt spekter av formidlingsformer, som film og fortellinger i tillegg til skilting.

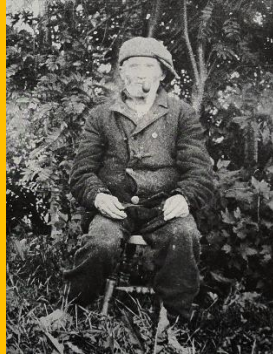
Prosjektet gjennomføres i tråd med prosjektplanen.

Brødrene Edvard Masoni og Johannes Fjellmann

I Rana er det lagt særlig vekt på formidling som handler om brødrene Edvard Masoni og Johannes Fjellmann. Edvard Masoni vokste opp på Rasta i Rana. Han ble misjonær og reiste til Kina. Han var også en pioner og kjempet for samiske rettigheter. Broren hans, Johannes Fjellmann, fikk derimot et vanskelig liv. Gjennom formidlingen blir ulike samiske skjebner synliggjort.

Edvard Masoni
Foto: Ukjent

Johannes Fjellmann
Foto: Ukjent

6.4.3 Revitalisering av samiske kulturmiljø i “Fotefar mot nord” -prosjekt

Mål med prosjektet:

- Styrke og opprettholde samisk identitet og tilhørighet og være en ressurs for lokalt næringsliv.

Prosjektet er et samarbeid mellom Sametinget, Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark fylkeskommuner og kommunene, og det skal revitalisere og oppgradere kulturmiljøene som på 1990-tallet ble tilrettelagt gjennom landsdelsutvalgets satsing «Fotefar mot nord». Tilretteleggingen omfatter et kulturmiljø i hver av kommunene. Til sammen 17 av i alt 103 fotefarsteder formidler samisk kulturhistorie.

En prosjektleder med kontorsted i Nordland fylkeskommune koordinerer arbeidet og vil være bindeledd mellom samarbeidspartnerne. Det generelle formålet med fotefarstedene er å styrke lokal identitet og tilhørighet og å være en ressurs for lokalt næringsliv. All skriftlig formidling vil skje på samisk, i tillegg til andre språk. Sametinget samarbeider med Troms fylkeskommune og Skjervøy kommune om å revitalisere fotefarstedet i Skjervøy og blant annet tilrettelegge for brukere med funksjonsvariasjoner og mer oppmerksomhet på samisk historie.

I 2025 har Sametinget også arbeidet med fotefarstedene i Hattfjelldal, Lyngen, Evenes, Skjervøy, Tjeldsund, Kåfjord og Storfjord.

Prosjektet gjennomføres i tråd med prosjektplanen.

6.4.4 Skoltebyen – møtested og formidlingsarena for skoltesamisk kulturarv – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Sää'msijdd / Skoltebyen er et møtested og en lærings- og formidlingsarena for skoltesamisk kulturarv.

Prosjektet gjennomføres i samråd med Ávv Skoltesamisk Museum i tillegg til den skoltesamiske foreningen Norrõs. Sametinget eier flere bygninger i Skoltebyen, og etter å ha satt i stand Onterihuset er Sametinget nå i gang med å sette i stand Hallonenhuset slik at det kan brukes som samlingssted og kursarena.

Utviklingsarbeidet i Skoltebyen skjer også i samarbeid med Sør-Varanger kommune gjennom den nasjonale satsingen «Utvalgte kulturlandskap i jordbruket» (UKL), som følger opp skjøtselsarbeid og vegetasjonspleie i Skoltebyen. Det er avholdt et åpent møte om videre tiltak på og bruk av Hallonenhuset.

Prosjektet fikk i Sametingets reviderte budsjett en økning på 150 000 kroner.

Prosjektet gjennomføres i tråd med prosjektplanen.

6.4.5 Kulturminner som grunnlag for rettigheter til arealer og samisk arealbruk – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Samisk kulturarv legger premisser for all planlegging og inngrep.

Mangelen på ressurser i forvaltningen av samiske kulturminner generelt gjør det utfordrende å få til en forsvarlig forvaltning. Prosjektet bidrar til at samiske kulturminner registreres og digitaliseres, og det bidrar dermed til et bedre kunnskapsgrunnlag i arealforvaltningen. Prosjektet har bidratt i arbeidet med å styrke samisk kulturminneforvaltning både gjennom digitalisering av samiske kulturminneregistreringer og gjennom styrking av kapasiteten.

Prosjektet har satt søkelys på digitalisering av kulturminneregistreringer og innlegging av disse i den nasjonale kulturminnedatabasen Askeladden. Prosjektet har digitalisert kulturminnedata fra 360 lokaliteter, som består av 860 enkeltminner, i kulturminnedatabasen Askeladden. Av disse er 764 enkeltminner lagt inn i Tana, 82 i Porsanger og 20 i Målselv.

Registreringen er et verdifullt tilfang til databasen og styrker Sametingets kunnskapsgrunnlag i plansaker og kulturminneforvaltning. Arbeidet har også hatt søkelys på det å utarbeide en oversikt over samiske helligsteder basert på etnografiske kilder samt kartfesting av disse.

Prosjektet gjennomføres i tråd med prosjektplanen.

6.5 Forvaltning av samisk bygnings- og båtarv

Mål for innsatsområdet:

- God kvalitet og tilfredsstillende vedlikehold på samiske bygningsarv og verneverdige samiske båter.

6.5.1 Samletabell – forvaltning av samisk bygnings- og båtarv

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
39250 Samisk båtarv - prosjekt	339 483	500 000	160 517
Sum	339 483	500 000	160 517

Riksantikvarens søkerbaserte tilskuddsordning Post 71 Freda kulturminner i privat eie har en årlig søknadsfrist 1. november. I 2025 mottok Sametinget 4,873 millioner kroner til tilskudd til freda kulturminner i privat eie formålet fra Riksantikvaren. Midlene ble fordelt til bygningsvernprosjekter over hele det samiske området. Flere stabbur, stuer og fjøs har fått midler. Blant annet har Ostebua fra omkring 1890 i Salangen og Boskagohppi-huset i Porsanger fått tilskudd. Videre har også noen sjeldnere kulturminnetyper som brønngammen på Gallogieddi i Evenes og brua ved Gressåmoen i Snåsa fått tilskudd.

Tildelingene av tilskudd har en geografisk fordeling som vist:

Geografisk område	språkområde	Antall
Finnmark	Nordsamisk	3
Nord-Troms	Nordsamisk	2
Midt/Sør-Troms-Narvik	Nordsamisk	19
Hamarøy – Tysfjord	Lulesamisk	0
Bodø/omegn	Pitesamisk	8
Sør for Saltfjellet	Sørsamisk	3
SUM		

Det har kommet inn 34 søknader på til sammen 13 260 000 kroner. Søknadene vil bli saksbehandlet når tilskuddet for 2026 fra Riksantikvaren blir overført til Sametinget.

Sametinget er kulturminnemyndighet for den samiske delen av porteføljen til statens kulturhistoriske eiendommer. Det er etablert egne samarbeidsforum mellom fylkene og Sametinget på dette feltet.

Båtarv

Sametinget har siden 2020 hatt forvaltningsansvaret for samisk fartøyvern.

Riksantikvaren tildelte Sametinget 1,09 millioner kroner i 2025 over den søkerbaserte tilskuddsordningen Post 74 Fartøyvern. Midlene er gått til å sette i stand det samiske fartøyet «Sjøgutten» fra Tysfjord. Det er kommet inn en søknad på til sammen 2 355 000 kroner for 2026 til ordningen. Tiltak for samisk båtarv er også støttet gjennom Sametingets egen tilskuddsordning for samisk kulturvern og et prosjekt i egen regi, se kapittel 6.5.2.

6.5.2 Samisk båtarv - prosjekt

Mål med prosjektet:

- Styrke samisk båtarv og båtvern.

Prosjektet kom inn på Sametingets reviderte budsjett i mars 2025.

Sametinget har i 2025 arbeidet målrettet med samisk fartøyvern og båtarv, blant annet med å etablere og utvikle nettverk og samarbeid på dette arbeidsfeltet. Også i 2025 ble det gjennomført en fysisk nettverkssamling, et båtarvsseminar, som hadde stor oppslutning og samlet deltakere fra en rekke relevante miljøer. Samlingen fant sted i Oslo og i Drøbak. Første del av samlingen besto av foredrag og kunnskapsdeling mellom ulike fagmiljøer, både samiske, kvenske og norske. Nettverkssamlingen favnet vidt og har blitt et nasjonalt møtepunkt for forvaltning av samisk båtarv. I siste del inngikk et besøk hos Norsk Maritimt Museum. Der fikk deltakerne se mange ulike båter, blant annet nordlandsbåter og elvebåter. Foreløpig er det knyttet lite informasjon til mange av båtene, men mange av dem er samiske.

I tillegg er det gjennomført fellesmøter i Sametingets referansegruppe for samisk båtarv, som arbeider med å finne en varig løsning for å ta vare på og forvalte vår samiske båtarv. Gruppen består av representanter fra samiske museumssidaer og båtbyggermiljøer.

Sametinget deltar også i arbeidet med å utarbeide et vern av små og åpne båter. Den samiske klinkbyggertradisjonen er sammen med de nordiske klinkbyggertradisjonene på UNESCOs liste over immateriell kulturarv. Sametinget har tatt initiativ overfor de fire nordligste fylkeskommunene om å lage en felles strategi for å ta vare på denne kulturarven.

Prosjektet gjennomføres i tråd med prosjektplanen.

6.6 Forvaltning av samiske levninger

Mål for innsatsområdet:

- Sametinget eller det organ Sametinget utpeker, er rette myndighet i forvaltning av samiske levninger og gravmateriale.

6.6.1 Samletabell – Forvaltning av samiske levninger

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
39301 Forvaltning av samiske levninger - prosjekt	1 036 076	1 200 000	163 924
37010 Riksantikvarens midler for bygningsvern - søkerbasert tilskudd	-832	0	-832
Sum	1 035 244	1 200 000	163 092

6.6.2 Forvaltning av samiske levninger – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Etablere et rammeverk som sikrer en etisk og kunnskapsbasert forsvarlig forvaltning av samiske menneskelige levninger

Prosjektet ble startet opp i andre halvdel av 2024 og er et 3-årig. Prosjektet har som mål å etablere et rammeverk som sikrer en etisk og kunnskapsbasert forsvarlig forvaltning av samiske menneskelige levninger.

En gjennomarbeidet kunnskapsdatabase er både en forutsetning for å utarbeide styringsdokumenter og prosessbeskrivelser og et viktig grunnlag for dialog med og innspill fra samiske lokalsamfunn i arbeidet med forvaltning av samiske menneskelige levninger. Arbeidet med kunnskapsgrunnlaget skjer i dialog med representanter fra blant annet lokalsamfunn, samiske museer og forskningsmiljøer. Dette arbeidet går som planlagt og legger mest vekt på

- innsamlingshistorikk og statusbeskrivelse
- arkeologisk og historisk kunnskap.
- samisk åndelighet
- etiske aspekter, forsoning
- muligheter for mer kunnskap
- juridisk rammeverk

Det er opprettet en referansegruppe med representanter fra samiske museer, lokalsamfunn og forskningsmiljøer. Referansegruppen skal bidra med råd, innsikt og tilbakemeldinger underveis i prosjektet.

Kontakten og dialogen med bioantropologisk samling ved Universitetet i Oslo er videreført. Det er også opprettet dialog med dr. Andreas Winkelmann ved Brandenburg Medical School Theodor Fontane. Winkelmann leder et pågående prosjekt med kartlegging av samiske menneskelige levninger i tyske samlinger. Sametinget har presentert prosjektet og opprettet dialog med UHR-Museum, Universitets- og høyskolerådets enhet for universitetsmuseene. Prosjektet har relevans for UHRs oppfølging av sannhets- og forsoningskommisjonens arbeid.

Prosjektet fikk en tilleggsbevilgning på 150 000 kroner over Sametingets reviderte budsjett i mars 2025.

Prosjektet gjennomføres i tråd med prosjektplanen.

7 Helse-, sosial- og barnevernstjenester

Samfunns mål:

- Det samiske folk har god helse og mottar likeverdige tjenester tilrettelagt deres språklige og kulturelle bakgrunn, og deres rettigheter som urfolk.

I 2025 har Sametinget arbeidet målrettet for å styrke samiske borgeres rett til likeverdige helse-, sosial- og barnevernstjenester som er forankret i språk, kultur og urfolksrettigheter. Gjennom konsultasjoner, høringer og systematisk dialog med nasjonale og regionale myndigheter har Sametinget bidratt til konkrete forbedringer i tjenesteutviklingen, samtidig som strukturelle utfordringer og samiske perspektiver er løftet tydeligere inn i nasjonale rammeverk.

På helseområdet har innsatsen vært rettet mot å sikre samisk språk- og kulturkompetanse i tjenestene, styrke tilgangen til tolketjenester og verne og utvikle viktige samiske helsetilbud. Sametinget har samtidig videreutviklet innsatsen innen eldreomsorg, blant annet gjennom arbeid med eldrestrategien, handlingsplanen for samiske eldre og Demensplan 2030. Gjennom tilskuddsordningene er sentrale samiske fagmiljøer og institusjoner styrket, noe som bidrar til folkehelsearbeid, kompetanseheving og bevaring av språk, kultur og identitet i helse- og velferdstjenestene.

På folkehelseområdet har Sametinget oppnådd viktige gjennomslag i revideringen av folkehelseloven, der samiske folkehelseutfordringer og tiltak mot diskriminering nå skal vektlegges tydeligere i kommunenes arbeid. Sametinget har også gitt sentrale innspill til endringer i helseforskningsloven og det globale urfolksarbeidet til Verdens helseorganisasjon (WHO), med særlig vekt på selvbestemmelse, datasuverenitet, tradisjonell kunnskap og språklige rettigheter. I tillegg er det satt i gang et større arbeid for selvmordsforebygging.

På barnevernsområdet har Sametinget arbeidet for å styrke samiske barns språk- og kulturelle rettigheter gjennom tilgjengeliggjøring av regelverk på samisk og påvirkning av lovutviklingen. Det er særlig understreket at et likeverdig og trygt barnevern forutsetter økt samisk språk- og kulturkompetanse i beslutningsorganene.

Samlet sett viser Sametingets arbeid i 2025 en helhetlig innsats som både synliggjør samiske behov, styrker kunnskapsgrunnlaget og bidrar til politisk forpliktelse og konkrete forbedringer i tjenestene. Sametinget har med dette lagt et solid grunnlag for at helse-, sosial- og barnevernstjenester i økende grad kan bli språk- og kulturtilpasset.

7.1 Innsatsområder – helse, omsorg og barnevern

Sametinget ønsker å nå hovedmålet for helse og sosial ved å fokusere på følgende innsatsområder:

- Spesialisthelsetjenesten
- Helse- og omsorgstjenesten
- Folkehelse
- Barnevernstjenesten
- Sosiale forhold og velferdstjenester

7.1.1 Virkemidler for innsatsområder – helse, omsorg og barnevern

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Helse- og omsorgstjenesten	5 991 242	5 273 000	-718 242
Folkehelse	2 125 000	1 000 000	-1 125 000
Sum	8 116 242	6 273 000	-1 843 242

7.2 Spesialisthelsetjenesten

Mål for innsatsområdet:

- Samiske pasienter mottar spesialisthelsetjenester der deres språklige og kulturelle bakgrunn har en naturlig plass, og samisk språk kan benyttes i behandlingssammenheng.

Sametinget har jobbet målrettet og systematisk gjennom både formelle avtaler, styrerepresentasjon, faglig dialog og nasjonal systempåvirkning for å nå målet for innsatsområdet. Arbeidet viser en helhetlig strategi som går ut på å være tett på utfordringene pasientene opplever, og å påvirke overordnede strukturer og rammeverk.

Samarbeid med helseforetakene

Samarbeidsavtalen mellom Sametinget og Helse Nord RHF ble undertegnet i 2022 og er et bidrag i arbeidet for å gi den samiske befolkningen et tilbud om en likeverdig spesialisthelsetjeneste. Samarbeidsavtalen mellom Sametinget og Helse Nord RHF gjør det enklere for partene å ta kontakt med hverandre, når det gjelder både felles utfordringer og endringer som angår helsetilbud for samiske pasienter og andre helseutfordringer i nord.

Sametinget og Helse Nord RHF har blitt enige om at samarbeidsavtalen mellom dem videreføres for perioden 2024–2026. Partene er enige om at samarbeidsavtalen bidrar til enklere og mer strukturert kontakt mellom dem, både i spørsmål om felles utfordringer og i saker som handler om endringer med betydning for samiske pasienter. Regionalt brukerutvalg er et rådgivende organ for styret og for administrerende direktør i Helse Nord i saker av strategisk karakter som angår tilbudet til pasienter og pårørende i Nord-Norge. Sametinget foreslår et samisk medlem til brukerutvalget. I 2025 ble det oppnevnt et medlem for perioden 2025–2026.

Sametinget er også i 2025 spurt om å utpeke en representant til brukerutvalget ved Helse Nord-Trøndelag HF. Sametinget har ikke hatt kapasitet til å utnevne en kandidat for perioden 2026–2027. Derfor ba Sametinget Helse Nord-Trøndelag HF ta kontakt med de samiske miljøene i regionen for eventuelle innspill til kandidat.

Sametinget har foreslått et samisk medlem til styret i Helse Nord-Trøndelag for perioden 2026–2027.

Sametinget har videre foreslått samiske medlemmer til styrene i helseforetakene som er under Helse Nord. Disse blir utnevnt av styret i Helse Nord. Sametinget har også sendt forslag til en samisk representant i styrene for Helse Nord RHF og Helse Sør-Øst RHF, som oppnevnes av regjeringen

Sametinget har i dialog med Helse Midt-Norge RHF trukket frem hvilket ansvar helseforetakene har for samiske pasienter innenfor tjenesteområdene sine, med vekt på behov for tilstrekkelig kunnskap og kompetanse om samiske pasienter, herunder om samisk kultur, språk og retten til å bruke samisk språk. Sametinget mener det særlig er viktig at helseforetakene legger til rette for bruk av samisk språk, blant annet gjennom tilgang til tolk. Utfordringer samiske barn og unge møter blant annet på grunn av hets og rasisme, er også et tema Sametinget har lagt vekt på i dialogen med Helse Midt-Norge RHF.

Ekspertutvalg for organisering av samisk spesialisthelsetjeneste

I Meld. St. 9 (2022–2023) varslet regjeringen at de ville gjennomføre en utredning for å vurdere tiltak som skal sikre at statens forpliktelser overfor den samiske befolkningen blir ivaretatt. I meldingen står det blant annet at det i mandatet for utredningen også skal tas stilling til om dagens organisering av Sámi klinihkka er hensiktsmessig, og hvordan de nasjonale funksjonene til SÁNÁG/SANKS kan utvikles. Dette har Sametinget jobbet gjennom år for år for å få gjennomslag for. Sametinget har konsultert med Helse- og omsorgsdepartementet om et utvalg som skal utrede hvordan statens forpliktelser overfor den samiske befolkningen blir ivaretatt i spesialisthelsetjenesten. Det var enighet om både mandat og sammensetningen av utvalget. Ekspertutvalget skal blant annet vurdere om dagens helsetjenester oppfyller samenes rettigheter og er i samsvar med de folkerettslige forpliktelsene etter ILO-konvensjon nr. 169. Utvalget skal foreslå nødvendige tiltak for å sikre et likeverdig helsetilbud til samiske pasienter i hele Norge, og en sentral del av utvalgets arbeid vil være å vurdere organiseringen av Sámi klinihkka.

7.3 Helse- og omsorgstjenesten

Mål for innsatsområdet:

- Samiske pasienter og brukere, uavhengig av bosted, mottar en språklig og kulturelt tilrettelagt pleie- og omsorgstjeneste.

Sametinget arbeider systematisk med å styrke samiske pasienters rettigheter, ivareta samisk språk og kultur i helse- og omsorgstjenestene og fremme likeverdige tjenester i alle deler av Sápmi. Gjennom konsultasjoner med nasjonale helsemyndigheter har Sametinget sikret konkrete forbedringer som samisk språk- og kulturkompetanse i e-læring, bedre tilgang til tolketjenester og vern av viktige samiske helsetilbud. Dette understøtter målet om at helseforetakene skal tilby tjenester som er tilpasset samiske brukere.

Gjennom dialog med regionale helseforetak, utviklingen av eldrestrategien og handlingsplanen for samiske eldre, innspill til nasjonale og kommunale planer og deltakelse i arbeidet med Demensplan 2030 løfter Sametinget systematisk frem behovet for språklig tilrettelegging, kulturforståelse og bedre tilpassede tjenester. Tilskuddsordningene til sentrale samiske institusjoner og nettverk – som Várdobáiki, Samisk legeforening, Samisk hus Oslo og Sørsamisk helsenettverk – gjør at helse- og velferdsarbeid med samisk profil når bredt ut og bidrar både til forebygging, kompetanseheving og styrking av identitet og språk. Samtidig støtter Sametinget prosjekter som dokumenterer tradisjonell kunnskap og tar opp psykisk helse i reindriftsmiljøene, noe som ytterligere tydeliggjør innsatsen for likeverdige tjenester også for grupper med særlige behov. Til sammen viser dette en helhetlig innsats hvor politikkutforming, direkte støtte til fagmiljøer og lokalt forankrede tiltak trekker i samme retning: å sikre at samiske pasienter får reelle rettigheter, kulturelt og språklig tilpassede tjenester og et helsetilbud som står på lik linje med det majoritetsbefolkningen mottar.

7.3.1 Samletabell – Helse- og omsorgstjenesten

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Brukerrettede tilbud for eldre samer -			
40001 Várdobáiki Sámi guovddáš/ Várdobáiki samisk senter - direkte tilskudd	846 000	846 000	0
40101 Samisk legeforening - direkte tilskudd	365 000	365 000	0
40201 Sørsamisk helsenettverk/Åarjelsaemien healsoeviermie - direkte tilskudd	454 000	454 000	0
40301 Brukerrettede tilbud for eldre samer - Samisk hus i Oslo - direkte tilskudd	709 000	709 000	0
40401 Sørsamisk helsekonferanse - direkte tilskudd til Aajege - Trøndelag fylkeskommune	199 000	199 000	0
42001 Helse-, omsorg- og barnevernsprosjekter - søkerbasert tilskudd	3 418 242	2 700 000	-718 242
Sum	5 991 242	5 273 000	-718 242

Oppdragsdokument for regionale helseforetak

Sametinget har konsultert Helse- og omsorgsdepartementet om oppdragsdokumenter for regionale helseforetak. Dialogen mellom Sametinget og Helse Nord i forkant av prosessen om tiltak som berører Helse Nord, har lagt et viktig grunnlag for konsultasjonen. Partene ble enige på alle punkter. Det handlet om å gjøre e-læringsverktøy om samisk språk og kultur tilgjengelig, å utvide tolketjenesten og å beholde tilbud

og struktur ved Sámi klinihkka inntil ekspertutvalget for fremtidig organisering av Sámi klinihkka har levert sin rapport.

Handlingsplan for Sametingets eldrestrategi

Samiske eldre er en viktig ressurs for samfunnet. Sametingets eldrestrategi ble vedtatt i plenum i 2023, og handlingsplanen ble vedtatt i plenum i 2025. Handlingsplanen skal bidra til å sikre en verdig alderdom for samiske eldre i hele Sápmi. Handlingsplanen er utarbeidet i samarbeid med Sametingets eldreråd, som har hentet innspill fra kommunale eldreråd og samiske eldre over hele landet.

Sentralt i planen er det at eldre skal ha tilgang til tjenester og velferdsteknologi tilpasset samisk språk og kultur. Samiske eldre bærer verdifull kunnskap om språk, kultur og tradisjonelle næringer, og denne kunnskapen må videreføres til kommende generasjoner. Det skal legges til rette for kunnskapsoverføring og arenaer for generasjonsfellesskap i Sápmi. Handlingsplanen inneholder konkrete tiltak for å sikre at samiske eldre kan leve som samer, med gode levekår og livskvalitet.

Fagutvikling og kompetanseheving i omsorgstjenesten

Sametinget og Helsedirektoratet har arrangert fagsamling for samiske helsefagmiljøer som arbeider med fag- og kompetanseutvikling for sykehjem og hjemmetjenester for det samiske folket. I dialog med Sametinget har Helsedirektoratet gitt tilskudd til Sørsamisk helsenettverk / Áarjelsaemien healsoeviermie, Várdo báiki samisk senter og Hamarøy kommune. Samisk hus Oslo, Kåfjord kommune og Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjeneste (USHT) Samisk i Karasjok, som er viktige aktører i dette arbeidet. Når det gjelder USHT Samisk i Karasjok, er Sametinget i prosess for å avklare hvilken rolle senteret skal ha for å bli et nasjonalt senter, slik at de kan bidra til at samisk fagutvikling og kompetanseheving kommer hele den samiske befolkningen til nytte.

Allmennmedisinske tjenester og akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus

Sametinget har gitt innspill til en stortingsmelding om allmennmedisinske tjenester og akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus. Sametinget påpekte at samiske pasienter har rett til språklig tilrettelagte tjenester, har opplevd diskriminering, og lever i distriktskommuner med lange avstander til sykehus. Meldingen har eget punkt med overskriften «Samiske pasienters rett til og behov for tilrettelagte tjenester» som sier at det er viktig å finne gode løsninger som gir tilgang til samisk språkkompetanse hos helsepersonell for å forhindre kommunikasjonsvikt og misforståelser. Stortinget har behandlet stortingsmeldingen fra regjeringen og bedt om en utredningsrapport som skal ferdigstilles i mars 2026.

Høringsinnspill

Sametinget har gitt uttalelse til Helse- og omsorgsdepartementet til høring om endringer i helsetilsynsloven mv. og forslag om å oppheve lov om Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten. I høringsinnspillene vektlegger Sametinget at den samiske befolkningen har behov for at fagpersoner, offentlige instanser og myndighetene får mer kunnskap om samiske forhold. Videre har Sametinget pekt på at både departementet selv og flere forskningsfunn bekrefter at helsepersonellens manglende kunnskap fører til et gap mellom helsepersonell og samiske brukere av helsetjenestene. Sametinget ba om at det vurderes om man kan oppnå bedre læring og forbedring i helse- og omsorgstjenestene ved å gjøre endringer i flere lovverk samt ved å endre på varslingssystemer, men uten at man må slå sammen et uavhengig selvstendig organ med et statlig kontrollorgan. I april 2025 trakk regjeringen tilbake forslaget om sammenslåing av Ukom og Helsetilsynet. Sametingets vurderinger ellers, og omtalen av viktige problemstillinger for den samiske befolkningen knyttet til helsetjenester, ble ikke tatt med eller synliggjort i Prop. 121 L (2024–2025).

Sametinget har gitt uttalelse til Karasjok kommunes delplan om helse og omsorg 2024–2034. Sametinget vektla at den samiske befolkningen er utsatt for både hets, diskriminering, vold og ytterlige alvorlige hendelser som kan kreve psykologtilbud. Sametinget påpekte at det var blitt gjort oppmerksom på at Karasjok kommune per nå ikke har en kommunepsykolog. Sametinget mener selvmordsforebygging i samiske miljøer bør være en prioritert oppgave i folkehelsearbeidet til kommunene, mens kommunedelplanen ikke har noe særskilt søkelys på dette. Sametinget har understreket at kommunen bør bidra til å tydeliggjøre hvilke tjenester som skal inneha ulike oppgaver og roller ved selvmordsforebyggingsarbeidet, sørge for nødvendig og tilstrekkelig planverk og jobbe med å legge til rette for god samhandling internt i kommunen og mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten.

Kvænangen kommune har hatt en sektorovergripende plan for forebyggende arbeid med barn og unge på høring, med høringsfrist i september 2025. Sametinget har gitt uttalelse til planen og understreket at

samisk språk, kultur og identitet bør anerkjennes som en ressurs og innlemmes i kommunens tiltak og tjenester rettet mot barn og unge. Sametinget pekte videre på behovet for tilgang til samiske kulturaktiviteter, samiskspråklig kompetanse i tjenestene og samarbeid med samiske organisasjoner og institusjoner. Det ble også fremhevet at Kvænangen språksenter / Návuona giellaguovddáš / Naavuonon kielikeskus bør anerkjennes som en strategisk ressurs i kommunens forebyggende arbeid, og at et forpliktende samarbeid mellom språksenteret og kommunens tjenester bør etableres. Planen er fortsatt under behandling i kommunen.

Demensplan 2030

Sametinget har deltatt i møter og gitt innspill til regjeringens Demensplan 2030. I sine innspill har Sametinget understreket at samiske eldre med demens har særskilte utfordringer på grunn av språk, kultur og forskningserfaringer. Mange mister evnen til å uttrykke seg på norsk og går tilbake til samisk. Demensplanen må sikre likeverdige tjenester, språk- og kulturtilpassede tilbud, samisktalende helsepersonell, tolketjenester samt dag- og aktivitetstilbud og institusjonsplasser med samisk profil for å imøtekomme behovene til samiske eldre med demens. Sametinget har også etterlyst omtale av pårørendestøtte, mer systematisk data og forskning og samisk perspektiv i helse- og omsorgsutdanninger i planen. Demensplanen vil legges frem våren 2026

7.3.2 Brukerrettede tilbud for den samiske befolkningen, i livsløps- og folkehelseperspektiv – direkte tilskudd til Várdobáiki

Mål for tilskuddsordningen – Brukerrettede tilbud for den samiske befolkningen, i livsløps- og folkehelseperspektiv:

- Gi råd og veiledning til personer og organisasjoner som ønsker å gjennomføre frivillige brukerrettede tiltak for samiske eldre.

Gjennom denne ordningen gir Várdobáiki veiledning og råd til personer og organisasjoner som ønsker å gjennomføre frivillige tiltak for samiske eldre.

Várdobáiki har aktiviteter på helseavdelingen, som helsetreff for samiske eldre, og har samarbeidet med både kommuner og andre aktører som jobber med samiske helsespørsmål, og veiledet og formidlet kunnskap om samisk helse til befolkningen.

Várdobáiki har i 2025 blant annet gitt råd, veiledning og innspill og holdt ulike foredrag. Blant annet er det holdt foredrag på Helsedirektoratets fagsamling, for vernepleierstudenter ved UiT og for sykepleierstudenter ved UiT. Foredragene har hatt søkelys på tilnærming til brukere, for eksempel eldre samer, og verdien av samisk kulturkunnskap. I tillegg er det gitt veiledning til institusjoner om prosjekter og prosjektsøknader. Det er også holdt kurs for sjetteklasseselever på Skånland skole.

Veiledningen skal bidra til at den samiske befolkningen får bedre brukerrettede tilbud som er kulturelt tilpasset.

7.3.3 Samisk legeforening – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Samisk legeforening:

- At Samisk legeforening gjennom faglig bistand og informasjonsvirksomhet kan bidra til at den samiske befolkningen har et helsetilbud som er tilpasset deres språk og kultur.

Det er avholdt et møte med Samisk legeforening / Sámi doaktáriidsearvi der temaet var bekymringsmelding om stillingene ved Sámi klinihkka. Sametinget har fremmet saken for Helse Nord og Finnmarkssykehuset og bedt om en fredning av stillingene til en utredning om organiseringen som ble satt i gang av Helsedirektoratet, har blitt gjennomført.

7.3.4 Sørsamisk helsenettverk – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Sørsamisk helsenettverk:

- Bidra til og styrke arbeidet for likeverdige helsetjenester til den samiske befolkningen i sørsamisk område.

Nettverket har arrangert og deltatt på fagkonferanser som Sørsamisk helsekonferanse og Sámi Arena. Nettverket har bidratt med undervisning blant annet ved NTNU, Nord universitet og OsloMet og innlegg på flere konferanser om samisk kulturkunnskap, sykdomsforståelse og minoritetsstress.

Barn og unge har vært prioritert gjennom undervisning og prosjekter om folkehelse, livsmestring og samiske kulturminner i skoler, på ungdomssamlinger og gjennom antimobbeprosjekter. Nettverket har samarbeidet med kommuner og frivillige aktører for å forebygge utenforskap og samehets, blant annet gjennom lavterskeltiltak som båltreff og lavvosamlinger.

Det forebyggende arbeidet har omfattet VIVAT-kurs og samarbeid om selvmordsforebygging med SANKS og Nasjonalt samisk kompetansesenter (NASAK) og samtaler med og foredrag til kommuner og andre organisasjoner om selvmordsforebygging. Nettverket har deltatt i en revidering av handlingsplanen for spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen og i utviklingen av kostverktøy tilpasset samisk språk og kultur. Gjennom møter med Helsedirektoratet, Stortinget og Kommunal- og distriktsdepartementet har nettverket bidratt til å sikre ressurser til samiske helseteam i sørsamisk og lulesamisk område. Nettverket har hatt møter med flere forskere med veiledning om forskningsprosjekter. Videre har de bidratt med informasjon, veiledning og erfaringsformidling om samehets, rasisme og diskriminering.

7.3.5 Brukerrettede tilbud for eldre samer – direkte tilskudd til Samisk hus Oslo

Mål for tilskuddsordningen – Brukerrettede tilbud for eldre samer:

- Utvikle brukerrettede tilbud for samiske eldre i områder hvor samer er i mindretall.

Samisk hus Oslo arrangerer helsetreff for samiske eldre i Oslo og omegn. Helsetreffene fungerer som en viktig møteplass for eldre samer i Oslo-området, hvor de kan snakke og høre samisk. Treffene inkluderer helseforedrag, sosiale aktiviteter som museumsbesøk og turer samt samisk mat. Samisk hus har gitt høringsinnspill, deltar i bruker- og referansegrupper og i forum der de kan gi opplysninger om samisk helse, og svarer på henvendelser og tar imot elever og studenter. Samisk hus har startet arbeidet med å etablere et samisk helsenettverk i Oslo.

7.3.6 Sørsamisk helsekonferanse – direkte tilskudd

Mål for konferansen – Sørsamisk helsekonferanse:

- Økt kompetanse om helse og levekår, samt om utfordringer og behov for samiske pasienter i sørsamisk område.

Sørsamisk helsekonferanse 2025 ble arrangert i Stjørdal i november 2025. Hovedmålet for seminaret var å bidra til tilrettelagte helse- og sosialtjenester for samer i sørsamisk område. Temaet for konferansen var krise og krisehåndtering i Saepmie, med vekt på styrker og utfordringer samt helsetjenester til den samiske befolkningen.

7.3.7 Helse-, omsorg- og barnevernsprosjekter – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
42001 Helse-, omsorg- og barnevernsprosjekter - søkerbasert tilskudd	3 418 242	2 700 000	1 700 000	-718 242
Sum	3 418 242	2 700 000	1 700 000	-718 242

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
42001 Helse-, omsorg- og barnevernsprosjekter - søkerbasert tilskudd	3 641 100	222 858	3 418 242
Sum	3 641 100	222 858	3 418 242

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
23	12	7	4

Mål for tilskuddsordningen – Helse-, omsorg- og barnevernsprosjekter:

- God helse og likeverdige helse-, omsorg- og barnevernstjenester.

Det er blant annet bevilget tilskudd til Ávjovári Johttisápmelaččaid Listu til prosjektet Reindriftsutøvernes helse i møte med klimaendringer – Overføring av tradisjonell samisk kunnskap fra eldre generasjon til yngre reineiere for styrking av psykisk helse blant unge reindriftssamer.

Prosjektet har som mål å samle inn, dokumentere og formidle tradisjonell samisk kunnskap om reindriftens håndtering av ekstreme vinterforhold (krisevintre/goavvi-perioder), med vekt på hvordan dette påvirker reineiernes fysiske og psykiske helse. Bakgrunnen er flere kriseår i Vest-Finnmark fra 2019 til 2023, som har utfordret reindriften på grunn av vanskelige beiteforhold. Tidligere rapporter fra Samerådet har belyst klimaendringer, men mangler konkrete reindriftsfaglige løsninger og metoder for dokumentasjon av tradisjonell kunnskap. Prosjektet skal utvikle et detaljert kunnskapsgrunnlag gjennom samarbeid mellom eldre og yngre generasjoner, styrke psykisk helse blant unge reindriftssamer (særlig menn) og kartlegge strategier som tidligere har vært brukt for å håndtere kriseår.

Det ble i forbindelse med Sametingets reviderte budsjett i mars gitt en økning i bevilgningen på 1 million kroner. Det er også omdisponert 716 900 kroner til posten i 2025.

7.4 Folkehelse

Mål for innsatsområdet:

- God helse og trivsel i den samiske befolkningen.

Sametinget har i 2025 arbeidet systematisk for å styrke folkehelsen i den samiske befolkningen gjennom både politisk påvirkning, internasjonalt samarbeid og målrettede tiltak. I arbeidet med revideringen av folkehelseloven fikk Sametinget gjennomslag for at kommuner, fylkeskommuner og staten skal ha særskilt oppmerksomhet på samiske folkehelseutfordringer, og at tiltak mot diskriminering skal inngå i kommunenes folkehelsearbeid. Sametinget har videre gitt innspill til endringer i helseforskningsloven og til den globale handlingsplanen for urfolks helse fra WHO, der vi særlig har løftet frem urfolksrettigheter, selvbestemmelse, datasuverenitet og betydningen av språk, kultur og tradisjonell kunnskap. I høringen til NOU 2025: 8 har Sametinget understreket behovet for tydeligere operasjonalisering av samiske perspektiver i nasjonale prioriteringskriterier for folkehelse. I tillegg har Sametinget satt i gang et toårig prosjekt om selvmordsforebygging i samiske kommuner, som skal danne grunnlaget for videre prioritering av tiltak. Gjennom dette arbeidet styrker Sametinget kunnskapsgrunnlaget, rettighetsforankringen og handlingsrommet for en helhetlig og likeverdig folkehelsepolitikk i Sápmi.

7.4.1 Samletabell – Folkehelse

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
43701 Forebygging av selvmord i Sápmi - prosjekt	2 125 000	1 000 000	-1 125 000
Sum	2 125 000	1 000 000	-1 125 000

Revidering av folkehelseloven

Lov om folkehelsearbeid har vært under revidering, og i den forbindelse har Sametinget sendt inn høringssvar. Sametingets innspill om å ha oppmerksomhet på spesielle folkehelseutfordringer i den samiske befolkningen i kommuner og fylkeskommuner er tatt med i lovforslaget. Videre skal statens rolle lovfestes ved at staten skal være oppmerksom på særskilte folkehelseutfordringer for samer og vurdere tiltak der det er relevant. Sametinget hadde også foreslått at rasisme som folkehelseutfordring skulle omtales i loven. Dette ble delvis fulgt opp av regjeringen ved at det i forslaget kommer frem at kommuner skal sette i verk tiltak mot blant annet diskriminering. Loven ble behandlet i Stortinget i juni 2025 og trådte i kraft 1. januar 2026.

Forslag til endringer i helseforskningsloven og tilhørende regelverk

Helse- og omsorgsdepartementet sendte i oktober 2024 på høring forslag til endringer i helseforskningsloven og tilhørende regelverk med høringsfrist 6. januar 2025. Sametinget har avgitt høringsuttalelse om at samisk helseforskning ikke er tematisert i høringsnotatet, og at man derfor antar at

de foreslåtte endringene i loven ikke er relevante for sakkyndig etisk komite for samisk helseforskning sitt mandat.

Verdens helseorganisasjon (WHO) – Global Plan of Action for the Health of Indigenous Peoples

I mai 2023 vedtok den 76. Verdens helseorganisasjon en resolusjon om urfolks helse. Resolusjonen ber generaldirektøren i WHO om å utvikle en global handlingsplan for urfolks helse, i samråd med medlemsstater, urfolk, relevante FN- og multilaterale systemorganisasjoner samt sivilsamfunnet, akademien og andre interessenter. Utviklingen av den globale handlingsplanen ledes av avdelingen for kjønn, rettigheter og likestilling i WHO.

Sametinget har i 2025 gitt innspill til denne handlingsplanen. Sametinget er opptatt av at urfolks helse må forstås som en rettighet. I sitt innspill peker Sametinget blant annet på betydningen av å styrke urfolks selvbestemmelse, institusjonsbygging og helsefremmende praksiser forankret i språk, kultur og tradisjonell kunnskap. Det er også etter Sametingets syn behov for å styrke nasjonale ordninger i tråd med internasjonale standarder, slik at FPIC-prinsippet fungerer som et effektivt vern av kollektive rettigheter. Innspillet løftet frem prinsipper om datasuverenitet og kollektiv beslutningsmyndighet, herunder Sametingets etablering av en forskningsetisk komite som gir samtykke på vegne av det samiske folket. Sametinget oppfordret WHO til å inkludere sannhets- og forsoningsprosesser som kunnskapsgrunnlag, anerkjenne betydningen av tradisjonelle levemåter og tilknytning til land, bygge handlingsplanen på rettighetsbaserte prinsipper forankret i ILO-konvensjon nr. 169 samt fremme utdanning og helsetjenester på urfolks språk. Det styrende organet i Verdens helseorganisasjon skal drøfte planen i februar 2026, og planen skal gjelde fra 2027.

NOU 2025: 8 Folkehelse – verdier, kunnskap og prioritering

Utvalget om prioritering av folkehelse tiltak ble oppnevnt i 2024 for å utrede og gi råd om prioritering av og mellom folkehelse tiltak. Utvalget er i mandatet blant annet bedt om å klargjøre verdigrunnlaget for vurderinger av folkehelse tiltak, klargjøre kunnskapsgrunnlaget for prioritering, foreslå tiltak som kan bidra til en ensartet vurdering av folkehelse tiltak på tvers av sektorer, og gi overordnede anbefalinger om hvordan arbeidet med prioriteringen av folkehelse tiltak kan forbedres. Utvalget overleverte NOU-en til regjeringen høsten 2025, og regjeringen sendte forslaget på høring med høringsfrist i desember.

Sametinget har sendt en høringsuttalelse. Sametinget vurderer det slik at utvalgets anbefalinger kan bidra til å styrke samisk folkehelse, forutsatt at urfolks rettigheter og samiske perspektiver innlemmes tydeligere i beslutningsgrunnlaget. Selv om samiske hensyn er omtalt i utredningen, er disse i begrenset grad operasjonalisert i de foreslåtte prioriteringskriteriene. Sametinget ser blant annet behovet for å løfte likeverdighet som et eksplisitt prinsipp i folkehelse arbeidet og viser til at likeverdighet forutsetter tilpassede løsninger for å sikre reelle muligheter til god helse. NOU 2025: 8 omtaler i begrenset grad urfolks datasuverenitet og etablerte ordninger for etisk godkjenning av samisk helseforskning, og Sametinget påpeker at det mangler samsvar mellom politiske ambisjoner og virkemidler, herunder at foreslåtte budsjettkutt kan svekke ivaretagelsen av samiske perspektiver.

7.4.2 Forebygging av selvmord i Sápmi – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Økte kunnskaper om og forebygging av selvmord i samiske kommuner og områder

Økte kunnskaper om og forebygging av selvmord i samiske kommuner og områder.

I 2025 er det blitt gjennomført en offentlig anskaffelse for prosjektet om selvmordsforebygging i Sápmi, og det er signert kontrakt med Finnmarkssykehuset, med varighet på to år, om å utrede arbeidet samiske kommuner gjør mot selvmord.

Sluttrapporten for prosjektet skal være ferdig til 15. desember 2026. Rapporten skal inkludere en grundig analyse av eksisterende tiltak for selvmordsforebygging i samiske kommuner samt en evaluering av hvor effektive disse tiltakene er. På bakgrunn av rapporten vil Sametinget vurdere hvilke tiltak som skal prioriteres i oppfølgingen.

Det er omdisponert 1 175 000 kroner til posten i 2025 for å dekke avtalen med Finnmarkssykehuset.

7.5 En likeverdig barneverntjeneste

Mål for innsatsområdet:

- Samiske barns rettigheter og behov er sikret i møte med barnevernet.

Sametinget arbeider for en likeverdig barnevernstjeneste, blant annet ved å sikre at regelverk er tilgjengelig på samisk og dermed styrker barns språk- og kulturrettigheter. Sametinget påvirker også lovutviklingen gjennom høringer for å tydeliggjøre samiske barns urfolksrettigheter. Sametinget understreker blant annet at en reell endring krever økt samisk kultur- og språkkompetanse i beslutningsorganene. Målet er et barnevern som møter samiske barn og familier på en trygg, rettssikker og kulturelt relevant måte.

Barnevernsloven

Oversettelsen av barnevernsloven til nordsamisk er levert av Barne- og familiedepartementet. Bakgrunnen for at loven nå har blitt oversatt, er at Sametinget har påpekt at det må iverksettes tiltak for å bygge tillit mellom barnevernet og samiske foreldre og barn. Grunnloven slår fast at staten skal legge til rette for at det samiske folket, som urfolk, skal sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Når regelverket er tilgjengelig på samisk, får barnevernet sterkere forutsetninger for å ivareta barnets språk, identitet og kulturelle bakgrunn – slik loven selv krever.

Målet er at den oversatte loven skal bli et viktig verktøy for både samiske barn og familier, barnevernstjenester, advokater, barneverns- og helsenemnda og domstolene.

Universitetet i Oslo leverte sin rapport om utredning av samordning mellom barneloven og barnevernsloven i januar 2024 til regjeringen, med konkrete endringsforslag i begge lovene. Regjeringen sendte forslaget ut på høring med høringsfrist i januar 2025. Sametinget ga høringssvar til utredning. Sametinget har lagt vekt på at det er behov for å synliggjøre og styrke samiske barns rettigheter som urfolk. For å minimere utfordringene og maksimere fordelene ved samordningen er det etter Sametingets syn avgjørende med målrettede tiltak som styrker kompetansen og forståelsen for kulturbakgrunnen og rettighetene til samiske barn. Det er særlig viktig at denne kompetansen er til stede i barneverns- og helsenemndene før det igangsettes slike endringer. Dette innebærer at Sentralenheten for barneverns- og helsenemnda må ha samme kompetanse, fordi de har fått delegert ansvaret fra departementet med å velge nemndas medlemmer. Sametinget forventer at forslagene fra utredningen resulterer i en lovproposisjon eller blir inkludert i arbeidet med den nye barneloven i 2026.

7.6 Sosiale forhold og velferdstjenester

Mål for innsatsområdet:

- Velferdstjenester er tilrettelagt for samiske brukere.

Sametingets arbeid i 2025 viser en helhetlig og tydelig innsats for å sikre at velferdstjenester blir kulturtilpasset og likeverdige for samiske brukere. Det er særlig tre områder Sametinget jobber etter. Det er gjennom høringer og prosesser for å få politisk gjennomslag, gjennom avdekking av strukturell usynliggjøring og gjennom utvikling av fremtidsrettede rammer for tjenester, inkludert teknologi, innovasjon og rekruttering.

Sametinget har i 2025 bidratt til å få større synlighet for behovene til samiske brukere, har fått økt politisk forpliktelse og økt kunnskapsgrunnlag og har stilt tydeligere krav til tjenesteutvikling og tilgjengelighet. Samlet sett har Sametinget i 2025 styrket forutsetningene for at velferdstjenestene faktisk kan bli tilrettelagt for samiske brukere fremover.

Sametingets innspill til strategien «God seksuell helse – vårt felles ansvar»

Sametinget har gitt innspill til strategiplanen «God seksuell helse – vårt felles ansvar», som er en tverrdepartemental plan mellom Helse- og omsorgsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Utenriksdepartementet. Sametinget har blant annet lagt vekt på å synliggjøre samiske perspektiver, som var tilnærmet fraværende i dokumentet. Sametinget har foreslått tilføyelser som tydeliggjør at samer er en særlig utsatt gruppe, og at diskriminering og minoritetsstress har dokumenterte konsekvenser for helsen. Sametinget understreket at strategien må gå fra generelle prinsipper til konkrete tiltak som sikrer likeverdige og kulturtilpassede tjenester for samiske brukere. Samtlige innspill fra Sametinget ble tatt med i regjeringens strategiplan.

Innovasjon- og samskapingsutvalget

Regjeringen oppnevnte et utvalg for å utrede og gi råd til hvordan samskaping og innovasjon kan benyttes i utviklingen av nye og bærekraftige velferdstjenester. Sametinget gitt innspill til utvalgets utredning. I

innspillet har Sametinget vektlagt hvordan innovasjon og teknologi må utvikles i tråd med samiske språk, samisk kultur og samiske samfunnsstrukturer for å sikre bærekraftige velferdstjenester. Sametinget pekte på store utfordringer på grunn av digital og geografisk infrastruktur, manglende samisk språkstøtte i velferdsteknologi og behovet for en nasjonal satsing på samisk kunstig intelligens. Det ble fremhevet at helsetjenester må sikre kulturell trygghet og rett til tolk, og at språksentre og samiske møteplasser er avgjørende for sosial tilhørighet og bør inkluderes i innovasjonsprogrammer. Familiestrukturer som generasjonsboliger og pårørendes omsorgsrolle må tas hensyn til i boligpolitikk og tjenesteutvikling. Sametinget understreket behovet for forpliktende samarbeid mellom kommuner, helsefelleskap og samiske institusjoner samt etablering av samiske innovasjonsråd og bedre nasjonal kunnskapsdeling. Utvalgsarbeidet pågår fortsatt. Utvalget skal levere sin endelige utredning og innstilling senest innen sommeren 2026.

NOU 2025: 5 Kvinners arbeidshelse

NOU 2025: 5 om kvinners arbeidshelse ble overrasket regjeringen i mars 2025. Utredningen har som mål å gi et helhetlig bilde av kvinners helse og tilknytning til arbeidslivet. Sametinget har gitt høringsuttalelse til utredningen. Arbeidshelsen til samiske kvinner er utelatt fra utredningen, og dette har Sametinget uttrykt bekymring for. Dette skaper usynliggjøring og forskjellsbehandling og svekker legitimiteten i det videre politiske arbeidet. Samiske kvinner møter mange av de samme utfordringene som andre grupper, men de møter også særskilte barrierer på grunn av diskriminering, hets, språktap og kulturell marginalisering, noe som har dokumenterte negative innvirkninger på helse, livskvalitet og arbeidsevne. Sametinget mener at det videre arbeidet må videreutvikles slik at erfaringene og behovene til samiske kvinner innlemmes i kunnskapsgrunnlaget, tiltakene og den politiske oppfølgingen. Dette innebærer konkrete grep: styrket forskning, kulturtilpassede tiltak mot vold og diskriminering, kompetanseheving i helse- og arbeidslivstjenester og reell representasjon av samiske kvinner i politikikutvikling. Utvalgets rapport er fortsatt under arbeid hos regjeringen.

NOU 2025: 2 Samfunnsvern og omsorg

Utvalget for strafferettslige reaksjoner og psykisk helse ble oppnevnt av regjeringen i 2023. Utvalget ble oppnevnt for å evaluere ordningene med forvaring og de strafferettslige særreaksjonene dom til tvungen psyisk helsevern og dom til tvungen omsorg og for å utrede hvordan man best kan ivareta helsen til de innsatte under varetekt, under straffegjennomføring og ved tilbakeføring til samfunnet, med særlig vekt på alvorlige psykiske lidelser eller utviklingshemming. Utredningen ble overrasket regjeringen i mars 2025.

Sametinget har gitt innspill til utredningen. Blant annet påpeker Sametinget på at myndighetene har et ansvar for å sikre at alle samer, også personer med alvorlige psykiske lidelser eller utviklingshemming underlagt strafferettslige særreaksjoner, får leve et liv i verdighet, trygghet og deltakelse. NOU 2025: 2 har gode intensjoner om å styrke samfunnsvernet og omsorgsbehov. Det samiske perspektivet var totalt fraværende i utredningen. Sametinget uttrykte bekymring for dette og fremhevet behovet for krav om samisk språk- og kulturkompetanse i relevante tjenester, etablering av samiske fagteam og opplæringsprogrammer for ansatte. Utfordringer med tverrfaglig samarbeid, manglende digitale løsninger med samisk språkstøtte og uklare ansvarsforhold gjør situasjonen særlig krevende for samiske pasienter. Sametinget påpekte at arbeid med personer underlagt særreaksjoner krever høy faglig kompetanse, og når samisk språk- og kulturforståelse legges til, blir rekrutteringsgrunnlaget enda smalere. Sametinget foreslår derfor økonomiske insentiver, et styrket utdanningstilbud med samisk innhold og etterutdanning i samisk kulturforståelse for å bygge en spisset kompetanse i kriminalomsorgen og psykisk helsevern. Arbeidet pågår fortsatt hos Justis- og beredskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Nedleggelse av Drag tannklinikk

Nordland fylkeskommune hadde fremmet et forslag om å legge ned Drag tannklinikk. I den forbindelse sendte Sametinget en uttalelse til fylkeskommunen. Et viktig argument fra fylkeskommunen gjaldt kostnader og en etter Sametingets vurdering snever tolkning av «rimelig tilgjengelighet». Sametinget understreket at tilgjengelighet ikke kan reduseres til avstand og bemanning, men må forstås helhetlig – som en reell mulighet til å bruke tjenesten uten urimelig byrde, og med nødvendig trygghet og tillit. Sametinget pekte på at det å flytte tilbudet til Hamarøy/Oppeid svekker lulesamisk språktilgang og viste til fylkeskommunens plikt til konsultasjoner og til samarbeidsavtalen som slår fast målet om likeverdige helsetjenester for samisk befolkning. Forsoningsperspektivet og lokalt selvstyre må veie tyngre enn kostnadslogikk, og praktiske konsekvenser som økt reiseavstand og rammer sårbare grupper hardest. Fylkestinget vedtok i desember likevel å legge ned Drag tannklinikk. Klinikken skal opprettholde ordinær drift i det første halvåret i 2026.

8 Urfolksrettigheter, internasjonalt samarbeid og likestilling

Samfunns mål:

- Rettigheter som er anerkjent i FNs erklæring om urfolks rettigheter er implementert i lovverk og praktisk politikk.

I 2025 har Sametinget arbeidet for å styrke implementeringen av urfolks rettigheter i tråd med FNs erklæring om urfolks rettigheter. Dette omfatter aktiv deltakelse i sentrale FN-prosesser, arbeid for økt selvbestemmelse og deltakelse for urfolks representative organer samt oppfølging av nasjonale rettighetsprosesser som Tanaforskriften og saker knyttet til konsultasjonsplikten, inkludert Fosen. Sametinget har i tillegg fulgt opp sannhets- og forsoningskommisjonens rapport gjennom dialog og høringer i hele Sápmi.

Grænseoverskridende samarbeid har vært sentralt, særlig gjennom Samisk parlamentarisk råd, der Sametinget har bidratt til en koordinert innsats om språk, rettigheter, klima, utdanning og forsoningsarbeid mellom Finland, Norge og Sverige. Finansieringen av Sámi Giellagáldu har videre styrket samiske språk gjennom rekordstor termnormering, teknologisk utvikling og internasjonalt fagsamarbeid.

Likestillingsarbeidet har vært en integrert del av innsatsen for å realisere urfolks rettigheter i praksis. Sametinget har løftet situasjonen til urfolksskinner internasjonalt gjennom FNs kvinnekommisjon og nasjonalt fulgt opp likestillingsmeldingen med tiltak mot vold og samehets, utvikling av samisk informasjon om kropp og grenser og etablering av et råd for samer med funksjonsvariasjoner. Samlet har Sametinget i 2025 styrket strukturelle rammer, internasjonale posisjoner og lokale tiltak som fremmer en reell gjennomføring av urfolksrettigheter i Sápmi.

8.1 Innsatsområder – urfolksrettigheter, internasjonalt samarbeid og likestilling

Sametingets innsatsområder innenfor urfolksrettigheter, internasjonalt samarbeid og likestilling:

- Samisk samarbeid.
- Nordområdene.
- Urfolksrettigheter.
- Likeverd og solidaritet.
- Likestilling.

8.1.1 Virkemidler for innsatsområder – urfolks rettigheter, internasjonalt arbeid og likestilling

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Samisk samarbeid	3 498 654	3 500 000	1 346
Urfolksrettigheter	3 907 497	4 013 000	105 503
Likestilling	720 986	1 964 000	1 243 014
Sum	8 127 138	9 477 000	1 349 862

8.2 Samisk samarbeid

8.2.1 Samletabell – Samisk samarbeid

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
48001 Sámi Giellagáldu - avtale	3 498 654	3 500 000	1 346
Sum	3 498 654	3 500 000	1 346

Mål for innsatsområdet:

- Samisk språk, kultur og samfunnsliv bevares og utvikles både innenfor den enkelte nasjonalstat og på tvers av statsgrensene.

Sametinget har i 2025 bidratt betydelig til å bevare og utvikle samisk språk, kultur og samfunnsliv på tvers av landegrensene. Gjennom finansiering av Sámi Giellagáldu er det lagt til rette for styrket språknormering, teknologisk utvikling, internasjonalt samarbeid og økt synlighet for de samiske språkene. Det er normert et rekordstort antall nye termer, det er svart på over 1 300 språkspørsmål, og det er etablert sterkere samarbeid med nordiske og internasjonale fagmiljøer, noe som samlet styrker språkbruk, standardisering og kunnskapsutvikling på tvers av Finland, Norge og Sverige.

Gjennom Samisk parlamentarisk råd (SPR) har Sametinget i 2025 prioritert grenseoverskridende politisk samarbeid om språk, rettigheter, valgordninger, rovviltforvaltning, utdanning, klima og oppfølging av sannhets- og forsoningsprosesser. SPR har også arbeidet for å fremme samenes deltakelse internasjonalt, særlig i FN-systemet og EU, og for å redusere grensehindre som påvirker samisk samfunnsliv. Samlet bidrar disse tiltakene til å styrke samisk fellesskap, kultur, språk og politisk innflytelse på tvers av nasjonalstatene.

8.2.2 Sámi Giellagáldu

Sámi Giellagáldu er det samiske folkets samlede og øverste nordiske fagorgan i samiske språkspørsmål. Fagorganet har ansvar for språkrøkt og normering av skriftspråkene til de samiske språkene som snakkes i de nordiske landene. På nordisk nivå gjør fagorganet et tilsvarende arbeid som for eksempel Språkrådet i Norge (Språkrådet), Språkrådet i Sverige (Språkrådet – Isof) og Senter for nasjonale språk i Finland (KOTUS) som har ansvar for språkrøkt og normering av landenes hovedspråk. Et sentralt mål er å bevare et felles språklig grunnlag, særlig innen terminologi og ordforråd, slik at språkbrukere i ulike land kan forstå og bruke nye termer på tvers av grensene.

I samarbeidsavtalen som er skrevet mellom de tre sametingene om Sámi Giellagáldu, er det avtalt at de tre sametingene skal dele finansieringen av Sámi Giellagáldu slik at alle tildeler en lik andel.

For 2025 bevilget Sametinget i Norge driftstilskudd på 3 500 000 NOK. Sametinget i Finland bevilget 220 000 EUR og Sametinget i Sverige bevilget 1 300 000 SEK.

Sametingene i Norge, Sverige og Finland har i tildelingsbrevet for 2025 satt følgende resultatkrav, prioriteringer og forventninger til Sámi Giellagáldu:

- Sámi Giellagáldu skal fortsette arbeidet med rekruttering av språkmedarbeidere i alle de respektive landene og i de administrative stillingene det er behov for.
- Sámi giellagáldu skal prioritere å informere, gi råd og veilede språkbrukere i bruken av samiske språk.
- Sámi Giellagáldu skal sette i gang nødvendige tiltak for at terminologi- og normeringsarbeidet for de samiske språkene, og andre oppgaver fastsatt i Sámi Giellagáldus retningslinjer, kan iverksettes snarest mulig.
- Utvikling av språkteknologiske verktøy for de samiske språkene er et viktig mål i tiåret for urfolksspråk 2022–2032. Derfor bør samarbeid med Divvun – Samisk språkteknologisenter prioriteres.
- Sámi Giellagáldu skal tilpasse driften av språkorganet etter sametingenes finansiering for 2025.

Fagorganet ledes av et eget styre hvor alle de tre sametingene har lik innflytelse. Styret er det øverste organet i Sámi Giellagáldu og har hovedansvaret for Sámi Giellagáldus virksomhet. Styret består av seks styremedlemmer og like mange varamedlemmer. Hvert sameting oppnevner to styremedlemmer og to varamedlemmer. Styrets arbeid følger en styreinstruks som sametingene har vedtatt i felleskap.

Styret for Sámi Giellagáldu har hatt fem møter og vedtatt tolv saker. Ann Mari-Thomassen fortsetter sitt virke som styreleder, og Nilla Tapiola fortsetter som nestleder etter at de ble valgt i desember 2024 for årene 2025–2028.

Ved utgangen av 2025 består Sámi Giellagáldu av elleve faste ansatte, inkludert direktøren. Fire ansatte har arbeidssted i Norge, fire i Sverige og tre i Finland. 2025 har vært det første fulle året med ordinær drift for administrasjonen i Sámi Giellagáldu. Arbeidet har i stor grad vært preget av etablering, systemutvikling og tilpasning av rutiner som er nødvendige for en tverrnasjonal organisasjon med virksomhet i tre land. Sámi Giellagáldu er administrativt underlagt Sametinget i Norge og følger norske arbeidsgiverregler.

Språkarbeid

Sámi Giellagáldu har som oppgave å spre kunnskap om de samiske språkene og gi råd til språkbrukere om bruk av sør-, lule- og nordsamisk og enare- og skoltesamisk. Språkorganet svarte i løpet av 2025 på totalt 1 301 språkspørsmål. Antallet språkspørsmål økte med 16 % i forhold til 2024. Det foreligger ikke offisielle tall for antall brukere av samiske språk. Sámi Giellagáldu viser til noen anslag som tilsier at det er rundt 20 000–30 000 mennesker som snakker samiske språk i verden. Det anslås at det er mellom 800–1 000 personer som snakker sørsamisk i Norge og Sverige. Omtrent 700 personer snakker lulesamisk i Sverige og Norge. Nordsamisk snakkes av om lag 20 000–25 000 mennesker i Norge, Sverige og Finland. Det er ca. 400 personer som snakker enaresamisk i Finland. Skoltesamisk snakkes av rundt 300 personer i Finland, Russland og Norge. Sammenlignet med antall samisktalende er antallet språkspørsmål enormt. Dette viser at behovet for språkbevaringstiltak for de samiske språkene er veldig stort.

Språkorganet fikk i løpet av 2025 mange forskjellige språkspørsmål både fra offentlige institusjoner og fra privatpersoner. Omtrent 13 % av henvendelsene kom fra privatpersoner. For eksempel spurte oversettere, samiske forlag, språksentre og studenter ved høyskoler og universiteter om råd om ulike språklige problemstillinger. De fleste spørsmålene, ca. 87 %, kom fra det offentlige, som for eksempel departementer og ministerier, statsforvaltere, kommuner, Lapplands velferdsområde (Lapin hyvinvointialue), utdanningsinstitusjoner og andre offentlige organer.

Språkutvalgene i Sámi Giellagáldu har normert totalt 2 237 nye termer for de samiske språkene i 2025. Dette er en økning på 49 % i forhold til i 2024. Av disse kan man nevne ord innen blant annet helse- og sosialsektoren, kunstig intelligens, seksualitet og idrettstermer.

I tillegg til at språkutvalgene har normert fagtermer på ulike fagfelt, har utvalgene også normert eller tatt språkfaglige saker opp til diskusjon. Lulesamisk utvalg har hatt fire møter i 2025 og normert i alt 337 nye lulesamiske termer på ulike fagområder. Blant annet gjelder dette termer og uttrykk om hunder og kjøkkenredskaper. Nordsamisk utvalg har hatt fire møter i 2025 og normert til sammen 286 nye termer på nordsamisk. De fleste av dem gjelder helse- og sosialsektoren. Enaresamisk utvalg har møttes fem ganger i 2025 og normert 397 nye enaresamiske termer. Omtrent halvparten av disse var fysikktermer.

Skoltesamisk har et spesielt stort behov for nye ord og termer. Skoltesamisk utvalg har møttes fire ganger i 2025 og normert 1 022 nye termer på skoltesamisk. Flesteparten av de nye termene tilhørte helse- og sosialsektoren.

Sørsamisk utvalg har hatt fire utvalgsmøter og normert totalt 195 nye sørsamiske termer. Utvalget normerte også en del nye termer om innebandy og seksualitet. En betydelig andel av de nye normerte termene har blitt til på bakgrunn av spørsmål og forslag fra språkbrukere.

I 2025 har Sámi Giellagáldu styrket sitt nasjonale og internasjonale samarbeid gjennom en rekke faglige nettverk, prosjekter og partnerskap. Språkorganet deltok aktivt i Nordisk språknettverk (NSN), blant annet på strategimøtet og årsmøtet, og bidro med faglige innlegg – deriblant et foredrag om kjønnsnøytralitet i samiske språk. Arbeidet i nettverket synliggjøres i NSNs årsmelding til Nordisk ministerråd.

Som en del av det nordiske språksamarbeidet har Giellagáldu samlet og levert en omfattende oversikt over publikasjoner om samiske språk til Sprog i Norden 2025. Gjennom dette og annet samarbeid har språkorganet videreutviklet relasjoner med sentrale nordiske språkinstitusjoner, som Språkrådet i Norge og Sverige og Kotimaisten kielten keskus i Finland.

Giellagáldu har også hatt en sentral rolle i Nordterm, gjennom både styringsgruppemøter og presentasjoner av egen virksomhet. Bidragene vil inngå i Nordterms konferanserapport for 2025.

Språkteknologi har vært et prioritert område i tråd med FNs tiår for urfolksspråk. Samarbeidet med Divvun og Giellatekno har omfattet utvikling av regelbaserte verktøy som rettskrivings- og grammatikkontroll, talesyntese og videreutvikling av den digitale ordboken satni.org. Disse verktøyene er viktige både for normering og for å gjøre samiske språk mer tilgjengelige for brukerne. Divvun står for den teknologiske utformingen som baseres på språknormering vedtatt av Sámi Giellagáldu.

Språkorganet har videre samarbeidet med en rekke fagmiljøer om terminologiutvikling, blant annet Sametinget i Sverige, Giellagas-instituttet ved Universitetet i Oulu, Nord universitet, Universitetet i Umeå og Lappi velferdsregion. Et nytt samarbeid med Reuter Multilingual Facilities er satt i gang for å utvikle en språkmodell for skoltesamisk, og det er planlagt at prosjektet skal starte i 2026. I tillegg har Giellagáldu samarbeidet med Unicode-konsortiet om alfabetiseringsspørsmål for enaresamisk.

I løpet av året har språkorganet også vært medarrangør for symposiet om samisk språk, litteratur og kultur i samarbeid med Giellagas-instituttet og Oulu 2026. Internasjonalt har Giellagáldu bidratt til Handbook of Terminology 4, der rådgivere fra språkorganet publiserte et kapittel om terminologiplanlegging for samiske språk.

Over flere år har Giellagáldu hatt et samarbeid med Finlands nasjonalbibliotek. Språkorganets rolle har vært å normere nordsamiske termer i den offisielle finske ontologien som vedlikeholdes av Finlands nasjonalbibliotek. Dette samarbeidet resulterte i at Giellagáldu i slutten av oktober mottok Finland nasjonalbiblioteks pris som «Årets kunde» for 2025. Det er en stor ære for Giellagáldu at en aktør på nasjonalt nivå fremhever Giellagáldus arbeid og fremmer de samiske språkene på nasjonalt nivå.

Informasjon og profilering

Sámi Giellagáldu har i 2025 hatt omfattende formidlingsaktivitet med hovedvekt på direkte kontakt med språkbrukere. Språkorganet mottar jevnlig henvendelser om språkbruk, grammatikk, terminologi og oversettelser og legger stor vekt på tilgjengelighet og god oppfølging.

Synlighet i digitale kanaler har vært et viktig satsingsområde. Ved årets slutt hadde språkorganet rundt 2 200 følgere på Facebook og over 655 på Instagram. Aktiviteten økte betydelig etter lanseringen av en ny designmanual, som har gitt en mer profesjonell og helhetlig visuell identitet. Nettsiden har også vært prioritert og videreutviklet for å styrke brukervennlighet og informasjonsflyt.

Alle nye normerte termer publiseres fortløpende på <http://giella.org> og i den digitale ord- og termbanken <http://satni.org>, hvor det i 2025 ble gjort 1,7 millioner søk. Språkuken Gielevåhkoe førte til økt engasjement både digitalt og i direkte kontakt med språkbrukere, og dette viser effekten av målrettede kampanjer.

Sámi Giellagáldu har hatt som mål å være lett tilgjengelig og en aktiv støttespiller for språkbrukere på alle nivåer. Synlighet på arrangementer og møteplasser har vært viktig for å nå både samisktalende, nye språkbrukere og personer med begrenset språkkompetanse. I løpet av året deltok språkorganet på en rekke arrangementer, fra Røros i sør til Inari i nord.

Som del av FNs tiår for urfolksspråk (2022–2032) har Sámi Giellagáldu deltatt i flere tiltak for å styrke synlighet og bruk av samiske språk. Et viktig arrangement i 2025 var symposiet i Oulu, arrangert i samarbeid med Giellagas-instituttet og Oulu kulturhovedstad 2026. 83 deltakere og 27 foredrag viser stor faglig aktivitet og engasjement.

8.2.3 Samisk parlamentarisk råd (SPR)

Samene er både et folk og et urfolk med tradisjonelle områder innenfor statsgrensene til Finland, Norge, Sverige og Russland. Kontakten mellom samer på tvers av landegrenser har avgjørende betydning for å bevare tradisjoner og for å utvikle samisk fellesskap og mangfold. Dette arbeidet gjøres blant annet gjennom Samisk parlamentarisk råd, som er den parlamentariske samiske stemmen internasjonalt, og som skal ivareta samenes interesser på tvers av landegrensene. Det er et mål at Samisk parlamentarisk råd skal ha et institusjonalisert samarbeid i saker som berører samer i flere stater eller samene som ett folk. Sametinget i Norge har syv delegater i rådet.

Plenum i Samisk parlamentarisk råd vedtok et handlingsprogram i januar 2025. Handlingsplanen har tolv mål med korresponderende tiltak.

Følgende områder i SPR sin handlingsplan har blitt prioritert

- samisk parlamentarisk råds virksomhet - organisering og finansiering

- samiske språk
- permanent finansiering av Giellagáldu
- Nordisk samekonvensjon
- koordinering av sametingsvalgene i Finland, Norge og Sverige
- identifisering av konkrete grensehindre i samiske områder - med sikte på å fjerne og bekjempe grensebarrierer som hindrer samarbeid i samiske områder
- grenseoverskridende samarbeid om felles strategi i rovviltpolitikken
- oppfølging av sluttokumentet fra FNs verdenskonferanse om urfolk (WCIP), herunder arbeide for at urfolk valgte organer kan delta på møter i FN-systemet i egen kapasitet
- styrke samenes rettigheter til å delta i EU og ressursutnyttelse samt klima og miljø
- grenseoverskridende samarbeid om barnehage/førskole og skole
- igangsetting av en felles oppfølgingsprosess til de samiskrelaterte sannhets- og forsoningsprosessene
- rapport om situasjonen til seksuelle minoriteter og kjønnsminoriteter.

8.3 Nordområdene

Mål for innsatsområdet:

- En bærekraftig utvikling for folkene som bor i nord.

For å sikre en bærekraftig utvikling i nordområdene er det viktig med samarbeidet mellom både urfolksinstitusjoner, interesseorganisasjoner, næringsliv og offentlige myndigheter. Derfor er Sametinget aktivt på arenaer som handler om nordområdepolitikk, både nasjonalt og internasjonalt, blant annet gjennom deltakelse i nordområdeforumet og på internasjonale konferanser der nordområdepolitikken er et tema.

8.4 Urfolksrettigheter

Mål for innsatsområdet:

- FNs erklæring om urfolks rettigheter er implementert i lovverk og praktisk politikk.

Urfolk har rett til selvbestemmelse. I kraft av denne retten bestemmer de fritt sin politiske stilling og fremmer fritt sin egen økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling. Sametingene jobber blant annet med å få til at urfolks representative selvstyreorganer skal ha selvstendig deltakerstatus i FN-møter som berører urfolksspørsmål, og jobber med oppfølgingen av sluttokumentet fra FNs verdenskonferanse for urfolk (WCIP) i 2014.

Sametinget har i 2025 arbeidet for å styrke gjennomføringen av urfolks rettigheter både nasjonalt og internasjonalt. Internasjonalt har Sametinget deltatt aktivt i FN-forum som FNs permanente forum for urfolkssaker og arbeidet med det internasjonale tiåret for urfolksspråk samt støttet organisasjoner som Samerådet og Docip som jobber direkte for å fremme urfolks rettigheter globalt. Nasjonalt har Sametinget fulgt opp flere prosesser som berører samiske rettigheter i praksis, inkludert konsultasjoner om Tanaforskriften og arbeid med Stortingets forretningsorden for å sikre at Sametinget blir involvert. Sametinget har også løftet brudd på konsultasjonsplikten i saker som gjelder Fosen, og tydelig markert behovet for lovfestede mekanismer som styrker minoritets- og urfolksvern.

Parallelt har Sametinget jobbet med å styrke grunnlaget for praktisk realisering av urfolks rettigheter i samiske lokalsamfunn. Gjennom omfattende prosesser i valgkretsene, folkemøter og høringer for oppfølging av sannhets- og forsoningskommisjonens rapport har Sametinget kartlagt behov, løftet lokale stemmer og lagt til rette for tiltak som skal revitalisere språk, kultur og sjøsamisk tradisjon. Sametinget har også gjennomført konferansen Verddet og støttet Lávdan Sámi Arena for å bygge dialog, forsoning og samfunnsutvikling i Sápmi. Disse tiltakene viser en bred tilnærming hvor Sametinget både arbeider politisk og strukturelt for rettighetsimplementering samtidig som de styrker samisk språk, kultur og lokalt engasjement.

8.4.1 Samletabell – Urfolksrettigheter

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
48701 Oppfølging av rapporten fra Sannhets- og forsoningskommisjonen - prosjekt	1 884 497	1 990 000	105 503
Tilskudd til internasjonalt arbeid - direkte tilskudd	1 616 000	1 616 000	0
48501 International Decade of Indigenous Languages 2022-2032 - prosjekt	0	0	0
45005 Jevgenij Jushkovs minnefond - direkte tilskudd til Samerådet - norsk seksjon	407 000	407 000	0
Sum	3 907 497	4 013 000	105 503

FNs permanente forum for urfolkssaker 2025

Sametinget deltok på den årlige sesjonen til FNs permanente forum for urfolkssaker som foregikk i FN-bygget i New York. Temaet for årets forum var implementering av FNs erklæring om urfolks rettigheter i FNs medlemsland og FN-systemet, inkludert identifisering av god praksis og håndtering av utfordringer.

Tanaforskriften

Klima- og miljødepartementet orienterte Sametinget i desember 2024 at de ville endre Tanaforskriften for å bedre forutsetningene for virket til Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF). Sametinget har i 2025 konsultert om forslaget sammen med Tanavassdragets fiskeriforvaltning. Sametingets plenum skal behandle resultatet av konsultasjonene om Tanaforskriften i 2026.

Stortinget og konsultasjoner

Stortingets reglementskomite har utarbeidet en rapport der det foreslås å tas inn i forretningsordenen at Sametinget skal inviteres til dialog av fagkomiteene i saker som kan påvirke samiske interesser direkte, og som ikke har vært gjenstand for konsultasjoner etter sameloven kapittel 4. Etter konsultasjoner ble det etablert en felles forståelse for at reglementskomiteens forslag ble tatt inn i Stortingets forretningsorden, og at det var en oppfølgende prosess med Stortingets administrasjon for å etablere et kontor for Sametinget på Stortinget. Sametinget har etter dette arbeidet med å få etablert et kontor på Stortinget. Kontoret vil åpne i 2026.

FeFo

Sametinget har årlige møter med styret i FeFo, der også fylkesordføreren deltar. Temaene i 2025 var en ny strategi for FeFo, kartleggingsprosessen etter Finnmarksloven, en ny minerallov, en ny viltressurslov, sjølaksefiske, reiseliv og småviltjakt, kraftutbyggingssituasjonen, en gjennomgang av Sametingets plenumsvedtak om forventninger til FeFo og en regional planstrategi.

Nytt medlem av Finnmarkskommisjonen

Kommisjonsmedlem Ole Henrik Magga trakk seg som kommisjonsmedlem i 2025, og Sametinget ble bedt om å foreslå et nytt medlem. Sametinget foreslo Aili Keskitalo som nytt medlem. På bakgrunn av dette er Keskitalo oppnevnt som nytt medlem av Finnmarkskommisjonen med virkning fra 1. juli 2025.

Oppfølging av Fosen-saken

Regjeringen sendte i 2025 ut et høringsforslag til mandat for konsekvensutredningen av Håmmålsfjellet-Sålekinna som vinterbeite for Fosen reinbeitedistrikt. Sametinget ble ikke konsultert om mandatet, noe som blant annet ble påpekt i uttalelsen til forslaget. Sametinget har uttrykt bekymring over fremgangsmåten og fremdriften i arbeidet med å sikre erstatningsland for vinterbeitet til reindriften på Fosen. Landbruks- og matdepartementet har nedsatt et utvalg for å utrede tiltak for bedre sameksistens mellom jordbruk og reindrift i Nord-Østerdalen. Sametinget ble ikke konsultert om dette. Selv om Fosen-saken er en del av bakgrunnen for oppnevningen av utvalget, skal ikke utvalget arbeide med spørsmål knyttet til tilleggsarealet. Sametinget har hatt ett møte med sameksistensutvalget. Det ventes at utvalget kommer med en rapport i april 2026, og Sametinget forventer konsultasjoner i oppfølgingen av den.

Tiltak for bedre etterlevelse av SP 27

Kommunal- og distriktsdepartementet har overfor Sametinget gitt uttrykk for at regjeringen har konkludert med at det ikke er aktuelt å tydeliggjøre i lovgivningen at FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 (SP 27) skal etterleves bedre i arealinngrepssaker, men at det vil utarbeides en egen veileder. Sametinget har ment at det er nødvendig med lovfesting, og at en slik konklusjon som regjeringen har trukket, ikke kan skje uten konsultasjoner. Departementet har avvist konsultasjoner om hvilke tiltak som er nødvendige. Oppfølgingen av tiltak for en bedre etterlevelse av SP 27 i arealinngrepssaker har derfor stoppet opp.

Arbeidsgrupperapport om Sametingets rettslige rammevilkår

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) satte i 2024 ned en arbeidsgruppe for å utrede de rettslige rammevilkårene for Sametinget. Arbeidsgruppen har bestått av representanter fra Kommunal- og distriktsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Sametinget i tillegg til to eksterne fageksperter.

En lignende rapport om Sametingets rettslige stilling og budsjettprosedyrer ble lagt frem i 2007 og behandlet i Sametingets plenum samme år. Arbeidsgruppen fra 2024 har utredet to hovedmodeller: én løsning der Sametinget gis større uavhengighet ved å bli etablert som et eget rettssubjekt, og én løsning der Sametingets uavhengighet innenfor staten gis en tydeligere ramme. Begge modellene legger til grunn at Sametinget i dag har søksmålskompetanse. Rapporten skisserer også hvordan en grunnlovfesting av Sametinget kan se ut. KDD har hatt en høringsrunde høsten 2025. Sametinget vil behandle rapporten i Sametingets plenum i 2026.

8.4.2 Oppfølging av sannhet- og forsoningskommisjonens rapport – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Gjøre Sametinget i stand til å imøtekomme forventninger knyttet opp mot sannhets- og forsoningskommisjonens arbeid.

Delmål

- Skape forum for dialog, brobygging og inspirasjon til handling både i det offentlige rom og det samiske samfunnet for å motvirke fornorskingen.
- Evaluere og utvikle Sametingets ordninger, tilskudd og tiltak for styrking av samiske språk, opplæring, kulturinstitusjoner og samiske møteplasser.

Gjennomførte tiltak i 2025

Arbeid knyttet til plansaker for valgkretsene

I sak 037/24 regional oppfølging av sannhets- og forsoningskommisjonens rapport vurderte Sametinget hvilken rolle det skulle ha i å følge opp kommisjonsrapporten på lokalt og regionalt nivå. I saken samiske tilbud kartlagt i alle valgkretser. Kartleggingen viste at det var behov for mer kunnskap om behovene i den enkelte valgkrets. Sametinget vedtok at det skulle gjennomføres dialogmøter og regionale høringsprosesser i alle Sametingets valgkretser. Målet med folkemøtene og høringene er å legge grunnlag for en vurdering av om og på hvilken måte de ulike samiske valgkretsene trenger en styrket eller endret innsats fremover, med hensyn til å revitalisere, bevare eller styrke samiske språk og samisk kultur. Høringene er gjort ved å sende ut høringsbrev.

I 2025 er arbeidet med en plansak for Nordre valgkrets og Sørsamisk valgkrets startet. Plansaken for Nordre valgkrets er vedtatt av Sametingets plenum i sak 033/25. Det ble sendt ut et høringsbrev med informasjon om folkemøter og skriftlig høring til alle kommunene, språksentrene og reinbeitedistriktene samt til et bredt spekter av lag, foreninger, organisasjoner, museumsinstitusjoner og andre relevante aktører i valgkretsen. Det ble avholdt tre folkemøter: ett i Hammerfest, ett i Kvæningen og ett i Alta. Gjennom folkemøter og høringer er det avdekket et stort behov for revitalisering av sjøsamisk kultur og dialekter og for dokumentasjon og tilgjengeliggjøring av lokal samisk historie og fornorskningshistorie. Interessen for å ta tilbake samisk språk og kultur er økende, men dagens tilbud dekker ikke etterspørselen. Sametinget har i sak 033/25 vedtatt oppfølging av Nordre valgkrets.

Arbeidet med plansak for Sørsamisk valgkrets ble påbegynt høsten 2025. Det er gjennomført fire folkemøter i Sørsamisk valgkrets. Møtene ble avholdt i Trondheim, Namsos og Mo i Rana og på Røros. Det var god interesse for folkemøtene, med nærmere 150 fremmøtte totalt. Sametinget erfarer at det er viktig å gjennomføre møter i valgkretsene, og det har gitt folk mulighet til å komme frem med sine synspunkter, på både prosessen og innholdet i det videre arbeidet. Møtene og den skriftlige høringen legger grunnlag for

behandling av oppfølgingen av sannhets- og forsoningskommisjonens rapport i Sørsamisk valgkrets under Sametingets plenum i mars 2026. Høringsuttalelsene er tilgjengelige på Sametingets hjemmeside.

Verddet – et forsoningstreff

Verdett – et forsoningstreff ble arrangert i mai i Tromsø. Verddevuohta er et gammelt nordsamisk begrep som beskriver et gjensidig avhengighetsforhold, særlig mellom reindriftssamer og kystbefolkning. Dette samarbeidet handlet om å hjelpe hverandre og styrke vennskap gjennom gjensidige tjenester. Samtidig handler verddevuohta om å kunne finne felles løsninger, selv når interessene er ulike. I hele Sápmi har tradisjonen med samarbeid mellom ulike grupper vært en viktig del av birgejuvpmi – det å klare seg. Mange steder har fornorskningen skadet dette samarbeidet.

Temaene i programmet ga innsikt i sammenhengen mellom historie, forsoning og verddevuohta, samtidig som det la til rette for refleksjon, læring og samarbeid. Gjennom samtaler og erfaringsutveksling fikk deltakerne mulighet til å bygge nye relasjoner, styrke eksisterende bånd og samle verktøy for videre forsoningsarbeid – lokalt og regionalt i både det samiske og det norske samfunnet.

Treffet samlet over 300 deltakere.

8.4.3 Internasjonalt arbeid – direkte tilskudd

Samerådet – norsk seksjon – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Fremme samiske rettigheter, slik at den samiske befolkningen blir akseptert som ett folk med politiske, økonomiske og sosiale rettigheter som er sikret i de respektive landenes lovverk.

Samerådet er en samarbeidsorganisasjon for samiske organisasjoner i Norge, Sverige, Russland og Finland. Samerådets hovedmål er å fremme samiske interesser og rettigheter og at samene blir akseptert som ett folk med politiske, økonomiske og sosiale rettigheter som er sikret i de respektive landenes lovverk. Dette arbeidet foregår på ulike forum, som for eksempel i FN-forum som FNs permanente forum for urfolkssaker og EMRIP, deltakelse på seminarer og konferanser eller bidrag i panelsamtaler og debatter. Sametingets støtte gjør det mulig å bidra med både skriftlige og muntlige innspill som styrker kunnskap og forståelse om samiske rettigheter, samtidig som Samerådet har løftet frem konkrete problemstillinger knyttet til det samiske samfunnet.

På norsk side av Sápmi har Samerådet lagt vekt på å fremme rettighetssituasjonen til sjøsamer, noe som utgjør en viktig del av Samerådet sitt engasjement for samiske samfunn langs kysten. I tillegg jobber Samerådet med flere prosjekter som samlet bidrar positivt til å styrke byggingen av samiske samfunn på kysten, både gjennom rettighetsarbeid og gjennom kulturarbeid.

Mama Sara Education Foundation – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Bistå og styrke solidaritets- og humanitært arbeid utført gjennom Mama Sara Education Foundation.

Mama Sara Education Foundation er en frivillig hjelpeorganisasjon med base i Kautokeino. Organisasjonen jobber aktivt med å hjelpe masaibarn i Tanzania med skolegang gjennom en fadderordning samt med å samle inn penger til skolebygg for maasaibarna. Solidaritetsarbeidet organisasjonen gjør er viktig, og Sametinget bidrar derfor med direkte tilskudd for å styrke dette arbeidet.

Docip – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Tilskuddsordningen skal styrke bistanden til urfolk i forbindelse med ulike møter i FN-systemet.

Indigenous Peoples' Center for Documentation, Research and Information – Docip er en internasjonal urfolksorganisasjon med sete i Genève. Docip er et informasjons- og dokumentasjonssenter som også arbeider med forskning knyttet til urfolk.

Formålet med tilskuddsordningen er å styrke den bistanden institusjonen gir til urfolk i forbindelse med ulike møter i FN-systemet.

Saami Concil Headquarters

Dette tilskuddet kom inn i Sametingets reviderte budsjett i mars 2025. Bevilgningen har gått til Lávdan Sámi Arena ja Dieđavahkku 2025. Dette direkte tilskuddet var en engangsbevilgning.

Lávdan Sámi Arena ble arrangert i Guovdageaidnu for første gang 10.–14. juni 2025 og er en arena for det samiske sivilsamfunnet hvor organisasjoner, institusjoner og politikere samles til samtaler, debatter og samfunnsutvikling. Lávdan Sámi Arena var del av Interreg Aurora-prosjektet ReCap ASáp: Regaining capacity in a changing Sápmi. Prosjektet er utpekt som en «Operation of Strategic Importance» i Aurora-programmet.

Formålet var blant annet å fremme grenseoverskridende samarbeid blant samiske organisasjoner, akademisk, forvaltning og kultur. Arrangementet inkluderte også blant annet Sametingets reindriftskonferanse, KulturSápmi og DutkanSápmi–Diedavahkku som parallellarrangementer.

Over 480 personer deltok på mer enn 50 arrangementer.

8.4.4 International Decade of Indigenous Languages 2022-2032 – prosjekt

FNs årlige generalforsamling vedtok en resolusjon som erklærte perioden 2022–2032 som det internasjonale tiåret for urfolksspråk (IDIL2022–2032), basert på en anbefaling fra FNs permanente forum for urfolkssaker. Formålet med det internasjonale tiåret for urfolksspråk 2022–2032 er å bygge på praksisen fra IYIL2019, det internasjonale året for urfolksspråk 2019, fortsette med å synliggjøre den kritiske situasjonen til urfolksspråk og mobilisere myndigheter og andre interessegrupper til å beskytte, revitalisere og utvikle urfolksspråk.

Sametinget har i 2025 fulgt opp IDIL-møtene via Global Taskforce, hvor fremdrift og planer for IDIL diskuteres. I tillegg er Sametinget en del av Nasjonalt samarbeidsforum for IDIL2022–2032. Det nasjonale samarbeidsforumet har i 2025 jobbet spesielt med KI og språkteknologi, som en oppfølging av blant annet Giellabiellje-resolusjonen.

8.4.5 Jevgenij Jushkovs minnefond – direkte tilskudd til Samerådet - norsk seksjon

Mål for tilskuddsordningen:

- Jevgenij Jushkovs minnefond er styrket.

Samerådet opprettet i 2022 Jevgenij Jushkovs minnefond. Minnefondet har som mål å støtte samer fra russisk side av Sápmi som tar samisk språkopplæring. Dette har vært særdeles viktig for å støtte opp om de samene fra russisk side som ønsker å lære seg samisk. På grunn av den geopolitiske situasjonen er dette en av veldig få muligheter som eksisterer for å styrke og opprettholde en viss samhörighet over landegrensene, samtidig som det bidrar til flere samiske språkbærere.

8.5 Likeverd og solidaritet

Mål for innsatsområdet:

- Det vises solidaritet med andre urfolk.

Sametinget er pådrivere i internasjonale organer for å utvikle og følge opp folkerettslige konvensjoner, erklæringer og andre instrumenter som styrker rettighetene til verdens urfolk. Som urfolk i et av verdens rikeste land har vi en solidarisk forpliktelse til å bistå til at situasjonen til andre urfolk blir bedre. Samtidig er internasjonal rett avgjørende for å fremme og ivareta rettighetene og interessene våre på hjemmebane.

8.6 Likestilling

Mål for innsatsområdet:

- Et likestilt samisk samfunn med like rettigheter og muligheter for alle.

Et likestilt samisk samfunn med like rettigheter og muligheter for alle.

Sametinget arbeider bredt for et likestilt samisk samfunn gjennom internasjonal påvirkning, nasjonal politikk og konkrete tiltak i samiske lokalsamfunn. Internasjonalt løfter Sametinget urfolkskvinnens situasjon i FNs kvinnekommisjon, der Sametinget fikk gjennomslag for formuleringer om urfolkskvinnens roller og rettigheter i den politiske erklæringen for 2025. Nasjonalt følges Sametingets likestillingsmelding opp gjennom handlingsplaner mot vold og samehets og for rettighetene til samer med funksjonsvariasjoner, blant annet gjennom holdningskampanjer, utvikling av samisk informasjon om kropp og grenser, styrking av

krisesentertilbud og initiativer for bedre vern av utsatte grupper. Sametinget har etablert et råd for samer med funksjonsvariasjoner for å styrke deres stemme inn i parlamentets arbeid. I tillegg bidrar tilskuddsordningen Garmeres til å styrke rettighetene og tryggheten til skeive samer. Samlet sett arbeider Sametinget målrettet for at alle i Sápmi skal ha like rettigheter, like muligheter og lik trygghet.

8.6.1 Samletabell – Likestilling

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Oppfølging av Sametingets			
48601 likestillingsmelding og handlingsplan mot samehets - prosjekt	204 708	1 550 000	1 345 292
45102 Sami Nisson Forum	102 278	0	-102 278
45103 Garmeres - norsk seksjon – direkte tilskudd	414 000	414 000	0
Sum	720 986	1 964 000	1 243 014

FNs kvinnekommisjon

Sametinget deltar årlig på FNs kvinnekommisjon. Representanten for regjeringen trakk i sitt innlegg frem samarbeid med Sametinget og Sametingets arbeid for å forebygge vold i samiske samfunn og fremme likestilling. Det ble vedtatt en politisk erklæring fra kvinnekommisjonen i 2025. Sametinget jobbet for at den politiske erklæringen skulle sette søkelys på urfolkskvinnens situasjon, og i det endelige vedtaket var urfolkskvinner kommet inn i teksten. Den politiske erklæringen inneholder formuleringer som anerkjenner rollen urfolkskvinner har i å transformere matsystemer og sørge for matsikkerhet, og formuleringer om viktigheten av å sikre trygge rom for og støtte til urfolksorganisasjoner.

Det ble også vedtatt et arbeidsprogram for kommende møter i FNs kvinnekommisjon. Arbeidsprogrammet bekrefter at det skal settes i gang en prosess for å revitalisere FNs kvinnekommisjon. Sametinget har spilt inn at urfolks deltakelse må styrkes som en del av denne prosessen, og at det bør gjennomføres konsultasjoner med urfolksorganisasjoner og -representanter fra alle verdens regioner som en del av prosessen.

8.6.2 Oppfølging av Sametingets likestillingsmelding og arbeidet mot samehets – prosjekt

Sametingets arbeid for likestilling er delt inn i fem innsatsområder. Det er vedtatt tre handlingsplaner i tilknytning til sametingsmeldingen om likestilling, Sábmme jállu. Handlingsplanene mot vold og samehets har virketid 2023–2025, og handlingsplanen for realisering av samiske funksjonshindredes rettigheter har virketid 2024–2026.

Oppfølging av Sametingets handlingsplan mot vold:

Sametingets handlingsplan mot vold inneholder ti tiltak mot vold i samiske samfunn. Arbeidet for oppfyllelse av tiltakene kan sammenfattes slik:

- Sametinget, i samarbeid med RVTS Nord, er i gang med å utvikle en holdningskampanje for å formidle nulltoleranse mot vold. Kampanjen vil særlig rette seg mot unge menn og seksuell vold.
- Sametinget har markert FNs dag for avskaffelse av vold mot kvinner 25. November. I år ble det særlig satt søkelys på digital vold mot samiske barn og unge.
- Det mangler forskning på vold mot samiske eldre, barn, mennesker med funksjonsvariasjoner, LHBTIQ personer og digital vold. Temaet er spilt inn til Regjeringen og andre forskningsinstitusjoner.
- Sametinget samarbeider med likestillingssenteret KUN for å utvikle Doavisa på samisk. Doavisa skal gi barn og ungdom informasjon om kropp, seksualitet og grenser. Arbeidet gjennomføres i samarbeid med samiske barn og unge.

- Sametinget har konsultert med Regjeringen om endring i krisesenterloven. Den reviderte loven, som ble vedtatt våren 2025, peker på kommunenes ansvar for å gi samiske brukere et språklig og kulturelt tilpasset tilbud i krisesenter.
- Statens barnehus i Finnmark åpnet i august sitt kontor i Karasjok. Barnehuset har fått nasjonalt ansvar for samiske barn i møte med Barnehuset. Sametinget har fremmet behov for etablering av **nasjonalt ambulerende** samisk kompetanseteam under Barnehuset i Finnmark, som skal samarbeide med alle Barnehusene i Norge.
- Sametinget deltar i nettverk for å utvikle TryggEst- modellen i Finnmark. TryggEst er en modell for vern av risikoutsatte voksne. Sametinget er opptatt av å tilrettelegge for vern av risikoutsatte samiske voksne, og hvordan kommunene best kan ivareta denne gruppa. Sametinget har drøftet hvordan TryggEst modellen kan tilpasses til den samiske befolkningen i Finnmark med kommuner i Finnmark.
- Sametinget deltar aktivt i forum for utvikling av arbeidet mot vold og overgrep i samiske områder og utveksling av erfaringer og kompetanse mellom deltakerne. Dette forumet er en viktig del av arbeidet mot vold i samiske områder. Sametinget har oppfordret flere samiske kommuner til å delta aktivt.

Oppfølging av handlingsplanen for realisering av samiske funksjonshindredes rettigheter 2024–2026

Sametingets handlingsplan for realisering av samiske funksjonshindredes rettigheter har 13 tiltak. Et av hovedformålene for denne handlingsplanen var å kartlegge hvordan man kan realisere rettighetene til samer med funksjonsvariasjoner gjennom å gi dem en stemme inn i samfunnsdebatten. Derfor er et av tiltakene i handlingsplanen å etablere et eget råd for samer med funksjonsvariasjoner.

I forbindelse med det reviderte budsjettet i juni 2025 ble det satt av midler til å etablere et slik råd (se også kapittel 12.2.7.).

Det er omdisponert 1 347 000 kroner fra denne posten i 2025.

8.6.3 Garmeres – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Styrkede rettigheter for skeive samer

Sametinget har ikke mottatt rapportering for tidligere år fra organisasjonen, og av den grunn ble tilskuddet til Garmeres tilbaketrasket. Det ble derfor omdisponert 414 000 kroner fra denne posten til andre poster.

9 Samarbeidsavtaler

Samfunnsmål:

- Et styrket samisk språk, kultur og samfunnsliv.

Sametinget arbeider for å legge forholdene til rette slik at det samiske folket selv, på egne premisser, skal ha mulighet til å utvikle sine samfunn, sitt språk og sin kultur på best mulig måte. Dette er et ansvar som Sametinget verken skal, kan eller vil bære alene. Sametinget jobber for å styrke samarbeidet med regionale og lokale myndigheter. Dette skjer gjennom etableringen av partnerskapsavtaler og samarbeidsavtaler med kommuner og fylkeskommuner samt med andre sentrale institusjoner som har en virksomhet som berører samiske interesser.

9.1 Innsatsområder - Samarbeidsavtaler

9.1.1 Virkemidler for innsatsområder – Samarbeidsavtaler

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Regionalt samarbeid	3 404 057	3 000 000	-404 057
Interreg	550 000	500 000	-50 000
Sum	3 954 057	3 500 000	-454 057

Evaluerings av samarbeidsavtalene

Sametinget fikk i 2024 evaluert samarbeidsavtalene. Saken ble behandlet i Sametingets plenum i mars 2025. Evalueringen viste at samarbeidsavtalene har hatt stor betydning for å styrke samisk språk, kultur og samfunnsliv. De gir et politisk forankret rammeverk som øker oppmerksomheten om samiske spørsmål og legger til rette for lokale tilpasninger. Avtalene har bidratt til konkrete tiltak som språksentre, skilting, språkkurs og samiske barnehager og skoler, og de fungerer som viktige signaldokumenter for dialog og samarbeid. Totalt sett er tilfredsheten høy, og avtalene oppleves som fleksible og nyttige verktøy.

Samtidig viser evalueringen at det er behov for forbedringer. Mål og ansvarsfordeling er ofte uklart, og evaluering og oppfølging skjer uregelmessig. Helse, omsorg og næringsliv har fått lite oppmerksomhet i avtalene, og avtalene er svakt implementert utenfor sektorene kultur og oppvekst. Evalueringen anbefaler at avtalene har tydeligere mål og bedre forankring i sentraladministrasjonene, at avtalene oversettes til samisk, og at det vurderes å utarbeide handlingsplaner med realistiske ressurser. Nye avtaler bør tone ned lovpålagte oppgaver og prioritere utviklingsområder som kulturtilbud, møteplasser og språkkompetanse.

Sametingets plenum vedtok at det var viktig å sette søkelys på forslag til endringer som gjelder måloppnåelse, enhetlig oppfølging, strukturering og forankring av avtaleinstituttet hos partene. Plenum la også vekt på at avtalepartene må vurdere hvordan dagens virkemiddelbruk kan bidra til å revitalisere målene og intensjonene i avtalene. I tillegg må avtalene være et verktøy for oppfølging av sannhets- og forsoningskommisjonens rapport.

9.2 Regionalt samarbeid

Mål for innsatsområdet:

- Et aktivt og målrettet samarbeid med regionale og lokale myndigheter for å styrke og utvikle samisk kultur, språk og samfunnsliv.

Samarbeidsavtalene med fylkeskommunene er et viktig verktøy for å oppnå målet om et aktivt og målrettet samarbeid med regionale og lokale myndigheter for å styrke og utvikle samisk kultur, språk og samfunnsliv.

9.2.1 Samletabell - regionalt samarbeid

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
52001 Tilskudd til regionalutviklingsprosjekter - søkerbasert tilskudd	3 404 057	3 000 000	-404 057
Sum	3 404 057	3 000 000	-404 057

Finnmark fylkeskommune

Sametinget har i 2025 hatt en prosess med Finnmark fylkeskommune for å utarbeide en ny samarbeidsavtale. Sametinget har i dette arbeidet fokusert på oppfølging av plenumsvedtaket gjort i mars. Etter en analyse av den tidligere avtalen har Sametinget lagt vekt på at avtalen i større grad skal tydeliggjøre mål, at det skal prioriteres satsingsområder og utviklingsarbeid gjennom en egen tiltaksdel, og at den skal formalisere møtepunkter mellom partene. Finnmark fylkeskommune har ikke å binde seg økonomisk til noen tiltak. Partene har ikke blitt enige om innholdet i samarbeidsavtalen. Det arbeides videre med å få en ny avtale på plass i 2026.

Nordland fylkeskommune

Sametingets samarbeidsavtale med Nordland fylkeskommune varer ut 2026. Sametinget har deltatt på fysiske og digitale dialogmøter som Nordland fylkeskommune har arrangert med samiske miljøer og aktører i Nordland. Arbeidet med å revidere samarbeidsavtalen vil starte opp i 2026.

Trøndelag fylkeskommune

Sametingets samarbeidsavtale med Trøndelag fylkeskommune varer ut 2026. Partene har i 2025 fulgt opp avtalen med dialogmøter. Partene opplever at avtalen fungerer godt, og at den løpende dialogen mellom partene er god. Arbeidet med å revidere samarbeidsavtalen vil starte opp i 2026.

Innlandet fylkeskommune

Samarbeidsavtalen mellom Sametinget og Innlandet fikk virkning fra 2022. Avtalen er løpende og uten slutt dato, men den kan revideres ved behov og sies opp med minst seks måneders varsel. Det avholdes årlige statusmøter om avtalen. Innlandet fylkeskommune har i 2025 fått et offisielt sørsamisk navn, Sisdajven fylhke. Det ble gjennomført en markering av dette på Hamar i desember i forbindelse med statusmøtet.

Samarbeidsavtaler med bykommunene

Kommunene er blant de viktigste samarbeidspartnerne for Sametinget. Kommunene er de som først og fremst legger til rette for tjenester til den samiske befolkningen i språk, oppvekst og opplæring, helse og sosial feltet, kultur, næring og arealbruk.

Sametinget har undertegnet samarbeidsavtaler med flere bykommuner. Samarbeidsavtalene har som intensjon å ivareta samisk språk og kultur for den samiske befolkningen i disse kommunene. Videre legger samarbeidsavtalene forholdene til rette for en mer åpen og tillitsfull dialog om forhold som gjelder samer. Oppfølgingen av avtalene skjer gjennom tiltak innenfor de ulike sektorområdene som er i Sametingets budsjett.

Tromsø kommune har en handlingsplan for å følge opp samarbeidsavtalen med Sametinget, en handlingsplan mot mobbing og et prosjekt for å motarbeide nett-trakassering av samer. Tromsø kommune har blant annet startet et eget samisk opplæringstilbud for samiske elever på ungdomstrinnet på Grønnåsen skole som en oppfølging av handlingsplanen. Det arbeides også med å se på om Tromsø kommune skal bli en samisk språkforvaltningskommune.

Sametinget har i 2025 hatt statusmøter med Trondheim kommune, Sør-Varanger kommune og Oslo kommune.

9.2.2 Regionalutviklingsprosjekter – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
52001 Tilskudd til regionalutviklingsprosjekter - søkerbasert tilskudd	3 404 057	3 000 000	2 000 000	-404 057
Sum	3 404 057	3 000 000	2 000 000	-404 057

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
52001 Tilskudd til regionalutviklingsprosjekter - søkerbasert tilskudd	3 726 000	321 943	3 404 057
Sum	3 726 000	321 943	3 404 057

Mål for tilskuddsordningen – Regionalutviklingsprosjekter:

- Et aktivt og målrettet samarbeid med regionale og lokale myndigheter for å styrke og utvikle samisk kultur, språk og samfunnsliv.

Det er omdisponert 404 000 kroner til denne posten da det har vært mange søknader til ordningen i 2025.

9.3 Interreg

Mål for innsatsområdet:

- Økt verdiskaping i Sápmi og økt samarbeid over landegrensene i Sápmi.

En ny programperiode for Interreg trådte i kraft i 2021 og skal vare til 2027. De færreste Interreg-prosjektene som er finansiert den siste perioden, er relatert til etablering av varige arbeidsplasser.

Sametinget har styrket sin innsats i Interreg-prosjektene, i første omgang ved å ta et større sekretariatsansvar og gjennom denne posten bidra til samfinansiering av prosjekter. Dette har vært en villet satsning som er i samsvar med det sametingene har villet over mange år gjennom samarbeidet i Samisk parlamentarisk råd. Stortingsmeldingen om samisk språk, kultur og samfunnsliv trekker også frem Interreg som et viktig verktøy for å styrke samisk samarbeid over landegrensene. Samisk reiseliv, kreative næringer, kunst og kultur og samisk språk er viktige satsingsområder.

Sametinget ønsker å kunne bidra med en støtteordning slik at samiske aktører på norsk side har en større mulighet for egenfinansiering til sine prosjekter. Dette skal bidra til at det for denne Interreg-perioden blir gjennomført flere samiske Interreg-prosjekter på norsk side.

Fjerde søknadsrunde i Interreg Aurora hadde søknadsfrist 5. mars 2025. Det kom inn fem søknader til samiske prosjekter, alle med norsk deltakelse.

Sametinget deltar i styringsgruppen for Interreg-prosjektet Máhtut, med UiT som prosjektleder.

I april vedtok Interreg Aurora også tilskudd til to mindre prosjekter, et forprosjekt for å se på mer samarbeid mellom det norske og det finske Sametinget om utvikling av duodji og et prosjekt ledet av SEG i Tana for å utvikle mer justerterminologi på nordsamisk.

9.3.1 Samletabell – Interreg

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
52101 Interreg - søkerbasert tilskudd	550 000	500 000	-50 000
Sum	550 000	500 000	-50 000

9.3.2 Interreg – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2024	Resultat iht. rev. bud.
52101 Interreg - søkerbasert tilskudd	550 000	500 000	500 000	-50 000
Sum	550 000	500 000	500 000	-50 000

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
52101 Interreg - søkerbasert tilskudd	550 000	0	550 000
Sum	550 000	0	550 000

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
4	2	1	1

Mål for tilskuddsordningen – Interreg:

- Økt verdiskaping i Sápmi og økt samarbeid over landegrensene i Sápmi.

Det er omdisponert 50 000 kroner til denne posten.

10 Andre tiltak

I 2025 har Sametinget arbeidet med å styrke det samiske organisasjonslivet, valgarbeidet og kunnskapsgrunnlaget for samisk demokrati. Norrø's skoltesamene mottok sitt første direkte tilskudd over Sametingets budsjett for å utvikle skoltesamisk språk, kultur og identitet i 2025. Sametinget videreførte støtteordningene for samiske hovedorganisasjoner og tilskudd til organisasjonene til partier og grupper representert i Sametinget. På kunnskapsfeltet har Sametinget samarbeidet med Statistisk sentralbyrå (SSB) om samisk statistikk og satt i gang en ny avtale om forskning på sametingsvalget, inkludert datainnsamling fra valget i 2025.

Sametinget gjennomførte sametingsvalget 2025 og fulgte opp valg gjennomføringen med evalueringer sammen med partiene, kommunene og Valgdirektoratet. Resultatene fra evalueringen vil bli lagt frem i 2026. I 2025 ble også arbeidet med å utvikle en samisk KI-strategi satt i gang. Dette arbeidet skal legge grunnlaget for en KI-politikk som ivaretar behovene i det samiske samfunnet.

De politiske virkemidlene har bidratt til å styrke det samiske demokratiet. Hvert valgår har det vært en tilskuddsordning for lister til sametingsvalget. Målgruppen for denne ordningen er alle lister som Sametingets valg nemnd godkjenner etter § 32 i forskrift om valg til Sametinget. I 2025 fikk 11 lister tilskudd.

10.1 Samletabell – andre tiltak

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
85001 Noereh - direkte tilskudd	257 000	257 000	0
85002 Norrø's - direkte tilskudd	400 000	400 000	0
87001 Samiske hovedorganisasjoner - søkerbasert tilskudd	4 039 000	4 038 000	-1 000
87010 Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert på Sametinget - søkerbasert tilskudd	643 000	643 000	0
88001 Samiskrelatert statistikk i Norge - avtale	375 000	375 000	0
88101 Forskning på sametingsvalget - avtale	800 000	1 000 000	200 000
88501 Sametingsvalget - prosjekt	7 351 584	5 400 000	-1 951 584
88201 Samisk KI-arbeid - prosjekt	475 000	475 000	0
87101 Politiske grupper i Sametinget	5 744 997	5 745 000	3
87110 Opposisjonens arbeidsvilkår	1 798 000	1 798 000	0
87120 Tilskudd til lister ved sametingsvalget 2025 - søkerbasert tilskudd	3 100 700	3 100 000	5 745 000
Sum	24 984 281	23 231 000	3 992 419

10.1.1 Noereh – direkte tilskudd

Noereh er en samisk ungdomsorganisasjon på norsk side av Sápmi som ble stiftet i 2009. Organisasjonen skal jobbe for all samisk ungdom og med saker samiske ungdommer brenner for. Videre skal Noereh legge

til rette for at all samisk ungdom har en møteplass som bidrar til å styrke den samiske identitetsfølelsen på tvers av geografi og grenser. Noereh er en partipolitisk uavhengig og livssynsnøytral organisasjon.

Tilskuddet til Noereh på 257 000 kroner ble i 2025 trukket tilbake og omdisponert til andre poster. Det skyldes manglende rapportering for tidligere år.

10.1.2 Norrø's skoltesamene – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen –Norrø's skoltesamene – direkte tilskudd:

- Opprettholde et variert samisk organisasjonsliv.

Norrø's er en grenseoverskridende, frittstående og partipolitisk uavhengig organisasjon som ble stiftet i 2023.

Organisasjonen arbeider for å ta tilbake, synliggjøre og utvikle skoltesamisk tradisjon, språk, kultur og identitet. Organisasjonen uttaler seg i saker som berører den skoltesamiske befolkningen. 2025 er det første året Norrø's har fått direkte tilskudd over Sametingets budsjett.

10.1.3 Samiske hovedorganisasjoner – søkerbasert tilskudd

		Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
87001	Samiske hovedorganisasjoner - søkerbasert tilskudd	4 039 000	4 038 000	4 038 000	-1 000
Sum		4 039 000	4 038 000	4 038 000	-1 000

		Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
87001	Samiske hovedorganisasjoner - søkerbasert tilskudd	4 039 000	0	4 039 000
Sum		4 039 000	0	4 039 000

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
2	2	0	0

Mål for tilskuddsordningen – Samiske hovedorganisasjoner:

- Opprettholde et variert organisasjonsliv og sikre organisasjonene et stabilt økonomisk fundament.

10.1.4 Organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget – søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2024	Resultat iht. rev. bud.
Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert på Sametinget - søkerbasert tilskudd	643 000	643 000	643 000	0
Sum	643 000	643 000	643 000	0

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
6	6	0	0

Mål for tilskuddsordningen – Organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget:

- Sikre det finansielle grunnlaget til organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget.

10.1.5 Samiskrelatert statistikk i Norge – avtale

Sametinget inngikk en avtale med Statistisk sentralbyrå (SSB) om produksjon av samiskrelatert statistikk i 2017. Avtalen gikk ut i 2021. Sametinget og SSB ble på slutten av 2021 enige om at avtalen skulle løpe videre inntil ny avtale var på plass. Arbeidet med ny avtale ble påbegynt i 2022 men av ulike grunner er en ny avtale ikke på plass. Midlene dekker produksjon av Samisk statistikk i SSB. Tidligere kom dette ut som en trykt versjon annethvert år. Nå oppdateres tallene årlig på SSB sin side om samisk statistikk. Siste oppdatering var i mars 2025 og neste er planlagt i mars 2026. Sametinget vil i 2026 jobbe med å få på plass en ny avtale med SSB om produksjon av samisk statistikk. Sametingets grunnsyn er at produksjon av samiskrelatert statistikk skal dekkes over statsoppdraget til SSB.

Sametinget har i 2025 vært med i arbeidsgruppen som ledes av SSB, og som jobber med statistikk til sametingsvalget. Resultatet av dette arbeidet er at det for 2025 valget er utarbeidet mer statistikk om sametingsvalget enn tidligere. Utarbeidelse av denne statistikken dekkes over statsoppdraget til SSB.

10.1.6 Forskning på sametingsvalget – avtale

Kunnskap om samenes politiske deltakelse og oppslutning ved sametingsvalg er av grunnleggende betydning. Det har derfor mye å si at det gjennomføres en systematisk valgforskning for sametingsvalgene. Formålet med forskningsprosjektet om sametingsvalget er å få bedre kunnskap om og bygge opp samisk valgforskningskompetanse der det legges vekt på samiske kulturelle og språklige forhold.

Sametinget har siden valget i 2013 finansiert et forskningsprosjekt om sametingsvalget. I 2025 ble *Sametingsvalget 2021: Et partisystem i endring?* publisert. Denne publikasjonen er et resultat av avtalen gjort i 2021. Publikasjonen tar for seg sametingspolitikken i Norge – særlig det som skjedde rundt valget i 2021, men også de lange linjene i samepolitikken.

Det er i 2025 inngått ny avtale om sametingsvalgundersøkelsen. Formålet med forskningsprosjektet om sametingsvalget er å

- analysere vilkårene for, funksjonen til og utfordringer ved Sametingets valgsystem
- utvikle samisk valgforskningskompetanse – det er fordelaktig om prosjektet vil eller tar mål av å knytte til seg et ph.d.-prosjekt om samisk valgforskning

Forskningsprosjektet omfatter gjennomføring av en representativ utvalgsundersøkelse av velgere ved valget 2025. Gjennom sametingsvalgundersøkelsen vil Sametinget at det bidras til

- kunnskap om forhold som omhandler temaer som endringer i valgmanntallet, velgeratferd, politiske skillelinjer og institusjonell og demokratisk tillit
- kunnskap om institusjoner, organisasjoner, partier, medier med mer for å utvikle Sametingets valgsystem
- kunnskap til bruk i informasjon, debatt, undervisning og videre forskning

Institutt for samfunnsforskning (ISF), i samarbeid med UiT – Norges arktiske universitet, By- og regionforskningsinstituttet NIBR ved OsloMet og Universitetet i Bergen, fikk oppdraget.

Posten ble styrket med 200 000 kroner i Sametingets reviderte budsjett i juni 2025. Siden avtalen allerede var undertegnet før omdisponeringen ble gjort, ble midlene som ble satt av i det reviderte budsjettet, omdisponert til andre poster.

10.1.7 Sametingsvalget – prosjekt

Mål:

- Et godt gjennomført Sametingsvalg.

Sametingsvalget blir gjennomført hvert fjerde år.

I 2025 ble det avholdt sametingsvalg. Mandatfordelingen for valget ble fastsatt i 2023 – i året det ble avholdt valg til kommunestyre- og fylkesting. Mandatfordelingen var som følger:

- Østre valgkrets – fem mandater
- Ávjovárri valgkrets – seks mandater
- Nordre valgkrets – seks mandater
- Gáisi valgkrets – seks mandater
- Sørsamisk valgkrets – fire mandater
- Sør-Norge valgkrets – syv mandater

Ávjovárri valgkrets mistet ett mandat, mens Sør-Norge valgkrets fikk ett mandat mer sammenlignet med i valget i 2021.

Valgdagen var 8. september. Alle valgkretsene ble ferdige med opptellingen innen torsdag 11. september, unntatt Gáisi valgkrets. Valgnemnda ba i sin gjennomgang av valgresultatet om at opptellingsvalgstyret i Narvik kommune skulle gjøre en ny opptelling i Vesthavet valgkrets. Grunnen var at marginene for det siste mandatet i valgkretsen var små, og det var uavklarte spørsmål om opptellingen i enkelte av kommunene. Den nye opptellingen ble klar 22. september og endret ikke mandatfordelingen.

Valgnemnda utstedte fullmakter på følgende måte:

- Norske Samers Riksforbund – 18 representanter
- Nordkalottfolket – 15 representanter
- Arbeiderpartiet – 4 representanter
- Ávjovárri Flyttsameliste – 1 representant
- Samefolkets Parti – 1 representant

Sametinget gjennomførte en evaluering med seks av de elleve partiene og organisasjonene som stilte liste til valget. I tillegg er det også gjennomført en evaluering med opptellingskommunene sammen med Valgdirektoratet. Kommunal- og distriktsdepartementet har også sendt alle kommunene evalueringsspørsmål om gjennomføringen av valget. Erfaringene fra valg gjennomføringen og evalueringene vil bli lagt frem i en rapport til det første plenumsmøtet i 2026.

Tromsø kommune, som er opptellingskommune i Gáisi valgkrets, hadde store forsinkelser i sin opptelling av sametingsvalget og vil legge frem en egen evaluering av valget og årsakene til forsinkelsen.

10.1.8 Samisk KI arbeid – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Utvikle en strategi for samisk KI

Sametinget har behov for å styrke innsatsen det legger ned i samisk KI-arbeid. Prosjektet skal bidra til å utforme en samisk KI-strategi og KI-politikk. Prosjektet skal vektlegge behovene det samiske samfunnet har for en utvikling av KI som virkemiddel for å styrke og utvikle det samiske samfunnet. I tillegg må det identifiseres hva som må til for å få en utvikling av KI som tjener det samiske samfunnet.

I den forbindelse er det lyst ut en prosjektstilling for dette prosjektet. Ved førstegangsutlysningen lyktes ikke Sametinget med rekruttering til stillingen. Stillingen ble lyst ut for andre gang i desember 2025. Midlene er avsatt og vil bli brukt i 2026.

10.2 Virkemidler politisk nivå

10.2.1 Politiske grupper i Sametinget

Tilskuddsmottakere og målgruppe for tilskuddsordningen:

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
87101 Politiske grupper i Sametinget	5 744 997	5 745 000	5 745 000	3
Sum	5 744 997	5 745 000	5 745 000	3

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
87101 Politiske grupper i Sametinget	5 744 997	0	5 744 997
Sum	5 744 997	0	5 744 997

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
7	7	0	0

Tilskuddsmottakere og målgruppe for tilskuddsordningen er grupper i Sametinget som har status som gruppe i henhold til reglementet for Sametingets politiske nivå, fastsatt av Sametinget 10. februar 1994, med endringer av, med endringer av 5 juni 2025.

Ordningen forvaltes av plenumsledelsen eller det organet som plenumsledelsen delegerer myndigheten til.

10.2.2 Opposisjonens arbeidsvilkår

Opposisjonens arbeidsvilkår:

Målgruppe for tilskuddsordningen er grupper i Sametinget som har status som gruppe i henhold til reglementet for Sametingets politiske nivå, fastsatt av Sametinget 10. februar 1994, med endringer av 28. november 2007, og som har definert seg som en del av opposisjonen.

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
87110 Opposisjonens arbeidsvilkår	1 798 000	1 798 000	1 798 000	0
Sum	1 798 000	1 798 000	1 798 000	0

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
87110 Opposisjonens arbeidsvilkår	1 798 000	0	1 798 000
Sum	1 798 000	0	1 798 000

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
4	4	0	0

For å sikre opposisjonen gode arbeidsvilkår i Sametinget settes det årlig av midler til drift av de politiske opposisjonsgruppene.

10.2.3 Tilskudd til lister ved sametingsvalget – søkerbasert ordning

Mål med tilskuddsordningen:

- Mulighet for valgdeltakelse til de som stiller lister til sametingsvalget.

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Budsjett 2025	Resultat iht. rev. bud.
87120 Tilskudd til lister ved sametingsvalget 2025 - søkerbasert tilskudd	3 100 700	3 100 000	3 100 000	-700
Sum	3 100 700	3 100 000	3 100 000	-700

	Innvilget 2025	Avkortet 2025	Regnskap 2025
87120 Tilskudd til lister ved sametingsvalget 2025 - søkerbasert tilskudd	3 100 700	0	3 100 700
Sum	3 100 700	0	3 100 700

Søknader	Innvilget	Avslått	Avvist
11	11	0	0

Målgruppen for denne ordningen er alle lister som Sametingets valg nemnd godkjenner etter § 32 i forskrift om valg til Sametinget.

11 Plenum

11.1 Samletabell parlamentet

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Driftskostnader parlamentet	24 581 883	24 996 248	414 365
Sum	24 581 883	24 996 248	414 365

11.2 Driftskostnader parlamentet

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
1010 Sametingets plenum	19 119 771	17 675 000	-1 444 771
1110 Sametingets plenumsledelse	2 460 797	3 252 000	791 203
1111 Sametingets fagkomiteer	591 505	1 381 000	789 495
1120 Sametingets kontrollutvalg	1 405 125	1 200 000	-205 125
1310 Samisk parlamentarisk råd	376 115	890 000	513 885
1301 Sekretariat for SPR - prosjekt	462 500	399 248	
1930 Sametingets klagenemnd	166 071	199 000	32 929
Sum	24 581 883	24 996 248	477 617

11.2.1 Sametingets plenum

Sametingets plenum består av de folkevalgte. Sametingets plenum fordeler bevilgninger som stilles til disposisjon gjennom tildelingsbrev i tråd med de føringene som er lagt i Stortingets budsjettvedtak og innstillinger.

I 2025 er det avholdt fire plenums møter, hvor av ett var en kombinasjonsuke med komite- og plenums møte i samme uke. Det betyr at representantene har hatt syv møteuker. Representantene behandlet 65 saker i plenum, og 30 av disse var komitebehandlet.

Sametingets valgmanntall blir publisert 30. juni året det gjennomføres stortingsvalg og sametingsvalg, og året det gjennomføres kommune og fylkestingsvalg.

Sametingets valgmanntall hadde 25 676 personer innført i valgmanntallet per 17. juli 2025. 5 151 personer er innført i valgmanntallet etter valget i 2021.

Sametingsvalget 2025

Antall stemmeberettigede: 25 690

Fremmøteprosent: 74,2

Andel forhåndsstemmer i prosent: 67,1

Mottatte stemmesedler: 18 854

Partifordelte stemmesedler: 18 585

Blanke stemmesedler: 269

Forkastede stemmesedler: 65

Partinavn	Oppslutning (%)	Antall stemmer	Endring siste sametingsvalg	Antall mandater
Norske Samers-Riksforbund	38,0	7064	+6,1	18 (+1)
Nordkalottfolket	31,9	5927	+13,6	15 (+6)
Arbeiderpartiet	11,4	2113	-3,7	4 (-3)
Samefolkets Parti	4,8	891	-0,8	1
Fremskrittspartiet	3,9	725	-0,9	0 (-1)
Senterpartiet	3,8	714	-5,7	0 (-3)
Høyre	2,8	523	-1,5	0
Ávjovári Johttisápmelaččaid Listu	2,4	443	0,0	1
Industri- og næringspartiet	0,4	75	+0,4	0
Samenes folkeforbund	0,3	58	-1,1	0
Sámeeatnanlista	0,3	52	+0,3	0

Sametingets plenum har behandlet følgende saker i 2025:

Saksnavn	Saksnummer
Konstituering	01/25
Sametingsrådets beretning om virksomheten - mars 2025	02/25
Sametingets årsmelding 2024	05/25
Sametingets reviderte budsjett mars 2025	06/25
Sametingets syn på den nye viltressursloven	07/25
Møteplan for Sametingets komite- og plenums møter 2026	08/25
Sametingets strategi for voksenopplæring	09/25
Forslag til endringer i reindriftsloven og tilhørende endringer i jordskifteloven	10/25
Sametingets evaluering av samarbeidsavtaler med by- og fylkeskommuner	11/25
Valg av forberedende fullmaktskomite	13/25
Ny minerallov - utkast til lovproposisjon	14/25
Valg av medlemmer til styret for Finnmarkseiendommen	15/25
Konstituering	16/25
Sametingsrådets beretning om virksomheten	17/25
Sametingets reviderte budsjett juni 2025	23/25
Sametingets innspill til statsbudsjettet for 2027	25/25

Sametingsrådets redegjørelse om samisk jordbruk	21/25
Regional oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport - behov for samiske tilbud, ordninger og tiltak i Nordre valgkrets	33/25
Handlingsplan for Sametingets eldrestreategi	27/25
Evalueringsplan for Sametingets stipendordning for høyere utdanning – Veien videre	34/25
Áimmahuššan – Sametingsmelding om samisk kulturminnevern – revisjon 2025	28/25
Norges institusjon for menneskerettigheter – årsmelding 2024	31/25
Revidering av etiske retningslinjer for samisk helseforskning	32/25
Samisk språkbud	35/25
Meld. St. 17 (2024–2025) Samisk språk, kultur og samfunnsliv – Kommunale tjenestetilbud til samiske innbyggere	24/25
Sametingets årsmelding 2024 – revidering med tilleggsopplysninger	26/25
Regelverk om tospråklighetstilskudd til kommuner og fylkeskommuner i forvaltningsområdet for samiske språk	30/25
Sametingets forventninger til Norges sikkerhetspolitikk	29/25
Revisjon av retningslinjer for Sametingets politiske virksomhet	36/25
Sametingets kontrollutvalg – årsmelding 2024	20/25
Oppnevning av forberedende fullmaktskomite	22/25
Konstitueringsplan	37/25
Valg av fullmaktskomite	38/25
Fullmaktskomiteens innstilling – godkjenning av valget	39/25
Valg av plenumsledelse	40/25
Valg av Sametingets president	41/25
Valg av valgkomite	42/25
Valg av kontrollkomite	43/25
Valg av plan- og finanskomite	44/25

Valg av oppvekst-, omsorgs- og utdanningskomite	45/25
Valg av nærings- og kulturkomite	46/25
Valg av medlemmer til Samisk parlamentarisk råd	47/25
Møteplan for Sametinget 2025–2026	48/25
Konstituering	49/25
Sametingsrådets beretning om virksomhet – desember	50/25
Kunngjøring av nye saker	51/25
Spørsmål til Sametingsrådet	52/25
Søknad om fritak fra verv som sametingsrepresentant – Aina Madelén Nordsletta Aslaksen	53/25
Sametingets innspill til Reindrifftsavtale 2026/2027	54/25
Idrettsavtalen 2026	55/25
Sametingets stipend for høyere utdanning - prioriteringer for perioden 2026–2029	56/25
Oppnevning av medlemmer og varamedlemmer til Sametingets klagenemnd for tilskuddssaker	57/25
Valg av medlemmer og varamedlemmer til styret for Finnmarkseiendommen og kontrollkomiteen	58/25
Sametingets budsjett 2026	59/25
Godkjenning av næringsavtale for duodji 2026–2027	60/25
Utvalg for tilsetting av Sametingets direktør 2025–2029	61/25
Jordbruksforhandlingene 2026	62/25
Revisjon av Sametingets grunnregler	63/25
Fullmakt til å fremme innstilling til sak om valg gjennomføring i henhold til §9h i forretningsordenen	64/25
Valg av nytt medlem i Sametingets kontrollutvalg	65/25

Det er gjennomført følgende arrangementer i forbindelse med komite og plenumsmøter i 2025:

Seminar 20. mai 2025: Presentasjon av NOU 2025: 3 – Ny kulturmiljølov
Seminar 21. mai 2025: Valgsikkerhet
Boklansering 2. juni 2025: Sametingsvalgbooka
Seminar 19. november 2025: Lansering av samiske tall forteller
Seminar 20. november 2025: Alternative finansieringsmodeller for Sametinget
Orientering om Sámi giellagáldu 3. desember 2025

Åpningen av det 10 Sameting

Valget til Sametinget ble gjennomført 8. september. 15. oktober ble det tiende Sametinget åpnet. Seremonien med ble ledet av Hans Majestet Kong Harald og Hans Kongelige Høyhet Kronprins Haakon.

Iza Lilja Mortennson (fra Plassje) og Sigurd Ánte Bitustøyl (fra Kautokeino) tok imot kongen og kronprinsen da de ankom utenfor sametingsbygningen. De overrakte de kongelige gjestene blomster.

Åpningsseremonien i plenumssalen startet med et kulturelt innslag som satte en tydelig samisk ramme rundt åpningen. Artistene Jon Henrik Fjällgren, Mihkkal Máhtte Hætta og Nils-Ove Kuorak joiket Faamoen vulie. Deres fremføring forente det samiske, fra sørsamisk til nordsamisk, og synliggjorde den levende samiske kulturen som Sametinget representerer.

Det var invitert mange gjester til åpningen. Blant de innbudte gjestene var det representanter fra Sametinget i Sverige, Sametinget i Finland, Stortinget, statsforvaltningen og Høyesterett samt andre sentrale samarbeidspartnere og samiske institusjoner.

Barn og unge var også med på feiringen. Skoleelever og barnehagebarn deltok som inviterte gjester på åpningen, og deltakelsen ble tilrettelagt med servering.

I forbindelse med åpningen ble det avholdt en kongelig lunsj på Scandic hotell i Karasjok. Deretter var det et kveldsarrangement (mottakelse), som ga rom for samtaler og uformelle møter mellom Sametingets representanter og de innbudte gjestene.

Sametingets 10. åpningsseminar var et omfattende arbeid som favnet store deler av organisasjonen. Nesten alle ansatte i Sametingets kontor i Karasjok, i tillegg til noen ansatte ved andre lokalkontorer, var med i planleggingen og gjennomføringen av åpningen. Oppgavene besto blant annet i å lage gjestelister, ordne bordplassering, motta gjester, være dørvakter, servere gjester som var på sametingsbygget, sette opp dekor og rengjøre og rydde i plenumssalen.

Sametingets 10. åpning i 2025 ble gjennomført i høyeste standard for likestilling, sikkerhet og kvalitet. Åpningen markerte Sametingets evne til å arrangere store, nasjonale jubileumshendelser, samtidig som den markerte en klar satsing på samisk kultur, samfunn og demokratiske verdier..

11.2.2 Sametingets plenumsledelse

Plenumsledelsen er ansvarlig for den praktiske gjennomføringen av sametingsvalget. Oppfølging av valgarbeidet har vært en av de viktigste sakene som plenumsledelsen har arbeidet med. Plenumsledelsen forvalter også sametingets valgmannstall, og drøftingen av dette har vært et gjennomgående tema i 2025. I tillegg behandler plenumsledelsen sametingsrepresentantenes permisjonssøknader, søknader om fritak fra verv og habilitetsspørsmål.

Plenumsledelsen har i 2025 hatt 14 møter. Plenumsledelsen har gjort vedtak i 80 saker og hatt 16 referatsaker til behandling. 8 saker er fremmet til plenumsbehandling.

11.2.3 Sametingets fagkomiteer

Mål:

- Styrke det politiske arbeidet i Sametinget.

Sametinget har tre fagkomiteer:

- Nærings- og kulturkomité (NKK)
- Plan- og finanskomité (PFK)
- Oppvekst-, omsorgs- og utdanningskomité (OOUK)

Hver av fagkomiteene har avholdt 4 komitémøter:

- NKK har behandlet og innstilt til plenum i 11 saker.
- PFK har behandlet og innstilt til plenum i 12 saker.
- OOUK har behandlet og innstilt til plenum i 12 saker.

Komitereiser

Nærings- og kulturkomiteen har vært på komitereise i Evenes-området, Drag og Bodø. Komiteen har møtt både politikere og lokale bedrifter. Komiteen besøkte også Árran – julevsámi guovddáš, møtte representanter fra pitesamiske organisasjoner og foreninger og hadde omvisning på Jektefartsmuseet. Komiteen brukte tre dager til komitereisen.

Plan- og finanskomiteen gjennomførte sin reise i april i Hammerfest og Alta. De besøkte Melkøya-området og fikk informasjon om prosjektet. De var også innom Gjenreisningsmuseet og møtte den lokale sameforeningen Bárru. I Alta besøkte komiteen Álttá sámii giellaguovddáš og hadde et møte med Alta kommune hvor temaet var barnehage, oppvekst og skole. Komiteen besøkte demningen i Sávvu og fikk informasjon fra Statkraft om hvordan et kraftverk drives, og hva som er mulig å effektivisere i fremtiden.

Opplærings-, oppveksts- og utdanningskomiteen avlyste sin komitereise. Komiteen har i stedet besluttet å besøke forskjellige arrangementer som er relevante for komiteen.

Komiteenes budsjett har et lite underforbruk sammenlignet med budsjettet.

11.2.4 Sametingets kontrollutvalg

Sametingets kontrollutvalg har i 2025 gjennomført syv møter.

Utvalget har i 2025 behandlet 42 vedtakssaker og 11 referatsaker.

Sametingets kontrollutvalg legger fram en egen årsmelding for Sametingets plenum.

11.2.5 Samisk parlamentarisk råd (SPR)

Sametinget i Norge har hatt ledervervet i Samisk parlamentarisk råd siden 16. januar 2025. I 2025 er det avholdt ett plenums møte og tre styremøter. Det er i 2025 gjennomført sametingsvalg i Sverige og Norge. Dette har hatt innvirkning på antall møter i SPR-styret. Se også kapittel 8.2.3. Det er omdisponert 1 056 000 kroner fra denne posten.

11.2.6 Sametingets klagenemnd

Sametingets klagenemnd skal behandle påklagede enkeltvedtak for å oppfylle forvaltningslovens regler om klagebehandling. Klagenemnda har i 2025 hatt syv møter og behandlet i alt seksten klagesaker.

11.2.7 Sekretariat for SPR – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Få et beslutningsgrunnlag for etablering av egen administrasjon til Samisk Parlamentarisk råd

Det alternerende sekretariatet har i dag en funksjonstid på ca. 16 måneder som alternerer mellom de tre sametingene. Denne ordningen sikrer ikke jevn drift og god nok oppfølging av tiltak som løftes opp i SPR. Det er derfor satt i gang et prosjekt som skal se på mulige organiseringsformer for et eget sekretariat for SPR. Prosjektet ble påbegynt av konsulentbyrået Visjona AS i slutten av desember og skal etter planen levere en redegjørelse i uke 28 i 2026 med ulike forslag til sekretariatsfunksjoner for SPR.

12 Sametingsrådet

12.1 Samletabell – Sametingsrådet

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Sametingsrådet	22 156 962	16 984 000	-5 172 962
Sum	22 156 962	16 984 000	-5 172 962

12.2 Sametingsrådet

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
1510 Sametingsrådet	20 743 385	14 446 000	-6 297 385
1501 Sametingets råd for samer med normbrytende funksjoner	0	300 000	300 000
1502 Kunnskapsgrunnlag om Sametingets valgordning - prosjekt	0	250 000	250 000
1910 Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU)	43 583	516 000	472 417
1920 Sametingets eldreråd	737 134	772 000	34 866
1940 Ekstern sakkyndig komité for samisk helseforskning	632 860	700 000	67 140
Sum	22 156 962	16 984 000	-5 172 962

12.2.1 Sametingsrådet

Gjennom året har Sametingsrådet behandlet 256 d-notat, 152 referansesaker og 240 vedtakssaker og 23 saker som er fremmet til plenumsbehandling. Det er gjennomført 52 møter fysiske/semifysiske/digitale møter.

Melkøyasaken

Melkøya-saken er av stor rettslig prinsipiell betydning for hva som er konsultasjonspliktig og konsekvensutredningspliktig. Søksmålet fra Sametinget er en oppfølging av den fullmakten plenum ga sametingsrådet i sak 026/24 oppfølging av Sametingets vedtak om synet på elektrifiseringen av Melkøya. Sakskostnadene dekkes over rådets budsjett. Det er kostnadskrevende å prøve statens vedtak rettslig, men det understreker samtidig at det er den eneste måten å løse konflikter på når staten nekter konsultasjoner.

Hovedforhandlingene i Oslo tingrett om gyldigheten av Energidepartementets vedtak med konsesjonsendring for elektrifisering av Melkøya ble holdt 13.–16. mai. Sametinget benytter advokatfirmaet Wikborg Rein. Anskaffelsesloven og -forskriften gjelder ikke for kontrakter om juridisk rådgivning ved advokat til forberedelse av en sak i tvistesaker for nasjonale eller internasjonale domstoler, jf. anskaffelsesforskriften § 2-4 bokstav d.

Sametinget tapte saken i Oslo tingrett. Oslo tingrett frifant staten for saksbehandlingsfeil og manglende konsultasjon. Sametinget mener at vedtaket om Melkøya fører til store naturinngrep og brudd på konsultasjonsplikten, men tingretten fant ingen saksbehandlingsfeil. Sametinget ble dømt til å betale saksomkostningene på 745 000 kroner. Sametinget har anket dommen den 1. september 2025 i sin helhet

til Borgarting lagmannsrett. Anken gjelder både rettsanvendelsen og bevisbedømmelsen. Tidspunktet for ankebehandling i Borgarting lagmannsrett er satt til 15. september 2026. Det er satt av fire dager til saken.

Det er omdisponert 3 650 000 kroner til denne posten for å dekke utgifter til Melkøya søksmålet.

12.2.2 Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU)

Det er foretatt oppnevning av nye medlemmer for perioden 2026–2027, og SUPU består da av følgende medlemmer: Therese Olsen (leder), Linnéa Knutsen, Mattis Ailo Larsen, Mia Sparrok, og Anders Daniel Sokki. Vararepresentanter er Ina Madelen Raanes, Emil Nikolai Wingstad Nerheim, Sara Biret Márjá Eira, Embla Candell Halvari og Mats Steffensen Carstens.

Sametinget ungdomspolitiske utvalg har hatt lav aktivitet i 2025. SUPU har vært representert på enkelte eksterne møter med enkeltmedlemmer av utvalget.

12.2.3 Sametingets eldreråd

Sametingets eldreråd har i 2025 avholdt tre møter i henholdsvis Alta, Røyrvik og Kautokeino. I forbindelse med disse møtene har eldrerådet avholdt møter med lokale eldreråd.

Medlemmer i eldrerådet har deltatt på konferanser og møter på vegne av utvalget. De har deltatt blant annet på Verddettreffet i Tromsø, Barents-Norden konferansen i Bodø, og hatt møter med ordførere og lokale og regionale eldreråd

I forbindelse med et møte i Alta, hold eldrerådet seminar hvor de hadde invitert eldrerådene i forvaltningskommunene for samisk språk. På seminaret ble det holdt innlegg fra ulike instanser som har betydning for samiske eldre, blant annet NAV Ávjovárri, Senter for et aldersvennlig Norge og Sámi klinihkka. I tillegg var det innlegg om AI/kunstig intelligens og om nettsvindel og banktjenester for eldre ved Sparebank1 Nord-Norge.

Medlemmene har deltatt på en del konferanser og møter som representanter for Sametingets eldreråd blant annet på Tjeldsund kommunale eldrerådsmøte, på Barents-Norden seniorkonferanse i Bodø, på møte med pårørende av demens rammede, og med ordfører i Karasjok ordfører.

Oppfølging av Sametingets eldrestrategi, som ble vedtatt i 2023 med tilhørende handlingsplan, har vært sentral i alle møter.

Det er foretatt oppnevning av nye medlemmer i Eldrerådet for perioden 2026-2029. Eldrerådet består av følgende medlemmer: Heidi Oline Salmi (leder/jodiheaddj), Kjetil Romsdal, Frank Bertheussen, Nora Marie Bransfjell og Gerd Fleischer. Vararepresentanter er Berit Anne Oskal Kemi, Viktor Johnsen, Jorun Murberg Nija og Ingrid Jåma.

12.2.4 Sakkyndig komite for samisk helseforskning

Komiteen skal avgi et kollektivt samtykke til helseforskning, i tråd med etiske retningslinjer for samisk helseforskning. Komiteen har hatt åtte komitemøter og behandlet tjuseks saker, hvorav ni var søknader om samisk kollektivt samtykke til forskning. I tillegg arrangerte komiteen et internt avslutningsseminar i desember. Medlemmer av komiteen for perioden 2026–2029 ble utnevnt i rådssak 183/25.

Revidering av etiske retningslinjer for samisk helseforskning var sak 032/25 under Sametingets plenumsmøte i juni 2025. Formålet med disse retningslinjene er å sikre at slik forskning:

- er forankret i urfolks rett til selvbestemmelse
- tar hensyn til og respekterer mangfoldet og egenarten i samisk kultur og samfunn
- ivaretar både enkeltindividets og det samiske folkets kollektive rettigheter til fritt og informert samtykke

Det ble også vedtatt i den nevnte plenumssaken at Sametinget oppretter et organ som skal behandle klager på enkeltvedtak fattet av etisk komite for samisk helseforskning, jf. forvaltningsloven § 28. Sametingsrådet utnevnte medlemmer til klageorganet i sametingrådssak 191/25.

12.2.5 Sametingets råd for samer med normbrytende funksjonsvariasjoner

I Sametingets melding om likestilling, Sábmme jállu (2020), er samer med normbrytende funksjonsvariasjoner definert som et av innsatsområdene. Sametingsmeldingen ble fulgt opp av Sametingets handlingsplan for realisering av samiske funksjonshindredes rettigheter 2024–2026 der et av

tiltakene var å opprette et eget råd for samer med normbrytende funksjonsvariasjoner. I forbindelse med det reviderte budsjettet i juni 2025 ble det satt av midler til å etablere et slik råd.

Sametingets råd for samer med normbrytende funksjonsvariasjoner er et rådgivende organ for sametingsrådet og skal bistå sametingsrådet i utformingen av Sametingets politikk og være et rådgivende organ for sametingsrådet i alle typer saker rådet finner at de ønsker å engasjere seg i. Det sitter fire medlemmer i Sametingets råd for samer med normbrytende funksjonsvariasjoner for perioden juni 2025–desember 2027.

Sametingets nyoppnevnte råd for samer med normbrytende funksjonsvariasjoner hadde sitt konstituerende møte i Kárášjohka i september. På møtet fikk medlemmene dele sterke og personlige erfaringer fra det å leve som same med normbrytende funksjonsvariasjoner. De fikk også faglig påfyll gjennom en presentasjon av TryggEst ved RVTS Nord og Bufdir, hvor de orienterte det nye rådet om TryggEst, som er et vern av risikoutsatte voksne mot vold og overgrep.

Rådet har hatt tre møter i 2025, et konstituerende møte og to digitale møter der ett av møtene var med Kultur- og likestillingsdepartementet om revidering av regjeringens strategi for mennesker med funksjonsnedsettelse.

Kostnadene knyttet til dette rådet er i 2025 kostnadsført under 1510 Sametingsrådet.

12.2.6 Utredning om alternativ finansiering av Sametinget

Sametinget ba i merknad i sak 45/23 Sametingets budsjett 2024 om at det skulle gjøres en evaluering av budsjettordningen som ble innført i 2019, og at det skulle etableres en ordning som skal sikre både en stabil årlig basisbevilgning til Sametinget og årlige reelle budsjettprosesser. Rune Fjellheim AS fikk etter en begrenset anbudsrunde oppdraget med utredningen. Rapporten ble levert til Sametinget i august 2025. Det ble holdt et seminar om rapporten under Sametingets komiteuke i november.

13 Sametingets administrasjon

13.1 Samletabell – Sametingets administrasjon

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Totale driftskostnader	167 386 623	175 567 660	8 181 037
Sum	167 386 623	175 567 660	8 181 037

13.2 Driftskostnader – Sametingets administrasjon

	Regnskap 2025	Revidert 2025	Resultat iht. rev. bud.
Driftsinntekter	-15 764 800	-12 731 604	3 033 196
Lønns- og personalkostnader	118 068 004	125 296 094	7 228 090
Driftskostnader	65 083 419	63 003 170	-2 080 249
Sum	167 386 623	175 567 660	8 181 037

Underforbruket på administrasjonen er knyttet til at det har vært mange vakanser i 2025 og at det har tatt tid å få rekruttert nye ansatte. I tillegg har det i 2025 vært høyere inntekter enn budsjettert på befaringer på 2 millioner kroner og avsatte midler fra 2024 til administrative prosjekter.

Administrasjonens største oppgave er å realisere den politikk som Sametingets plenum har vedtatt. Administrasjonen i Sametinget fungerer som faglig sekretariat for sametingsrådet og plenum og hovedoppgaven er å forberede politiske saker og følge opp og gjennomføre politiske bestillinger og vedtak, og på bakgrunn av disse opprettholde og utvikle de samiske språkene, den samiske kulturen og samfunnslivet.

Hovedadministrasjonen ligger i Karasjok, og det er totalt ni kontorsteder i Finnmark, Troms, Nordland og Trøndelag. Sametinget har blitt enige med Stortinget om å etablere et kontor for to administrative ansatte på Stortinget som en del av oppfølgingen av Stortingets konsultasjonsplikt overfor Sametinget. Kontoret skal etter planen bemannes i 2026. I tillegg inngikk Sametinget en intensjonsavtale med Stortinget om gjensidig hospitering med oppstart i 2026.

Administrasjonen ledes av en direktør og er inndelt i fem avdelinger og to stabsfunksjoner. Til sammen hadde hele administrasjonen i 2025 ca. 144 årsverk. Avdelingene utfører saksbehandling og yter tjenester både til politiske myndigheter og til publikum.

Administrasjonen har saksforberedt 65 plenumssaker til Sametingets komiteer og Sametingets plenum, saksforberedt 241 vedtakssaker og 256 D-notater til sametingsrådet, saksforberedt 16 klagesaker, gjennomført tilsvarende 23 månedsverk i feltarbeid/befaringer for kulturminner, gjennomført mange konsultasjoner, gjennomført flere seminarer og konferanser, strømmet alle Sametingets egne seminarer og konferanser, strømmet 4 plenumsmøter.

Sametingets administrasjon saksbehandler direkte og søkerbaserte tilskuddssaker, i tillegg til å kontrollere tilskudd, gjennomføre dialogmøter med direkte tilskuddsmottakere og generelt veilede søkere av tilskudd. Administrasjonen har saksforberedt og behandlet 1 954 tilskuddssaker.

Administrasjonen utfører interne oversettingstjenester til sør-, lule- og nordsamisk. Den interne oversettelsestjenesten oversetter alle plenumssakene, og i tillegg andre forespørsler fra administrasjonen. Det er sendt inn 643 interne bestillinger til oversetting. Språkavdelingen i Sametinget forvalter den samiske stedsnavntjenesten som forvalter samiske stedsnavn etter lov om stadnamn.

Sametingets bibliotek er en del av Sametingets administrasjon. I 2025 hadde biblioteket 1125 utlån til enkelt personer og institusjoner og 328 fjernlån fra egen samling til andre bibliotek.

Administrasjonen har mottatt 22 535 inngående brev og har sendt 13 248 utgående brev. Til sammen der det registrert 46 365 nye dokumenter i arkivsystemet websak i 2025.

Sametingets datahjelp, som er IT support for Sametingets administrasjon og for Sametingets politikere, har behandlet til sammen fått 2 524 saker. Av disse har 1 606 blitt slått sammen med eksisterende saker. Totalt er 906 supportsaker avsluttet i 2025. I tillegg kommer mindre saker som ikke er registrert og systemsaker som ikke telles i datahjelp.

Del 4 - Styling og kontroll i virksomheten

Sametingets overordnede vurdering av opplegget for styling og intern kontroll

Sametinget benytter mål- og resultatstyring i sin interne virksomhet. I hovedsak vurderer Sametinget at det har god styling og kontroll på virksomheten. Sametinget har et langsiktig perspektiv med målene. Strategier og tiltak som er gjennomført i 2025, har bidratt til at Sametinget har nærmet seg disse målene, jf. del 3 av årsmeldingen.

Sametinget er et folkevalgt organ som ikke er underordnet regjeringen, og det fordeler bevilgningene etter egne prioriteringer. Budsjettmidlene skal forvaltes i samsvar med statlig økonomiregelverk og Stortingets bevilgningsvedtak. Sametingets arbeidsområde er alle saker som etter Sametingets oppfatning berører den samiske folkegruppen.

Sametingsrådet har det utøvende ansvaret for budsjettet, vedtatte meldinger og øvrige vedtak som fattes i Sametingets plenum. Gjennom økonomireglement og øvrige vedtak delegerer sametingsrådet til administrasjonen ved direktøren å følge opp strategier og tiltak og sikre at fastsatte mål og resultatkrav oppnås på en effektiv måte. Sametingsrådet avgir til hvert plenumsmøte en beretning om sin virksomhet hvor det informeres om statusen på saker og oppnådde resultater.

Kontrollutvalget, som har som oppgave å utøve parlamentarisk kontroll over Sametingets virksomhet, fremmer til plenumsmøtet i juni en årlig melding over sin virksomhet i det foregående året.

Vesentlige forhold/endringer ved Sametingets planlegging, gjennomføring og oppfølging

Status internkontroll

I administrasjonen delegeres budsjett disponeringsfullmakten videre fra direktøren til avdelingsdirektørene. Dette gir rammer for videre delegering av fullmakter nedover i organisasjonen. Det er utarbeidet en oversikt over gjeldende fullmakter, og denne oppdateres ved endringer. Videre er det utarbeidet rutinebeskrivelser og arbeidsdeling på sentrale områder for å forhindre feil og sikre resultatoppnåelse.

Sametinget har i perioden 2017–2019 gitt ulovlig lånegaranti til Várdobáiki samisk senter til kjøp og renovering av bygg. Lånegarantien har ikke vært synliggjort i Sametingets årsmeldinger siden 2019. Saken ble omtalt i Sametingets reviderte årsmelding for 2024, som ble vedtatt i juni 2025. Sametinget sto som kausjonist for et lån til Várdobáiki med et restbeløp på 9 346 031 kroner per mars 2025. Sametinget har gjennomført forhandlinger om frafall av Sametingets lånegaranti mellom partene Sametinget, Várdobáiki og banken. Lånegarantien har blitt kansellert.

Det ble utarbeidet en egen redegjørelse knyttet til garantisaken som ble oversendt til Kommunal- og distriktsdepartementet og Riksrevisjonen. Riksrevisjonen omtalte forholdet i Dokument 1 (2025–2026) som ble lagt frem for Stortinget november 2025. Riksrevisjonen har følgende merknad: «Det er kritikkverdig at Sametinget i perioden 2017–2019 har gitt lånegaranti til kjøp, drift og utbedringer av lokaler til det samiske museet Várdobáiki AS i strid med Grunnlovens § 75 og bevilgningsreglementet § 6.»

Riksrevisjonen anbefaler Sametinget å tydeliggjøre ansvaret og rollene og å styrke den interne samordningen for å sikre etterlevelse av regelverk og korrekt saksbehandling.

Riksrevisjonen og Sametingets plenum har inngått en avtale om en revisjonsordning. Riksrevisjonen kan revidere bevilgningsregnskap og gjennomføre undersøkelser ut fra Sametingets vedtak og forutsetninger. I denne rollen rapporterer Riksrevisjonen til Sametingets plenum. Riksrevisjonen har levert en rapport til Sametingets plenum for 2024. I rapporten kommer det frem at Sametingets årsregnskap i all vesentlighet er riktig. Videre kommer det frem at Sametinget har gitt lånegaranti til kjøp, drift og utbedringer av lokaler til det samiske museet Várdobáiki AS i strid med Grunnloven § 75 og bevilgningsreglementet § 6, som er kritikkverdig, og Riksrevisjonen har rapportert saken videre til Stortinget.

Det vises til ytterligere informasjon i:

Del 3 – Årets aktivitet

Del 6 – Årsregnskap, i note 17.

Sametinget har satt i gang en prosess for å forbedre interne rutiner, delegasjonsfullmakter, økonomireglement og saksbehandlingsrutiner samt kompetanseheving hos ansatte. Målet med disse tiltakene er å sikre bedre internkontroll og forhindre at lignende saker oppstår i fremtiden.

Sametinget gjennomførte i 2024 en risikovurdering av regelverket for direkte tilskudd. Vurderingen avdekket en risiko som gjaldt uklare kriterier, ulik praktisering og manglende forutsigbarhet for tilskuddsmottakerne. På bakgrunn av risikovurderingen ble regelverket revidert i 2025, med tiltak som

- innføring av klarere kriterier for avslag og krav til begrunnelse
- mer presise rapporterings- og regnskapskrav tilpasset tilskuddets størrelse
- tydeligere bestemmelser om reduksjon og tilbakebetaling ved overskudd
- styrket internkontroll, inkludert stikkprøver og opplæring av saksbehandlere

Tiltakene skal sikre likebehandling, høyere kvalitet i saksbehandlingen og økt tillit til forvaltningen

Som en del av arbeidet med å styrke internkontrollen har Sametinget skaffet seg et nytt støttesystem, Q, for å sikre en mer effektiv og transparent administrasjon av prosessene. Systemet inkluderer funksjoner som automatisert dokumenthåndtering, prosessovervåking og rapportering og utgjør et sentralt verktøy i Sametingets kvalitetssystem.

Avvikshåndtering i Q ble satt i drift i juni 2025, og siden innføringen har det vært arbeidet systematisk med videreutvikling og kontinuerlig forbedring av systemet. Det er gjennomført opplæring i flere omganger for ledere, saksbehandlere og øvrige ansatte for å sikre god kompetanse i bruken av systemet. Avvikskanalen i Q gir ansatte en trygg og strukturert måte å rapportere avvik og komme med forbedringsforslag på. Formålet er å sikre transparent og systematisk håndtering av avvik, styrke internkontrollen gjennom identifisering og korrigerende av feil og legge til rette for en bedre analyse og en effektiv oppfølging. Samlet sett bidrar dette til å forebygge større utfordringer og videreutvikle en robust og lærende organisasjon.

Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen

Sametinget prioriterer arbeidet med styring og internkontroll høyt. Riksrevisjonen gjennomførte i 2018 en forvaltningsrevisjon av Sametingets styringssystem. Sametinget har utarbeidet rutiner for å imøtekomme de anbefalingene som Riksrevisjonen kom med.

Denne rapporten forelå i mai 2019. Riksrevisjonen anbefalte at det ble utarbeidet rutiner for planmessig gjennomføring av plenumsvedtak ved å

- tydeliggjøre at målene som vedtas for plenum, er styrende for virksomheten
- operasjonalisere målene i Sametingets vedtak slik at de blir konkrete og målbare
- gjennomføre overordnede risiko- og vesentlighetsvurderinger som ivaretar Sametingets egenart
- utforme resultatrapporteringen slik at den er rettet mot målene i budsjettet og øvrige plenumsvedtak

I 2025 er det arbeidet med det følgende:

- oppfølging av administrative strategier
- økonomireglement
- oppfølging av nye saker kunngjort i plenum
- oppfølging av vedtatte plenumssaker
- oppfølging av rutiner for skriftlige spørsmål til sametingsrådet som stilles utenom komite- og plenumsmøter
- oppfølging og rapportering om innsynsforespørsler
- oppfølging av rutiner for avviksrapportering i dokumentbehandling

Det er uttrykt som et mål for Sametinget at alle saker som skal følges opp politisk, behandles slik at saksbehandlingen er dokumentert og sporbar. Det er utarbeidet rutiner som sikrer dette.

Sametinget har begynt å legge om rapporteringen til å i større grad rapportere om resultater mot måloppnåelse. Sametingsrådet rapporterer til Sametingets plenum opp mot målene i Sametingets budsjett gjennom rådets beretning og årsmeldingen.

Overordnet strategi

Sametingets administrasjon har utarbeidet en strategiplan for perioden 2022–2025. Det har i 2025 vært jobbet med oppfølging av prioriteringer og tiltak i de ulike avdelingene for perioden. Det ble på høsten 2025

satt i gang en revidering av en overordnet strategi. Utkast til ny strategi ble sendt på høring til avdelingene og fagforeningene i desember.

I den gjeldende strategiplanen har administrasjonen definert overordnet oppdrag, verdier, visjon og fem hovedmål. Styringskartet er definert som følger:

Bajimus bargu • Overordnet oppdrag	Sámedikki politihka ja hálddašeami bokte seailuhit ja ovdánahttit sámi giela, kultuvrra ja servodateallima. Gjennom Sametingets politikk og forvaltning bevarer og utvikler vi samisk språk, kultur og samfunnsliv.
Višuvdna • Visjon	Ovttas nannet Sámi. • Sammen styrker vi Sápmi.
Árvvut • Verdier	Sámi vuohki • Rabasvuohhta • Ovttarádalašvuohhta • Verddevuohhta • Oskkáldasvuohhta I samisk ånd • Åpenhet • Samhandling • Inkluderende fellesskap • Pålitelig og lojal
Ulbmilat • Mål	Mis leat gelbbolaš ja ángiris mielbargit. • Vi har kompetente og engasjerte medarbeidere.
	Min váldogiella lea sámeigiella. • Vi har samisk som hovedspråk.
	Min vuoruheamit ja dagut leat birgejumi vuodul. • Våre prioriteringer og handlinger er tuftet på birgejupmi.
	Mii leat sámi servodatovddideami njunnošis. • Vi er ledende i samisk samfunnsutvikling.
	Mii leat bivnnuhis bargosadjji. • Vi er en attraktiv arbeidsplass.

Offentlige anskaffelser 2025

I 2025 har det vært fortsatt oppmerksomhet på bærekraft i offentlige anskaffelser. Sametinget har deltatt på digitale kurs knyttet til offentlige anskaffelser arrangert av DFØ og ekstern leverandør. Det er i 2025 inngått 27 nye avtaler. Alle disse var vare- og tjenestekontrakter.

Vesentlige personalmessige forhold

Bemannings-, kapasitets og kompetansesituasjonen i Sametinget

Sametinget er avhengig av å beholde, utvikle og rekruttere kvalifiserte og motiverte medarbeidere for å nå virksomhetens mål.

Det gjennomføres jobbanalyser for å kartlegge bemannings- og kompetansebehov før stillinger lyses ut. I Sametinget ser vi på lik linje med andre virksomheter at antall søkere til stillingene er ytterligere redusert det siste året.

Det har i 2025 vært utlyst totalt 39 stillinger. Det ble ansatt 18 i fast stilling og 7 i midlertidig stilling. To av de utlyste stillingene var utlyst internt. Til utlysningene var det totalt 179 søkere. Det har vært 7 ansatte som har vært tilsatt administrativt på grunn av ulike behov i Sametingets avdelinger og seksjoner. Sámi Giellagáldu har ikke hatt nyansettelser i 2025.

Turnover viser hvor mange som slutter i virksomheten, og som erstattes av nye medarbeidere. I Sametinget er turnover i 2025 på 11 %. Turnover var i 2024 14 %, og i 2023 på 15 %.

Det brukes ressurser på å videreutvikle medarbeidere og ledere. Dette skjer gjennom deltakelse på kurs tilknyttet fagområder som den ansatte jobber med, gjennom deltakelse i tverrfaglige samarbeider og prosjekter og gjennom tildeling av nye oppgaver og ansvarsområder..

Læringer

Sametinget har ikke klart å rekruttere læringer i 2025, men fortsetter arbeidet med å nå målet om å ha tre læringer til enhver tid. Per dags dato har Sametinget én lærling i byggrifterfaget.

Kompetansestrategien og forarbeidet.

I 2024 ble det etablert et rammeverk for strategisk kompetansestyring og gjennomført en kompetansekartlegging som resulterte i en kompetansematrise, en beskrivelse av jobbroller og et definert kompetansegap. I 2025 har Sametinget startet arbeidet med å utarbeide en kompetansestrategi. Kartleggingen som ble gjort i 2024, danner grunnlaget for kompetansestrategien.

DFØ HR

Sametinget påbegynte implementeringen av et HR-system, DFØ HR, i 2023, og har fortsatt implementeringen av de resterende modulene i 2024. Systemet bidrar til at Sametinget har digital systemstøtte for å effektivisere og forbedre HR-prosesser. DFØ HR vil legge til rette for at HR og ledere kan jobbe mer datadrevet og sørge for bedre informasjonsflyt, tilgjengelighet og kvalitet i HR-prosesser. DFØ HR skal også bidra til strategisk kompetansestyring.

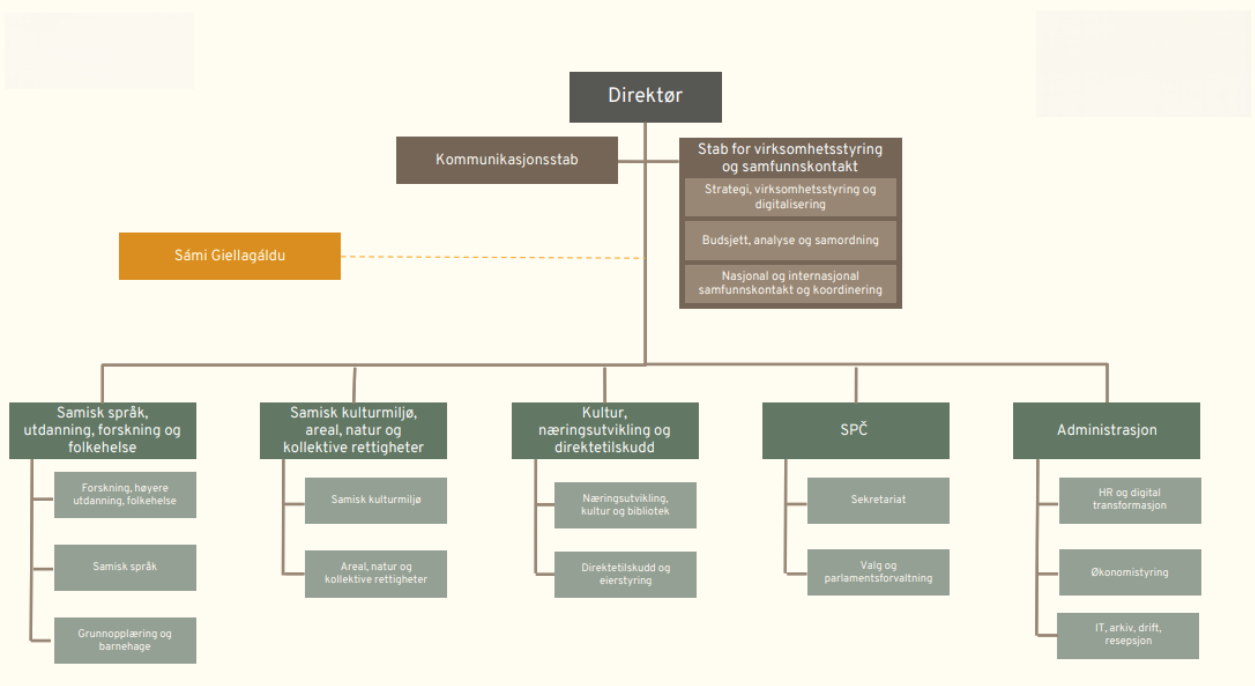
Saksbehandling

Sametinget har i 2025 hatt et prosjekt med overgang til skydrift av arkiv- og saksbehandlingssystem. Sametinget har også gått over til skydrift for møtebehandlingssystemet for sametingspolitikerne.

Omorganisering av Sametingets administrasjon

Sametingets administrasjon ble omorganisert i 2024. Den nye organiseringen har virket fra januar 2025.

Ny administrativ organisering fra 2025 er som følgende:

Sametingets kontorlokaler

I 2025 har det ikke vært noen store prosjekter om Sametinget kontorlokaler. Sametinget har vært i dialog med Stortinget om å åpne et kontor i Stortingets lokaler i 2026.

Kontorsted	Antall ansatte
Drag	10
Evenskjer	8
Hattfjelldal	1
Karasjok	69
Kautokeino	31
Snåsa	9
Tromsø	15
Varangerbotn	12
Manndalen	9

Likestilling og diskriminering

Kjønnsfordelingen i Sametingets administrasjon som helhet viser at det i utgangen av 2025 er 62,7 % kvinner og 37,3 % menn. I utgangen av 2024 var denne fordelingen 63,7 % kvinner og 36,3 % menn.

I Sametingets arbeid med rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår og andre forhandlinger har Sametinget arbeidet i henhold til aktivitets- og redegjørelsesplikten og vil fortsette å legge samme vekt på arbeidet i tiden som kommer.

Det er ingen vesentlige lønnsforskjeller på kjønnene totalt sett. I 2025 har virksomheten fortsatt arbeidet med å sikre likelønn mellom kvinner og menn. Analysen av lønnsdata viser at gjennomsnittslønnen for kvinner og menn i sammenlignbare stillingskategorier er på et nivå som indikerer god likestilling.

Gjennomsnittslønn kvinner: 744 560

Gjennomsnittslønn menn: 736 486

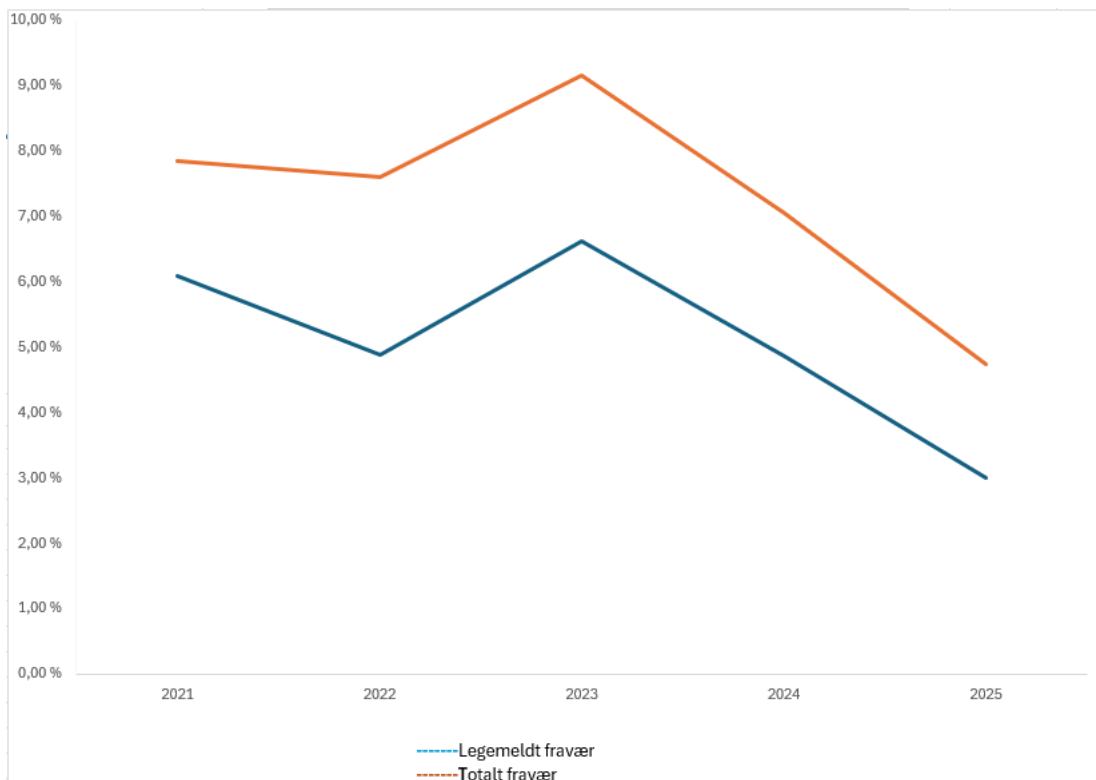
Forskjellen mellom kjønnene skyldes i hovedsak faktorer som ansiennitet, kompetanse og stillingsnivå og ikke systematiske forskjeller basert på kjønn. Virksomheten vil fortsette å legge vekt på likelønn i rekruttering, lønnsfastsettelse og interne prosesser for å sikre at alle ansatte har like muligheter uavhengig av kjønn.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS), arbeidsmiljø

I 2025 gjennomførte Sametinget medarbeiderundersøkelsen (MUST) for å kartlegge trivsel, arbeidsmiljø og organisasjonskultur. Undersøkelsen hadde god deltakelse og gir et viktig grunnlag for videre utvikling av arbeidsmiljøet i Sametinget. Resultatene viser generelt høy tilfredshet med kollegialt samarbeid og opplevelse av meningsfulle arbeidsoppgaver. Samtidig peker undersøkelsen på et behov for styrket intern kommunikasjon og tydeligere prioriteringer i arbeidsprosesser samt strategier for kompetanseheving. Oppfølging av funnene vil være en sentral del av HR-arbeidet i 2026.

Sykefravær

Det totale sykefraværet i 2025 var på 4,75 %. Det var en nedgang fra 7,05 % i 2024. Sametinget har et tidligere definert mål fra IA-avtalen at det legemeldte sykefraværet skal reduseres ned til 5,7 %. Av det totale fraværet i 2025 er legemeldt fravær på 3 %, og i 2024 var det på 4,86 %. Det egenmeldte fraværet er på 1,75 %, og i 2024 var dette på 2,19 %. Sykefraværet i 2025 totalt utgjorde om lag 7,5 årsverk.

Figur 3: Legemeldt sykefravær og totalt sykefravær de siste fem årene.

Arbeid med informasjonssikkerhet

Sametinget har i 2025 fortsatt arbeidet med å implementere Nasjonal sikkerhetsmyndighets grunnprinsipper for IKT-sikkerhet. Videre har det blitt gjennomført opplæring om cybertrusler for alle ansatte i form av e-læring.

Oppfølging tildelingsbrev

Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Regjeringen har et mål med systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. Sametinget oppfordres til å følge opp dette målet. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet. Sametinget bes også å vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten. Sametinget bør gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant

Sametinget har startet arbeid med å bli sertifisert som Miljøfyrtårn i oktober 2024. Målet er at Sametingets kontorsted i Karasjok er sertifisert innen utgangen av mars 2026, og resten av kontorstedene er sertifisert innen utgangen av juni 2026.

Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring

Sametinget følger mangfoldserklæringen ved utlysning av stillinger hvor søkere med nasjonal eller etnisk bakgrunn, normbrytende funksjonsvariasjon (funksjonsnedsettelse) og hull i CV-en, og uavhengig av kjønn og alder, oppfordres til å søke. Dette omfatter seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, omsorgsoppgaver, religion og livssyn. Sametinget er bevisst på de ulike forholdene under rekrutteringen og bruker mangfoldserklæringen aktivt i sitt rekrutteringsarbeid.

Sametinget har hatt søkere til sine stillinger med ikke-vestlig bakgrunn, med hull i CV-en eller med funksjonsnedsettelse. Disse søkerne gikk ikke videre i rekrutteringsprosessen med bakgrunn i at søkerne ikke fylte stillingenes krav til kvalifikasjoner. Sametinget har ikke stillinger under trainee-ordning i Staten, som igjen ikke bidrar til at flere tilsatte i 2025 har hull i CV-en, ikke-vestlig bakgrunn eller funksjonsnedsettelse.

Redusere konsulentbruken

I 2025 har Sametinget totalt brukt 27,6 millioner kroner på konsulenttjenester. Av dette var 140 988 kroner knyttet til konsulenttjenester innen kommunikasjonsrådgivningen, noe som utgjør 0,5 % av konsulentbruken i 2025. Konsulentandel av driftskostnader administrativt og politiske og kostnader til prosjekter, var på 11,4 % i 2025, 9,4% i 2024, 9,7% i 2023 og 11,1% i 2022.

Regnskapet viser at Sametinget til sammen har brukt mindre på konsulenttjenester enn budsjettert. De største kostandene til konsulenttjenester er til kjøp av juridisk bistand og andre konsulenttjenester. Andre konsulenttjenester er i hovedsak kjøp av bistand til gjennomføring av prosjekter på Sametingets budsjett.

Arbeid med bærekraftsmålene

Mye av det arbeidet Sametinget utfører, blir ikke spesifikt uttrykt i tall eller budsjettposter, og samtidig er det svært krevende å knytte all virksomhet til spesifikke mål. Med 17 mål og 169 ulike delmål kan det fort bli uoversiktlig hvilke delmål Sametinget bidrar med, og i hvilken grad. Sametinget har derfor tatt et utvalg av de 20 mest relevante delmålene som Sametingets tiltak svarer opp mot. Uten bærekraftig utvikling på disse målene vil det være umulig å oppnå et rettferdig og inkluderende samfunn, verken i Norge eller i verden. Videre jobber Sametinget daglig med bærekraftig utvikling. De samiske språkene og den samiske kulturen er fortsatt presset, og som det kommer frem i del 3 er arbeidet med å styrke og utvikle det samiske samfunnet på en bærekraftig måte en stor del av Sametingets virksomhet. Derfor er del 3 i årsmeldingen også en rapport om vårt arbeid med bærekraft på flere nivåer og samfunnsområder som vises i tabellen nedenfor..

Oversiktstabell sametingets arbeid opp mot FN's bærekraftsmål

Mål	Delmål	Tiltak (kapitler)
	2.3) Innen 2030 doble produktiviteten og inntektene til småskalaprodusenter i landbruket, særlig kvinner, urfolk, drivere av familiebruk, husdyrnomader og fiskere, blant annet gjennom sikker og lik tilgang til jord, andre produksjonsressurser og innsatsmidler, kunnskap, finansielle tjenester, markeder og muligheter for verdiøkning samt sysselsetting utenfor landbruket	3.2 Forvaltning av arealer 3.2.3 Samiske rettigheter til arealer og ressurser - søkerbasert tilskudd 3.3 Naturressurser4.2 Primærnæringer 4.2.5 Jordbruk, hagebruk og skogbruk 4.2.6 reindrift 4.3 Variert næringsliv 4.3.3 Sápmi næringshage - direkte tilskudd 4.3.4 Ungt Entreprenørskap - direkte tilskudd 4.4 Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat
	3.5) Styrke forebygging og behandling av rusmiddelmisbruk, blant annet misbruk av narkotiske stoffer og skadelig bruk av alkohol	7.2 Spesialisthelsetjenesten7.3 Helse- og omsorgstjenesten
	4.a) Etablere og oppgradere utdanningstilbud som er barnevennlige, og som ivaretar hensynet til kjønnsforskjeller og til personer med nedsatt funksjonsevne og	1.3 Utvikling av samiske språk 1.3.8 Stipend til elever med samisk i videregående skole – søkerbasert tilskudd

Mål	Delmål	Tiltak (kapitler)
 4 GOD UTDANNING	sikrer trygge, ikke-voldelige, inkluderende og effektive læringsmiljø for alle	1.3.9 språkstipend høyere utdanning – søkerbasert tilskudd 2.7 Samisk innhold i skolen 2.7.2 Fagfornyelsen 2020 og utvidelse av samisk læreplanverk – prosjekt 2.8 Arbeid mot mobbing og samehets 2.8.4 Forebygging av mobbing og samehets – søkerbasert tilskudd
	4.1) Innen 2030 sikre at alle jenter og gutter fullfører gratis og likeverdig grunnskole og videregående opplæring av høy kvalitet som kan gi dem relevant og reelt læringsutbytte	2.9 Læremidler
	4.2) Innen 2030 sikre alle jenter og gutter tilgang til god og tidlig omsorg og førskole, slik at de er forberedt på å begynne i grunnskolen.	2.2 Myndighet, ansvar og roller innen barnehage 2.3 Gratis Samisk språklig barnehage 2.3.2 gratis samiskspråklige barnehager, veiledningsmidler – prosjekt 2.3.3 Gratis samiskspråklige barnehager, foreldrerefusjon – søkerbasert tilskudd 2.3.4 Gratis samiskspråklige barnehager, utviklingsmidler – søkerbasert tilskudd
	4.7) Innen 2030 sikre at alle elever og studenter tilegner seg den kompetanse som er nødvendig for å fremme bærekraftig utvikling, blant annet gjennom utdanning for bærekraftig utvikling og livsstil, menneskerettigheter, likestilling, fremme av en freds- og en ikkevoldskultur, globalt borgerskap og verdsetting av kulturelt mangfold og kulturens bidrag til bærekraftig utvikling.	2.12 Rekruttering 2.12.3 Rekruttering - prosjekt
 8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST 8 ÁVDALÁŠ BARGU JA EKONOMALÁŠ OVDÁNEAPMI	8.3) Fremme en utviklingsrettet politikk som støtter produktive aktiviteter, opprettelse av anstendige arbeidsplasser, entreprenørskap, kreativitet og innovasjon, og stimulere til formalisering av og vekst i antallet svært små, små og mellomstore bedrifter, blant annet ved å gi dem tilgang til finansielle tjenester.	4.2 Primærnæringer 4.2.3 Marine næringer 4.2.5 Jordbruk, hagebruk og skogbruk 4.2.6 Reindrift 4.3 Variert næringsliv 4.3.3 Sápmi næringshage - direkte tilskudd 4.5 Duodji4.5.4 Næringsavtale for duodji
	8.9) innen 2030 utarbeide og iverksette politikk for å fremme en bærekraftig turistnæring som skaper arbeidsplasser og fremmer lokal kultur og lokale produkter.	4.4 Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat 4.4.2 Samiske reiselivsklynger og innovasjonsnettverk - prosjekt

Mål	Delmål	Tiltak (kapitler)
 10 UNNIT EROHUSAT 10 MINDRE ULIKHET	10.3) sikre like muligheter og redusere forskjeller i levekår, blant annet ved å avskaffe diskriminerende lover, politikk og praksis og ved å fremme lovgivning, politikk og tiltak som er egnet til å nå dette målet	1.2 Bruk av samiske språk 1.2.2. Tospråklighetstilskudd til kommuner 1.2.3. Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner. 1.3 Utvikling av samiske språk 1.3.2. Språkutvikling i kommuner – direkte tilskudd 1.3.3. Språkutvikling i fylkeskommuner – direkte tilskudd 1.3.10 Språktiltak i forbindelse med Sámi giellavahkku – søkerbasert tilskudd 1.3.11 Språkutviklingstiltak – søkerbasert tilskudd 1.3.12 Samiske språktiltak i lule, sør- og markasamisk område – søkerbasert tilskudd 7.3 Helse, og omsorg og barnevern 7.4 Folkehelse 8.6 Likestilling 8.6.2 Oppfølging av Sametingets likestillingsmelding og arbeidet mot samehets – prosjekt 9.2 Regionalt samarbeid 12.3 Sametingsrådet 12.2.2 Sametingets eldreråd
 11 GUODDEVAŠ GÁVPOGAT JA SERVODAGAT 11 BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN	11.4) Styrke innsatsen for å verne og sikre verdens kultur- og naturarv.	1.5 Utvikling av samiske språk 1.3.4 Samiske språksentre – direkte tilskudd 1.3.5 Samiske språksentre aktivitetstilskudd - direkte tilskudd 1.3.7 Språksentertreff – konferanse 3.2 Forvaltning av arealer 6.2 Forvaltning av kulturminner 6.2.2 Samisk kulturminnevern – søkerbasert tilskudd 6.4 Tilrettelegging og formidling av den samiske kulturarven 6.4.2 “Kjent og anerkjent” - satsing på sørsamisk kulturarv – prosjekt 6.4.3 Revitalisering av samiske kulturmiljø i “Fotefar mot Nord” - prosjekt 6.5 Forvaltning av samisk bygnings- og båtarv 8.2 Samisk samarbeid 8.2.2 Sámi Giellagáldu 8.4 Urfolksrettigheter

Mål	Delmål	Tiltak (kapitler)
 12 ODDASVÁSTI- DEADDJI GEAVA- HEAPMI JA BUVTTADAPMI 12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON	12.8) Innen 2030 sikre at alle i hele verden har relevant informasjon om og er seg bevisst en bærekraftig utvikling og en livsstil som er i harmoni med naturen	3.4 Naturmangfold 4.4 Næringer • 4.4.3 Urfolks Matsystemer – prosjekt
 13 BISSEHIT DÁLKKÁDAT- RIEVDAMIID 13 STOPPE KLIMAENDRINGENE	13.1) styrke evnen til å stå imot og tilpasse seg klimarelaterte farer og naturkatastrofer i alle land. 13.3) styrke enkeltpersoners og institusjoners evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringer og deres evne til tidlig varsling, samt styrke kunnskapen og bevisstgjøringen om dette.	4.2 Primærnæringer • 4.2.6 Reindrift 3.4 Naturmangfold 8.2 Samisk samarbeid 8.4 Urfolksrettigheter
 14 EALLIN GÁZIS 14 LIV UNDER VANN	14.b) Gi fiskere som driver småskala fiske, tilgang til marine ressurser og markeder 14.c) Øke bevaringen og en bærekraftige bruk av havene og havressursene ved å gjennomføre folkerettslige bestemmelser slik de er nedfelt i FNs havrettskonvensjon, som utgjør rettsgrunnlaget for bevaring og bærekraftig bruk av havet og havressursene, slik det også framgår av punkt 158 i FN-rapporten «the future we want».	4.2 Primærnæringer • 4.2.2 Sjøsamiske rettigheter - Borjjadat – prosjekt • 4.2.3 Marine næringer 4.2 Primærnæringer • 4.2.3 Marine næringer • 4.2.4 Laks
 16 RÁFI JA VUOIGGALAS- VUOHTA 16 FRED OG RETTFERDIGHET	16.2 Stanse overgrep, utnyttning, menneskehandel og alle former for vold mot og tortur av barn. 16.7 Sikre lydhøre, inkluderende, deltakelsesbaserte og representative beslutningsprosesser på alle nivåer 16.10 Sikre allmenn tilgang til informasjon og beskytte grunnleggende friheter, i samsvar med nasjonal lovgivning og internasjonale avtaler.	2.8 psykososialt læringsmiljø • 2.8.2 Arbeid mot mobbing - prosjekt 7.5 En likeverdig barneverntjeneste Sametinget gjennomfører konsultasjoner med regjering om temaer som pårører samiske interesser. (se konsultasjonsliste) 7.3 Helse- og Omsorgstjenesten 7.6 Sosiale forhold og velferdstjenester 8.6 Likestilling

Mål	Delmål	Tiltak (kapitler)
		8.6.2 Oppfølging av Sametingets likestillingsmelding og arbeidet mot samehets – prosjekt
17 OVTAS JOKSAT MIHTTOMERIID 17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE 	17.14) oppnå en mer samstemt og helhetlig politikk for bærekraftig utvikling	8.4 Urfolksrettigheter 8.5 Likeverd og solidaritet
	17.17) Stimulere til og fremme velfungerende partnerskap i det offentlige, mellom det offentlige og det private og i det sivile samfunn som bygger på partnerskapenes erfaringer og ressursstrategier	4.2 Primærnæringer 4.2.2 Sjøsamiske rettigheter - Borjjadat – prosjekt 4.2.3 Marine næringer 7.2 Spesialisthelsetjenesten 7.3 Helse- og omsorgstjenesten 8.2 Samisk samarbeid

Del 5 - Vurdering av fremtidsutsikter

Sametingets mulighet til å sikre og utvikle samisk språk, kultur og samfunnsliv er nært knyttet til både utviklingen internt i Sápmi og store globale endringer. I en tid preget av internasjonal uro og sikkerhetspolitisk spenning, er det avgjørende at urfolks rettigheter og deltakelse ikke settes til side i hensyn til nasjonal sikkerhet, men heller inkluderes som en del av løsningen for stabilitet. For Sametinget handler framtiden om å sikre vårt handlingsrom og vår selvbestemmelse i møte med disse utfordringene. Det er viktig å sikre at Arktis forbli en region preget av fred og samarbeid. Sametinget arbeider aktivt gjennom det arktiske parlamentarikersamarbeidet.

Det samiske naturgrunnlaget er under et sterkt press. Storstilte planer om kraftutbygging, mineralutvinning og andre arealkrevende industri truer livsgrunnlaget for fiske, reindrift, meahcásteapmi, jordbruk og høstningsbaserte tradisjoner. Vi ser en økende sum av inngrep som bit for bit reduserer mulighetene for samisk kulturutøvelse. Det er derfor tvingende nødvendig at maktbalansen i arealprosesser endres. Konsultasjonsretten må respekteres, og et fritt, forhåndsinformert samtykke må ligge til grunn for utnyttelse av ressurser i samiske områder. Bærekraftig omstilling kan ikke skje på bekostning av urfolks rettigheter.

Klimaendringene treffer Arktis og samiske primærnæringer raskere og hardere enn mange andre steder. Tap av naturmangfold truer ikke bare økosystemene, men også kunnskapssystemene som er bygget opp gjennom generasjoner. Samtidig besitter det samiske samfunnet urfolkskunnskap som er avgjørende for klimatilpasning og bærekraftig forvaltning. Arbeidet med en helhetlig forvaltning, eksempelvis gjennom felles plan for samisk laksefiskekultur, viser hvordan samiske forvaltningsmodeller kan bidra til løsninger.

Polarisering, hets og rasisme er en demokratisk utfordring som begrenser samers ytringsfrihet og samfunnsdeltakelse. Dette er en trussel mot det demokratiet. Resultatene fra SAMINOR-undersøkelsen i 2026 vil gi oss sårt tiltrengt kunnskap om hvordan disse belastningene påvirker folkehelsen. Dette kunnskapsgrunnlaget vil være viktig for Sametingets arbeid med å fremme gode levekår og likeverdige helsetjenester for den samiske befolkningen.

Sametinget prioriterer oppfølgingen av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. Det er et langsiktig arbeid med store forventinger til reparasjon og forsoning. Det er viktig at majoritetssamfunnet og norske myndigheter bidrar i reparasjonsarbeidet etter fornorskningen. En reparasjonsprosess krever betydelig kapasitet i Sametinget, det samiske samfunnet og i samfunnet for øvrig, og det må stilles nødvendige ressurser til arbeidet. Forsoning krever likeverdighet, og Sametinget må rustes til å lede dette arbeidet i dialog med det samiske sivilsamfunnet og norske myndigheter.

Den samiske kunsten og kulturen nyter stor anerkjennelse både nasjonalt og internasjonalt. I det nybygde regjeringskvartalet i Oslo møtes den som går inn med en 700 kvadratmeter stor vegginstallasjon AAHKA av den samiske kunstneren Outi Pieski. Kunsten gir synlighet og bevissthet om samisk kultur og identitet. For å opprettholde denne positive utviklingen kreves forutsigbar finansiering og sterke samiske institusjoner.

Saltdal kommune innlemmes inn i forvaltningsområdet for samisk språk som den første språkstimuleringskommunen. Dette er en positiv utvikling for samisk språk og skaper nye arenaer for samisk språk i hverdagen.

Demografiske endringer fører til at en stadig større andel av det samiske folket bor utenfor de tradisjonelle samiske kjerneområdene. Dette medfører behov for flere språk- og kulturtilbud. Det er fortsatt en stor mangel på samisk språkkompetanse i barnehager, skole, helsevesen og forvaltning. Vi trenger en økt satsning på rekruttering, nye utdanningsløp og gode forutsetninger for å tilegne seg kompetanse innen samisk språk og kultur. Dette er arbeidet vil Sametinget fortsatt prioritere.

Digitalisering og kunstig intelligens (KI) har potensial til å tilgjengeliggjøre og styrke samiske språk. Men utviklingen må skje på en måte som gjør at KI-løsningene fungerer godt på samiske språk og fremstiller samisk kultur korrekt, slik at teknologien kommer hele det samiske samfunnet til gode. For å oppnå det trengs det innsats og økonomiske midler for å delta i den raske utviklingen.

Et sterkt og legitimt Sameting krever kontinuerlig utvikling. På samme måte som større nasjonale reformer bygger på omfattende utredninger, har Sametinget behov for et solid faglig og kunnskapsbasert grunnlag når våre demokratiske ordninger skal evalueres og fornyes.

Sametinget vil derfor i den kommende perioden initiere arbeid med både et demokratiutvalg og et valgordningsutvalg. Målsettingen er å legge til rette for en bred gjennomgang av hvordan vi best kan sikre en rettferdig representasjon og et levende demokrati for fremtiden. En grundig behandling av disse spørsmålene er avgjørende, ikke bare for Sametingets forankring blant det samiske folket, men også for å befeste vår institusjonelle stilling og autoritet i møte med statlige myndigheter.

Finansiering av det samiske samfunnsoppdraget blir også viktig fremover. Oppgaveomfanget og kompleksiteten i Sametingets arbeid øker. Det er behov for bredere gjennomgang av hvordan Sametinget finansieres, i lys av økende oppgaver, ansvar og forventninger. Sametinget ønsker reelle budsjettbehandlinger med regjeringen. I dag er det store sprik mellom innspilte behov og innvilgede rammer.

Dersom rammene legges til rette, har samiske samfunn gode forutsetninger for å styrke språk, kultur, bærekraftige næringer og demokrati i årene som kommer.

Samlet sett står det samiske samfunnet foran en tid som både rommer store muligheter og betydelige utfordringer. Utviklingen påvirkes av forhold langt utenfor Sápmi, men også av den sterke kraften i samiske språk, kultur, institusjoner og lokalsamfunn. Hvordan framtiden formes, vil avhenge av om rammene rundt Sametinget og det samiske samfunnet utvikles i takt med utviklingen i samfunnet og forventningene til den samiske befolkningen, og om staten og Sametinget sammen klarer å sikre gode prosesser, gode tjenester og forutsigbare vilkår for det samiske samfunnet.

Del 6 - Årsregnskap

Ledelseskommentarer

Formål

Sametinget er organisert som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsbudsjettet (nettobudsjetterte virksomheter). Unntak fra bruttobudsjetteringsprinsippet i bevilgningsreglementet er vedtatt av Stortinget og blir bekreftet hvert år ved vedtak av nettobevilgning under utgiftspost 50.

Stortingsvedtaket innebærer at virksomheten:

- I tillegg til inntekter fra bevilgning på 50-post kan disponere eksterne inntekter fullt ut til virksomhetens formål.
- Får overført resultatet av årets drift til påfølgende budsjettår. Virksomheten disponerer eventuelt positivt årsresultat og har ansvaret for å dekke eventuelt negativt årsresultat.

Sametinget fordeler bevilgningene etter egne prioriteringer, men i tråd med Stortingets budsjettvedtak.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til:

- Reglement for økonomistyring i staten og bestemmelser om økonomistyring i staten.
- Rundskriv 115 Utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap.
- Rundskriv 114 Bruk av statlige regnskapsstandardene (SRS) i virksomhetsregnskapet.
- Reglement for Sametingets økonomiforvaltning fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
- Tildelingsbrev for 2025 fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD).

Vi mener regnskapet gir et dekkende bilde av Sametingets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vesentlige forhold ved årsregnskapet

Sametingets regnskap er satt opp etter de statlige regnskapsstandardene og tilhørende veiledningsnotater som er utarbeidet av Finansdepartementet og Direktoratet for økonomistyring.

Inntekt fra bevilgninger er økt med 8,7 millioner kroner i forhold til 2024 som først og fremst skyldes økte bevilgninger og overføringer for 2025. Inntekt fra tilskudd og overføringer har en økning på 8,8 millioner kroner i forhold til 2024 som skyldes inntektsføring av avsetninger gjort fra tidligere år.

Lønnskostnadene er økt med 8 millioner kroner eller 5,5 % i forhold til 2024. Dette skyldes i hovedsak lønnsøkningen i 2025.

Andre driftskostnader har hatt en økning på 10,6 millioner kroner eller 10,1 % i forhold til 2024. Økningen skyldes i hovedsak økte utgifter til leide lokaler, konsulenttjenester, juridisk bistand Melkøyasaken, trykksaker, tolking og oversettelse samt økte utgifter til reise- og møtevirksomhet.

Tilskudd til andre har hatt en økning på 58,3 millioner kroner i forhold til 2024. Hovedårsaken til dette er ekstra økning av bevilgningen til Sametinget på 50 millioner kroner som en varig økning uten noen føringer. Denne bevilgningen kom i forbindelse med behandlingen av Nasjonalbudsjettet hvor Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble enige om denne økningen.

Kortsiktig gjeld har hatt en reduksjon på 5,1 millioner kroner i forhold til 2024 som skyldes mindre avsetning på ikke inntektsført tilskudd og overføringer, se note 15.

Som nevnt i årsrapport for 2024 så har Sametinget i perioden 2017-2019 gitt lånegaranti til Várdobáiki samisk senter til kjøp og renovering av bygg. Lånegarantien har ikke vært synliggjort i Sametingets årsmeldinger siden 2019. Sametinget har heller ikke satt av midler i regnskapet som sikrer dekning av lånegarantien. Saken ble omtalt i Sametingets reviderte årsmelding for 2024, som ble vedtatt i juni 2025. Sametinget stod som kausjonist for et lån til Várdobáiki med et restbeløp på kr 9 346 031 pr. mars 2025.

Sametinget har gjennomført forhandlinger om frafall av Sametingets lånegaranti mellom partene Sametinget, Várdobáiki og banken. Lånegarantien er blitt kansellert.

Lånegarantien omtales også i:

- Del 3 - Årets aktiviteter og resultater, kapittel 5.4.7 Museer – direkte tilskudd
- Del 4 - Styring og kontroll i virksomheten, punkt vesentlige forhold/endringer ved Sametingets planlegging, gjennomføring og oppfølging

Revisjonsordning

Riksrevisjonen er Sametingets revisor og bekrefter årsregnskapet for Sametinget. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert pr. dags dato, men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet 2. kvartal 2026. Revisjonsberetningen er offentlig så snart den avgis fra Riksrevisjonen og skal offentliggjøres når den mottas.

Karášjohka, 10. februar 2026

Silje Karine Muotka
Sametingets president

Inger Marit Eira-Åhren
Direktør

Prinsippnote årsregnskapet

Sametinget er et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsbudsjettet (nettobudsjetterte virksomheter). Sametingets årsregnskap er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer i bestemmelser om økonomistyring i staten. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2025 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av Kommunal- og distriktsdepartementet, som er ansvarlig departement i regjeringen for samordning av samepolitikken.

I samråd med Kommunal- og distriktsdepartementet, (KDD) har Sametinget vedtatt å føre sitt årsregnskap i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS), jf. Bestemmelsene punkt 3.4.2 og punkt 3.1.6 i «Reglement for Sametingets økonomiforvaltning 16.01.2023». Sammenligningstall for foregående regnskapsperiode vises i tilknytning til hver regnskapslinje og i noter.

Transaksjonsbaserte inntekter

Inntekt resultatføres når den er opptjent. Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgning og inntekter fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i den perioden da aktivitetene som inntektene er forutsatt å finansiere er utført, det vil si i den perioden kostnaden påløper (motsatt sammenstilling). Prinsippet om motsatt sammenstilling er benyttet ved årets slutt. Iht. SRS 10 inntektsføres innbetalte bevilgninger knyttet til aktiviteter som er sluttført i sin helhet selv om det gir et positivt resultat.

Den andelen av inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som benyttes til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler som balanseføres, inntektsføres ikke på anskaffelsestidspunktet, men avsettes i balansen på regnskapslinjen statens finansering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

I takt med kostnadsføringen av avskrivninger av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler inntektsføres et tilsvarende beløp fra avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler. Periodens inntektsføring fra avsetningen resultatføres som inntekt fra bevilgninger. Dette medfører at kostnadsførte avskrivninger inngår i virksomhetens driftskostnader uten å få resultateffekt.

Innbetalinger til disposisjon for utbetaling til andre (tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten) inntektsføres ikke, men føres i balansen i påvente av utbetaling til endelig mottaker.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i takt med at aktivitetene utføres.

Pensjon og gruppelivsforsikring

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Sametinget resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Sametinget betaler en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er ajour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

Sametinget betaler pensjonspremie til Statens pensjonskasse (SPK) for ansatte, politiske rådgivere og heltidspolitikere. Arbeidsgiverandelen dekkes av Sametingets bevilgning.

Sametinget hører inn under virksomheter som ikke betaler gruppelivsforsikring til SPK. I henholdt til SRS skal Sametinget vise gruppelivskostnader i virksomhetsregnskapet både som kostnad og kalkulatorisk inntekt.

Leieavtaler

Sametinget har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varig menes utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelig menes enkeltstående anskaffelser (kjøp) med anskaffelseskost på kr 50 000 eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrasket avskrivninger.

Dekomponering benyttes for store anleggsmidler som består av flere komponenter med ulik utnyttbar levetid. Hver del av driftsmidlet som har en anskaffelseskost som er vesentlig i forhold til den totale anskaffelseskosten for driftsmidlet, balanseføres separat og avskrives lineært over antatt økonomisk levetid i virksomheten.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Avskrivningsmetoden som brukes for anleggsmidler er lineær avskrivning over driftsmidlets økonomiske levetid i virksomheten.

Anleggsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Investeringer i aksjer og andeler

Ved overgang til SRS 01.01.2016 ble aksjeposter verdsatt og bokført til Sametingets andel av bokført egenkapital i selskapene. Investeringer i aksjer og andeler nedskrives til virkelig verdi dersom verdinedgangen ikke forventes å være forbigående.

Nyanskaffelser av aksjer og andeler balanseføres til anskaffelseskost.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer

Regnskapslinjen «Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten» i balansen bokstav D romertall IV, består både av årets innvilgede tilskudd som ikke er utbetalt ved regnskapsårets slutt, og tidligere års innvilgede tilskudd som ikke er utbetalt ved regnskapsårets slutt.

Regnskapslinjen «Mottatt bevilgning til tilskudd ikke fordelt» består av innbetalinger som Sametinget har fått til disposisjon for utbetaling til andre, der tildeling og utbetaling til endelig mottaker ikke skjer før etter regnskapsårets slutt.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld. Statens kapital består av virksomhetskaper, avregninger og utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte). Avsnittet viser statens samlede finansiering av virksomheten.

Virksomhetskaper

Sametinget har ikke opparbeidet virksomhetskaper.

Avregninger

For nettobudsjetterte virksomheter er nettobeløpet av alle balanseposter, med unntak av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler, finansiert av avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet eller ikke inntektsført bevilgning.

Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler viser inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som er benyttet til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler. Balanseført verdi av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler har derfor motpost i regnskapslinjen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Ikke inntektsført bevilgning

Iht. SRS 10 pkt. 9 skal nettobudsjetterte virksomheter ikke inntektsføre bevilgning knyttet til aktiviteter som ikke er utført pr 31.12 i regnskapsåret. Bevilgningen presenteres som ikke inntektsført bevilgning i balanseoppstillingen, under C. Statens kapital.

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten presenteres etter periodisert prinsipp. Innvilgede tilskudd bokføres det året det blir innvilget som en utgift med en debetpostering på utgiftskonto og en kreditpostering på leverandørgjeld. Ved utbetaling av tilskuddet blir leverandørgjeldskontoen debittert og bankkontoen kreditert.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte modellen tilpasset statlige virksomheter.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Sametinget er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Sametinget tilføres likvider løpende gjennom året i henhold til utbetalingsplan fra ansvarlig departement KDD og disponerer en egen oppgjørskonto i konsernkontoordningen i Norges Bank. Denne rente beregnes ikke. Nettobudsjetterte virksomheter beholder likviditeten ved årets slutt.

Bevilgningsrapportering

Nettobudsjetterte virksomheter får bevilgninger stilt til disposisjon på en annen måte enn bruttobudsjetterte virksomheter og har en forenklet rapportering til statsregnskapet. Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen reflekterer dette.

Oppstilling av bevilgningsrapportering omfatter en øvre del som viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Midtre del av oppstillingen viser hva som er

rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser virksomhetens saldo og likvidbevegelser på oppgjørskonto i Norges Bank. I nedre del av oppstillingen fremkommer alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Resultatregnskapet

	Note	31.12.2025	31.12.2024
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	240 583 716	231 904 857
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	25 382 010	16 533 705
Salgs- og leieinntekter	1	7 759 371	7 745 857
<i>Sum driftsinntekter</i>		<i>273 725 097</i>	<i>256 184 419</i>
Driftskostnader			
Lønnskostnader	2	154 284 400	146 310 281
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	6 043 767	6 158 691
Andre driftskostnader	5	116 442 884	105 782 160
<i>Sum driftskostnader</i>		<i>276 771 051</i>	<i>258 251 132</i>
Driftsresultat		-3 045 954	-2 066 713
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	386	3 821
Finanskostnader	6	33 013	3 416
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		<i>-32 627</i>	<i>405</i>
Resultat av periodens aktiviteter		-3 078 581	-2 066 308
Avregninger og disponeringer			
Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet (nettobudsjetterte)	7	-3 078 581	-2 066 308
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		<i>-3 078 581</i>	<i>-2 066 308</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Tilskudd til andre	8	514 256 642	455 960 732
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	8	-514 256 642	-455 960 732
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		<i>0</i>	<i>0</i>

Balanse

	Note	31.12.2025	31.12.2024
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	2 761	309 502
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		<i>2 761</i>	<i>309 502</i>
II Varige driftsmidler			
Tomter	4	1 790 000	1 790 000
Bygninger og annen fast eiendom	4	77 817 702	79 977 546
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	3 855 532	2 552 983
Fast bygningsinventar, eget bygg	4	7 382 703	8 360 146
Datamaskinerserver, annet AV-utstyr, kopimaskiner	4	4 748 509	3 918 997
<i>Sum varige driftsmidler</i>		<i>95 594 446</i>	<i>96 599 673</i>
III Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	9	9 027 748	9 027 748
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		<i>9 027 748</i>	<i>9 027 748</i>
Sum anleggsmidler		104 624 956	105 936 923
B. Omløpsmidler			
II Fordringer			
Kundefordringer	10	3 055 940	3 795 672
Andre fordringer	11	6 709 289	4 564 117
<i>Sum fordringer</i>		<i>9 765 229</i>	<i>8 359 789</i>
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd	12	201 390 992	206 550 991
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		<i>201 390 992</i>	<i>206 550 991</i>
Sum omløpsmidler		211 156 221	214 910 781
Sum eiendeler		315 781 177	320 847 704

STATENS KAPITAL OG GJELD**C. Statens kapital****II Avregninger**

Avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet (nettobudsjetterte)	7	13 895 575	16 974 156
<i>Sum avregninger</i>		<i>13 895 575</i>	<i>16 974 156</i>

III Utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte)

Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	3,4	95 597 208	96 909 175
Ikke inntektsført bevilgning	13	20 619 250	15 119 425
<i>Sum utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte)</i>		<i>116 216 458</i>	<i>112 028 600</i>

Sum statens kapital		130 112 032	129 002 756
----------------------------	--	--------------------	--------------------

D. Gjeld**III Kortsiktig gjeld**

Leverandørgjeld		14 340 778	17 073 190
Skyldig skattetrekk og andre trekk		6 948 719	5 645 692
Skyldige offentlige avgifter		719 647	1 052 487
Avsatte feriepenger		13 380 912	11 715 221
Mottatt forskuddsbetaling	14	0	50 000
Ikke inntektsført tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	15	15 424 851	21 052 900
Annen kortsiktig gjeld	16	9 387 332	9 537 993
Usikre forpliktelser	17	744 625	0
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		<i>60 946 864</i>	<i>66 127 483</i>

Sum gjeld		60 946 864	66 127 483
------------------	--	-------------------	-------------------

Sum statens kapital og gjeld drift		191 058 896	195 130 239
---	--	--------------------	--------------------

IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer

Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	8	115 342 281	118 243 465
Mottatt bevilgning til tilskudd ikke fordelt	8	9 380 000	7 474 000

Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer		124 722 281	125 717 465
--	--	--------------------	--------------------

Sum statens kapital og gjeld		315 781 177	320 847 704
-------------------------------------	--	--------------------	--------------------

Noter til årsregnskapet

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2025	31.12.2024
Inntekt fra bevilgninger		
Inntekt fra bevilgning	238 958 717	227 337 300
- brutto benyttet til investeringer i immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-4 731 800	-1 855 938
+ utsatt inntekt fra avsetning knyttet til investeringer (avskrivninger)	6 043 767	6 158 691
+ inntekt til dekning av pensjonskostnader og gruppelev (ikke betalende)	284 709	264 804
Sum inntekt fra bevilgninger	240 555 393	231 904 857
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	5 945 900	0
Tilskudd fra andre departement	6 716 000	0
Andre tilskudd og overføringer	12 720 110	16 533 705
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	25 382 010	16 533 705
Salgs- og leieinntekter		
Andre oppdragsinntekter/Salgsinntekter, avgiftsfri	293 130	76 017
Befaringsinntekter	7 260 674	6 817 169
Salgsinntekt, unntatt avgiftsplikt	205 567	852 671
Sum salgs- og leieinntekter	7 759 371	7 745 857
Sum driftsinntekter	273 696 775	256 184 419

Note 2 Lønnskostnader

	31.12.2025	31.12.2024
Lønn - ansatte*	107 814 004	102 354 389
Lønn - heltidspolitikere	9 412 854	8 881 647
Feriepenger	13 987 886	12 339 291
Annen oppgavepliktig godtgjørelser	11 785 093	11 813 348
Arbeidsgiveravgift	2 420 556	2 636 257
Pensjonskostnader**	11 431 195	10 595 822
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-5 219 924	-4 786 377
Andre ytelser	2 652 736	2 475 904
Sum lønnskostnader	154 284 400	146 310 281

*På bakgrunn av at lønnsoppgjøret i staten for 2024 var forsinket har virksomheten utbetalt lønnsoppgjør for 2024 i 2025.

Virksomheten gjorde et estimat for lønnsavsetning for det sentrale lønnsoppgjøret som utgjorde kr 3 535 136.

Lønnsavsetningen av lønnsoppgjøret for 2024 er ført på lønn sammen med utbetaling av lønnsoppgjøret.

**Premiesats for 2025 11,2 % for ansatte og 16,1 % for heltidspolitikere. Premiesatsen for 2024 var 11,3 % for ansatte og 14,2% for heltidspolitikere.

Antall årsverk:	144,5	140,8
------------------------	--------------	--------------

Lønn og andre ytelser til heltidspolitikere	31.12.2025	31.12.2024
Plenumsleder:		
Sandra Marja West	908 536	823 002
Sametingsrådet:		
Silje Karine Muotka (president) Virksomhetsleder	1 390 355	1 352 880
Ann-Elise Finnbog (rådsmedlem)	222 679	0
Paul Bendikk Jáma (rådsmedlem)	225 904	0
Jon-Christer Mudenja (rådsmedlem)	219 846	0
Maren Benedicte Nystad Storslett (rådsmedlem)	1 058 098	137 904

I september 2025 var det Sametingvalg (2025-2029) og det ble valt et nytt sametingsråd og plenumsleder. Plenumsleder og Sametingsrådet kan etter søknad få inntil tre måneder etterlønn

Lønn og andre ytelser til Direktør	31.12.2025	31.12.2024
Inger Marit Eira-Åhren	1 983 816	1 781 903

Direktøren har åremålstilling på 6 år, for perioden 2020-2026. Direktøren får dekt inntil 12 hjemreiser årlig mellom fast bosted i Snåsa og arbeidssted Karasjok. I tillegg får direktøren personlig pendler-/lønnstillegg (lønnart 1120) på kr 5 000 pr.måned.

Noten over viser utgifter til lønn og andre ytelser. Det vil si utbetalt lønn og andre utbetalte ytelser.

- Med lønn menes fast og variabel lønn, samt feriepenger for gjeldende regnskapsåret.
- Andre ytelser kan være honorarer, vesentlige naturalytelser som bolig og bil og andre godtgjørelser. Andre ytelser kan også være etterlønn og sluttvederlag som er utbetalt i regnskapsåret.

Det er ikke inngått avtaler med heltidspolitikere eller direktøren om vederlag ved opphør eller endring av arbeidsforholdet/vervet som kan gi vesentlige fremtidige forpliktelser. Det er heller ikke inngått andre særskilte avtaler til fordel for heltidspolitikere og direktøren.

Note 3 Immaterielle eiendeler

	Programvare o.l. rettigheter	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	2 302 891	2 302 891
Tilgang i året	0	0
Anskaffelseskost	2 302 891	2 302 891
Akkumulerte avskrivninger 01.01	1 993 389	1 993 389
Ordinære avskrivninger i året	306 741	306 741
Balanseført verdi 31.12.2025	2 761	2 761

Avskrivningssatser (levetider) 5 år / lineært

Note 4 Varige driftsmidler

	Tomter	Bygninger og annen fast eiendom	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Fast byggingssinven tar, eget bygg	Datamaskiner, server, AV-utstyr, kopimaskiner	Sum
Anskaffelseskost 01.01	1 790 000	136 392 697	9 376 856	38 454 404	23 994 820	210 008 777
Tilgang i året	0	124 511	1 815 969	0	2 791 319	4 731 800
Anskaffelseskost	1 790 000	136 517 208	11 192 825	38 454 404	26 786 140	214 740 577
Akkumulerte avskrivninger 01.01	0	56 415 150	6 823 872	30 094 258	20 075 824	113 409 105
Ordinære avskrivninger i året	0	2 284 355	513 421	977 443	1 961 807	5 737 026
Balanseført verdi 31.12.2025	1 790 000	77 817 702	3 855 532	7 382 703	4 748 509	95 594 446
Avskrivningssatser (levetider)	Ingen avskrivning	1,667 %	10 %	3-5%	6-33%	
Levetid	Ubegrenset levetid	60 år	10 år	20-30 år dekomponert	3-10 år	

Note 5 Andre driftskostnader

	31.12.2025	31.12.2024
Husleie	15 465 145	14 936 378
Vedlikehold egne bygg og anlegg	1 007 506	970 093
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	83 068	910 051
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	4 678 224	5 576 798
Leie av maskiner, inventar og lignende	5 146 464	6 353 042
Mindre utstyrsanskaffelser	1 294 705	1 392 749
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	426 395	367 263
Kjøp av konsulenttenester	27 555 501	24 300 468
Kjøp av fremmede tjenester	13 443 600	12 386 848
Reiser og diett	29 981 027	28 320 506
Øvrige driftskostnader	17 332 925	10 267 964
Sum andre driftskostnader	116 414 561	105 782 160

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

Gjenværende varighet	Type eiendel		
	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Sum
Varighet 1-5 år	1 250 961	2 884 661	4 135 622
Varighet over 5 år	1 064 970	12 580 484	13 645 454
Kostnadsført leiebetaling for perioden	2 315 931	15 465 145	17 781 076

Tabellen viser det samlede kostnadsførte leiebetaling i regnskapsåret.

Note 6 Finansinntekter og -kostnader

	31.12.2025	31.12.2024
Finansinntekter		
Renteinntekter	124	2 771
Valutagevinst (agio)	262	1 050
Sum finansinntekter	386	3 821
Finanskostnader		
Rentekostnad	23 989	3 416
Valutatap (disagio)	9 024	0
Sum finanskostnader	33 013	3 416

Note 7 Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet

	31.12.2025	31.12.2024	Endring
Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet	4 867 826	7 946 408	3 078 581
Finansielle anleggsmidler	9 027 748	9 027 748	0
Sum avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet	13 895 575	16 974 156	3 078 581

Årets korrigeringer direkte mot avregninger (kongruensavvik)

Endring i avregning bevilgningsfinansiert virksomhet i balansen	-3 078 581
Korrigerings av avsetning for feriepengar (ansatte som går over i annen statlig stilling)	0
Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet i resultatregnskapet	-3 078 581

Note 8 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tildelte tilskudd	31.12.2025	31.12.2024
Tilskudd til kommuner	115 982 105	105 353 610
Tilskudd til fylkeskommuner	12 222 269	15 843 118
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	269 352 597	235 327 018
Tilskudd til husholdninger	26 523 831	19 247 055
Stipend	10 626 000	7 394 400
Tilskudd til ideelle organisasjoner	70 425 234	59 766 754
Tilskudd til statsforvaltningen	5 973 422	3 424 320
Tilskudd til utlandet	250 000	113 000
Sum tildelte tilskudd	511 355 458	446 469 275

Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning	31.12.2025	31.12.2024	Endring
Leverandørgjeld næring	22 547 186	17 412 876	-5 134 310
Leverandørgjeld kultur	12 292 246	12 650 390	358 144
Leverandørgjeld opplæring	41 602 950	50 945 558	9 342 608
Leverandørgjeld språk	8 282 974	8 826 639	543 665
Leverandørgjeld direkte tilskudd	3 071 000	843 000	-2 228 000
Leverandørgjeld andre virkemidler	18 875 614	19 293 770	418 156
Gjeld andre tilskuddsmottakere	8 670 311	8 271 232	-399 079
Sum gjeld tilskuddsforvaltning	115 342 281	118 243 465	2 901 184

Gjeld vedr. tilskuddsforvaltning kan av ulike årsaker ikke grupperes på samme måte som i tabellen «Tildelte tilskudd».

Utbetalte tilskudd til andre

Sum tildelte tilskudd og tilbaketreknings	511 355 458
Endring i tilskuddsgjeld	2 901 184
Utbetalte tilskudd til andre i 2025	514 256 642

Mottatt bevilgning til tilskudd som ikke er fordelt	
Avsetning 2024 av eksterne midler som ikke var fordelt i 2024:	
Riksantikvaren (RA) - Felles satsing kulturarv	300 000
Riksantikvaren - tilskudd fredete kulturminner i privat eie kap.1429 post 71	7 174 000
Mottatt eksterne midler til tilskudd i 2025:	
Riksantikvaren (RA) - Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie kap.1429 post 71	4 873 000
Riksantikvaren (RA) - tilskudd fartøyvern kap.1429 post 74	1 060 000
Riksantikvaren (RA) - Felles satsing kulturarv	500 000
Kultur- og likestillingsdepartement (KUD)- Spillemidler til samisk idrett 2025	4 000 000
Tildelt tilskudd på overnevnte postene i 2025:	
Tildelt RA - Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie kap.1429 post 71	-3 467 000
Tildelt RA - Tilskudd fartøyvern kap.1429 post 74	-1 060 000
Tildelt KUD - Spillemidler til samisk idrett 2025	-4 000 000
Sum bevilgning til tilskudd som ikke er fordelt	9 380 000

Note 9 Investering i aksjer og andeler

	Forretnings- kontor	Ervervs- dato	Antall aksjer	Eier- andel	Stemme- andel	Årets res. i selskapet	Balanseført EK i selskapet 31.12.2024	Balanseført verdi kap. regnskap	Balanseført verdi virks.- regnskap
Beaivvaš Sámi Našunalleahter AS	Kautokeino	01.02.2010	40	40,0 %	40,0 %	555 741	11 586 531	40 000	1 680 000
Senter for Nordlige Folk AS	Kåfjord	20.04.2009	6 540	30,0 %	30,0 %	392 433	18 962 981	1 308 000	4 819 200
Aarjelhsaemien Teatere AS	Mo i Rana	09.09.2012	55	55,0 %	55,0 %	1 325 361	6 866 398	55 000	654 897
Samisk Hus Oslo AS	Oslo	10.12.2013	392	49,0 %	49,0 %	220 244	832 129	39 200	145 418
Internasjonalt Samisk Filminstitutt AS	Kautokeino	07.04.2014	90	47,4 %	47,4 %	343 868	1 753 389	90 000	76 650
Vardobáiki	Evenes	20.03.2015	600	48,3 %	48,3 %	157 987	7 521 500	150 000	338 251
Romssa Sámi viessu - samisk hus									
Tromsø AS	Tromsø	21.02.2023	333	33,3 %	33,3 %	-753 344	1 115 330	333 333	333 333
Árran julevsáme guovddášj AS	Drag	14.12.2023	980	49,0 %	49,0 %	575 887	10 646 083	980 000	980 000
Balanseført verdi 31.12.2025									9 027 748

Sametinget tildeler årlig tilskudd til overnevnte institusjoner som sametinget har eierskap i. Tildelingen til overnevnte institusjoner blir også omtalt i del 3, kapittel 5.4.3 Internasjonalt Samisk Filminstitutt, 5.4.6 Teatre, 5.4.7 Museer og 5.4.8 samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner.

Note 10 Kundefordringer

	31.12.2025	31.12.2024
Kundefordringer til pålydende	3 055 940	3 795 672
Sum kundefordringer	3 055 940	3 795 672

Note 11 Andre fordringer

	31.12.2025	31.12.2024
Reiseforskudd	22 000	4 518
Personallån	65 625	128 125
Forskuddsbetalt leie	2 836 698	2 490 823
Andre forskuddsbetalte kostnader	2 004 834	502 634
Andre fordringer	1 780 132	1 438 017
Sum andre kortsiktige fordringer	6 709 289	4 564 117

Note 12 Bankinnskudd, kontakter og lignende

	31.12.2025	31.12.2024
Innskudd statens konsernkonto	201 390 992	206 550 991
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	201 390 992	206 550 991

Note 13 Ikke inntektsført bevilgning

	31.12.2025	31.12.2024	Endring
Ikke inntektsført bevilgning fra fagdepartement			
Avsetning 2024 - Kommunal- og distriktsdepartement - Sørsamisk kulturfond	5 000 000	5 000 000	0
Avsetning 2024 - Rekruttering barnehage- og grunnskolelærere	396 000	778 000	382 000
Avsetning 2024 - Samisk reiselivsklynger og innovasjonsnettverk	533 750	750 000	216 250
Avsetning 2024 - Digitalisering av samiske stednavnarkiv	757 000	1 000 000	243 000
Avsetning 2025 - Institusjonsutvikling - kompetanseheving	114 000	368 750	254 750
Avsetning 2025 - Onterihuset/Hallonenhuset	73 000	260 237	187 237
Avsetning 2025 - Oppfølging Sannhets- og forsoningskommisjonen	876 000	2 331 250	1 455 250
Avsetning 2025- Rammeavtaler med læremiddelprodusenter	9 000 000	1 160 000	-7 840 000
Avsetning 2025 - Sekretariat for SPR	462 500	0	-462 500
Avsetning 2025 - Samisk KI arbeid	475 000	0	-475 000
Avsetning 2025 - Skoltesamisk kulturår 2026	125 000	0	-125 000
Avsetning 2025 - Forebygging av selvmord i Sapmi	2 125 000	0	-2 125 000
Avsetning 2025 - Oversettelsesprogram for samisk språk	500 000	0	-500 000
Avsetning 2025 - Saviomuseet lokaler	182 000	0	-182 000
Avsetning 2024 - Modeller for lokal forvaltning av Tanavassdraget	0	200 000	200 000
Avsetning 2024- Urfolks matsystemer	0	626 188	626 188
Avsetning 2024 - Kartlegging, forv. vern immateriell kulturarv	0	150 000	150 000
Avsetning 2024 - Arbeidsgruppe etablering inst.hjem vuelle/luohti/vuolle	0	125 000	125 000
Avsetning 2024 - Utredning om alternativ budsjettmodeller	0	400 000	400 000
Avsetning 2024 - Kontormøbler til Snåsa kontoret	0	920 000	920 000
Avsetning 2023 - Sjøsamiske rettigheter - Borjjadat	0	200 000	200 000
Avsetning 2021 - Utdanningsdirektoratet - arbeid mot mobbing	0	850 000	850 000
Sum ikke inntektsført bevilgning fra fagdepartementet (gjeld)	20 619 250	15 119 425	-5 499 825
Sum ikke inntektsførte bevilgning	20 619 250	15 119 425	-5 499 825

Note 14 Mottatt forskuddsbetaling

Mottatt forskuddsbetaling (gjeld)

	31.12.2025	31.12.2024
Fylkesmannen i Troms og Finnmark - beforing	0	50 000
Sum mottatt forskuddsbetaling	0	50 000

Note 15 Ikke inntektsført tilskudd og overføringer

	31.12.2025	31.12.2024	Endring
Ikke inntektsførte tilskudd og overføringer (gjeld)			
Sametinget i Sverige/Finland - Giellagáldu	8 714 151	15 625 000	6 910 849
Justis- og beredskapsdepartement - vold i nære relasjoner	450 000	1 200 000	750 000
Riksantikvaren - KULA	70 000	70 000	0
Kultur og likestillingsdepartementet - Tilskudd til prosjektering Arctic Arts Summit	2 971 000	2 887 000	-84 000
Riksantikvaren - Arbeid med kulturminner i kommunene - KIK	827 000	1 100 000	273 000
Walt Disney - Frost 2 samisk versjon	170 900	170 900	0
DFØ Strategisk kompetansestyring på Sametinget	1 791 800	0	-1 791 800
Troms Fylkeskommune - Prosjekt Sami Handicraft Academy	100 000	0	-100 000
Riksantikvaren - BARK Rana Lapphelleren	60 000	0	-60 000
Riksantikvaren - BARK Rana Fotefar Evenes	70 000	0	-70 000
Riksantikvaren - Kulturmiljø kompetanse	200 000	0	-200 000
Sum ikke inntektsførte tilskudd og overføringer (gjeld)	15 424 851	21 052 900	5 628 049

Note 16 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2025	31.12.2024
Skyldige påløpt lønn	5 128 396	5 437 585
Avsetning for lønnsoppgjøret 2024	0	3 535 136
Remitteringkonto lønn (ansatte konto til konto)	-13 771	0
Annen kortsiktig gjeld	-6 911	-27 199
Påløpte kostnader	4 279 617	592 471
Sum annen kortsiktig gjeld	9 387 332	9 537 993

Økning i påløpte kostnader skyldes i hovedsak avsetning for faktura som gjelder trykksaker i forbindelse med sametingsvalget 2025.

Note 17 Usikre forpliktelser

	31.12.2025	31.12.2024
Melkøyasaken - saksomkostninger	744 625	0
Sum annen kortsiktig gjeld	744 625	0

Melkøyasaken

Sametinget har i Oslo Tingrett vært den tapende part i saken mellom Sametinget og Energidepartementet. I dommen som er avsagt 03.07.2025 er Sametinget pålagt å dekke motpartens saksomkostninger på kr 744 625. Sametinget har anket saken, og at den er berammet til behandling i lagmannsretten høsten 2026.

Med bakgrunn i anken og vurdering som er gjort så velger Sametinget og bokføre saksomkostningene i regnskapet for 2025 å gjøre en avsetning i regnskapet for 2025.

Melkøyasaken omtales også i:

- Del 3 - Årets aktiviteter og resultater, kapittel Sametingsrådet.
- Del 6 - Årsregnskap, ledelseskommmentarer

Lånegaranti

Som nevnt i årsrapport for 2024 så har Sametinget i perioden 2017-2019 gitt lånegaranti til Várdobáiki samisk senter til kjøp og renovering av bygg. Lånegarantien har ikke vært synliggjort i Sametingets årsmeldinger siden 2019. Saken ble omtalt i Sametingets reviderte årsmelding for 2024, som ble vedtatt i juni 2025. Sametinget stod som kausjonist for et lån til Várdobáiki med et restbeløp på kr 9 346 031 pr. mars 2025. Sametinget har gjennomført forhandlinger om frafall av Sametingets lånegaranti mellom partene Sametinget, Várdobáiki og banken. Lånegarantien er blitt kansellert.

Lånegarantien omtales også i:

- Del 3 - Årets aktiviteter og resultater, kapittel 5.4.7 Sametingsrådet Museer – direkte tilskudd
- Del 4 - Styring og kontroll i virksomheten, punkt vesentlige forhold/endringer ved Sametingets planlegging, gjennomføring og oppfølging
- Del 6 - Årsregnskap, ledelseskommmentarer

Sametinget har ingen ytterligere fremtidige forpliktelser.

Kontantstrømoppstilling etter den direkte metoden

	31.12.2025	31.12.2024
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter		
Innbetalinger		
innbetalinger av bevilgning	254 891 542	238 011 725
innbetalinger av tilskudd og overføringer	9 739 961	10 906 142
innbetalinger fra salg av varer og tjenester	8 192 359	6 330 942
Andre innbetalinger	2 089 619	308 650
Sum innbetalinger	274 913 482	255 557 459
Utbetalinger		
utbetalinger for kjøp av varer og tjenester	-111 386 842	-97 031 719
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader	-106 498 455	-97 055 547
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter	-40 803 803	-37 587 842
andre utbetalinger	-13 751 396	-13 411 063
Sum utbetalinger	-272 440 497	-245 086 171
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	2 472 984	10 471 288
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-4 731 800	-1 855 938
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-4 731 800	-1 855 938
Kontantstrømmer knyttet til overføringer		
innbetalinger fra statskassen til tilskudd til andre	511 355 458	446 469 275
utbetalinger av tilskudd og overføringer til andre	-514 256 642	-455 960 732
Netto kontantstrøm knyttet til overføringer	-2 901 184	-9 491 457
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-5 160 000	-876 107
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	206 550 991	207 427 098
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	201 390 992	206 550 991
	31.12.2025	31.12.2024
Avstemming		
avregning bevilgningsfinansiert virksomhet	-3 078 581	-2 066 308
ordinære avskrivninger	6 043 767	6 158 691
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)	-4 731 800	-1 855 938
endring i statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-1 311 967	-4 302 753
endring i ikke inntektsført bevilgning	5 499 825	7 427 862
endring i kundefordringer	739 733	-48 412
endring i leverandørgjeld	-2 732 412	1 232 247
endring i ikke inntektsført tilskudd og overføringer	-5 628 049	247 000
poster klassifisert som investerings- og finansieringsaktiviteter	4 731 800	1 855 938
poster klassifisert som kontantstrømmer knyttet til overføringer - endring tilskuddsgjeld	2 901 184	9 491 457
poster klassifisert som kontantstrømmer knyttet til overføringer - endring mottatt bevilgning tilskudd	-995 184	-10 813 457
endring i andre tidsavgrensningsposter	1 034 669	3 144 961
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*	2 472 984	10 471 288

Bevilgningsrapportering

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Sametinget har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som Sametinget har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser Sametinget står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen samlet tildeling viser hva Sametinget har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver kombinasjon av kapittel/post.

Oppstilling av bevilgningsrapportering omfatter en øvre del som viser hva som rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser virksomhetens saldo og likvidbevegelser på oppgjørskonto i Norges Bank.

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet i oppstillingens nedre del, viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser som virksomheten er oppført med i statens kapitalregnskap.

Oppstilling av bevilgningsrapportering

Utgiftskap. Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling
118	Utenriksdepartementet	70 Sekretariatfunksjoner for Arctic Arts Summit	500 000
226	Kunnskapsdepartementet	21 Tilskudd til samiske læremidler i fagfornyelsen	6 000 000
325	Kultur- og likestillingsdepartementet	72 Tilskudd til utvikling og planlegging av Arctic Arts Summit	1 550 000
328	Kultur- og likestillingsdepartementet	78 Tilskudd til samisk-tysk samarbeidsprosjekt "Dávvirat Duiskkas"	2 300 000
560	Sametinget	50 Sametinget	747 514 000
1429	Riksantikvaren	22 Kartlegging av kulturmiljø i reindriftsområder	99 900
1429	Riksantikvaren	70 BARK - Ranadalen	46 000
1429	Riksantikvaren	70 BARK - Fotefer Evebes	70 000
1429	Riksantikvaren	70 BARK - Rana Lapphelleren	60 000
1429	Riksantikvaren	70 Økt kulturmiljø kompetanse	200 000
1429	Riksantikvaren	77 Felles satsing på kulturarv i Sør-Troms	500 000
1429	Riksantikvaren	71 Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie	4 873 000
1429	Riksantikvaren	74 Tilskudd til Fartøyvern	1 060 000
-	Kultur- og likestillingsdepartementet	- Spillemidler til samisk idrett 2025	4 000 000
Sum utgiftsført			768 772 900

Beholdninger rapportert i likvidrapport	Note	Regnskap 2025
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	12	206 550 991
Endringer i perioden		-5 160 000
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	12	201 390 992

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst	Note	2025	2024	Endring
1961	Beholdninger på konto(er) i Norges Bank	12	201 390 992	206 550 991	-5 160 000
1350	Beaivvaš Sámi Našunalateahter AS	9	40 000	40 000	0
1350	Senter for Nordlige Folk AS				
	Davvi álbmogiid guovddáš OS	9	1 308 000	1 308 000	0
1350	Åarjelhsaemien Teatere AS	9	55 000	55 000	0
1350	Samisk Hus Oslo AS*	9	39 200	39 200	0
1350	Internasjonalt Samisk Filminstitutt AS	9	90 000	90 000	0
1350	Vardobaiki	9	150 000	150 000	0
1350	Romssa Sámi Viessu/Samisk hus i Tromsø	9	333 333	333 333	0
1350	Arran Julevsame Guodasj SUS	9	980 000	980 000	0

Note C Oversikt over binding på framtidige års bevilgninger

Avtaler om leie av kontorlokaler				
Gjenværende varighet	Årlig leiebeløp	Av neste års bevilgning	Av senere års bevilgning	Samlet binding på framtidige års bevilgninger
Varighet 1-5 år	2 884 661	3 204 820	2 948 718	6 153 538
Varighet over 5 år	12 580 484	13 221 933	176 784 793	190 006 726
Totalt	15 465 145	16 426 753	179 733 511	196 160 264

Andre vesentlige leieavtaler				
Gjenværende varighet	Årlig leiebeløp	Av neste års bevilgning	Av senere års bevilgning	Samlet binding på framtidige års bevilgninger
Varighet 1-5 år	3 867 567	4 002 932	0	4 002 932
Totalt	3 867 567	4 002 932	0	4 002 932

Vesentlige avtaler om kjøp av tjenester				
Gjenværende varighet	Årlig beløp	Av neste års bevilgning	Av senere års bevilgning	Samlet binding på framtidige års bevilgninger
Varighet inntil 1 år	1 010 000	3 915 000	0	3 915 000
Varighet 1-5 år	4 866 000	3 050 000	3 737 500	6 787 500
Totalt	5 876 000	6 965 000	3 737 500	10 702 500

Under note C har man valgt å sette inn alle husleieavtaler uansett beløp, men på andre vesentlige leieavtaler og kjøp av tjenester har man valgt å sette en grense på kr 1 000 000.

Merknader fremmet i behandling i Sametingets plenum i sak 006/26

Merknad 1

Merknad fremmet av Nordkalottfolket (NORD) ved Vibeke Larsen. Komitemedlemmene fra Nordkalottfolket (NORD) Vibeke Larsen, Jan tore Kvalnes, Gry Warth, John Arne Markussen, Knut Einar Kristiansen og fra Arbeiderpartiet (AP) Tom Sottinen, stiller seg bak stiller seg bak.

Omdisponering til post 1510 sametingsrådet

Komitemedlemmene viser til omdisponeringstabellen i Sametingets årsmelding for 2025, hvor det fremgår at post 1510 Sametingsrådet er økt fra kr 14 996 000 til kr 18 646 000. Det er dermed omdisponert 3 650 000 kroner til rådets budsjettpost.

Dette innebærer en økning av rådets egen budsjettpost på om lag 24 %.

Det fremgår videre av årsmeldingen at: «Det er omdisponert 3 650 000 kroner til denne posten for å dekke utgifter til Melkøya-søksmålet.»

Disse komitemedlemmene viser til budsjettvedtaket for 2025, plenumssak 55/24 hvor det er vedtatt: «Sametingsrådet får fullmakt til å omdisponere inntil 20 % av avsatte virkemidler i budsjettet ...»

Videre fremgår det uttrykkelig at: «Sametingsrådet kan ikke omdisponere til poster som ikke fremgår av innværende års budsjett og/eller revidert budsjett.»

Post 1510 Sametingsrådet inngår under drift politisk nivå, med en vedtatt ramme på kr 14 446 000, og er ikke definert som virkemiddelpost, dette i henhold til Sametingsbudsjett 2025, kapitel 3.1.2 Sametingets økonomiske rammefordeling, plenumsvedtak 55/24

Vi viser samtidig til at, (plenumsvedtak 55/24): «Sametingets plenum fordeler bevilgninger som stilles til disposisjon ...»

Det er således Sametingets plenum som er bevilgende myndighet, ikke sametingsrådet.

Når midler omdisponeres til post 1510 innebærer dette en styrking av rådets egen driftsramme uten særskilt vedtak i plenum. Disse komitemedlemmene mener en slik disponering faller utenfor budsjettvedtakets fullmakt.

Komitemedlemmene understreker også at budsjettvedtakets struktur og begrensninger er bindende, og legger til grunn at disposisjoner som medfører økning av politisk nivå driftsutgifter skal forelegges og vedtas av plenum før midler overføres fra virkemidler til drift.

En slik praksis svekker den parlamentariske styringen ved at det utøvende organet i realiteten kan utvide sin egen økonomiske ramme uten forutgående vedtak i det øverste folkevalgte organet.

På denne bakgrunn konstaterer disse medlemmene at sametingsrådet har disponert midler til post 1510 utover det som følger av budsjettvedtakets fullmakt. Omdisponeringen til dekning av Melkøya-søksmålet innebærer en styrking av rådets egen driftsramme uten forutgående vedtak i plenum, og representerer dermed en overskridelse av de fullmakter som er gitt.

Komitemedlemmene forventer at dette ryddes opp igjennom budsjettmessig korleksjon og tydelig forankring i plenum.

Videre legger disse medlemmene til grunn at framtidige kostnader knyttet til Melkøya-anken, som etter rådets redegjørelse opererer med kostnadsrammer i millionklassen, skal fremmes som egen budsjettmessig sak og behandles eksplisitt av plenum.

Merknad 2

Merknad fremmet av Nordkalottfolket (NORD) ved Vibeke Larsen. Komitemedlemmene fra Nordkalottfolket (NORD) Vibeke Larsen, Jan tore Kvalnes, Gry Warth, John Arne Markussen, Knut Einar Kristiansen og fra Arbeiderpartiet (AP) Tom Sottinen, stiller seg bak stiller seg bak.

Innsyn i prosjektplaner og parlamentarisk kontroll

Disse komitemedlemmene viser til årsmeldingens omtale av prosjekt 6.5.2 Samisk båtarv – prosjekt, hvor det fremgår at; «Prosjektet gjennomføres i tråd med prosjektplanen.»

Disse medlemmene har tidligere etterspurt prosjektplaner for prosjekter som finansieres over budsjettet, herunder opplysninger om prosjekteier, ansvarlig prosjektleder, målbare mål, leveranser, tidsplan og evaluering. Inkludert dette prosjektet. Sametingsrådet har svart at prosjektplanene er organinterne arbeidsdokumenter unntatt offentlighet etter offentleglova § 14.

Samtidig som man nektes innsyn inviteres plenum, i årsmeldingen for 2025, til å vedta at prosjektet gjennomføres i tråd med prosjektplanen. En prosjektplan som plenum ikke har fått tilgang til.

Komitemedlemmene konstaterer, på nytt, at dette innebærer at plenum, som Sametingets øverste folkevalgte og bevilgende organ, ikke gis innsyn i de styringsdokumentene som ligger til grunn for disponeringen av bevilgede midler.

Disse medlemmene kan ikke akseptere en praksis hvor plenum forventes å bevilge midler og godkjenne gjennomføring av prosjekter «i tråd med prosjektplaner» som plenum er nektet innsyn i. En slik praksis undergraver budsjettmyndigheten og fratar plenum reell mulighet til å utøve parlamentarisk kontroll.

Samisk båtarv er kun ett eksempel. Problemstillingen gjelder imidlertid alle prosjekter som finansieres over Sametingets budsjett under tittelen Prosjekt, i budsjett for 2026 er den samlede summen på disse prosjektene ca 25.9 millioner.

Disse medlemmene forventer at dette ryddes opp i, og at plenum gis fullt innsyn.